

CVRIA

SOUDNÍ DVŮR EVROPSKÉ UNIE

Výroční zpráva
2009

SOUDNÍ DVŮR EVROPSKÉ UNIE

VÝROČNÍ ZPRÁVA 2009

Přehled činnosti Soudního dvora,
Tribunálu a Soudu pro veřejnou službu Evropské unie

Lucemburk 2010

www.curia.europa.eu

Soudní dvůr
L-2925 Lucemburk
Telefon: (352) 43 03-1

Tribunál
L-2925 Lucemburk
Telefon: (352) 43 03-1

Soud pro veřejnou službu Evropské unie
L-2925 Lucemburk
Telefon: (352) 43 03-1

Internetová adresa Soudního dvora: <http://www.curia.europa.eu>

Výroční zpráva je rovněž k dispozici na CD-ROM
v odboru Tisk a informace
Telefon: (352) 43 03-2035

Redakční uzávěrka: 1. ledna 2010

Reprodukce povolena pod podmínkou uvedení zdroje. Fotografie mohou být reprodukovány pouze v kontextu této publikace. Pro veškeré jiné použití je třeba požádat o schválení Úřad pro publikace Evropské unie.

Mnoho doplňujících informací o Evropské unii je k dispozici na internetu. Můžete se s nimi seznámit na evropském serveru (<http://europa.eu>).

Katalogové údaje jsou uvedeny na konci této publikace.

Lucemburk: Úřad pro publikace Evropské unie, 2010

ISBN 978-92-829-0953-9

doi:10.2862/18609

© Evropská unie, 2010

Printed in Luxembourg

VYTIŠTĚNO NA PAPIŘE BĚLENÉM BEZ POUŽITÍ ELEMENTÁRNÍHO CHLORU (ECF)

Obsah

Strana

Předmluva, autor: předseda Soudního dvora, Vassilios Skouris	5
---	---

Kapitola I

Soudní dvůr

A – Vývoj a činnost Soudního dvora v roce 2009	9
B – Složení Soudního dvora	53
1. Členové Soudního dvora	55
2. Změny ve složení Soudního dvora v roce 2009	71
3. Protokolární pořádky	73
4. Bývalí členové Soudního dvora	75
C – Soudní statistiky Soudního dvora	79

Kapitola II

Tribunál

A – Činnost Tribunálu v roce 2009	111
B – Složení Tribunálu	145
1. Členové Tribunálu	147
2. Změny ve složení Tribunálu v roce 2009	157
3. Protokolární pořádky	159
4. Bývalí členové Tribunálu	161
C – Soudní statistiky Tribunálu	163

Kapitola III

Soud pro veřejnou službu

A – Činnost Soudu pro veřejnou službu v roce 2009	187
B – Složení Soudu pro veřejnou službu	197
1. Členové Soudu pro veřejnou službu	199
2. Změny ve složení Soudu pro veřejnou službu v roce 2009	203
3. Protokolární pořádky	205
4. Bývalý člen Soudu pro veřejnou službu	207
C – Soudní statistiky Soudu pro veřejnou službu	209

Kapitola IV

Setkání a návštěvy

A – Oficiální návštěvy a události u Soudního dvora, Tribunálu a Soudu pro veřejnou službu	223
B – Studijní návštěvy	225
C – Slavnostní zasedání	229
D – Návštěvy a účast na oficiálních akcích	231
 Zkrácené schéma organizační struktury	 236

Předmluva

Rok, který právě uplynul, byl završen významnou událostí. Po dlouhém a složitém ratifikačním procesu vstoupila dne 1. prosince 2009 v platnost Lisabonská smlouva. Tato smlouva, která má Evropské unii poskytnout účinnější legislativní a správní struktury a která jí umožní dostát výzvám, jež přináší počátek 21. století, obsahuje významné změny u většiny oblastí činnosti Soudního dvora. Kromě důsledků plynoucích ze skutečnosti, že Unie získala právní subjektivitu a byla zrušena její třípilířová struktura, zavádí Lisabonská smlouva některé reformy týkající se jak pravomocí Soudního dvora, tak řízení před soudy, které jej tvoří.

V roce 2009 rovněž došlo k částečné obměně složení Soudního dvora, když odešli čtyři jeho členové. Při jmenování soudců uskutečněných v souvislosti s touto částečnou obměnou složení zohlednily vlády členských států opět nezbytnost provést tato jmenování neprodleně a v co největší možné míře zachovat stabilitu tohoto orgánu, čímž mu umožnily nerušené pokračování v plnění jeho úkolů. Soudní dvůr může být touto skutečností jen potěšen.

Je také třeba zmínit, že rok 2009 byl poznamenán smutnou událostí, úmrtím generálního advokáta pana Dámasa Ruiz-Jarabo Colomera. Šok vyvolaný jeho odchodem nadále přetrvává již z toho důvodu, že v těchto měsících jsou a budou projednávány věci, ve kterých vydal svá stanoviska. Jeho myšlenky nás trvale provázejí při naší činnosti.

Na stránkách této zprávy nalezne čtenář úplný výklad vývoje a činnosti tohoto orgánu v průběhu roku 2009. Stejně jako každý rok je podstatná část výroční zprávy věnována stručným, ale vyčerpávajícím přehledům vlastní soudní činnosti Soudního dvora, Tribunálu a Soudu pro veřejnou službu. Rozbor soudní činnosti v uplynulém roce doplňují a dokreslují soudní statistiky každého z těchto soudů.

V. Skouris
Předseda Soudního dvora

Kapitola I

Soudní dvůr

A – Vývoj a činnost Soudního dvora v roce 2009

Autor: předseda Vassilios Skouris

Tato první část Výroční zprávy obsahuje souhrnný přehled činnosti Soudního dvora Evropské unie v roce 2009. Zaprvé podává nástin vývoje tohoto orgánu během uplynulého roku, přičemž zdůrazňuje institucionální změny, které se dotýkají Soudního dvora, a změny jeho vnitřní organizace a pracovních metod (oddíl 1). Zadruhé obsahuje statistickou analýzu týkající se vývoje pracovního zatížení Soudního dvora, jakož i průměrné délky řízení (oddíl 2). Nakonec uvádí jako každý rok hlavní události v oblasti judikatury seřazené podle oblasti úpravy (oddíl 3).

1.1 Nejvýznamnější událostí roku 2009 byl pro institucionální vývoj Soudního dvora bezesporu vstup v platnost Lisabonské smlouvy. Tato smlouva přinesla několik změn ustanovení Smlouvy o EU a Smlouvy o ES týkajících se Soudního dvora. Některé z těchto změn vyplývají ze zrušení třípilířové struktury Evropské unie, ze zániku Evropského společenství a přiznání právní subjektivity Evropské unii. Další změny jsou specifitější a týkají se přímo Soudního dvora.

Mají-li být uvedeny pouze ty nejdůležitější, lze upozornit nejprve na skutečnost, že soudní orgán Unie se od 1. prosince 2009 nazývá Soudní dvůr Evropské unie. Stejně jako dříve je tvořen třemi soudy, které se nyní nazývají : Soudní dvůr, Tribunál a Soud pro veřejnou službu.

Případné vytvoření dalších specializovaných soudů je i nadále možné, avšak po vstupu v platnost Lisabonské smlouvy budou moci být zřizovány řádným legislativním postupem, tedy spolurozhodováním kvalifikovanou většinou, a nikoli již jednomyslně, jak tomu bylo doposud. Stejně je tomu i u změn statutu Soudního dvora s výjimkou ustanovení týkajících se postavení soudců a generálních advokátů, jakož i pravidel pro používání jazyků u Soudního dvora.

Významná změna se týká postupu pro jmenování členů Soudního dvora a Tribunálu. Od nynějška jsou soudci a generální advokáti jmenováni konferencí zástupců vlád členských států po konzultaci s výborem pověřeným vydávat stanovisko k vhodnosti kandidátů na funkce soudce a generálního advokáta Soudního dvora a Tribunálu. Tento výbor se skládá ze sedmi osob vybraných mezi bývalými členy obou těchto soudů, členy nejvyšších vnitrostátních soudů a obecně uznávanými právníky, z nichž jedna bude navržena Evropským parlamentem.

Pokud jde o pravomoci Soudního dvora, je třeba uvést, že se vztahují i na právo Evropské unie, nestanoví-li Smlouvy jinak. Soudní dvůr tak získává obecnou pravomoc rozhodovat o předběžných otázkách v oblasti prostoru svobody, bezpečnosti a práva v důsledku toho, že Lisabonská smlouva odstranila strukturu pilířů a zrušila článek 35 EU a článek 68 ES, které stanovily omezení jeho pravomoci.

Co se týče zaprvé policejní a justiční spolupráce v trestních věcech, stává se pravomoc Soudního dvora rozhodovat o předběžných otázkách obligatorní a není již závislá na prohlášení každého členského státu uznávajícím tuto pravomoc a určujícím vnitrostátní soudy, které je mohou Soudnímu dvoru předkládat. Přechodná ustanovení nicméně stanoví, že se tato plná pravomoc uplatní teprve pět let po vstupu Lisabonské smlouvy v platnost.

Pokud jde zadruté o vízovou, azylovou a přistěhovaleckou politiku a jiné politiky týkající se pohybu osob (zejména justiční spolupráce v občanských věcech, uznávání a výkon rozsudků), mohou se nyní na Soudní dvůr obracet všechny vnitrostátní soudy – tedy nikoli již pouze soudy vyšších stupňů – a Soudní dvůr je napříště příslušný rozhodovat o opatřeních veřejného pořádku v rámci přeshraničních kontrol.

Dále je důležité připomenout, že po vstupu v platnost Lisabonské smlouvy se Listina základních práv Evropské unie stává závazným legislativním textem a získává stejnou právní sílu jako Smlouvy¹. V oblasti zahraniční a bezpečnostní politiky (SZBP) je pak Soudní dvůr výjimečně příslušný jednak k přezkumu vymezení rozsahu působnosti Unie a SZBP, jejíž provádění se nesmí dotknout výkonu pravomocí Unie a rozsahu pravomocí orgánů pro výkon výlučných a sdílených pravomocí Unie, a jednak má pravomoc rozhodovat o žalobách na neplatnost směřujících proti rozhodnutím, jimiž se stanoví omezující opatření vůči fyzickým nebo právnickým osobám, přijatým Radou například v rámci boje proti terorismu (zmrazení aktiv).

V Lisabonské smlouvě jsou rovněž obsaženy významné změny týkající se řízení před soudy Unie. Mezi těmi nejdůležitějšími zmiňme jednak zmírnění podmínek přípustnosti žalob podaných jednotlivci proti právním aktům s obecnou působností vydaným orgány, institucemi nebo jinými subjekty Unie. Zejména fyzické nebo právní osoby mohou nyní podat žalobu proti právnímu aktu s obecnou působností, pokud se jich bezprostředně dotýká a nevyžaduje-li přijetí prováděcích opatření. Tyto osoby již tedy nemusí prokazovat, že jsou tímto druhem aktu dotčeny osobně.

Lisabonská smlouva navíc posiluje mechanismus peněžitých sankcí (paušální částky nebo penále) v případě nevyhovění rozsudku, kterým bylo určeno nesplnění povinnosti. Zejména nyní Soudnímu dvoru umožňuje ukládat již od stadia prvního rozsudku určujícího nesplnění povinnosti peněžité sankce v případě, že Komise nebyla oznámena vnitrostátní opatření k provedení směrnice.

1.2 Kromě reforem zavedených Lisabonskou smlouvou zaslouží pozornost rovněž změna jednacího řádu Soudního dvora ze dne 13. ledna 2009 (Úř. věst. L 24, s. 8). Tato změna se týká čl. 7 odst. 3 uvedeného řádu upravujícího pravidla pro volbu předsedy Soudního dvora a předsedů senátů. Ve svém dřívějším znění upravovalo toto ustanovení dvě kola hlasování. Při rovnosti počtu hlasů odevzdaných ve druhém kole se za zvoleného považoval věkově nejstarší soudce. Nové znění uvedeného ustanovení stanoví, že nezíská-li žádný soudce hlasy více než poloviny soudců Soudního dvora, konají se další kola volby až do dosažení této většiny.

2. Soudní statistiky Soudního dvora za rok 2009 vykazují celkově zvýšenou produktivitu a zachování dostatečné efektivnosti, pokud jde o délku řízení. Je třeba uvést navíc i trvalou tendenci nárůstu žádostí o rozhodnutí o předběžných otázkách předložených Soudnímu dvoru.

Soudní dvůr tak v roce 2009 ukončil 543 věcí (čistý počet, který zohledňuje spojení věcí), což představuje značné zvýšení ve srovnání s předchozím rokem (495 věcí ukončených v roce 2008). Z těchto věcí byl ve 377 případech vydán rozsudek a 165 případů vedlo k vydání usnesení. Počet rozsudků vydaných v roce 2009 patří k nejvyšším v historii Soudního dvora.

¹ Článek 6 odst. 2 SEU rovněž stanoví, že „Unie přistoupí k Evropské úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod. Přistoupení k této úmluvě se nedotkne pravomocí Unie vymezených Smlouvami“. Protokol č. 8 uvádí, že dohoda o přistoupení musí zejména odrážet „zvláštní úpravu případné účasti Unie v kontrolních orgánech Evropské úmluvy [a] mechanismy nezbytné k zajištění toho, aby žaloby podané jinými než členskými státy a žaloby podané fyzickými osobami byly správně podávány podle případu proti členským státům nebo Unii“. Toto přistoupení „se nedotkne působnosti Unie ani pravomocí jejích orgánů“.

Soudnímu dvoru bylo předloženo 561 nových věcí (nezávisle na spojeních věcí z důvodu, že tyto věci spolu souvisí), což představuje mírný pokles ve srovnání s rokem 2008 (592 zahájených věcí). Je však třeba zdůraznit, že počet věcí v řízení o předběžných otázkách zahájených v tomto roce je dosud nejvyšší (302 věcí).

Co se týče délky řízení, jsou statistické údaje velmi příznivé. U předběžných otázek dosahuje průměrná délka řízení 17,1 měsíce, což je délka prakticky identická s rokem 2008 (16,8 měsíců). Pokud jde o přímé žaloby, činila průměrná délka vyřizování 17,1 měsíce a u kasačních opravných prostředků představovala 15,4 měsíce (16,9 měsíce a 18,4 měsíce v roce 2008).

Odhlédneme-li od reforem pracovních metod uskutečněných v posledních letech, lze zlepšení efektivnosti Soudního dvora při projednávání věcí připsat i širšímu využívání různých procesních nástrojů, jimiž může tento orgán vyřizování určitých věcí urychlit (řízení o naléhavé předběžné otázce, přednostní rozhodování věcí, zrychlené řízení, zjednodušené řízení a možnost rozhodnout bez stanoviska generálního advokáta).

O řízení o naléhavé předběžné otázce bylo v tomto roce požádáno ve třech věcech a určený senát měl za to, že podmínky stanovené článkem 104b jednacího řádu byly splněny ve dvou z oněch tří případů. Tyto věci byly uzavřeny v průměrné lhůtě 2,5 měsíce.

O zrychlené řízení bylo žádáno pětkrát, ale podmínky stanovené jednacím řádem nebyly splněny u žádné z těchto věcí. V souladu s praxí zavedenou v roce 2004 se o vyhovění nebo zamítnutí žádosti o zrychlené řízení rozhoduje odůvodněným usnesením předsedy Soudního dvora. Dále bylo osm věcí vyřízeno přednostně.

Soudní dvůr krom toho pravidelně využíval zjednodušeného řízení upraveného v čl. 104 odst. 3 jednacího řádu pro zodpovězení některých předběžných otázek. Usnesením na základě tohoto ustanovení bylo ukončeno celkem 22 věcí.

Soudní dvůr častěji využíval možnosti, kterou mu poskytuje článek 20 jeho statutu, rozhodnout věc bez stanoviska generálního advokáta, pokud ve věci nevystává žádná nová právní otázka. Lze tak uvést, že v roce 2009 bylo přibližně 52 % rozsudků vyhlášeno bez stanoviska (41 % v roce 2008).

Co se týče rozdělení věcí mezi jednotlivá kolegia Soudního dvora, lze uvést, že velký senát vyřešil přibližně 8 %, pětičlenné senáty 57 % a tříčlenné senáty přibližně 34 % věcí ukončených rozsudkem v roce 2009. V porovnání s předchozím rokem lze konstatovat procentuální snížení věcí projednávaných velkým senátem (14 % v roce 2008) a procentuální nárůst věcí řešených tříčlennými senáty (26 % v roce 2008). Pokud jde o věci ukončené judikujícím usnesením, bylo 84 % přiděleno tříčlenným senátům, 10 % pětičlenným senátům a 6 % představuje usnesení vydaná předsedou Soudního dvora.

Podrobnější informace týkající se statistických údajů za soudní rok 2009 lze nalézt v bodě C této zprávy.

Ústavní a institucionální otázky

Opětovné spory ohledně právního základu v rámci prvního pilíře vedly k vydání několika rozsudků, které je třeba zmínit. Ve věci *Parlament v. Rada* (rozsudek ze dne 3. září 2009, C-166/07) rozhodl Soudní dvůr, že finanční příspěvky Společenství do Mezinárodního fondu pro Irsko musejí vycházet z dvojího právního základu, a to z článků 159 ES a 308 ES. Použití tohoto dvojího základu má za

následek, že zákonodárce Společenství musí pro přijetí jednoho a téhož aktu zohlednit různé legislativní postupy.

Soudní dvůr nejprve připomněl, že v rámci systému pravomocí Společenství se musí volba právního základu aktu zakládat na objektivních skutečnostech, které mohou být předmětem soudního přezkumu, mezi něž patří zejména cíl a obsah dotyčného aktu. Použití článku 308 ES jako právního základu je oprávněné pouze tehdy, pokud žádné jiné ustanovení Smlouvy neposkytuje orgánům Společenství nezbytnou pravomoc pro přijetí dotyčného aktu. Navíc se k využití tohoto ustanovení vyžaduje, aby předmětná činnost souvisela s „fungováním společného trhu“.

Soudní dvůr dále konstatoval, že jednak cíle nařízení (ES) č. 1968/2006 o finančních příspěvcích Společenství do Mezinárodního fondu pro Irsko (2007–2010)² odpovídají cílům, které sleduje politika Společenství v oblasti hospodářské a sociální soudržnosti, a jednak finanční příspěvek Společenství do Fondu, odhlédneme-li od otázky právního rámce, jehož je součástí, spadá mezi specifické činnosti, které mohou být, ukážou-li se jako nezbytné pro dosažení cílů uvedených v článku 158 ES mimo rámec činnosti strukturálních fondů, přijaty v souladu s čl. 159 třetím pododstavcem ES. Nicméně ani způsoby spolupráce mezi Společenstvím a Fondem, ani podmínky a postupy pro platbu finančního příspěvku Společenství neumožňují Společenství zabránit tomu, aby byly příspěvky použity Fondem na činnosti, které, ačkoliv jsou v souladu s cíli dohody o Mezinárodním fondu pro Irsko, přesahují rozsah působnosti politiky Společenství v oblasti hospodářské a sociální soudržnosti nebo přinejmenším nejsou prováděny podle kritérií uplatňovaných Společenstvím v rámci této politiky. Zákonodárce Společenství tedy mohl správně konstatovat, že škála činností financovaná pomocí tohoto nařízení přesahuje rozsah působnosti politiky Společenství v oblasti hospodářské a sociální soudržnosti. Článek 159 ES přitom pokrývá pouze samostatné činnosti Společenství prováděné podle právního rámce Společenství, jejichž obsah nepřesahuje rozsah působnosti politiky Společenství v oblasti hospodářské a sociální soudržnosti. Článek 159 třetí pododstavec ES tudíž sám o sobě neposkytuje Společenství pravomoc nezbytnou ke sledování cílů politiky Společenství v oblasti hospodářské a sociální soudržnosti prostřednictvím finančních příspěvků za podmínek stanovených nařízením č. 1968/2006.

Nařízení č. 1968/2006 má nicméně za cíl podporovat činnost mezinárodní entity založené dvěma členskými státy, jejímž účelem je posílení hospodářské a sociální soudržnosti. Jak přitom vyplývá z článku 2 ES a čl. 3 odst. 1 písm. k) ES, posílení hospodářské a sociální soudržnosti představuje pro Společenství jeden z jeho cílů i mimo rámec hlavy XVII Smlouvy. Účel uvedeného nařízení navíc spadá do rámce společného trhu vzhledem k tomu, že má za cíl přinést hospodářská zlepšení znevýhodněným oblastem dvou členských států, a tedy i zlepšení fungování společného trhu.

Soudní dvůr z těchto úvah vyvodil závěr, že vzhledem k tomu, že nařízení č. 1968/2006 sleduje cíle uvedené v článku 2 ES a čl. 3 odst. 1 písm. k) ES a v hlavě XVII Smlouvy, aniž tato hlava samotná přiznává Společenství pravomoc k jejich dosažení, byl zákonodárce Společenství povinen použít jako právní základ společně čl. 159 třetí pododstavec ES a článek 308 ES a dodržet legislativní postupy, které jsou v nich stanoveny, tedy jak tzv. „spolurozhodovací“ postup upravený článkem 251 ES, tak jednomyslné rozhodnutí v Radě.

Ohledně určení náležitého právního základu v rámci prvního pilíře řešil Soudní dvůr ve věci *Komise v. Parlament a Rada* (rozsudek ze dne 8. září 2009, C-411/06) spor týkající se právního základu nařízení (ES) č. 1013/2006 o přepravě odpadů³. Soudní dvůr v této věci rozhodl, že

² Nařízení Rady (ES) č. 1968/2006 ze dne 21. prosince 2006 (Úř. věst. L 409, s. 86).

³ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1013/2006 ze dne 14. června 2006 (Úř. věst. L 190, s. 1).

právním základem uvedeného aktu musí být pouze čl. 175 odst. 1 ES, a nikoli článek 133 ES a čl. 175 odst. 1 ES, jelikož daný akt má pouze druhotné účinky na společnou obchodní politiku.

Podle tradiční judikatury Soudního dvora platí, že pouze výjimečně, pokud určitý akt sleduje současně několik cílů nebo má několik složek, které jsou neoddělitelně spjaty, aniž by jeden z cílů nebo jedna ze složek byly ve vztahu k druhým druhořadými nebo nepřímými, bude muset být takový akt založen na různých tomu odpovídajících právních základech. V projednávaném případě se Komise domnívala, že volba dvojího právního základu je jediná možná z toho důvodu, že uvedené nařízení zahrnuje dvě neoddělitelné složky, z nichž jedna spadá do společné obchodní politiky a druhá do ochrany životního prostředí, přičemž ani jednu z těchto složek nelze ve vztahu ke druhé z nich považovat za druhotnou nebo nepřímou.

Soudní dvůr stanovisko Komise nesdílel a měl za to, že z analýzy napadeného nařízení vyplývá, že toto nařízení jak svým cílem, tak svým obsahem sleduje především ochranu lidského zdraví a životního prostředí před potenciálně škodlivými účinky přeshraniční přepravy odpadů. Konkrétně by vzhledem k tomu, že postup předchozího písemného oznámení a souhlasu jasně sleduje cíl ochrany životního prostředí v oblasti přepravy odpadů mezi členskými státy, a tudíž byl správně opřen o čl. 175 odst. 1 ES, bylo nesourodé mít za to, že tentýž postup, pokud je uplatněn na přepravu odpadů mezi členskými státy a třetími zeměmi s tímž cílem ochrany životního prostředí, má povahu nástroje společné obchodní politiky, a musí se z tohoto důvodu opírat o článek 133 ES. Tento závěr potvrzuje rozbor legislativního kontextu tohoto nařízení. Extenzivní výklad pojmu „společná obchodní politika“ nemůže zpochybnit konstatování, že nařízení č. 1013/2006 je nástrojem spadajícím hlavně do politiky ochrany životního prostředí. Akt Společenství tak může do této oblasti spadat, i když se opatření, která stanoví, mohou dotknout obchodu. Akt Společenství totiž spadá do výlučné pravomoci v oblasti společné obchodní politiky zakotvené v článku 133 ES pouze v případě, že se týká zvláště mezinárodního obchodu, poněvadž jeho účelem je především podpora, usnadnění nebo úprava obchodu, a má přímé a bezprostřední účinky na obchod s dotčenými výrobky nebo na jejich obchodní výměnu. Tak tomu v projednávaném případě zjevně není. Účelem nařízení č. 1013/2006 totiž není vymezit vlastnosti, které musejí mít odpady, aby se mohly volně pohybovat na vnitřním trhu nebo v rámci obchodu se třetími zeměmi, nýbrž poskytnout harmonizovaný systém postupů, jimiž lze omezit pohyb odpadů, aby byla zajištěna ochrana životního prostředí.

Pokud jde o soudní agendu v oblasti týkající se právních základů obsažených ve vícero pilířích, byl vydán rozsudek ve věci *Irsko v. Parlament a Rada* (rozsudek ze dne 10. února 2009, C-301/06). Soudní dvůr v něm judikoval, že přijetí směrnice 2006/24/ES o uchovávání údajů vytvářených nebo zpracovávaných v souvislosti s poskytováním veřejně dostupných služeb elektronických komunikací nebo veřejných komunikačních sítí⁴ se musí uskutečnit na základě Smlouvy o ES, jelikož jde převážně o fungování vnitřního trhu.

Zákonodárce Společenství může použít článek 95 ES zejména v případě existence rozdílů mezi vnitrostátními právními úpravami, pokud jsou takové rozdíly způsobilé bránit základním svobodám nebo vést k narušení hospodářské soutěže a mít tak přímý dopad na fungování vnitřního trhu. Přitom se ukázalo, že rozdíly mezi jednotlivými vnitrostátními právními předpisy přijatými v oblasti uchovávání údajů o elektronických komunikacích mohou mít přímý dopad na fungování vnitřního trhu a že je možné očekávat, že se tento dopad bude zhoršovat. Taková situace opravňovala

⁴ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/24/ES ze dne 15. března 2006 a o změně směrnice 2002/58/ES (Úř. věst. L 105, s. 54).

zákonodárce Společenství k tomu, aby sledoval cíl ochrany řádného fungování vnitřního trhu přijetím harmonizovaných pravidel.

Soudní dvůr krom toho uvádí, že tatáž směrnice pozměnila ustanovení směrnice o ochraně soukromí v odvětví elektronických komunikací, která byla sama přijata na základě článku 95 ES. V rozsahu, v němž uvedená směrnice pozměňuje stávající směrnici, která je součástí *acquis communautaire*, nemohla být za těchto podmínek přijata na základě ustanovení Smlouvy o EU, aniž by došlo k porušení článku 47 EU.

Soudní dvůr nakonec konstatoval, že směrnice 2006/24 upravuje operace, které jsou nezávislé na provedení jakéhokoli případného úkonu v oblasti policejní a justiční spolupráce v trestních věcech. Neharmonizuje ani otázku přístupu vnitrostátních orgánů příslušných v trestněprávní oblasti k údajům, ani otázku využívání a výměny těchto údajů mezi těmito orgány. Uvedené otázky, které v zásadě spadají do oblasti, na niž se vztahuje hlava VI Smlouvy o EU, byly z působnosti ustanovení této směrnice vyloučeny. Z toho vyplývá, že věcný obsah směrnice 2006/24 se z převážné části týká činnosti poskytovatelů služeb v dotčeném odvětví vnitřního trhu s vyloučením činností státu, které spadají do působnosti hlavy VI Smlouvy o EU. S ohledem na tento věcný obsah je nutno dospět k závěru, že se uvedená směrnice převážně týká fungování vnitřního trhu.

I když byly obecné zásady práva Společenství Soudním dvorem vyhlášeny již dávno, zůstávají i nadále předmětem další judikatury. Ve věci *Heinrich* (rozsudek ze dne 10. března 2009, C-345/06) zdůraznil Soudní dvůr dosah nezbytného vyhlášení právních aktů, a potvrdil tak význam zásady právní jistoty jakožto obecné zásady práva Společenství.

Na vídeňském letišti Schwechat byl cestujícímu znemožněn nástup do letadla z důvodu, že v jeho kabinovém zavazadle byly nalezeny předměty považované za zakázané na základě nařízení Společenství. Nařízení č. 2320/2002⁵ zakazuje mimo jiné vnášet na palubu letadel určité předměty, které jsou obecně vymezeny v seznamu připojeném k nařízení. Provedení tohoto nařízení bylo zajištěno nařízením (ES) č. 622/2003⁶ a jeho přílohou, pozměněnou v roce 2004 nařízením (ES) č. 68/2004⁷, která však nikdy nebyla zveřejněna.

Poté, co mu byl nástup do letadla znemožněn, podal dotyčný žalobu, v níž se domáhal toho, aby opatření, která byla vůči němu přijata, byla prohlášena za protiprávní. Vnitrostátní soud se dotázal Soudního dvora, zda nařízení nebo jejich části mohou mít závaznou platnost, i když nebyly vyhlášeny v *Úředním věstníku Evropské unie*.

Ve svém rozsudku Soudní dvůr nejprve připomněl, že ze samotného znění čl. 254 odst. 2 ES vyplývá, že nařízení Společenství může vyvolávat právní účinky pouze tehdy, pokud bylo vyhlášeno v *Úředním věstníku*. Dále zdůraznil, že akt, jehož autorem je orgán Společenství, nelze uplatňovat vůči fyzickým a právnickým osobám v členském státě před tím, než měly tyto osoby možnost se s ním seznámit prostřednictvím řádného vyhlášení v *Úředním věstníku*. Stejně zásady platí pro vnitrostátní opatření, která provádějí právní úpravu Společenství.

⁵ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 2320/2002 ze dne 16. prosince 2002, kterým se stanoví společná pravidla v oblasti bezpečnosti civilního letectví (Úř. věst. L 355, s. 1; Zvl. vyd. 07/07, s. 181).

⁶ Nařízení Komise (ES) č. 622/2003 ze dne 4. dubna 2003, kterým se stanoví prováděcí opatření ke společným základním normám letecké bezpečnosti (Úř. věst. L 89, s. 9; Zvl. vyd. 07/07, s. 252).

⁷ Nařízení Komise (ES) č. 68/2004 ze dne 15. ledna 2004, kterým se mění nařízení Komise (ES) č. 622/2003, kterým se stanovují prováděcí pravidla ke společným základním normám letecké bezpečnosti (Úř. věst. L 10, s. 14).

V projednávaném případě Soudní dvůr uvedl, že nařízení (ES) č. 2320/2002 ukládá povinnosti jednotlivcům, jelikož zakazuje na palubě letadel některé předměty vymezené v seznamu, který tvoří přílohu nařízení. Jelikož příloha nařízení č. 622/2003 nebyla vyhlášena, nemohl Soudní dvůr posoudit, zda se týká rovněž seznamu zakázaných předmětů, a tedy spočívá v uložení povinností jednotlivcům. Soudní dvůr dodal, že nelze nicméně vyloučit, že tomu tak je. Krom toho, jak dále uvedl Soudní dvůr, nespadá seznam zakázaných předmětů do žádné z kategorií opatření a informací, které jsou kvalifikovány jako tajné, a tedy nejsou zveřejňovány. Z toho plyne, že v případě, že by nařízení (ES) č. 622/2003 přizpůsobovalo uvedený seznam zakázaných předmětů, bylo by v příslušném rozsahu nutně neplatné. Soudní dvůr z toho vyvodil závěr, že příloha nařízení (ES) č. 622/2003 není v rozsahu, ve kterém má ukládat povinnosti jednotlivcům, závazná.

Ve věci *Foshan Shunde Yongjian Housewares & Hardware v. Rada* (rozsudek ze dne 1. října 2009, C-141/08 P) připomněl Soudní dvůr rozhodující o kasačním opravném prostředku klíčový význam dodržování práva na obhajobu a potvrdil porušení tohoto práva v antidumpingovém řízení.

Debata se týkala zejména nedodržení desetidenní lhůty uložené čl. 20 odst. 5 nařízení (ES) č. 384/96⁸ pro předložení konečných návrhů Komise Radě. Ve svém rozsudku Soudní dvůr nejprve vysvětlil, že Komise má povinnost dodržet tuto lhůtu za tím účelem, aby poskytla podnikům, které byly informovány o jejím úmyslu zvýšit antidumpingové clo oproti clu, které bylo uvedeno v jejím předchozím sdělení, příležitost předložit vyjádření. Soudní dvůr poté připomněl, že nedodržení lhůty může vést ke zrušení nařízení přijatého Radou pouze tehdy, jestliže existuje možnost, že z důvodu této vady by správné řízení bylo mohlo vést k jinému výsledku, takže došlo ke konkrétnímu zásahu do práva dotyčného podniku na obhajobu.

Aby dosáhl zrušení rozhodnutí Komise, kterým odmítla přiznat status podniku působícího v tržním hospodářství, které bylo přijato při nedodržení desetidenní lhůty, nemá tedy dotyčný podnik povinnost prokázat, že by rozhodnutí Komise mělo jiný obsah, ale pouze to, že by taková hypotéza nebyla zcela vyloučena, kdyby mohla navrhovatelka lépe zajistit svou obhajobu a nedošlo by k procesní vadě. Pokud jde o uplatnění této zásady v projednávaném případě, Soudní dvůr se na rozdíl od Tribunálu domníval, že s přihlédnutím ke skutečnosti, že Komise již dvakrát změnila svůj postoj z důvodu stanovisek, která jí byla předložena dotčenými stranami, nelze vyloučit, že by Komise svůj postoj znovu změnila vzhledem k argumentům, které dotyčný podnik vznesl. Soudní dvůr tedy zrušil nejen rozsudek Tribunálu, ale i napadené nařízení Rady.

V oblasti obecných zásad práva Společenství lze dále uvést rozhodnutí Soudního dvora, ve kterém odmítl přiznat zásadě rovného postavení akcionářů charakter obecné zásady práva Společenství. Ve věci *Audiolux a další* (rozsudek ze dne 15. října 2009, C-101/08) tak Soudní dvůr judikoval, že právo Společenství neobsahuje obecnou právní zásadu, podle které jsou menšinoví akcionáři chráněni povinností většinového akcionáře, který ovládl nebo ovládá společnost, nabídnout jim odkoupení jejich akcií za stejných podmínek, jaké byly sjednány při nabytí podílu, prostřednictvím kterého většinový akcionář ovládl společnost nebo v ní zvýšil svůj vliv. Soudní dvůr stanovil, že pouhá okolnost, že sekundární právo Společenství obsahuje některá ustanovení týkající se ochrany menšinových akcionářů, nepostačuje sama o sobě k závěru, že existuje obecná zásada práva Společenství, zejména jestliže je jejich působnost omezena na přesně vymezená a určitá práva. Obecná zásada rovného zacházení navíc nemůže sama o sobě vést ke vzniku zvláštní povinnosti na straně většinového akcionáře ku prospěchu ostatních akcionářů ani vymezit specifickou situaci, k níž se taková povinnost váže. Tato zásada nemůže být ani určující pro volbu mezi různými

⁸ Nařízení Rady (ES) č. 384/96 ze dne 22. prosince 1995 o ochraně před dumpingovými dovozy ze zemí, které nejsou členy Evropského společenství (Úř. věst. L 56, s. 1; Zvl. vyd. 11/10, s. 45).

myslitelnými způsoby ochrany menšinových akcionářů. Podle Soudního dvora předpokládá takové zacházení legislativní volbu založenou na poměrném vážení dotčených zájmů a na přesných a podrobných předem stanovených pravidlech a nemůže být vyvozeno z obecné zásady rovného zacházení. Obecné zásady práva Společenství totiž stojí na úrovni ústavních předpisů, zatímco uvedené zacházení se vyznačuje takovou mírou podrobnosti, jaká vyžaduje legislativní zpracování, jež je na úrovni Společenství zajištěno akty sekundárního práva Společenství.

Zákaz jakékoli diskriminace na základě státní příslušnosti a jeho důsledky byly posuzovány v neobvyklém procesním rámci. Ve věci *ČEZ* (rozsudek ze dne 27. října 2009, C-115/08) se měl totiž Soudní dvůr vyslovit k této zásadě v rámci použití Smlouvy o ESAE.

Rakouský zemský soud, který řešil spor na základě žaloby na zdržení se imisí ze sousedního pozemku podané vlastníky pozemků proti jaderné elektrárně Temelín, která se nachází na území České republiky, se dotázal Soudního dvora, zda povolení vydané českými orgány k provozu jaderné elektrárny musí být v Rakousku v rámci takové žaloby uznáno, nebylo-li takové uznání stanoveno rakouským zákonem.

Soudní dvůr nejprve konstatoval, že průmyslová činnost jaderné elektrárny Temelín spadá do působnosti Smlouvy o založení Evropského společenství pro atomovou energii (ESA). Dále uvedl, že podniky provozující zařízení umístěné v některém členském státě jsou zpravidla zřízeny podle práva toho kterého státu a že situace, ve které se nacházejí, je srovnatelná se situací občanů tohoto státu. V důsledku toho rozdílné zacházení v neprospěch zařízení, jehož úřední povolení bylo vydáno v jiném členském státě než v Rakouské republice musí být považováno za rozdílné zacházení na základě státní příslušnosti. Zásada zákazu jakékoli diskriminace na základě státní příslušnosti přitom představuje obecnou zásadu práva Společenství, kterou je třeba použít rovněž v rámci Smlouvy o ESAE. Rozdílné zacházení, ke kterému došlo v Rakouské republice v neprospěch jaderných zařízení, jejichž úřední povolení bylo vydáno v jiném členském státě, musí tedy být posouzeno v rámci této Smlouvy o ESAE. Soudní dvůr poté uvedl, že diskriminace na základě státní příslušnosti nemůže být odůvodněna takovými cíli ryze hospodářské povahy, jako je ochrana zájmů domácích hospodářských subjektů. Nemůže být odůvodněna ani ochranou života, veřejného zdraví, ochranou životního prostředí nebo vlastnického práva, jelikož existuje rámec Společenství, do jehož kontextu toto povolení částečně spadá, který tuto ochranu zajišťuje. Z toho vyplývá, že Rakouská republika nemůže odůvodnit diskriminaci, kterou uplatňuje ve vztahu k úřednímu povolení vydanému v České republice k provozu jaderné elektrárny Temelín.

Ačkoli podmínky přípustnosti žaloby na neplatnost byly předmětem velmi hojné judikatury, musel Soudní dvůr rozhodující o kasačním oprávněm prostředku ve spojených věcech *Komise v. Ente per le Ville Vesuviane* (rozsudek ze dne 10. září 2009, C-445/07 P a C-455/07 P) opět řešit podmínky přípustnosti žalob podaných orgány nižších jednotek v rámci státu, které byly dotčeny poskytnutím finanční pomoci.

Soudní dvůr nejprve připomněl, že na základě čl. 230 čtvrtého pododstavce ES má regionální nebo místní celek možnost v rozsahu, v němž má právní subjektivitu na základě vnitrostátního právního řádu, podat žalobu proti rozhodnutím, která jsou mu určena, nebo proti rozhodnutím, která se ho bezprostředně a osobně dotýkají, a upřesnil, že podmínka bezprostředního dotčení vyžaduje naplnění dvou kumulativních hledisek, a to aby napadené opatření Společenství zaprvé bezprostředně zakládalo následky pro právní postavení jednotlivce a zadruhé neponechávalo adresátům pověřeným jeho provedením žádnou volnost uvážení.

V této souvislosti měl Soudní dvůr na rozdíl od Tribunálu za to, že je-li v rozhodnutí o poskytnutí finanční pomoci Společenství označen regionální nebo místní celek jako orgán odpovědný za

realizaci projektu Evropského fondu pro regionální rozvoj, neznamená to, že sám tento celek je nositelem práva na uvedenou pomoc. Stejně tak samotná skutečnost, že vnitrostátní orgány vyjádřily svůj záměr vymáhat částky neoprávněně vyplacené uvedenému regionálnímu nebo místnímu celku, představuje vyjádření existence jejich autonomní vůle, aniž by v této souvislosti existovaly povinnosti na základě práva Společenství, což názorně prokazuje posuzovací pravomoc dotyčného členského státu. Soudní dvůr tedy rozhodl, že dotyčná nižší jednotka v rámci státu nebyla rozhodnutím Komise bezprostředně dotčena, a mohla se tedy ke zpochybnění legality vnitrostátních opatření týkajících se použití aktu Společenství obrátit pouze na svůj vnitrostátní soud.

Soudní dvůr měl rovněž příležitost připomenout požadavky zásady kontradiktornosti, jíž se řídí řízení u soudů Společenství.

Ve věci *Komise v. Irsko a další* (rozsudek ze dne 2. prosince 2009, C-89/08 P) rozhodl Soudní dvůr, že tato zásada obecně neposkytuje každému účastníku řízení pouze právo seznamovat se s listinami a vyjádřeními předloženými soudu protistranou a vyjadřovat se k nim a nebrání pouze tomu, aby soud Společenství založil své rozhodnutí na skutečnostech a dokumentech, s nimiž se účastníci řízení nebo kterýkoli z nich nemohli seznámit, a tedy se k nim nemohli vyjádřit, ale zahrnuje rovněž právo účastníků řízení seznamovat se právními důvody uplatněnými soudem bez návrhu, na kterých soud hodlá založit své rozhodnutí, a vyjadřovat se k nim. Ke splnění požadavků spojených s právem na spravedlivý proces je totiž třeba, aby se účastníci řízení seznámili jak se skutkovými, tak i právními okolnostmi, které jsou rozhodné pro výsledek řízení, a měli možnost se k nim kontradiktorně vyjádřit. V důsledku toho soud Společenství, vyjma takových zvláštních případů, jako jsou zejména případy stanovené v jednacích řádech soudů Společenství, nemůže založit své rozhodnutí na právním důvodu uplatněném bez návrhu, byť je nepominutelný a jako v projednávaném případě vychází z nedostatku odůvodnění sporného rozhodnutí, aniž by předtím vyzval účastníky řízení, aby k uvedenému důvodu předložili svá vyjádření. Soudní dvůr upřesnil, že v obdobném kontextu článku 6 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (EÚLP) již rozhodl, že právě s ohledem na tento článek a samotný účel práva každé zúčastněné osoby na kontradiktorní řízení a na spravedlivý proces ve smyslu tohoto ustanovení může podle článku 61 svého jednacího řádu bez návrhu nebo na návrh generálního advokáta nebo na návrh účastníků řízení nařídít znovuotevření ústní části řízení, pokud má za to, že věc není dostatečně objasněna nebo že musí být rozhodnuta na základě argumentu, který nebyl mezi účastníky řízení projednán (viz usnesení ze dne 4. února 2000, *Emesa Sugar*, C-17/98, Recueil, s. I-665, bod 8, 9, a 18, jakož i rozsudek ze dne 10. února 2000, *Deutsche Post*, C-270/97 a C-271/97, Recueil, s. I-929, bod 30). Podle názoru Soudního dvora vyplývá v projednávaném případě ze spisu a z jednání před Soudním dvorem, že Tribunál napadeným rozsudkem zrušil rozhodnutí Komise na základě důvodu uplatněného bez návrhu vycházejícího z porušení článku 253 ES, aniž by v průběhu písemné nebo ústní části řízení nejprve vyzval účastníky řízení k předložení jejich vyjádření k tomuto důvodu. Tribunál tím porušil zásadu kontradiktornosti, a poškodil tak zájmy Komise. Soudní dvůr vysvětlil, že, jak uvedl generální advokát, i když nedostatek odůvodnění představuje vadu, která nemůže být v zásadě zhojena, zjištění takového nedostatku vychází však z posouzení, které podle ustálené judikatury musí zohlednit některé skutečnosti. Takové posouzení se může stát předmětem diskuze, zvláště když se netýká zcela chybného odůvodnění, ale odůvodnění určité právní či skutkové otázky. V projednávaném případě mohla Komise, pokud by jí bylo umožněno předložit vyjádření, zejména uvést stejné argumenty jako argumenty, které předložila v rámci čtvrtého a pátého důvodu kasačního opravného prostředku.

Ohledně povinností, které právo Společenství ukládá členským státům, měl Soudní dvůr ve věci *Danske Slagterier* (rozsudek ze dne 24. března 2009, C-445/06) příležitost připomenout zásady

mimosmluvní odpovědnosti členských států za porušení práva Společenství a zároveň poskytnout několik upřesnění a vysvětlení ohledně jejich konkrétního použití.

Pokud jde o uplatnění této odpovědnosti, Soudní dvůr připomněl, že v případě neexistence právní úpravy Společenství musí stát poskytnout náhradu za důsledky škody způsobené jednotlivcům porušením práva Společenství v souladu s vnitrostátními právními předpisy upravujícími odpovědnost za škodu, přičemž podmínky náhrady škody, zejména lhůty stanovené vnitrostátními právními předpisy, musí dodržovat zásadu rovnocennosti a zásadu efektivity. V této souvislosti již bylo rozhodnuto, že stanovení předem určených přiměřených pevných promlčecích lhůt pro podání žaloby je slučitelné s právem Společenství. Soudní dvůr dodal, že taková lhůta musí být navíc pro jednotlivce dostatečně předvídatelná. Je na vnitrostátním soudu, aby se zřetelem na veškeré okolnosti, které charakterizovaly právní a skutkovou situaci v době rozhodné z hlediska skutečností původního sporu, ověřil, zda tomu tak je. Je rovněž na vnitrostátním soudu, aby ověřil, že podmínky náhrady škody způsobené jednotlivcům porušením práva Společenství dotýcným členským státem nejsou z důvodu použití *per analogiam* lhůty stanovené vnitrostátním právem méně příznivé než podmínky platné pro náhradu podobné škody vnitrostátní povahy.

Soudní dvůr se dále vyslovil ke konkrétnímu použití promlčecí lhůty a dospěl k závěru, že právo Společenství nevyžaduje, aby v případě, že Evropská komise podá návrh na zahájení řízení pro nesplnění povinnosti podle článku 226 ES, byl po dobu trvání tohoto řízení běh promlčecí lhůty přerušen nebo zastaven. Stejně tak v případě žaloby na náhradu škody, za niž nese odpovědnost stát z důvodu nesprávného provedení směrnice do vnitrostátního práva, k čemuž došlo v projednávané věci, nebrání právo Společenství tomu, aby lhůta začala běžet dnem, kdy došlo k prvním škodlivým následkům tohoto nesprávného provedení a kdy jsou předvídatelné jeho pozdější škodlivé následky, a to ani v případě, že tento den předchází řádnému provedení této směrnice do vnitrostátního práva.

Pokud jde konečně o předpoklady, které musí splňovat poškozený, Soudní dvůr rozhodl, že s právem Společenství je v souladu vnitrostátní právní úprava, která stanoví, že jednotlivci nemůže být nahrazena škoda, kterou úmyslně nebo z nedbalosti neodvrátil za využití právního prostředku, pod podmínkou, že využití tohoto právního prostředku může být na poškozeném spravedlivě požadováno, což posoudí předkládající soud. Pravděpodobnost, že vnitrostátní soud podá žádost o rozhodnutí o předběžné otázce podle článku 234 ES, ani skutečnost, že před Soudním dvorem probíhá řízení o žalobě pro nesplnění povinnosti, nemohou být samy o sobě dostatečným důvodem pro závěr, že využití právního prostředku nelze spravedlivě požadovat.

V oblasti práva vnějších vztahů Společenství zaslouží zmínku jeden posudek a rozsudky ve třech věcech.

V posudku č. 1/08 ze dne 30. listopadu 2009 se Soudní dvůr vyslovil na žádost Komise, kterou podala na základě čl. 300 odst. 6 ES, k otázkám, zda má Evropské společenství výlučnou pravomoc nebo pravomoc pouze sdílenou s členskými státy za účelem uzavření dohod s některými členy Světové obchodní organizace (WTO), jejichž cílem je změna listin specifických závazků Společenství a jeho členských států podle Všeobecné dohody o obchodu službami (GATS), a dále, jaký je náležitý právní základ, který má být použit za účelem uzavření těchto dohod.

V projednávaném případě se v důsledku rozšíření, k nimž došlo v letech 1995 a 2004, stalo nezbytným vypracovat novou listinu, která by zahrnovala třináct nových členských států, které měly až k tomuto okamžiku v rámci GATS své vlastní listiny závazků. Za účelem sloučení listiny závazků třinácti nových členských států se současnou listinou Společenství a jeho členských států oznámila Komise dne 28. května 2004 seznam změn a odvolání závazků. Na základě článku XXI

GATS přitom tyto změny, ke kterým v listinách závazků došlo, vedly k žádostem o kompenzační vyrovnání pro členy WTO, kteří byli postiženi jednotlivými úpravami listin v důsledku sloučení. Soudní dvůr nejprve připomněl, že volba náležitého právního základu má ústavní význam. Vzhledem k tomu, že Společenství disponuje pouze svěřenými pravomocemi, musí dohodu, kterou zamýšlí uzavřít, dát do souvislosti s ustanovením Smlouvy, které jej opravňuje ke schválení takového aktu. Soudní dvůr tedy posoudil pravomoc Společenství k uzavření dotčených dohod a právní základy, které připadají v úvahu k takovému uzavření dohod, přičemž obě tyto otázky jsou vzájemně velmi úzce spojeny. Poté, co analyzoval odstavce 1, 5 a 6 článku 133 ES, dospěl Soudní dvůr k závěru, že dohody s dotčenými členy WTO spadají do sdílené pravomoci Evropského společenství a členských států. Pokud jde o náležitý právní základ, upřesnil, že část „doprava“, kterou dotčené dohody obsahují, spadá v souladu s čl. 133 odst. 6 třetím pododstavcem ES do působnosti politiky v oblasti dopravy, a nikoliv do působnosti společné obchodní politiky. Nakonec Soudní dvůr ze své analýzy vyvodil, že akt Společenství, jímž se uvedené Dohody uzavírají, se musí zakládat jak na čl. 133 odst. 1 a 5 a čl. 133 odst. 6 druhém pododstavci ES, tak na článku 71 ES a čl. 80 odst. 2 ES, ve spojení s čl. 300 odst. 2 a čl. 300 odst. 3 prvním pododstavcem ES.

Ve věcech *Komise v. Rakousko*, jakož i *Komise v. Švédsko* (rozsudky ze dne 3. března 2009, C-205/06 a C-249/06) konstatoval Soudní dvůr v řízení o nesplnění povinnosti zahájeném z podnětu Komise, že Švédské království a Rakouská republika nesplnily povinnosti, které pro ně vyplývají z čl. 307 druhého pododstavce ES, tím, že nepoužily vhodných prostředků k odstranění neslučitelností mezi svými povinnostmi podle práva Společenství a ustanoveními v oblasti převodu kapitálu obsaženými v investičních dohodách uzavřených s některými třetími zeměmi. V projednávaném případě obsahovaly jednotlivé dotčené investiční dohody ustanovení, která zajišťují volný převod plateb souvisejících s investicí ve volně směnitelných měnách. Tyto dohody byly v tomto ohledu v souladu se zněním čl. 56 odst. 1 ES, podle kterého je zakázáno veškeré omezení pohybu kapitálu a plateb mezi členskými státy a mezi členskými státy a třetími zeměmi. Ustanovení čl. 57 odst. 2 ES, článku 59 ES a čl. 60 odst. 1 ES však přiznávají Radě pravomoc k tomu, aby v určitých přesně stanovených případech omezila pohyb kapitálu a platby mezi členskými státy a třetími zeměmi. Soudní dvůr nejprve poznamenal, že pro zajištění užitečného účinku uvedených ustanovení je nezbytné, aby opatření omezující volný pohyb kapitálu mohla být v případě, že budou Radou přijata, okamžitě uplatňována vůči státům, jichž se týkají a mezi nimiž mohou být i některé státy, které podepsaly jednu z dotčených dohod se Švédským královstvím a Rakouskou republikou. Z těchto pravomocí Rady, spočívajících v jednostranném přijetí omezujících opatření vůči třetím státům v oblasti totožné nebo související s oblastí upravenou dřívější dohodou uzavřenou mezi členským státem a třetím státem, vyplývá neslučitelnost s uvedenou dohodou tehdy, když tato dohoda neobsahuje žádné ustanovení umožňující dotyčnému členskému státu vykonávat svá práva a plnit své povinnosti jakožto člen Společenství a jestliže to neumožňuje ani žádný mechanismus mezinárodního práva. Soudní dvůr navíc upřesnil, že lhůty související s jakýmkoli mezinárodním jednáním, které jsou nutné k novému projednání dotčených dohod, jsou svou povahou neslučitelné s užitečným účinkem těchto opatření. Možnost použití jiných prostředků nabízených mezinárodním právem, jako je pozastavení dohody, případně vypovězení dotčených dohod nebo jejich některých ustanovení, má příliš nejisté účinky k tomu, aby zaručila, že opatření přijatá Radou budou moci být užitečně uplatňována.

Ve věci *Soysal a Savatli* (rozsudek ze dne 19. února 2009, C-228/06) se Soudní dvůr vyslovil ke klauzuli „standstill“ upravené v čl. 41 odst. 1 dodatkového protokolu k dohodě o přidružení

EHS-Turecko⁹. Podle tohoto ustanovení nesmí smluvní strany od vstupu v platnost uvedeného protokolu mezi sebou zavádět nová omezení svobody usazování a volného pohybu služeb.

V projednávaném případě se jednalo o dva turecké státní příslušníky, kteří na území členského státu hodlali na základě uvedené dohody o přidružení využít svobody volného pohybu služeb. Soudní dvůr nejprve připomněl, že toto ustanovení má při svém jasném, přesném a bezpodmínečném znění přímý účinek. Poté vyložil předmětné ustanovení v tom smyslu, že od okamžiku, kdy dodatkový protokol k dohodě o přidružení EHS-Turecko vstoupil ve vztahu k dotyčnému členskému státu v platnost, brání zavedení vízové povinnosti pro vstup tureckých státních příslušníků na území členského státu za účelem poskytovat zde služby na účet podniku usazeného v Turecku, pokud k tomuto datu nebylo takového vízum požadováno.

Podle Soudního dvora nemůže být tento závěr zpochybněn okolností, že uvedené omezení bylo stanoveno vnitrostátní právní úpravou provádějící ustanovení sekundárního práva Společenství, jelikož mezinárodní dohody uzavřené Společenstvím mají přednost před akty sekundárního práva Společenství.

Evropské občanství

Vhodným příkladem uplatňování práva volného pohybu a pobytu občanů Unie je věc *Rüffler* (rozsudek ze dne 23. dubna 2009, C-544/07).

Uwe Rüffler, bývalý německý pracovník, který se na důchod usadil v Polsku, pobírá v Německu dva důchody, z nichž jeden je zdaněn v tomto členském státě a druhý na polském území. Dotyčný požádal polskou daňovou správu, aby daň z příjmu, kterou je povinen odvést v Polsku, byla snížena o částku příspěvků na zdravotní a nemocenské pojištění, které zaplatil v Německu. Tato žádost však byla odmítnuta z důvodu, že polské právní předpisy stanoví možnost odečíst od daně z příjmu pouze příspěvky zaplacené polskému orgánu zdravotního a nemocenského pojištění. Věc byla předložena nejprve vnitrostátnímu soudu a poté soudu Společenství.

Na rozdíl od žalobce a předkládajícího soudu, kteří svoji argumentaci opřeli o články 12 ES a 39 ES, Soudní dvůr nejprve vyloučil použití článku 39 ES vzhledem k tomu, že se může týkat pouze aktivních pracovníků a osob, které hledají zaměstnání. Uwe Rüffler se však může odvolávat na své postavení občana Unie, a tedy na své právo na volný pohyb a pobyt v členských státech, jak bylo zakotveno v článku 18 ES. Soudní dvůr proto analyzoval slučitelnost polského daňového režimu z hlediska tohoto článku a rozhodl, že jelikož polské právní předpisy podmiňují přiznání daňové výhody na základě příspěvků tím, že tyto příspěvky byly zaplacené polskému orgánu zdravotního a nemocenského pojištění, a vedou k tomu, že je tato výhoda odepřena poplatníkům, kteří zaplatili příspěvky orgánu nacházejícímu se v jiném členském státě, znevýhodňují poplatníky, kteří využili své svobody pohybu tím, že opustili členský stát, ve kterém vykonávali veškerou svou profesní činnost, s cílem usadit se v Polsku. Takové omezení nároku na snížení daně z příjmu představuje omezení svobody pohybu a pobytu na území členských států, které není objektivně odůvodněno.

Volný pohyb zboží

Tři rozsudky v této oblasti názorně dokládají obtížnost vymezení opatření s účinkem rovnocenným množstevním omezením.

⁹ Dodatkový protokol podepsaný dne 23. listopadu 1970 v Bruselu a uzavřený, schválený a potvrzený jménem Společenství nařízením Rady (EHS) č. 2760/72 ze dne 19. prosince 1972 (Úř. věst. L 293, s. 1; Zvl. vyd. 11/11, s. 41).

Ve věci *Komise v. Itálie* (rozsudek ze dne 10. února 2009, C-110/05) rozhodoval Soudní dvůr po znovuotevření ústní části řízení o žalobě Komise, která se domáhala určení, že Italská republika tím, že zakázala, aby mopedy, motocykly, motorové tříkolky a čtyřkolky mohly táhnout přípojně vozidlo, nesplnila povinnosti, které pro ni vyplývají z článku 28 ES. Členský stát, který z důvodů souvisejících s bezpečností silničního provozu stanoví zákaz, podle něhož nesmějí taková vozidla táhnout přípojná vozidla speciálně pro ně konstrukčně určená a legálně vyrobená a uvedená na trh v jiných členských státech, neporušuje podle názoru Soudního dvora povinnosti, které pro něj vyplývají z uvedeného článku. Soudní dvůr vysvětlil, že takový zákaz sice představuje opatření s účinkem rovnocenným množstevním omezením dovozu zakázané uvedeným článkem v rozsahu, v němž je jeho účinkem bránění v přístupu přípojných vozidel konstrukčně určených speciálně pro motocykly na dotčený trh, jelikož má významný dopad na chování spotřebitelů a brání tomu, aby na tomto trhu mohla existovat poptávka po takových přípojných vozidlech. Uvedený zákaz však musí být v projednávaném případě považován za odůvodněný skutečnostmi souvisejícími s bezpečností silničního provozu. Ačkoli v tomto ohledu přísluší členskému státu dovolávajícímu se určitého kategorického požadavku, aby odůvodnil překážku volného pohybu zboží, prokázat, že jeho právní úprava je vhodná a nezbytná pro dosažení sledovaného legitimního cíle, toto důkazní břemeno nemůže sahat až tak daleko, aby vyžadovalo, aby tento členský stát pozitivně prokázal, že žádné jiné představitelné opatření neumožňuje dosáhnout uvedeného cíle za týchž podmínek. Není sice vyloučeno, že by jiná opatření, než je dotčený zákaz, mohla zaručovat určitou úroveň bezpečnosti silničního provozu při provozu souprav tvořených motocyklem a přípojným vozidlem, avšak to nemění nic na tom, že členský státům nelze upírat možnost dosáhnout takového cíle, jakým je bezpečnost silničního provozu, zavedením obecných a jednoduchých pravidel, snadno pochopitelných a uplatnitelných řidiči a lehce spravovaných a kontrolovaných příslušnými orgány.

Rozsudek ze dne 30. dubna 2009 ve věci *Fachverband des Buch- und Medienwirtschaft* (C-531/07) se týká rakouských právních předpisů o cenách knih v německém jazyce, které upravují povinnost vydavatele nebo dovozce stanovit koncovou prodejní cenu a tuto cenu zveřejnit a dále zakazují dovozcům stanovit nižší cenu, než je koncová prodejní cena po odečtení daně z přidané hodnoty zahrnuté v ceně, která je vydavatelem stanovena nebo doporučena ve státě vydání. I když se podle Soudního dvora rakouské právní předpisy týkají způsobů prodeje knih, tím, že zakazují dovozcům stanovit nižší cenu, než je cena ve státě vydání, nepostihují stejným způsobem uvádění na trh tuzemských knih i knih pocházejících z jiných členských států. Soudní dvůr vysvětlil, že dotčená rakouská právní úprava stanoví méně příznivé zacházení pro knihy v německém jazyce dovážené z jiných členských států než pro tuzemské knihy, jelikož zabraňuje rakouským dovozcům i zahraničním vydavatelům stanovit minimální maloobchodní ceny podle charakteristik dovozního trhu, zatímco rakouští vydavatelé mohou sami pro vlastní výrobky stanovit takové ceny, jaké jsou vhodné pro maloobchodní prodej na tuzemském trhu. Taková právní úprava tedy představuje podle názoru Soudního dvora omezení volného pohybu zboží. Soudní dvůr dále tvrdil, že toto omezení není odůvodněné. Zejména zdůraznil, že ochrana knih jakožto kulturního statku může být považována za naléhavý důvod veřejného zájmu, jenž je způsobilý odůvodnit opatření omezující volný pohyb zboží za podmínky, že taková opatření jsou způsobilá zaručit dosažení stanoveného cíle a nepřekračují meze toho, co je k jejich uskutečnění nezbytné. V projednávaném případě přitom bylo možné dosáhnout cíle ochrany knihy jakožto kulturního statku opatřeními pro dovozce méně omezujícími, například povolením dovozci nebo zahraničnímu vydavateli stanovit prodejní cenu pro rakouský trh, jež zohlední charakteristiky tohoto trhu. V důsledku toho Soudní dvůr rozhodl, že rakouská právní úprava zakazující dovozcům knih v německém jazyce stanovit nižší cenu, než je koncová prodejní cena stanovená nebo doporučená vydavatelem ve státě, kde byla kniha vydána, představuje překážku volného pohybu zboží, kterou nelze na základě práva Společenství odůvodnit.

Ve věci *Mickelsson a Roos* (rozsudek ze dne 4. června 2009, C-142/05) byl Soudní dvůr dotázán ohledně slučitelnosti švédské právní úpravy zakazující, s výjimkou určitých vodních ploch, používání některých typů vodních skútrů, tedy „plavidla, jehož délka nepřesahuje čtyři metry, [...] je vybaveno vnitřním spalovacím motorem s vodní tryskou jako svým základním zdrojem pohonu, a [...] je navrženo tak, aby ho mohla obsluhovat jedna nebo více osob sedících, stojících nebo klečících spíše na trupu než uvnitř něho“, zejména s články 28 ES a 30 ES. Podle názoru Soudního dvora nebrání uvedené články vnitrostátní právní úpravě, která z důvodů ochrany životního prostředí zakazuje používání takových vodních skútrů mimo určené vodní cesty za podmínky, že příslušné vnitrostátní orgány jsou povinny přijmout prováděcí opatření stanovená za účelem určení vodních ploch nacházejících se mimo veřejně splavné vodní cesty, na kterých mohou být tyto skútry používány, a že tyto orgány skutečně vykonaly pravomoc, která jim byla v tomto ohledu svěřena, a určily vodní plochy odpovídající podmínkám stanoveným vnitrostátní právní úpravou a že taková opatření byla konečně přijata v přiměřené lhůtě po vstupu této právní úpravy v platnost. Platí ovšem, že pokud by účinkem vnitrostátních pravidel pro určení vod a splavných vodních cest bylo bránit uživatelům těchto skútrů v používání, které je vlastní a inherentní těmto výrobkům, nebo zásadně omezovat jejich používání, což přísluší ověřit předkládajícímu soudu, mohla by mít taková pravidla významný dopad na chování spotřebitelů, kteří by měli pouze omezený zájem na koupi dotčeného výrobku, protože vědí, že používání povolené takovou právní úpravou je velmi omezené. Účinkem takových pravidel by tak bylo bránit přístupu těchto výrobků na dotčený vnitrostátní trh, a představovala by tedy opatření s účinkem rovnocenným množstevním omezením dovozu zakázané článkem 28 ES. Taková právní úprava však může být podle Soudního dvora odůvodněna cílem ochrany životního prostředí s výhradou dodržení výše uvedených podmínek. Jelikož omezení nebo zákaz používání vodních skútrů jsou prostředky způsobilými zajistit ochranu životního prostředí, přísluší ještě vnitrostátním orgánům prokázat – aby vnitrostátní právní úprava mohla být považována za odůvodněnou – že její účinky omezující volný pohyb zboží nejdou nad rámec toho, co je pro dosažení uvedeného cíle nezbytné. Ačkoli není v tomto ohledu vyloučeno, že by jiná opatření než dotčený zákaz mohla zaručovat určitou úroveň ochrany životního prostředí, nemění to nic na tom, že členským státům nelze upírat možnost dosáhnout takového cíle, jakým je ochrana životního prostředí, zavedením obecných pravidel, která jsou jednak nezbytná vzhledem ke geografickým zvláštnostem dotčeného členského státu a jednak snadno spravovaná a kontrolovaná vnitrostátními orgány. Jelikož však samotné znění vnitrostátní právní úpravy umožňuje předpokládat, že na vodních plochách, které tak musí být určeny prostřednictvím prováděcích opatření, mohou být vodní skútry používány, aniž by vyvolávaly rizika nebo způsobovaly nepřijatelné škodlivé zásahy do životního prostředí, vyplývá z toho, že obecný zákaz používat takové výrobky mimo veřejně splavné vodní cesty by byl opatřením jdoucím nad rámec toho, co je pro dosažení cíle ochrany životního prostředí nezbytné. Kdyby předkládající soud navíc shledal, že prováděcí opatření byla přijata v přiměřené lhůtě, ale až poté, kdy nastaly skutkové okolnosti dotčené v původním řízení, a že tato opatření určují jakožto plavební oblasti vody, ve kterých obžalovaní ve sporu v původním řízení řídili vodní skútry, a v důsledku toho byli stíháni, musí být k tomu, aby si vnitrostátní opatření mohlo zachovat svou přiměřenost, a tedy své odůvodnění ve vztahu k cíli ochrany životního prostředí, umožněno, aby toto určení mohli uvedení obžalovaní uplatnit, což ostatně rovněž vyžaduje obecná zásada práva Společenství týkající se použití příznivějšího trestního zákona či mírnějšího trestu se zpětnou účinností.

Zemědělství

Počet sporů v oblasti zemědělství již několik let značně klesá a tato tendence se potvrdila i v roce 2009.

Je tedy nutno zmínit pouze věc *Budějovický Budvar* (rozsudek ze dne 8. září 2009, C-478/07), která se týká otázky ochrany názvu „BUD“ jakožto označení původu. Účelem nařízení Rady ze dne 20. března 2006 o ochraně zeměpisných označení a označení původu¹⁰ je zajistit spotřebitelům, že zemědělské produkty nesoucí zeměpisné označení zapsané na základě uvedeného nařízení mají z toho důvodu, že pocházejí z určité zeměpisné oblasti, určité zvláštní vlastnosti, a tudíž poskytují záruku jakosti, která je dána jejich zeměpisným původem. Za předpokladu, že tyto produkty splňují podmínky stanovené nařízením, jsou tzv. „kvalifikovaná“ označení původu a zeměpisná označení chráněna. Nařízení se naopak nepoužije na takzvaná „prostá“ zeměpisná označení, tedy ta, která nevyžadují, aby produkty vykazovaly zvláštní znaky nebo určitou pověst spojenou s místem, ze kterého pocházejí. Ochrana takového prostého údaje o zeměpisném původu členským státem, která může zahrnovat omezení volného pohybu zboží, může být nicméně za určitých podmínek s ohledem na právo Společenství odůvodněna. V projednávaném případě bylo u obchodního soudu ve Vídni zahájeno řízení českým pivovarem, který se domáhal toho, aby bylo vídeňskému distributorovi nápojů zakázáno uvádět na trh pivo vyráběné pivovarem usazeným ve Spojených státech pod ochrannou známkou American Bud z důvodu, že užívání tohoto označení pro pivo pocházející z jiného státu, než je Česká republika, je v rozporu s dvoustrannou smlouvou, kterou v roce 1976 uzavřelo Rakousko a tehdejší Československá socialistická republika. Označení „Bud“ je chráněným označením v souladu s touto smlouvou, a tedy je vyhrazeno výlučně pro české produkty. Na dotaz vídeňského soudu, za jakých podmínek může být název „Bud“ u piva vyrobeného v České republice chráněn na základě uvedené dvoustranné smlouvy, odpověděl Soudní dvůr, že název „Bud“ může představovat prostý a nepřímý údaj o zeměpisném původu, a sice název, pro který neexistuje přímá spojitost mezi určitou jakostí, pověstí nebo jinými vlastnostmi produktu na jedné straně a jeho zvláštním zeměpisným původem na straně druhé, přičemž tento název není jako takový zeměpisným názvem, ale je přinejmenším způsobilý informovat spotřebitele o tom, že produkt jím označený pochází z určitého místa, regionu nebo země. Pokud by obchodní soud kvalifikoval název „Bud“ jako prostý údaj o zeměpisném původu, měl by ověřit, zda podle skutkových okolností a pojmového chápání existujících v České republice je název „Bud“ přinejmenším způsobilý informovat spotřebitele o tom, že produkt jím označený pochází z určitého regionu nebo místa na území tohoto členského státu a v tomto členském státě nezdruhověl. Za těchto podmínek nebrání právo Společenství vnitrostátní ochraně takového prostého údaje o zeměpisném původu ani rozšíření této ochrany prostřednictvím dvoustranné smlouvy na území jiného členského státu. Podle obchodního soudu musí být nicméně název „Bud“ kvalifikován spíše jako označení původu, které označuje produkty, jejichž jedinečné charakteristiky jsou přičitatelné přírodním nebo lidským činitelům inherentním jejich místu původu. Z tohoto důvodu chtěl obchodní soud vědět, zda nařízení Společenství o ochraně zeměpisných označení brání ochraně označení původu „Bud“, o jehož zápis nebylo v souladu s tímto nařízením požádáno. Při svém přistoupení k Evropské unii totiž požádala Česká republika o ochranu Společenství pouze pro tři údaje o původu týkající se piva vyráběného ve městě České Budějovice, a sice „Budějovické pivo“, „Českobudějovické pivo“ a „Budějovický měšťanský var“, které označují silné pivo s názvem „Bud Super Strong“. Podle názoru Soudního dvora má nařízení o ochraně zeměpisných označení a označení původu vyčerpávající charakter, takže brání použití režimu ochrany stanoveného takovými smlouvami mezi dvěma členskými státy, jako jsou dotčené dvoustranné smlouvy, který názvu uznanému podle práva jednoho členského státu jako název představující označení původu přiznává ochranu v jiném členském státě, ve kterém je tato ochrana skutečně požadována, zatímco toto označení původu nebylo předmětem žádosti o zápis na základě uvedeného nařízení.

¹⁰ Nařízení Rady (ES) č. 510/2006 ze dne 20. března 2006 o ochraně zeměpisných označení a označení původu zemědělských produktů a potravin (Úř. věst. L 93, s. 12).

Volný pohyb osob, služeb a kapitálu

I v tomto roce vydal Soudní dvůr řadu rozsudků, které se týkají jak provádění zásad volného pohybu v právní úpravě Společenství, tak i omezení svobod pohybu některými vnitrostátními právními předpisy. Několik věcí se týká výkonu několika svobod zároveň, a proto byla upřednostněna prezentace podle svobod před prezentací podle jednotlivých rozsudků.

V oblasti svobody usazování a volného pohybu pracovníků je třeba zmínit věc *Consiglio Nazionale degli Ingegneri* (rozsudek ze dne 29. ledna 2009, C-311/06), která souvisí s výkladem směrnice 89/48/EHS o obecném systému pro uznávání vysokoškolských diplomů vydaných po ukončení nejméně tříletého odborného vzdělávání a přípravy¹¹. Předběžné otázky položené Soudnímu dvoru se týkaly konkrétně možnosti držitele diplomu, jehož rovnocennost byla uznána orgánem členského státu, který nepotvrzuje žádné vzdělání, které je součástí vzdělávacího systému tohoto státu, a nespočívá ani ve zkoušce, ani v odborné zkušenosti získané v tomto státě, dovolávat se ustanovení uvedené směrnice pro účely přístupu k regulovanému povolání v hostitelském členském státě. Soudní dvůr odpověděl záporně a judikoval, že doklad osvědčující odbornou kvalifikaci nemůže být postaven na roveň „diplomu“ ve smyslu této směrnice, aniž by kvalifikace byla zcela nebo částečně získána v rámci vzdělávacího systému členského státu, který dotčený doklad vydal. Doklad navíc usnadňuje přístup k určitému povolání v rozsahu, v němž prokazuje získání doplňující kvalifikace. Umožnit osobě, která získala pouze akademický titul vydaný členským státem původu, který sám o sobě nedává přístup k regulovanému povolání, aby k tomuto povolání přesto přístup měla, aniž by však doklad o uznání rovnocennosti získaný v jiném členském státě svědčil o získání doplňující kvalifikace nebo odborné praxe, by bylo podle názoru Soudního dvora v rozporu se zásadou, podle níž si členské státy vyhradily možnost stanovit minimální úroveň nezbytné kvalifikace, která by zaručovala kvalitu služeb poskytovaných na jejich území.

V oblasti svobody usazování a doplňkově volného pohybu služeb nebo volného pohybu kapitálu vydal Soudní dvůr několik rozsudků týkajících se vnitrostátních právních předpisů sledujících cíl ochrany veřejného zdraví.

Z těchto rozsudků lze uvést dva, které se týkají ustanovení italských a německých právních předpisů, jež stanoví, že vlastnit a provozovat lékárny směřují pouze lékárníci. Ve věci *Apothekerkammer des Saarlandes a další* (rozsudek ze dne 19. května 2009, C-171/07 a C-172/07) Soudní dvůr judikoval, že články 43 ES a 48 ES takové vnitrostátní právní úpravy nebrání. Takovéto pravidlo vylučující nelékárníky je jistě omezením ve smyslu článku 43 ES. Podle názoru Soudního dvora však může být odůvodněno ochranou veřejného zdraví, konkrétně pak cílem zajistit spolehlivé a kvalitní zásobování obyvatelstva léčivy. S ohledem na zvláštní povahu léčiv, jejichž léčebné účinky je podstatně odlišují od ostatního zboží, a rizika, která představuje nadměrné nebo nesprávné užívání léčiv pro veřejné zdraví a pro finanční rovnováhu systémů sociálního zabezpečení, mohou členské státy stanovit pro osoby pověřené maloobchodní distribucí léčiv přísné požadavky, pokud jde zejména o pravidla jejich uvádění na trh a dosahování zisku. Členské státy mohou konkrétně stanovit, že maloobchodní prodej léčiv smí zajišťovat v zásadě pouze lékárníci, a to vzhledem k zárukám, jaké musí lékárníci poskytovat, a k informacím, jaké musí být schopni spotřebiteli podat. Ve věci *Komise v. Itálie* (rozsudek ze dne 19. května 2009, C-531/06) použil Soudní dvůr obdobnou argumentaci a rozhodl, že se Italská republika nedopustila nesplnění povinností, které pro ni vyplývají z článků 43 ES a 56 ES, tím, že ponechala v platnosti právní předpisy, na jejichž základě jsou k provozování soukromých lékáren zajišťujících maloobchodní prodej oprávněny pouze

¹¹ Směrnice Rady 89/48/EHS ze dne 21. prosince 1988 (Úř. věst. 1989, L 19, s. 16; Zvl. vyd. 05/01, s. 337).

fyzické osoby, které absolvovaly studium farmacie, a společnosti, jejichž společníky jsou výlučně lékárníci. K témuž závěru Soudní dvůr dospěl ohledně nemožnosti podniků distribuujících léčiva nabývat podíly ve společnostech, které provozují obecní lékárny.

Ve věci *Hartlauer* (rozsudek ze dne 10. března 2009, C-169/07) Soudní dvůr naopak rozhodl, že články 43 ES a 48 ES brání vnitrostátním předpisům, podle nichž je ke zřízení soukromého zdravotnického zařízení ve formě samostatné zubní polikliniky nutné povolení a podle nichž musí být vydání tohoto povolení odmítnuto, pokud není zřízení takového zařízení potřebné s ohledem na péči již poskytovanou lékaři, kteří jsou ve smluvním vztahu se zdravotní pojišťovnou. Taková právní úprava není podle názoru Soudního dvora vhodná k zaručení uskutečnění cílů zachovat kvalitní, vyváženou a všem dostupnou službu lékařské péče, jakož i předejít riziku závažného porušení finanční rovnováhy sociálního zabezpečení, jelikož takovému systému nepodřizuje rovněž skupinové praxe a nezakládá se na podmínce, která by byla způsobilá stanovit pro výkon posuzovací pravomoci vnitrostátními orgány dostatečné meze. Aby byl takový režim předchozího udělení správního povolení oprávněný, musí se zakládat na objektivních, nediskriminačních a předem známých kritériích, která zajišťují, aby byly pro výkon posuzovací pravomoci vnitrostátními orgány stanoveny dostatečné meze. Podle Soudního dvora tak tomu není tehdy, když vydání povolení ke zřízení nové zubní polikliniky podléhá kritériu založenému na počtu pacientů na jednoho lékaře, které není ani stanoveno, ani s ním nejsou dotčené osoby předem seznámeny, nebo když se režim předchozího správního povolení zakládá na metodě, která může narušovat objektivitu a nestrannost projednání dotčené žádosti o povolení.

V oblasti svobody usazování a volného pohybu služeb je třeba poukázat na věc *Komise v. Itálie* (rozsudek ze dne 28. dubna 2009, C-518/06), která se týká italské právní úpravy, jež ukládá všem pojišťovnám, včetně těch, které mají své hlavní sídlo v jiném členském státě, avšak vykonávají své činnosti v Itálii, povinnost poskytnout na žádost každého potenciálního zákazníka pojištění občanskoprávní odpovědnosti z provozu motorových vozidel. Soudní dvůr rozhodl, že se Italská republika nedopustila nesplnění povinností, které pro ni vyplývají z článků 43 ES a 49 ES, tím, že takové právní předpisy ponechala v platnosti. Taková povinnost poskytnout pojištění jistě omezuje svobodu usazování a volný pohyb služeb. Podle názoru Soudního dvora je však toto omezení odůvodněno cílem sociální ochrany, který se v zásadě projevuje ve formě zajištění odpovídajícího odškodnění poškozených v důsledku dopravní nehody. Pokud jde konkrétně o přiměřenost dotčené právní úpravy, Soudní dvůr připomíná, že není nezbytné, aby omezující opatření vydané orgány členského státu odpovídalo koncepci sdílené všemi členskými státy, pokud jde o způsoby ochrany oprávněného zájmu. Ze skutečnosti, že se některé členské státy rozhodly zřídit odlišný režim pro zajištění toho, aby každý vlastník vozidla mohl uzavřít smlouvu o pojištění občanskoprávní odpovědnosti z provozu motorových vozidel s nikoli nadměrnou sazbou pojistného, tudíž nevyplývá, že povinnost poskytnout pojištění překračuje meze toho, co je k dosažení sledovaného cíle nezbytné.

V témže rozsudku se Soudní dvůr zabýval rovněž článkem 9 směrnice 92/49/EHS¹² a judikoval, že tento článek vymezuje nikoli taxativně působnost zásady kontroly domovským členským státem tak, že uvádí, že finanční dozor zahrnuje „zejména“ prověřování stavu solventnosti a tvorby technických rezerv. Toto ustanovení však nemůže být vykládáno tak, že záměrem bylo stanovit, že domovský členský stát má výlučnou kontrolní pravomoc zahrnující kontrolu obchodních praktik pojišťoven. Z toho vyplývá, že toto ustanovení nevylučuje možnost kontrol vykonávaných

¹² Směrnice Rady 92/49/EHS ze dne 18. června 1992 o koordinaci právních a správních předpisů týkajících se přímého pojištění jiného než životního a o změně směrnic 73/239/EHS a 88/357/EHS (Úř. věst. L 228, s. 1; Zvl. vyd. 06/01, s. 346).

hostitelským členským státem ohledně způsobů, podle kterých pojišťovny vykonávající činnost v tomto členském státě na základě svobody usazování nebo volného pohybu služeb vypočítávají své pojistné, jakož i uplatnění sankcí.

Co se týče oblasti volného pohybu služeb, Soudní dvůr měl ve věci *Liga Portuguesa de Futebol Profissional a Baw International* (rozsudek ze dne 8. září 2009, C-42/07) možnost upřesnit svou judikaturu týkající se právní úpravy her a sázek v členských státech. V tomto rozsudku Soudní dvůr judikoval, že článek 49 ES nebrání právní úpravě členského státu, která soukromým hospodářským subjektům usazeným v jiných členských státech, v nichž legálně poskytují obdobné služby, zakazuje nabízet hazardní hry prostřednictvím internetu na území uvedeného členského státu. Ačkoli taková právní úprava vede podle Soudního dvora k omezení volného pohybu služeb, lze toto omezení s ohledem na zvláštnosti související s nabízením hazardních her prostřednictvím internetu považovat za odůvodněné cílem boje proti podvodům a trestné činnosti. Pokud jde o přezkum toho, zda je dotýčný režim nezbytný, Soudní dvůr připomíná, že odvětví hazardních her nabízených prostřednictvím internetu není předmětem harmonizace na úrovni Společenství. Členský stát je tedy oprávněn mít za to, že pouhou skutečností, že soukromý hospodářský subjekt nabízí legálně služby spadající do tohoto odvětví prostřednictvím internetu v jiném členském státu, v němž je usazen a v němž již v zásadě podléhá podmínkám stanoveným právními předpisy a dohledu ze strany příslušných orgánů tohoto členského státu, nelze považovat za dostatečnou záruku ochrany vnitrostátních spotřebitelů před riziky podvodu a trestné činnosti s ohledem na obtíže, na které mohou v takovém kontextu narazit orgány členského státu usazení, chtějí-li posuzovat profesní kvality a bezúhonnost hospodářských subjektů. Jelikož mezi spotřebitelem a hospodářským subjektem neexistuje přímý kontakt, nesou s sebou kromě toho hazardní hry přístupné prostřednictvím internetu oproti tradičním trhům těchto her odlišná a zvýšená rizika, pokud jde o případné podvody, jichž se hospodářské subjekty dopustí vůči spotřebitelům. Dále nelze vyloučit možnost, že se hospodářský subjekt, který sponzoruje některé sportovní soutěže, na něž přijímá sázky, jakož i některá družstva, která se těchto soutěží účastní, bude nacházet v postavení, které mu umožní přímo nebo nepřímo ovlivňovat výsledek těchto soutěží, a tak zvyšovat své zisky.

V oblasti volného poskytování služeb a volného pohybu kapitálu je třeba upozornit na spojené věci *X a Passenheim-van Schoot* (rozsudek ze dne 11. června 2009, C-155/08 a C-157/08), které se týkají lhůty pro doměření daně upravené v nizozemských právních předpisech v případě, že jsou aktiva pocházející z úspor a příjmy, které plynou z těchto aktiv, vnitrostátním daňovým orgánům zamlčeny. V této souvislosti Soudní dvůr rozhodl, že články 49 ES a 56 ES nebrání tomu, aby v případě, kdy daňové orgány tohoto členského státu nemají k dispozici žádnou indicii, pokud jde o existenci takových aktiv, umožňující zahájit šetření, uplatňoval tento členský stát delší lhůtu pro doměření daně, pokud jsou tato aktiva uložena v jiném členském státě, než je lhůta uplatňovaná v případě, že jsou tato aktiva uložena v prvním členském státě. Okolnost, že tento jiný členský stát uplatňuje bankovní tajemství, není v tomto ohledu relevantní. Podle Soudního dvora tyto články nebrání ani tomu, aby v takovém případě byla pokuta uložena z důvodu zamlčení uvedených zahraničních aktiv a příjmů vypočtena úměrně k dodatečně vyměřené částce a za toto delší období. Soudní dvůr konstatuje, že ačkoli taková právní úprava představuje omezení volného pohybu služeb a zároveň volného pohybu kapitálu, může být nicméně odůvodněna nezbytností zajistit účinnost daňového dohledu, jakož i bojem proti daňovým únikům, přičemž je třeba dodržet zásadu proporcionality. K posledně uvedenému bodu Soudní dvůr uvádí, že nejsou-li k dispozici žádné indicie, pokud jde o existenci částek, umožňující daňovým orgánům členského státu zahájit šetření, nemá tento členský stát možnost obrátit se na příslušné orgány druhého členského státu, aby mu sdělily informace nezbytné ke správnému stanovení výše daně. Jestliže daňové orgány určitého členského státu naopak mají k dispozici indicie, které by jim umožnily obrátit se na příslušné orgány jiných členských států, pouhá skutečnost, že se dotčené zdanitelné částky

nacházejí v jiném členském státě, neodůvodňuje obecné uplatnění dodatečné lhůty pro doměření daně, která nijak nezávisí na době nezbytné k náležitému využití těchto mechanismů vzájemné pomoci.

Ohledně volného pohybu kapitálu vydal Soudní dvůr dva rozsudky, kterým je třeba věnovat zvláštní pozornost.

Jde zaprvé o věc *Persche* (rozsudek ze dne 27. ledna 2009, C-318/07), která se týká zvláště citlivé problematiky darů obecně prospěšným zařízením. Soudní dvůr nejprve uvedl, že takové dary spadají pod ustanovení Smlouvy týkající se volného pohybu kapitálu, i když jsou poskytovány jako věcné dary ve formě předmětů každodenní potřeby, a poté rozhodl, že článek 56 ES brání právním předpisům členského státu, podle kterých je daňový odpočet, co se týče darů poskytnutých zařízením, která byla uznána za obecně prospěšná, přiznán pouze u darů poskytnutých zařízením, která mají sídlo v tuzemsku, bez jakékoli možnosti, aby daňový poplatník prokázal, že dar poskytnutý zařízením se sídlem v jiném členském státě splňuje podmínky pro přiznání takové výhody uložené uvedenými vnitrostátními právními předpisy. Podle názoru Soudního dvora platí, že členský stát může v rámci svých právních předpisů o daňové odpočitatelnosti darů uplatňovat rozdílné zacházení na vnitrostátní obecně prospěšná zařízení a obecně prospěšná zařízení se sídlem v jiných členských státech, pokud posledně uvedená zařízení sledují jiné cíle, než jsou cíle sledované jeho vlastními právními předpisy. Zařízení, které má sídlo v jednom členském státě a které splňuje podmínky uložené jiným členským státem k přiznání daňových výhod, se nicméně z hlediska přiznání daňových výhod tímto posledně uvedeným členským státem s cílem podpořit dotyčné obecně prospěšné činnosti nachází v situaci srovnatelné se situací, v níž se nacházejí obecně prospěšná zařízení, která mají sídlo v tomto posledně uvedeném členském státě. Podle názoru Soudního dvora tak rozdílné zacházení zavedené výše uvedenou vnitrostátní právní úpravou zakládá omezení volného pohybu kapitálu. Toto omezení nelze odůvodnit ani nezbytností zajistit účinnost daňového dohledu, ani bojem proti daňovým podvodům. K posledně uvedenému bodu však Soudní dvůr upřesňuje, že pokud jde o obecně prospěšná zařízení, která se nachází ve třetích zemích, je v zásadě legitimní, že členský stát zdanění odmítne takovou daňovou odpočitatelnost přiznat tehdy, když se ukáže nemožným získat z uvedené země nezbytné údaje, zejména z důvodu neexistence smluvní povinnosti této třetí země údaje poskytnout.

Zadruhé se jedná o rozsudek ve věci *Woningstichting Sint Servatius* (rozsudek ze dne 1. října 2009, C-567/07), který byl vydán na základě žádosti o výklad ustanovení Smlouvy týkající se volného pohybu kapitálu, jehož prostřednictvím mělo být posouzeno, zda je s těmito ustanoveními slučitelná nizozemská právní úprava určená k zajištění dostatečné nabídky bydlení. Na základě této právní úpravy musí nizozemské registrované subjekty v oblasti bydlení podrobit své přeshraniční projekty investování do nemovitostí předchozímu povolení ve správním řízení a prokázat, že dotčené investice jsou uskutečňovány v zájmu bydlení v Nizozemsku. Podle Soudního dvora je taková povinnost omezením volného pohybu kapitálu. Soudní dvůr připouští, že požadavky spojené s politikou sociálního bydlení členského státu a jejím financováním mohou být naléhavými důvody obecného zájmu, a tedy odůvodňovat takové omezení. Soudní dvůr však upřesňuje, že režim předchozího správního povolení nemůže vnitrostátní orgány opravňovat k diskrečnímu počínání, které by mohlo zbavit předpisy Společenství jejich užitečného účinku. Aby byl takový režim oprávněný, musí se zakládat na objektivních, nediskriminačních a předem známých kritériích, která zajišťují, aby pro výkon posuzovací pravomoci vnitrostátními orgány byly stanoveny dostatečné meze, což přísluší ověřit vnitrostátnímu soudu.

Doprava

Ve spojených věcech *Sturgeon a další*, jakož i *Böck a Lepuschitz* (rozsudek ze dne 19. listopadu 2009, C-402/07 a C-432/07) se Soudní dvůr vyslovil k pojmu „zpožděný let“ v rámci nařízení (ES) č. 261/2004¹³. Uvedené nařízení upravuje paušální náhradu škody v důsledku zrušení letu, nikoli však v případě zpoždění letu. Na předkládající soudy se obrátili cestující požadující tuto paušální náhradu škody z důvodu, že byli na cílová letiště dopraveni o 22 hodin a 25 hodin později, než byl plánovaný čas přiletu.

Soudní dvůr nejprve poznamenal, že ačkoli byla doba trvání zpoždění významná, nepostačuje k tomu, aby mohl být zpožděný let považován za zrušený. Zpožděný let – bez ohledu na dobu trvání zpoždění – nelze považovat za zrušený, jestliže kromě času odletu ostatní prvky ovlivňující let podle původně stanoveného plánu, a zejména letový řád, zůstávají nezměněny.

Pokud jde dále o nárok na náhradu škody, Soudní dvůr shledal, že cestující, jejichž let byl zrušen, a cestující, jejichž let byl zpožděn, utrpí podobnou újmu, a to ztrátu času, a tedy se nacházejí ve srovnatelné situaci, která neodůvodňuje rozdílné zacházení. Soudní dvůr z toho vyvodil závěr, že pro účely uplatnění nároku na náhradu škody lze na cestující zpožděných letů nahlížet stejně jako na cestující zrušených letů, což jim umožňuje dovolávat se u letecké společnosti také paušální náhrady škody, jestliže dosáhnou cílového místa určení tři nebo více hodin po plánovaném čase přiletu, s výjimkou případu, kdy zpoždění bylo způsobeno mimořádnými okolnostmi. V této souvislosti Soudní dvůr připomněl, že technickou závadu na letadle nelze považovat za mimořádnou okolnost, s výjimkou situace, kdy je daná závada způsobena událostmi, které svou povahou či původem nejsou vlastní běžnému výkonu činnosti dotčené letecké společnosti a vymykají se jeho účinné kontrole.

Pravidla hospodářské soutěže

Ve věci *X BV* (rozsudek ze dne 11. června 2009, C-429/07) Soudní dvůr obecně rozhodl, že Komise může z vlastního podnětu předložit písemná vyjádření soudu členského státu v řízení, které se týká daňové odpočitatelnosti pokuty, kterou Komise uložila z důvodu porušení článků 81 ES a 82 ES. Článek 15 nařízení č. 1/2003 o provádění pravidel hospodářské soutěže stanovených v článcích 81 a 82 Smlouvy¹⁴, nazvaný „Spolupráce s vnitrostátními soudy“, umožňuje Komisi za určitých stanovených okolností zasahovat do řízení probíhajících před vnitrostátními soudy. Soudní dvůr upřesnil, že Komise může z vlastního podnětu předkládat písemná vyjádření uvedeným soudům pod jedinou podmínkou, a sice pokud to vyžaduje soudržné používání článků 81 ES a 82 ES. Tato podmínka může být splněna i v případě, kdy dotčené řízení neprobíhá ve věci uplatnění článků 81 ES nebo 82 ES. Navíc vzhledem k tomu, že mezi pokutami a používáním článků 81 ES a 82 ES existuje neoddělitelná vazba, je účinnost sankcí ukládaných orgány pro hospodářskou soutěž členských států nebo Společenství na základě čl. 83 odst. 2 písm. a) ES podmínkou soudržného používání článků 81 ES a 82 ES. Z toho vyplývá, že rozhodnutí soudu členského státu v řízení, které se týká otázky, zda je možné od zdanitelných zisků odečíst celou výši pokuty nebo její část, může negativně poznamenat účinnost sankcí v oblasti protisoutěžních praktik, a tedy ohrozit soudržné používání článků 81 ES nebo 82 ES. Soudní dvůr tudíž rozhodl, že v takové situaci článek 15 nařízení č. 1/2003 opravňuje Komisi, aby předložila vyjádření vnitrostátnímu soudu.

¹³ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 261/2004 ze dne 11. února 2004, kterým se stanoví společná pravidla náhrad a pomoci cestujícím v letecké dopravě v případě odepření nástupu na palubu, zrušení nebo významného zpoždění letů a kterým se zrušuje nařízení (EHS) č. 295/91 (Úř. věst. L 46, s. 1; Zvl. vyd. 07/08, s. 10).

¹⁴ Nařízení Rady (ES) č. 1/2003 ze dne 16. prosince 2002 (Úř. věst. 2003, L 1, s. 1; Zvl. vyd. 08/02, s. 205).

V oblasti kartelových dohod umožnila věc *GlaxoSmithKline v. Komise* (rozsudek ze dne 6. října 2009, C-501/06 P, C-513/06 P, C-515/06 P, C-519/06 P) Soudnímu dvoru, aby se vyslovil ke slučitelnosti dohod, jejichž předmětem bylo omezení paralelního obchodu s léčivými přípravky¹⁵, s článkem 81 ES. Soudní dvůr ve výše uvedeném rozsudku rozhodl, že dohody, které směřují k zákazu nebo omezení paralelního obchodu, mají v zásadě za cíl vyloučit hospodářskou soutěž. Tato zásada se použije ve farmaceutickém odvětví. Shledání existence protisoutěžního cíle dohody nemůže být podmíněno podáním důkazu o tom, že dohoda přináší nevýhody pro konečné spotřebitele. Soudní dvůr navíc připomněl, že k tomu, aby dohoda mohla být vyňata na základě čl. 81 odst. 3 ES, musí přispívat ke zlepšení výroby nebo distribuce výrobků, nebo k podpoře technického či hospodářského pokroku. Toto přispění nespočívá v jakýchkoliv výhodách, které mají podniky účastníci se této dohody, pokud jde o jejich činnost, ale v citelných objektivních výhodách, které mohou vynahradit nepříznivé následky vyplývající z této dohody pro hospodářskou soutěž. Komise tedy může provést prospektivní analýzu. K přijetí domněnky, že určitá dohoda takovou výhodu přináší, postačí, když Komise dospěje k přesvědčení, že se možnost citelné objektivní výhody konkretizuje. Soudní dvůr rovněž upřesnil, že přezkum dohody pro účely určení, zda přispívá ke zlepšení výroby nebo distribuce výrobků, anebo k podpoře technického či hospodářského pokroku a zda z ní vyplývají citelné objektivní výhody, který musí být uskutečněn s ohledem na skutkové argumenty a důkazy poskytnuté v rámci žádosti o výjimku, může vyžadovat zohlednění vlastností a případných zvláštností odvětví dotčeného dohodou, pokud jsou tyto vlastnosti a zvláštnosti rozhodující pro výsledek přezkumu. Takové zohlednění neznamená, že by bylo důkazní břemeno obráceno, ale zajišťuje pouze to, aby se přezkum žádosti o výjimku uskutečnil s ohledem na přiměřené skutkové argumenty a důkazy předložené žadatelem.

Ve věci *Archer Daniels Midland v. Komise* (rozsudek ze dne 9. července 2009, C-511/06 P) týkající se protiprávní kartelové dohody v odvětví kyseliny citronové řešil Soudní dvůr otázky důsledků, jaké má kvalifikace podniku jako vůdce kartelové dohody pro práva na obhajobu. Taková kvalifikace má totiž rozsáhlé důsledky pro výši pokuty, která má být podniku uložena. Jedná se jak o přitěžující okolnost, tak i o okolnost, která v případě spolupráce podniku bez dalšího vylučuje přiznání významného snížení pokuty. Soudní dvůr judikoval, že ačkoli Komisi nepřísluší, aby v oznámení námitek uváděla, jak hodlá využít skutkové poznatky ke stanovení výše pokuty, a zejména ani to, zda na základě těchto skutečností zamýšlí kvalifikovat podnik jako vůdce kartelové dohody, přísluší jí, aby tyto skutkové poznatky alespoň uvedla. Spočívají-li přitom dokumenty a důkazy, ze kterých vycházejí skutečnosti, na kterých byla založena kvalifikace vůdce kartelové dohody, na svědectvích osob vyšetřovaných v řízení o protiprávním jednání, a mají-li tak subjektivní aspekt, přiložení těchto dokumentů k oznámení námitek – aniž by tyto skutečnosti byly výslovně uvedeny v samotném znění oznámení – neumožňuje podniku ani posoudit důvěryhodnost, kterou Komise přisuzuje každému z poznatků, a zpochybnit je, ani v důsledku toho užitečně uplatňovat svá práva. Tímto postupem tak Komise porušuje právo dotčeného podniku na obhajobu. Nemůže tedy z těchto poznatků vycházet při kvalifikaci podniku jako vůdce kartelové dohody. Při neexistenci jiných důkazů v oznámení námitek, které by umožňovaly dojít k takové kvalifikaci, nemůže dále Komise bez dalšího odmítnout přiznat významné snížení pokuty v případě, že podnik spolupracoval. V této věci navíc Soudní dvůr potvrdil, že ukončení protiprávního jednání po prvních zásazích Komise nevede automaticky ke snížení částky pokuty. Soudní dvůr rovněž připomněl, že konkrétní dopad protiprávního jednání na trh je jedním z prvků, které musí být zohledněny při posuzování závažnosti protiprávního jednání.

¹⁵ K posouzení jednostranných opatření omezujících paralelní obchod s léčivými přípravky z hlediska článku 82 ES viz rozsudek ze dne 16. září 2008, *Sot. Lélos kai Sia*, C-468/06 až C-478/06, Sb. rozh. s. I-7139.

Svým rozsudkem ze dne 24. září 2009, *Erste Bank der österreichischen Sparkassen v. Komise* (C-125/07 P, C-133/07 P, C-135/07 P, C-137/07 P), vydaným v rámci kasačního opravného prostředku ve věci *Lombardský klub*, Soudní dvůr judikoval, že skutečnost, že předmětem kartelové dohody je pouze prodej výrobků v jediném členském státě, nepostačuje k vyloučení možnosti ovlivnění obchodu mezi členskými státy. Jelikož má taková kartelová dohoda ze své podstaty za účinek posílení oddělování vnitrostátních trhů, čímž narušuje vzájemné hospodářské prolínání zamýšlené Smlouvou o ES, existuje silná domněnka ovlivnění obchodu mezi členskými státy, kterou lze vyvrátit pouze tehdy, když analýza vlastností dohody a hospodářského kontextu, do kterého tato dohoda patří, prokáže opak.

Soudní dvůr navíc upřesnil, že Komise nemá v případě protiprávního jednání dceřiné společnosti povinnost přednostně ověřit, zda byly splněny podmínky k tomu, aby bylo protiprávní jednání přičteno mateřské společnosti. Komise má totiž možnost volby sankcionovat buď dceřinou společnost, která se účastnila protiprávního jednání, nebo mateřskou společnost, která ji během tohoto období ovládala.

Pokud jde o určení výše pokut, Soudní dvůr nejprve rozhodl, že horizontální kartelová dohoda o cenách týkající se tak významného hospodářského odvětví, jakým je bankovní sektor, nemůže v zásadě uniknout tomu, aby byla kvalifikována jako velmi závažné protiprávní jednání, ať je její kontext jakýkoliv. Soudní dvůr dále upřesnil, že ohledně posouzení závažnosti protiprávního jednání a na rozdíl od tvrzení navrhovatelek nevycházel Soud prvního stupně z pouhého provedení kartelové dohody, ale konstatoval její konkrétní dopad na trh. Soudní dvůr měl navíc za to, že v rámci určení výše pokut nepředstavuje skutečnost, že pro účely rozdělení společností plnících roli zastřešujících společností v rámci bankovní skupiny do různých kategorií Komise zohlednila podíly na trhu členů skupiny, přičtení protiprávního chování těchto bank zastřešujícím společnostem. Jedná se o krok, který má zabezpečit, aby výše pokut uložených zastřešujícím společnostem odrážela přiměřeně závažnost jejich protiprávního jednání. Soudní dvůr nakonec připomněl, že pokud jde o rozsah snížení pokuty, nemůže svým vlastním posouzením nahradit posouzení Soudu prvního stupně, který rozhoduje v plné jurisdikci.

V oblasti zneužití dominantního postavení vydal Soudní dvůr dva důležité rozsudky.

Na základě kasačního opravného prostředku společnosti France Télécom podaného proti rozsudku Soudu prvního stupně ze dne 30. ledna 2007 (T-340/03, *France Télécom v. Komise*, Sb. rozh. s. II-107) potvrdil Soudní dvůr uvedený rozsudek, kterým byla zamítnuta žaloba podaná proti rozhodnutí Komise ukládajícímu této společnosti pokutu ve výši 10,35 milionů eur za zneužití dominantního postavení na francouzském trhu přístupu k vysokorychlostnímu internetu pro bytové stanice. Na argument této společnosti, že Soud prvního stupně porušil článek 82 ES, když měl za to, že možnost pokrýt ztráty není předběžnou podmínkou konstatování predátorských cen, Soudní dvůr odpověděl, že tato možnost nepředstavuje nezbytnou podmínku pro prokázání zneužívající povahy takové cenové politiky. Taková možnost představuje pouze relevantní prvek při posuzování zneužívající povahy dotčené praxe, jelikož tato praxe může například přispívat – v případě použití cen nižších, nežli jsou průměrné proměnlivé náklady – k vyloučení jiných hospodářských odůvodnění, nežli je snaha o vyloučení soutěžitele, nebo k prokázání – v případě použití nižších cen, nežli jsou průměrné celkové náklady, ale vyšších, nežli jsou průměrné proměnlivé náklady – existence plánu, který má za cíl vyloučit soutěžitele. Podle Soudního dvora nemůže neexistence jakékoliv možnosti pokrýt ztráty postačovat k vyloučení toho, že dotčený podnik posílí své dominantní postavení zejména v návaznosti na opuštění trhu jedním nebo více jeho soutěžiteli, takže úroveň hospodářské soutěže existující na trhu – která je již oslabena právě z důvodu přítomnosti dotčeného podniku – bude dále redukována, a že spotřebitelé utrpí škodu z důvodu omezení jejich možností volby.

Ve věci *Der Grüne Punkt – Duales System Deutschland v. Komise* (rozsudek ze dne 16. července 2009, C-385/07 P) Soudní dvůr nejprve připomněl, že přiměřený charakter lhůty soudního rozhodování se posuzuje v závislosti na okolnostech vlastní každé věci, a zejména v závislosti na složitosti věci a chování účastníků řízení, a měl za to, že v případě sporu o existenci porušení pravidel hospodářské soutěže má zásadní požadavek právní jistoty svědčící hospodářským subjektům, jakož i cíl zajistit, aby na vnitřním trhu nebyla narušena hospodářská soutěž, nepřehlédnutelný význam nejen pro žalobce samotného a pro jeho soutěžitele, nýbrž vzhledem k velkému počtu dotčených osob a finančních zájmů, které jsou ve hře, rovněž pro třetí osoby. V případě, kdy se jednalo o spor týkající se zneužití dominantního postavení podniku požadujícího poplatek za značně rozšířené užívání svého loga a s ohledem na případné dopady výsledku uvedeného sporu, porušilo řízení před Soudem prvního stupně trvající zhruba 5 let a 10 měsíců – přičemž tuto délku trvání nelze odůvodnit žádnou okolností vlastní dotčené věci, ať jde o složitost sporu, chování účastníků řízení, výskyt námitek či překážek v řízení vyvolaných účastníky řízení nebo přijetí organizačních procesních opatření nebo důkazních opatření ze strany Soudu – požadavky související s dodržováním přiměřené lhůty soudního rozhodování. Soudní dvůr nicméně uvedl, že i když nedodržení přiměřené lhůty soudního rozhodování Soudem prvního stupně představuje vadu řízení, musí být čl. 61 první pododstavec statutu Soudního dvora vykládán a uplatňován způsobem, jaký je účelný. Protože neexistuje žádná indicie ukazující na to, že nedodržení přiměřené lhůty soudního rozhodování mohlo mít vliv na řešení sporu, zrušení napadeného rozsudku by porušení zásady účinné soudní ochrany, jehož se Soud prvního stupně dopustil, nezhojilo. Kromě toho vzhledem k nutnosti zajistit dodržování práva hospodářské soutěže Společenství nemůže být účastníku řízení podávajícímu kasační opravný prostředek povoleno, aby pouze z důvodu nerespektování přiměřené lhůty soudního rozhodování zpochybnil, že došlo k porušení práva, když přitom všechny jeho důvody směřující proti konstatování učiněným Soudem prvního stupně ve věci tohoto porušení a s ním souvisejícího správního řízení byly zamítnuty jako neopodstatněné. Nedodržení přiměřené lhůty soudního rozhodování ze strany Soudu prvního stupně oproti tomu může vést k žádosti o náhradu škody v rámci žaloby podané proti Společenství v souladu s článkem 235 ES a čl. 288 druhým pododstavcem ES.

Několika rozsudky byla rovněž obohacena judikatura v oblasti státních podpor. Ve věci *3F v. Komise* (rozsudek ze dne 9. července 2009, C-319/07 P) měl Soudní dvůr, který rozhodoval o kasačním opravném prostředku, příležitost upřesnit svou judikaturu k mechanismu žalob na neplatnost v oblasti podpor, kdy žalobu podává třetí osoba, která není příjemcem podpory. Věc v původním řízení se týkala návrhu hlavního odborového svazu zaměstnanců v Dánsku na zrušení rozhodnutí Komise, jímž byla podpora ve formě osvobození od daně z příjmu pro námořníky zaměstnané na lodích zapsaných v mezinárodním dánském rejstříku plavidel, jehož cílem je zachovat pod národní námořní vlajkou plavidla, která by mohla být jinak převedena pod výhodnou vlajku, prohlášena za slučitelnou se společným trhem, aniž bylo zahájeno formální vyšetřovací řízení upravené v čl. 88 odst. 2 ES. Soud prvního stupně odmítl žalobu odborového svazu jako nepřipustnou, jelikož měl za to, že ani žalobce, ani jeho členové nebyli napadeným rozhodnutím osobně dotčeni.

Ve svém rozsudku Soudní dvůr nejprve připomněl, že žaloba proti rozhodnutí o nezahájení formálního vyšetřovacího řízení je přípustná, pokud její původce musí být uznán jakožto zúčastněná strana ve smyslu čl. 88 odst. 3 ES, jejíž žaloba směřuje k zajištění ochrany procesních práv. Z toho vyplývá, že není vyloučeno, aby byl odborový svaz zaměstnanců považován za zúčastněnou stranu ve smyslu čl. 88 odst. 2 ES, pokud prokáže, že zájmy jeho samotného nebo jeho členů by mohly být poskytnutím podpory dotčeny.

V tomto ohledu Soudní dvůr zdůraznil, že otázka spočívala v tom, zda soutěžní postavení navrhovatele vůči ostatním odborovým svazům bylo dotčeno poskytnutím uvedené podpory. Z okolnosti, že smlouva mezi odborovými svazy a zaměstnavateli by mohla být z důvodu své

povahy, předmětu a cílů sociální politiky, které sleduje, vyňata z oblasti působnosti ustanovení čl. 81 odst. 1 ES, přitom nelze vyvodit, že kolektivní vyjednávání nebo strany zúčastněné na těchto vyjednáváních jsou rovněž zcela a automaticky vyňaty z pravidel Smlouvy v oblasti státních podpor ani že žaloba na neplatnost, kterou by tyto strany mohly případně podat, je téměř automaticky považována za nepřipustnou kvůli jejich účasti na těchto vyjednáváních. Vyloučí-li se totiž *a priori* možnost odborového svazu prokázat, že je zúčastněnou stranou ve smyslu čl. 88 odst. 2 ES tím, že se odvolá na svou roli v kolektivních vyjednáváních a na účinky, které na tuto roli mají vnitrostátní daňová opatření, která Komise považuje za podpory slučitelné se společným trhem, mohou tím být ohroženy tytéž cíle sociální politiky, které jsou uvedeny zejména v článku 136 prvním pododstavci ES a v čl. 138 odst. 1 ES.

Soudní dvůr měl dále za to, že jelikož nelze vyloučit, že subjekty zastupující zaměstnance podniků, které jsou příjemci podpory, mohou jakožto zúčastněné strany ve smyslu čl. 88 odst. 2 ES předložit Komisi své připomínky k sociálním aspektům, které může Komise případně vzít v úvahu, musí v projednávaném případě soud Společenství, aby posoudil, zda jsou argumenty navrhovatele vycházející z pokynů Společenství ke státní podpoře v námořní dopravě dostatečné k prokázání jeho postavení zúčastněné strany ve smyslu čl. 88 odst. 2 ES, přezkoumat sociální aspekty plynoucí z dotčeného opatření z hlediska uvedených pokynů Společenství, jelikož tyto pokyny obsahují právem stanovené podmínky pro účely posouzení slučitelnosti sporné státní podpory.

Soudní dvůr, jemuž byl předložen kasační opravný prostředek proti rozsudku Soudu prvního stupně, kterým bylo zrušeno rozhodnutí Komise z důvodu nedostatečného odůvodnění, rozhodl ve věci *Komise v. Itálie a Wam* (rozsudek ze dne 30. dubna 2009, C-494/06 P), že Soud prvního stupně měl správně za to, že u obecného odůvodnění, které se zakládá na připomenutí zásad vycházejících z rozsudku *Tubemeuse* (C-142/87, Recueil, s. I-959), nelze mít za to, že s ohledem na projednávaný případ samo o sobě splňuje požadavky článku 253 ES. Jelikož se podle Soudního dvora jedná o podpory, které mají prostřednictvím zvýhodněných půjček financovat náklady na pronikání na trhy třetích států, zatímco jejich subvenční ekvivalent odpovídá relativně nízké částce, je dopad podpor na obchod a na hospodářskou soutěž v rámci Společenství obtížně rozpoznatelný, což ze strany Komise vyžaduje hlubší odůvodnění jejího rozhodnutí. Pouhá skutečnost, že se podnik, který je příjemcem podpory, účastní obchodu v rámci Společenství prostřednictvím vývozu podstatné části své produkce uvnitř Unie, tak nepostačuje k prokázání uvedených účinků u takových podpor.

Ve věci *Uteca* (rozsudek ze dne 5. března 2009, C-222/07) Soudní dvůr rozhodl, že článek 87 ES musí být vykládán v tom smyslu, že opatření členského státu, které subjektům televizního vysílání ukládá povinnost vyčlenit 5 % svých provozních příjmů pro předběžné financování evropských kinematografických děl a televizních filmů a konkrétněji vyhradit 60 % z těchto 5 % pro díla, jejichž původní jazyk je úředním jazykem tohoto členského státu, nepředstavuje státní podporu kinematografickému průmyslu tohoto členského státu. Soudní dvůr vysvětlil, že nic nenasvědčuje tomu, že zvýhodnění, které kinematografickému průmyslu dotyčného členského státu zajišťuje uvedené opatření, představuje zvýhodnění, které je poskytnuto přímo státem, či prostřednictvím veřejné nebo soukromé organizace, která byla určena nebo zřízena tímto státem. Zvýhodnění vyplývá z obecné právní úpravy ukládající subjektům televizního vysílání, ať již veřejným či soukromým, povinnost vyčlenit určitý procentuální podíl svých provozních příjmů na předběžné financování evropských kinematografických děl a televizních filmů. Kromě toho podle názoru Soudního dvora nenasvědčuje v projednávaném případě nic tomu, že by dotčené zvýhodnění záviselo na kontrole takových subjektů vykonávané orgány veřejné moci nebo na pokynech dávaných uvedenými orgány těmto subjektům.

Daně

V této oblasti je nutno upozornit na věc *TNT Post UK* (rozsudek ze dne 23. dubna 2009, C-357/07), která v rámci problematiky daně z přidané hodnoty poskytla Soudnímu dvoru příležitost upřesnit působnost daňového osvobození u „poskytování služeb veřejnými poštami“ uvedeného v čl. 13 části A odst. 1 písm. a) šesté směrnice 77/388/EHS¹⁶. Ve sporu v původním řízení společnost TNT Post, jež nabízí takzvanou „první fázi služeb“ u obchodních poštovních zásilek, která podléhá dani z přidané hodnoty, napadla legalitu daňového osvobození poštovních služeb poskytovaných společností Royal Mail, která je jedinou poskytovatelkou všeobecných poštovních služeb ve Spojeném království a jejíž postavení nebo povinnosti nebyly po liberalizaci trhu s poštovními službami, ke které došlo v tomto státě v roce 2006, změněny. Na základě žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce předložené Soudnímu dvoru tento rozhodl, že pojem „poskytování služeb veřejnými poštami“ podle výše uvedeného čl. 13 části A odst. 1 písm. a) se týká veřejných nebo soukromých provozovatelů, kteří se zavázali poskytovat v členském státě všeobecné poštovní služby nebo jejich část, tak jak jsou definovány v článku 3 směrnice 97/67/ES¹⁷. V této souvislosti je osvobození stanovené ve výše uvedeném čl. 13 části A odst. 1 písm. a) v celém rozsahu zachováno navzdory liberalizaci poštovního odvětví. Soudní dvůr dále upřesnil, že se toto osvobození uplatní na poskytování služeb a dodání zboží, která s těmito službami souvisí, mimo přepravu cestujících a telekomunikační služby, které veřejné pošty uskutečňují jako takové, tedy na základě svého postavení provozovatele, který se zavázal poskytovat v členském státě všeobecné poštovní služby nebo jejich část. Neuplatní se na poskytování služeb nebo dodání zboží, která s těmito službami souvisí, jejichž podmínky byly sjednány individuálně.

Sbližování právních předpisů a jednotné právní předpisy

V této oblasti, která se taktéž vyznačuje hojnou judikaturou, lze zmínit nejprve dva rozsudky týkající se zadávání veřejných zakázek.

Ve věci *Sea* (rozsudek ze dne 10. září 2009, C-573/07) týkající se zadání zakázky na sběr, přepravu a likvidaci komunálního odpadu, Soudní dvůr připomněl, že články 43 ES a 49 ES, zásady rovného zacházení a zákazu diskriminace na základě státní příslušnosti, jakož i povinnost transparentnosti, která z nich vyplývá, nebrání přímému zadání zakázky na služby akciové společnosti s výhradně veřejnou kapitálovou účastí, pokud samosprávný územní celek, který je zadavatelem, vykonává nad touto společností kontrolu, která je obdobná takové kontrole, jakou vykonává nad vlastními organizačními složkami, a pokud tato společnost s tímto samosprávným územním celkem nebo celky, které ji vlastní, uskutečňuje převážnou část své činnosti.

Jestliže vnitrostátní soud při ověřování relevance příslušných ustanovení stanov nedospěje k jinému závěru, lze pak kontrolu vykonávanou samosprávnými územními celky-akcionáři nad výše uvedenou společností považovat za kontrolu, která je obdobná kontrole, kterou tyto celky vykonávají nad vlastními organizačními složkami, pokud je činnost uvedené společnosti omezena na území těchto celků a je především vykonávána v jejich prospěch a pokud prostřednictvím

¹⁶ Směrnice Rady 77/388/EHS ze dne 17. května 1977 o harmonizaci právních předpisů členských států týkajících se daní z obratu – Společný systém daně z přidané hodnoty: jednotný základ daně (Úř. věst. L 145, s. 1; Zvl. vyd. 09/01, s. 23).

¹⁷ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 97/67/ES ze dne 15. prosince 1997 o společných pravidlech pro rozvoj vnitřního trhu poštovních služeb Společenství a zvyšování kvality služby (Úř. věst. 1998, L 15, s. 14; Zvl. vyd. 06/03, s. 71), ve znění směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/39/ES ze dne 10. června 2002 (Úř. věst. L 176, s. 21; Zvl. vyd. 06/04, s. 316).

statutárních orgánů složených ze zástupců těchto celků mají tyto celky rozhodující vliv jak na strategické cíle, tak na důležitá rozhodnutí této společnosti.

Soudní dvůr rovněž upřesnil, že i když nemůže být vyloučena možnost, že akcie společnosti budou prodány soukromým investorům, nelze v souladu se zásadou právní jistoty připustit, aby tato pouhá možnost znemožňovala po neomezenou dobu posoudit, zda kapitál společnosti, které byla na základě výběrového řízení udělena veřejná zakázka, je či není kapitálem veřejným. Otevření kapitálu soukromým investorům nemůže být bráno v úvahu, ledaže v okamžiku zadání veřejné zakázky existuje konkrétní a krátkodobá perspektiva takového otevření.

Ve věci *Komise v. Německo* (rozsudek ze dne 9. června 2009, C-480/06), v níž se jednalo o smlouvu o odstraňování odpadů v novém zařízení na tepelné využití, kterou uzavřely čtyři Landkreise s technickými službami města Hamburku bez nabídkového řízení, Soudní dvůr judikoval, že smlouva tvoří jak základ, tak právní rámec pro budoucí výstavbu a provozování zařízení, které má plnit veřejnou službu, a sice tepelné využití odpadů, nespadá do působnosti směrnice 92/50/EHS¹⁸, pokud byla uzavřena výlučně veřejnými orgány bez účasti soukromé strany a nestanoví ani nepředjímá zadávání zakázek, které budou případně nutné k výstavbě a provozování zařízení na úpravu odpadů.

Orgán veřejné moci totiž může plnit úkoly ve veřejném zájmu, které mu přísluší, buď svými vlastními prostředky, nebo ve spolupráci s jinými orgány veřejné moci, aniž by byl povinen obrátit se na vnější subjekty nenáležící k jeho organizačním složkám. V tomto ohledu právo Společenství orgánům veřejné moci zaprvé nikterak neukládá, aby se při společném zajišťování úkolů v rámci posílání veřejné služby uchýlovaly k určité právní formě. Zadruhé taková spolupráce mezi orgány veřejné moci nemůže zpochybnit hlavní cíl pravidel Společenství v oblasti veřejných zakázek, a sice volný pohyb služeb a otevření nenarušované hospodářské soutěže ve všech členských státech, pokud se naplňování této spolupráce řídí pouze ohledy a požadavky souvisejícími se sledováním cílů ve veřejném zájmu a pokud je zaručena zásada rovného zacházení s dotčenými subjekty stanovená směrnicí 92/50, takže žádný soukromý podnik není ve výhodnějším postavení ve vztahu ke svým soutěžitelům.

Dále bude uvedeno několik rozsudků, v nichž Soudní dvůr vyložil právní úpravu Společenství, jejímž předmětem je vymezení rámce pro obchodní praktiky z hlediska ochrany spotřebitele.

Ve věci *Messner* (rozsudek ze dne 3. září 2009, C-489/07), jež se týkala ochrany spotřebitelů v případě smluv uzavřených na dálku, se Soudní dvůr zabýval možností požadovat náhradu od spotřebitele, který odstoupil od smlouvy po jejím podpisu. Rozhodl, že ustanovení čl. 6 odst. 1 druhé věty a odst. 2 směrnice 97/7/ES¹⁹ je nutno vykládat v tom smyslu, že brání tomu, aby vnitrostátní právní úprava obecně stanovila, že prodávající může požadovat od spotřebitele kompenzační náhradu za užívání zboží nabytého na základě smlouvy uzavřené na dálku v případě, že spotřebitel ve stanovené lhůtě uplatní své právo odstoupit od smlouvy. V případě, že by spotřebitel musel zaplatit takovouto kompenzační náhradu pouze z toho důvodu, že měl možnost užívat zboží během doby, kdy se toto zboží nacházelo v jeho držbě, mohl by své právo odstoupit od smlouvy uplatnit jen oproti zaplacení uvedené náhrady, což by bylo v jasném rozporu se zněním a účelem směrnice 97/7, a především by spotřebitele zbavilo možnosti zcela svobodně a bez jakéhokoli tlaku

¹⁸ Směrnice Rady 92/50/EHS ze dne 18. června 1992 o koordinaci postupů při zadávání veřejných zakázek na služby (Úř. věst. L 209, s. 1; Zvl. vyd. 06/01, s. 322).

¹⁹ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 97/7/ES ze dne 20. května 1997 o ochraně spotřebitele v případě smluv uzavřených na dálku (Úř. věst. L 144, s. 19; Zvl. vyd. 15/03, s. 319).

využít doby na rozmyšlenou, kterou mu tato směrnice poskytuje. Rovněž by byla zpochybněna účinnost a efektivita práva odstoupit od smlouvy, pokud by byla spotřebiteli uložena povinnost zaplatit kompenzační náhradu pouze z toho důvodu, že zboží přezkoumal a vyzkoušel. Vzhledem k tomu, že účelem práva odstoupit od smlouvy je právě poskytnutí této možnosti spotřebiteli, skutečnost, že jí bylo využito, nemůže mít za následek, že spotřebitel může uplatnit uvedené právo pouze za podmínky zaplacení náhrady.

Tato ustanovení však nebrání tomu, aby byla spotřebiteli uložena povinnost zaplatit kompenzační náhradu za užívání zboží, pokud jej užíval způsobem neslučitelným s takovými zásadami občanského práva, jako jsou zásady dobré víry nebo bezdůvodného obohacení, za podmínky, že nebude ohrožen cíl uvedené směrnice a zejména účinnost a efektivita práva odstoupit od smlouvy, což přísluší určit vnitrostátnímu soudu.

Ve věci *Pannon GSM* (rozsudek ze dne 4. června 2009, C-243/08) Soudní dvůr připomněl, že ochrana, kterou přiznává směrnice 93/13/EHS²⁰ spotřebitelům, se vztahuje na případy, ve kterých spotřebitel, který s prodávajícím nebo poskytovatelem uzavřel smlouvu obsahující zneužívající klauzuli, nenapadne zneužívající charakter této klauzule buď proto, že o svých právech neví, nebo proto, že je odrazen od jejich uplatnění z důvodu nákladů, které by vyvolalo soudní řízení. Role vnitrostátního soudu v oblasti ochrany spotřebitelů se proto neomezuje na pouhou možnost vyslovit se k případně zneužívajícímu charakteru určité smluvní klauzule, nýbrž zahrnuje rovněž povinnost posoudit tuto otázku z úřední povinnosti, jakmile má za tímto účelem k dispozici nezbytné informace o právním a skutkovém stavu, a to včetně případu, kdy řeší svou vlastní místní příslušnost. Považuje-li vnitrostátní soud takovouto smluvní klauzuli za zneužívající, musí se zdržet jejího použití, vyjma případu, kdy spotřebitel poté, co byl soudem upozorněn, nemá v úmyslu napadnout její zneužívající charakter a dovolávat se její nezávadnosti.

Stejně tak vnitrostátní pravidlo, které stanoví, že zneužívající klauzule není pro spotřebitele závazná pouze v případě, že spotřebitel tuto klauzuli úspěšně napadl před vnitrostátním soudem, není slučitelné se směrnicí. Takové pravidlo totiž vylučuje možnost vnitrostátního soudu posoudit zneužívající charakter smluvního ustanovení z úřední povinnosti.

Soudní dvůr rovněž uvedl, že ustanovení obsažené ve smlouvě uzavřené mezi spotřebitelem a poskytovatelem nebo prodávajícím, které bylo do smlouvy vloženo, aniž bylo předmětem individuálního vyjednávání, a které zakládá výlučnou příslušnost soudu, v jehož obvodu se nachází sídlo poskytovatele nebo prodávajícího, může být považováno za zneužívající.

Ve věci *Asturcom Telecomunicaciones* (rozsudek ze dne 6. října 2009, C-40/08) Soudní dvůr obdobně rozhodl, že vnitrostátní soud, který rozhoduje o návrhu na nucený výkon pravomocného rozhodčího nálezu vydaného bez účasti spotřebitele, musí, jakmile má za tímto účelem k dispozici nezbytné informace o právním a skutkovém stavu, i bez návrhu posoudit zneužívající charakter rozhodčí doložky obsažené ve smlouvě uzavřené prodávajícím nebo poskytovatelem se spotřebitelem, je-li podle vnitrostátních procesních pravidel možné provést takové posouzení v rámci obdobných řízení na základě vnitrostátního práva. Je-li tomu tak, přísluší tomuto soudu vyvodit veškeré důsledky, které z toho vyplývají podle vnitrostátního práva, aby se ujistil, že tento spotřebitel nebude uvedenou doložkou vázán.

²⁰ Směrnice Rady 93/13/EHS ze dne 5. dubna 1993 o nepřiměřených podmínkách [zneužívajících klauzulích] ve spotřebitelských smlouvách (Úř. věst. L 95, s. 29; Zvl. vyd. 15/02, s. 288).

Pro účely tohoto posouzení Soudní dvůr upřesnil, že čl. 6 odst. 1 směrnice 93/13 představuje kogentní ustanovení a že vzhledem k povaze a významu veřejného zájmu, ze kterého vychází ochrana, kterou tato směrnice zajišťuje spotřebitelům, musí být článek 6 považován za normu rovnocennou vnitrostátním pravidlům, které uvnitř vnitrostátního právního řádu mají status kogentních norem.

Ve věci *Aventis Pasteur* (rozsudek ze dne 2. prosince 2009, C-358/08) Soudní dvůr po připomenutí judikatury ve věci *O'Byrne*²¹ upřesnil, že článek 11 směrnice 85/374/EHS²² je třeba vykládat tak, že brání tomu, aby vnitrostátní právní úprava, která povoluje záměnu žalovaného v průběhu soudního řízení, byla použita způsobem, který by umožňoval žalovat „výrobce“ ve smyslu článku 3 této směrnice po uplynutí lhůty, kterou stanoví, jako žalovaného v soudním řízení zahájeném v této lhůtě proti jiné osobě.

Zprv je však uvedený článek 11 třeba vykládat tak, že nebrání tomu, aby měl vnitrostátní soud za to, že v soudním řízení zahájeném ve lhůtě, kterou stanoví, proti stoprocentní dceřiné společnosti „výrobce“ ve smyslu čl. 3 odst. 1 směrnice 85/374 může být tato dceřiná společnost zaměněna uvedeným výrobcem, pokud tento soud shledá, že uvedení dotyčného výrobku do oběhu bylo ve skutečnosti vyvoláno tímto výrobcem.

Zadruhé je třeba čl. 3 odst. 3 směrnice 85/374 vykládat tak, že pokud osoba, která utrpěla škodu v důsledku údajné vady výrobku, nemohla rozumně identifikovat výrobce uvedeného výrobku před uplatněním svých práv vůči dodavateli tohoto výrobku, musí být uvedený dodavatel považován za „výrobce“ zejména pro účely použití článku 11 uvedené směrnice, pokud poškozenou osobu z vlastního podnětu a řádným způsobem neuvědomil o totožnosti výrobce nebo svého dodavatele, což přísluší ověřit vnitrostátnímu soudu s ohledem na okolnosti projednávaného případu.

Pokud jde o nekalé obchodní praktiky, podal Soudní dvůr ve věci *VTB-VAB* (rozsudek ze dne 23. dubna 2009, C-261/07 a C-299/07) výklad směrnice 2005/29/ES²³. Judikoval, že uvedená směrnice brání vnitrostátní právní úpravě, která až na určité výjimky a aniž by zohlednila konkrétní okolnosti projednávané věci – tedy obecným a preventivním způsobem – zakazuje jakoukoli vázanou nabídku učiněnou prodávajícím spotřebiteli.

Tato právní úprava stanovuje zásadu zákazu vázaných nabídek, ačkoli takové praktiky nejsou uvedeny v příloze I této směrnice, která taxativně vyjmenovává obchodní praktiky, které jsou jako jediné zakázány za všech okolností, a tudíž je není třeba posuzovat případ od případu.

Soudní dvůr připomněl, že tato směrnice provádí plnou harmonizaci pravidel týkajících se nekalých obchodních praktik na úrovni Společenství. Členské státy tedy nemohou přijmout více omezující opatření, než jaká jsou stanovena uvedenou směrnicí, a to ani s cílem dosáhnout vyšší úrovně ochrany spotřebitele.

²¹ Rozsudek ze dne 9. února 2006, C-127/04, Sb. rozh. s. I-1313.

²² Směrnice Rady 85/374/EHS ze dne 25. července 1985 o sblížení právních a správních předpisů členských států týkajících se odpovědnosti za vadné výrobky (Úř. věst. L 210, s. 29; Zvl. vyd. 15/01, s. 257).

²³ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2005/29/ES ze dne 11. května 2005 o nekalých obchodních praktikách vůči spotřebitelům na vnitřním trhu a o změně směrnice Rady 84/450/EHS, směrnic Evropského parlamentu a Rady 97/7/ES, 98/27/ES a 2002/65/ES a nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 2006/2004 (Úř. věst. L 149, s. 22).

Vnitrostátní právní úprava přitom tím, že stanovuje domněnku protiprávnosti vázaných nabídek, a to i přesto, že vnitrostátní zákon stanoví některé výjimky z uvedeného zákazu, neodpovídá požadavkům stanoveným touto směrnicí.

V oblasti práv duševního vlastnictví si zaslouží stručnou zmínku dva rozsudky.

Zprv jde o věc *FEIA* (rozsudek ze dne 2. července 2009, C-32/08), ve které Soudní dvůr rozhodl, že čl. 14 odst. 3 nařízení (ES) č. 6/2002²⁴, podle něhož má právo k (průmyslovému) vzoru Společenství zaměstnavatel, je-li tento (průmyslový) vzor vyvinut zaměstnancem vykonávajícím své pracovní povinnosti nebo jednajícím na základě příkazů svého zaměstnavatele, pokud se nedohodnou jinak nebo není použitelnými vnitrostátními právními předpisy stanoveno jinak, se nepoužije na (průmyslový) vzor Společenství vyvinutý na objednávku. Zákonodárce Společenství měl totiž v úmyslu vymezit zvláštní režim stanovený čl. 14 odst. 3 uvedeného nařízení prostřednictvím specifického druhu smluvního vztahu, a to vztahu pracovního, což vylučuje použitelnost uvedeného odstavce na ostatní smluvní vztahy, jako je smluvní vztah týkající se (průmyslového) vzoru Společenství vytvořeného na objednávku.

Pokud se jedná o nezapsané (průmyslové) vzory Společenství, jež byly vytvořeny na objednávku, a pokud vnitrostátní zákon nestaví takové (průmyslové) vzory na roveň (průmyslovým) vzorům vyvinutým v rámci pracovního vztahu, musí být čl. 14 odst. 1 nařízení č. 6/2002 vykládán v tom smyslu, že právo k (průmyslovému) vzoru Společenství náleží původci, nebylo-li smluvně převedeno na jeho právního nástupce. Možnost, aby původce smluvně převedl právo k (průmyslovému) vzoru Společenství na svého právního nástupce ve smyslu čl. 14 odst. 1 uvedeného nařízení, vyplývá ze samotného znění tohoto článku a je v souladu s cíli sledovanými uvedeným nařízením. V tomto ohledu může přizpůsobení ochrany (průmyslových) vzorů Společenství potřebám všech hospodářských odvětví Společenství prostřednictvím smluvního převodu práva k (průmyslovému) vzoru Společenství přispět k zásadnímu účelu účinného výkonu práv vyplývajících z (průmyslového) vzoru Společenství na celém území Společenství. Zvýšená ochrana průmyslového designu ostatně podporuje nejen přispění jednotlivých původců k celkové převaze Společenství v této oblasti, ale rovněž podporuje inovaci, vývoj nových výrobků a investice do jejich výroby. Vnitrostátnímu soudu však přísluší ověřit obsah takové smlouvy a určit v tomto ohledu, zda bylo případně právo k nezapsanému (průmyslovému) vzoru Společenství skutečně převedeno původcem na jeho právního nástupce, přičemž je důvodné, aby v rámci uvedeného přezkumu použil právní úpravu závazkových vztahů za účelem určení, kdo v souladu s čl. 14 odst. 1 uvedeného nařízení právo k nezapsanému (průmyslovému) vzoru Společenství nabyl.

Zadruhé ve věci *Sony Music Entertainment* (rozsudek ze dne 20. ledna 2009, C-240/07) Soudní dvůr rozhodl, že doba ochrany autorského práva a určitých práv s ním souvisejících, v projednávaném případě práv na rozmnožování zvukových záznamů, upravená směrnicí 2006/116/ES²⁵, se na základě čl. 10 odst. 2 uvedené směrnice uplatní i tehdy, když dotčené dílo nebylo nikdy chráněno v členském státě, v němž je ochrana nárokována. Ze znění tohoto ustanovení totiž vyplývá, že první alternativní podmínka se týká předchozí existence ochrany dotčeného předmětu ochrany alespoň v jednom členském státě. Uvedené ustanovení nepožaduje, aby tímto členským státem byl ten, v němž je ochrana podle této směrnice nárokována. I když za účelem sjednocení dob ochrany v celém Společenství směřuje uvedená směrnice k harmonizaci právních předpisů členských

²⁴ Nařízení Rady (ES) č. 6/2002 ze dne 12. prosince 2001 o (průmyslových) vzorech Společenství (Úř. věst. 2002, L 3, s. 1; Zvl. vyd. 13/27, s. 142).

²⁵ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/116/ES ze dne 12. prosince 2006 o době ochrany autorského práva a určitých práv s ním souvisejících (Úř. věst. L 372, s. 12).

států, není výklad čl. 10 odst. 2 směrnice 2006/116 – podle kterého je uplatnění této podmínky podmíněno předchozí existencí ochrany zajištěné vnitrostátní právní úpravou členského státu, v němž je ochrana podle uvedené směrnice nárokována, ačkoli byla taková předchozí ochrana poskytnuta v jiném členském státě – v souladu ani se samotným zněním daného ustanovení, ani s účelem uvedené směrnice.

Soudní dvůr dodal, že čl. 10 odst. 2 směrnice 2006/116 musí být rovněž vykládán v tom smyslu, že doba ochrany stanovené uvedenou směrnicí se uplatní v situaci, kdy dotčený předmět ochrany či dílo byly jako takové ke dni 1. července 1995 chráněny alespoň v jednom členském státě podle vnitrostátních předpisů uvedeného členského státu týkajících se autorského práva či práv s ním souvisejících a kdy nositel takových práv k danému dílu či předmětu ochrany, který je státním příslušníkem třetí země, požíval k uvedenému datu ochrany podle uvedených vnitrostátních předpisů. Otázka, zda v kontextu uvedeného ustanovení nositel práv souvisejících s autorským právem k dílu či předmětu ochrany, který je státním příslušníkem třetí země, požíval ke dni 1. července 1995 ochrany alespoň v jednom členském státě, musí být posuzována s ohledem na vnitrostátní předpisy uvedeného členského státu, a nikoli s ohledem na vnitrostátní předpisy členského státu, v němž je ochrana podle uvedené směrnice nárokována. Takový závěr je mimoto podpořen harmonizačním cílem uvedené směrnice, a zejména cílem stanovit stejný výchozí bod pro výpočet doby ochrany práv souvisejících s autorským právem, jakož i též doby ochrany uvedených práv v celém Společenství. Z toho vyplývá, že ve vztahu k dílu či předmětu ochrany chráněnému ke dni 1. července 1995 alespoň v jednom členském státě podle vnitrostátních ustanovení uvedeného členského státu není skutečnost, že je nositel této ochrany státním příslušníkem třetí země a není ve členském státě, v němž je doba ochrany upravená směrnicí 2006/116 nárokována, chráněn na základě vnitrostátního práva posledně uvedeného členského státu, rozhodná pro použití čl. 10 odst. 2 této směrnice. Důležité je totiž to, zda dílo či předmět ochrany byly chráněny ke dni 1. července 1995 podle vnitrostátních předpisů alespoň jednoho členského státu.

Ke sporům docházelo i v dalších oblastech, které byly ve Společenství předmětem harmonizace.

Ve věci *Damgaard* (rozsudek ze dne 2. dubna 2009, C-421/07) musel Soudní dvůr upřesnit pojem „reklama v oblasti humánních léčivých přípravků“. Tento případ se týkal novináře, který byl stíhán za to, že veřejně šířil informace o vlastnostech a dostupnosti léčivého přípravku, jehož uvádění na trh nebylo povoleno ve všech členských státech, zatímco směrnice 2001/83/ES²⁶ stanoví v oblasti informací a reklamy týkajících se léčivých přípravků vysoký stupeň ochrany spotřebitele. Soudní dvůr, který byl dotázán, jak má být v důsledku toho vykládán článek 86 směrnice 2001/83 ve znění směrnice 2004/27/ES²⁷, rozhodl, že šíření informací týkajících se léčivého přípravku, zejména jeho léčebných nebo preventivních účinků, třetí osobou může být považováno za reklamu ve smyslu tohoto článku i tehdy, když tato třetí osoba jedná z vlastního podnětu a právně i fakticky zcela nezávisle na výrobci nebo na prodejci takového léčivého přípravku. Soudní dvůr dodal, že vnitrostátnímu soudu přísluší, aby určil, zda toto šíření představuje formu informování, průzkumu nebo pobídek, které mají za účel podpořit předepisování, výdej, prodej nebo spotřebu léčivých přípravků.

²⁶ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/83/ES ze dne 6. listopadu 2001 o kodexu Společenství týkajícím se humánních léčivých přípravků (Úř. věst. L 311, s. 67; Zvl. vyd. 13/27, s. 69).

²⁷ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/27/ES ze dne 31. března 2004, kterou se mění směrnice 2001/83/ES o kodexu Společenství týkajícím se humánních léčivých přípravků (Úř. věst. L 136, s. 34; Zvl. vyd. 13/34, s. 262).

Ve výše uvedené věci *UTECA* Soudní dvůr judikoval, že směrnice 89/552/EHS o koordinaci některých právních a správních předpisů členských států upravujících provozování televizního vysílání, ve znění směrnice 97/36/ES²⁸, a konkrétněji její článek 3, jakož i článek 12 ES musí být vykládány v tom smyslu, že nebrání španělské právní úpravě, která subjektům televizního vysílání ukládá povinnost vyčlenit 5 % svých provozních příjmů na předběžné financování evropských kinematografických děl a televizních filmů a konkrétněji vyhradit 60 % z těchto 5 % pro díla, jejichž původní jazyk je úředním jazykem tohoto členského státu. Podle názoru Soudního dvora zůstávají členské státy v zásadě oprávněny k přijetí takového opatření za podmínky, že dodržují základní svobody zaručené Smlouvou, a to nezávisle na otázce, zda takové opatření spadá do oblastí, na něž se vztahuje uvedená směrnice. Ačkoli takové opatření, pokud jde o povinnost vyhradit pro díla, jejichž původní jazyk je úředním jazykem dotčeného členského státu, 60 % z 5 % provozních příjmů vyčleněných pro předběžné financování evropských kinematografických děl a televizních filmů, představuje omezení několika základních svobod, a sice volného pohybu služeb, svobody usazování, volného pohybu kapitálu a volného pohybu pracovníků, může být odůvodněno cílem, který spočívá v ochraně a podpoře jednoho či více úředních jazyků dotčeného členského státu. V tomto ohledu se takové opatření, které stanoví povinnost přispívat na kinematografická díla a televizní filmy, jejichž původní jazyk je úředním jazykem tohoto členského státu, zdá být způsobilé zajistit uskutečnění takového cíle. Rovněž nic podle Soudního dvora nenasvědčuje tomu, že takové opatření překračuje meze toho, co je nezbytné k dosažení uvedeného cíle. Toto opatření se totiž především týká pouze 3 % provozních příjmů subjektů, přičemž takové procento nemůže být považováno za nepřiměřené ve vztahu k sledovanému cíli. Krom toho takové opatření nepřekračuje meze toho, co je k dosažení sledovaného cíle nezbytné, z toho pouhého důvodu, že nestanoví kritéria umožňující klasifikovat dotčená díla jako „kulturní produkty“. Protože mezi jazykem a kulturou existuje vnitřní spojitost, nelze mít za to, že cíl sledovaný členským státem spočívající v ochraně a podpoře jednoho či více úředních jazyků tohoto státu musí být nutně doprovázen jinými kulturními kritérii, aby bylo možno odůvodnit omezení jedné ze základních svobod zaručených Smlouvou. Takové opatření rovněž nepřekračuje meze toho, co je nezbytné k dosažení sledovaného cíle, z toho pouhého důvodu, že příjemci dotčeného financování jsou většinou kinematografické produkční společnosti se sídlem v tomto členském státě. Skutečnost, že kritérium, na kterém se zakládá uvedené opatření, tedy jazykové kritérium, může představovat výhodu pro kinematografické produkční společnosti, jež pracují v jazyce, na něž se uvedené kritérium vztahuje, a proto v praxi většinou pocházejí z členského státu, v němž je tento jazyk jazykem úředním, se zdá být sledovanému cíli vlastní. Taková situace nemůže sama o sobě představovat důkaz nepřiměřenosti uvedeného opatření, protože jinak by uznání cíle sledovaného členským státem, který spočívá v ochraně a podpoře jednoho či více jeho úředních jazyků, za naléhavý důvod obecného zájmu, bylo zbaveno svého smyslu. Co se týče článku 12 ES, Soudní dvůr upřesnil, že toto ustanovení je způsobilé k samostatnému použití pouze v situacích upravených právem Společenství, pro něž Smlouva nestanoví zvláštní pravidlo zákazu diskriminace. Zásada nediskriminace byla přitom provedena v oblasti volného pohybu pracovníků zejména čl. 39 odst. 2 ES, v oblasti práva usazování článkem 43 ES, v oblasti volného pohybu služeb článkem 49 ES a v oblasti volného pohybu kapitálu článkem 56 ES. Jelikož z výše uvedeného vyplývá, že nic nenasvědčuje tomu, že dotčené opatření je v rozporu s uvedenými ustanoveními Smlouvy, nemůže být ani považováno za ustanovení, které je v rozporu s článkem 12 ES.

²⁸ Směrnice Rady 89/552/EHS ze dne 3. října 1989 o koordinaci některých právních a správních předpisů členských států upravujících provozování televizního vysílání (Úř. věst. L 298, s. 23; Zvl. vyd. 06/01, s. 224).

Ochranné známky

V této oblasti je třeba upozornit na věc *PAGO International* (rozsudek ze dne 6. října 2009, C-301/07), ve které byly upřesněny podmínky, jež musí splňovat ochranná známka k získání „dobrého jména“ ve smyslu čl. 9 odst. 1 písm. c) nařízení (ES) č. 40/94²⁹. Soudní dvůr argumentoval obdobně jako v rozsudku *Davidoff* (rozsudek ze dne 9. ledna 2003, C-292/00, Recueil, s. I-389) a měl nejprve za to, že bez ohledu na znění uvedeného čl. 9 odst. 1 písm. c) a s přihlédnutím k obecné systematice a cílům systému, jehož je tento článek součástí, nesmí být ochrana ochranných známek Společenství, které mají dobré jméno, nižší v případě užívání označení pro totožné nebo podobné výrobky nebo služby než v případě užívání označení pro výrobky nebo služby, které podobné nejsou. Podle Soudního dvora se tedy tento článek vztahuje rovněž na ochrannou známku Společenství, která má dobré jméno, pro výrobky nebo služby, které jsou podobné výrobkům nebo službám, pro které je uvedená ochranná známka zapsána. Soudní dvůr dále judikoval, že k získání ochrany podle tohoto ustanovení musí ochrannou známku Společenství znát podstatná část veřejnosti dotčené výrobky nebo službami, na které se tato ochranná známka vztahuje, v podstatné části území Společenství a že s ohledem na dobré jméno ochranné známky PAGO International na celém území určitého členského státu, a to Rakouska, lze mít za to, že toto území představuje podstatnou část území Společenství.

Sociální politika

V této oblasti se Soudní dvůr zabýval novou problematikou. Ve věci *Akavan Erityisalojen Keskusliitto AEK a další* (rozsudek ze dne 10. září 2009, C-44/08) měl poprvé možnost vyslovit se k rozsahu povinnosti informování a projednání upravené v článku 2 směrnice Rady 98/59/ES o sbližování právních předpisů členských států týkajících se hromadného propouštění³⁰.

Co se týče okamžiku vzniku povinnosti projednání, měl Soudní dvůr za to, že povinnost zaměstnavatele zahájit projednání se zástupci zaměstnanců vzniká v rámci skupiny podniků přijetím strategických rozhodnutí nebo rozhodnutí o změnách činností, která zaměstnavatele nutí k tomu, aby zamýšlel nebo plánoval provést hromadné propouštění. Soudní dvůr dále upřesnil, že vznik této povinnosti nezávisí na skutečnosti, že zaměstnavatel je již schopen poskytnout zástupcům zaměstnanců veškeré informace požadované v čl. 2 odst. 3 prvním pododstavci písm. b) směrnice 98/59.

Pokud jde o určení osoby, která má povinnost projednání, Soudní dvůr uvedl, že jediným nositelem povinností v oblasti informování, projednání a oznamování je zaměstnavatel. Podnik, který zaměstnavatele kontroluje, nemá postavení zaměstnavatele, ačkoli vůči němu může přijímat závazná rozhodnutí. Ve skupině podniků složené z mateřské společnosti a jedné nebo několika dceřiných společností vzniká povinnost projednání se zástupci zaměstnanců u dceřiné společnosti, která má postavení zaměstnavatele, až když byla tato dceřiná společnost, uvnitř níž může dojít k hromadnému propouštění, určena.

Ohledně ukončení postupu projednání Soudní dvůr upřesnil, že ve skupině podniků musí být projednání ukončeno dceřinou společností, která je dotčena hromadným propouštěním, dříve, než uvedená dceřiná společnost, případně na základě přímého pokynu své mateřské společnosti, vypoví smlouvy zaměstnanců dotčených tímto propouštěním.

²⁹ Nařízení Rady (ES) č. 40/94 ze dne 20. prosince 1993 o ochranné známce Společenství (Úř. věst. L 11, s. 1; Zvl. vyd. 17/01, s. 146).

³⁰ Směrnice Rady 98/59/ES ze dne 20. července 1998 (Úř. věst. L 225, s. 16; Zvl. vyd. 05/03, s. 327).

Ve věci *Mono Car Styling* (rozsudek ze dne 16. července 2009, C-12/08) se Soudní dvůr poprvé vyslovil k otázce, zda směrnice 98/59³¹ přiznává individuální právo zaměstnancům, kteří hodlají napadnout porušení postupu informování a projednání.

Podle názoru Soudního dvora je právo na informování a projednání stanovené ve směrnici 98/59, a zejména v jejím článku 2 určeno ve prospěch zaměstnanců jako celku, a tudíž má kolektivní povahu. Úroveň ochrany tohoto kolektivního práva požadované článkem 6 této směrnice je přitom dosaženo, pokud příslušná vnitrostátní právní úprava přiznává zástupcům zaměstnanců právo podat žalobu, které není omezeno ani nepodléhá zvláštním podmínkám. Článek 6 směrnice 98/59 ve spojení s jejím článkem 2 je tedy třeba vykládat v tom smyslu, že nebrání vnitrostátní právní úpravě, která zavádí postupy umožňující zástupcům zaměstnanců i jednotlivým zaměstnancům kontrolovat dodržování povinností stanovených touto směrnicí, ale která omezuje individuální právo zaměstnanců podat žalobu, pokud jde o žalobní důvody, které mohou uplatnit, a toto právo podmiňuje tím, že již dříve byly ze strany zástupců zaměstnanců vzneseny námitky vůči zaměstnavateli, jakož i předchozím vyrozuměním zaměstnavatele dotčeným zaměstnancem o tom, že napadá dodržení postupu informování a projednání.

Soudní dvůr rovněž připomněl, že při použití vnitrostátního práva je vnitrostátní soud na základě zásady konformního výkladu vnitrostátního práva povinen přihlídnout k veškerým pravidlům tohoto práva a vykládat je v co největším možném rozsahu ve světle znění a cíle směrnice, aby bylo dosaženo výsledku, který tato směrnice sleduje. Proto v rozsahu, v němž článek 2 směrnice 98/59 brání vnitrostátní právní úpravě, která ve srovnání s povinnostmi, které stanoví tento článek, omezuje povinnosti zaměstnavatele, který zamýšlí provést hromadné propouštění, je na vnitrostátním soudu, aby v rámci své pravomoci zajistil, že povinnosti takového zaměstnavatele nebudou ve srovnání s povinnostmi stanovenými v článku 2 uvedené směrnice omezeny.

Ve věci *Meerts* (rozsudek ze dne 22. října 2009, C-116/08) měl Soudní dvůr příležitost upřesnit práva zaměstnance propuštěného v době rodičovské dovolené, kterou čerpal na část pracovní doby, jež vyplývají ze směrnice 96/34/ES o rámcové dohodě o rodičovské dovolené uzavřené mezi organizacemi UNICE, CEEP a EKOS³².

Soudní dvůr vycházel ze zjištění, že ustanovení 2 bod 6 uvedené rámcové dohody stanoví, že práva pracovníka, která má nebo která nabývá v den začátku rodičovské dovolené, zůstávají zachována až do jejího skončení, a rozhodl, že jak ze znění tohoto ustanovení, tak z jeho kontextu vyplývá, že jeho cílem je zabránit ztrátě nebo omezení práv odvozených z pracovněprávního vztahu, která pracovník má nebo která nabývá a která může uplatňovat v den začátku rodičovské dovolené, a zaručit, že po jejím skončení se bude nacházet, pokud jde o tato práva, ve stejné situaci, ve které se nacházel před zahájením uvedené dovolené. S ohledem na cíl rovného zacházení pro muže a ženy sledovaný rámcovou dohodou o rodičovské dovolené musí být povinnost dodržovat práva, která pracovník má nebo která nabývá, vykládána tak, že vyjadřuje zásadu sociálního práva Společenství, která má zvláštní význam a nemůže být vykládána restriktivně. Z cílů rámcové dohody o rodičovské dovolené vyplývá, že pojem „práva pracovníka, která má nebo která nabývá“ ve smyslu rámcové dohody zahrnuje všechna práva a peněžitá či naturální zvýhodnění odvozená přímo či nepřímo z pracovního poměru, jež může pracovník uplatňovat vůči zaměstnavateli v den začátku rodičovské dovolené. Mezi taková práva a zvýhodnění patří všechna práva a zvýhodnění týkající se podmínek zaměstnání, jako je právo pracovníka s plným pracovním úvazkem, který

³¹ Viz předcházející poznámka.

³² Směrnice Rady 96/34/ES ze dne 3. června 1996 (Úř. věst. L 145, s. 4; Zvl. vyd. 05/02, s. 285), ve znění směrnice Rady 97/75/ES ze dne 15. prosince 1997 (Úř. věst. 1998, L 10, s. 24; Zvl. vyd. 05/03, s. 263).

čerpá rodičovskou dovolenou na část pracovní doby, aby mu byla v případě jednostranného ukončení smlouvy uzavřené na dobu neurčitou ze strany zaměstnavatele poskytnuta výpovědní doba, jejíž délka závisí na délce trvání pracovního poměru v podniku a jejímž účelem je usnadnění hledání nového zaměstnání. Všechna tato práva a zvýhodnění by byla zmařena, pokud by v případě nedodržení zákonné výpovědní doby při výpovědi dané během rodičovské dovolené čerpané na část pracovní doby ztratil pracovník zaměstnaný na plný úvazek nárok na to, aby výše odstupného, jež mu náleží, byla stanovena na základě platu odpovídajícího jeho pracovní smlouvě. Vnitrostátní právní předpisy, které by omezovaly práva vyplývající z pracovního poměru v případě čerpání rodičovské dovolené, by tak mohly odradit pracovníka od čerpání takové dovolené a podnítit zaměstnavatele, aby spíše propouštěl pracovníky, kteří čerpají rodičovskou dovolenou. To by bylo v přímém rozporu s účelem rámcové dohody o rodičovské dovolené, neboť jedním z jejích cílů je lepší sladění rodinného a pracovního života.

Soudní dvůr z toho vyvodil závěr, že rámcová dohoda o rodičovské dovolené brání tomu, aby v případě, že zaměstnavatel bez závažného důvodu a dodržení zákonné výpovědní doby jednostranně ukončí pracovní smlouvu na dobu neurčitou uzavřenou s pracovníkem zaměstnaným na plný pracovní úvazek v období, kdy tento pracovník čerpá rodičovskou dovolenou na část pracovní doby, bylo odstupné, které má být tomuto pracovníkovi zapláceno, stanoveno na základě sníženého platu, který pobírá v okamžiku, kdy dojde k propuštění.

Ve věci *Hütter* (rozsudek ze dne 18. června 2009, C-88/08) Soudní dvůr judikoval, že vnitrostátní právní úprava, která vylučuje započítávání dob zaměstnání absolvovaných před dovršením věku osmnácti let pro účely stanovení platového stupně, do něhož budou zařazeni smluvní zaměstnanci ve veřejných službách a správě členského státu, zavádí diskriminaci na základě věku, kterou nelze legitimně odůvodnit, a která je tedy v rozporu s právem Společenství.

Soudní dvůr ve svém rozsudku shledává, že taková právní úprava, jaká zavádí rozdíl v zacházení s osobami v závislosti na věku, v němž svou odbornou praxi absolvovaly, vede k rozdílnému zacházení přímo založenému na kritériu věku ve smyslu čl. 2 odst. 1 a 2 písm. a) směrnice 2000/78/ES³³.

Soudní dvůr dále uvádí, že cíle sledované dotčenou právní úpravou, a sice neznevýhodňovat obecné středoškolské vzdělávání oproti vzdělávání odbornému a napomáhat začlenění mladých pracovníků, kteří absolvovali odborné vzdělávání, na trhu práce jsou legitimní cíle ve smyslu čl. 6 odst. 1 směrnice 2000/78.

Soudní dvůr nicméně konstatuje, že se tyto dva cíle jeví jako protichůdné, jelikož je sporné opatření nemůže podporovat současně. Pokud jde o cíl neznevýhodňovat obecné středoškolské vzdělávání oproti vzdělávání odbornému, Soudní dvůr zdůrazňuje, že se kritérium věku, v němž byla dosavadní praxe absolvována, uplatňuje bez ohledu na druh absolvovaného vzdělání. Za těchto podmínek se toto kritérium nejeví jako přiměřené k dosažení daného cíle. Pokud jde o cíl napomáhat začlenění mladých pracovníků, kteří absolvovali odborné vzdělání, na trhu práce, Soudní dvůr zdůrazňuje, že vyloučení započítávání praxe absolvované před dosažením věku osmnácti let se vztahuje na všechny smluvní zaměstnance ve veřejných službách a správě bez rozdílu, ať byli přijati do zaměstnání v jakémkoli věku. Vzhledem k tomu, že tato norma nebere v úvahu věk osob v okamžiku, kdy jsou přijaty do zaměstnání, není tedy tato norma přiměřená

³³ Směrnice Rady 2000/78/ES ze dne 27. listopadu 2000, kterou se stanoví obecný rámec pro rovné zacházení v zaměstnání a povolání (Úř. věst. L 303, s. 16; Zvl. vyd. 05/04, s. 79).

k tomu, aby podporovala vstup kategorie zaměstnanců definované jejich raným věkem na trh práce.

Soudní dvůr z toho vyvodil závěr, že diskriminaci zavedenou dotčenou právní úpravou nelze považovat za odůvodněnou, a je tedy v rozporu s články 1, 2 a 6 směrnice 2000/78.

Životní prostředí

Stejně jako v předchozích letech projednával Soudní dvůr velmi často spory týkající se práva životního prostředí.

Ve věci *Komise v. Malta* (rozsudek ze dne 10. září 2009, C-76/08) měl Soudní dvůr posoudit, zda Maltská republika nesplnila povinnosti, které pro ni vyplývají ze směrnice Rady 79/409/EHS ze dne 2. dubna 1979 o ochraně volně žijících ptáků³⁴, tím, že podle tvrzení Komise v období od roku 2004 do roku 2007 povolila jarní lov křepelky polních a hrdliček divokých.

Podle čl. 7 odst. 1 a 4 uvedené směrnice totiž tyto dva druhy nesmějí být loveny během období jejich návratu na hnízdiště. V případě, že neexistuje jiné uspokojivé řešení, stanoví však článek 9 odst. 1 této směrnice režim výjimky z těchto zákazů.

Soudní dvůr uvádí, že ačkoli se oba dotčené druhy v podzimním období během dotčených let skutečně na Maltě vyskytovaly, mohli v tomto období lovci odchytil pouze zanedbatelné množství ptáků. Navíc se během tohoto období vyskytují tyto ptáci pouze na velmi omezené části území Malty. V poslední řadě shledal, že populace obou těchto lovených druhů ptáků není na neuspokojivé úrovni. Zejména z červeného seznamu ohrožených druhů sestaveného Mezinárodní unií pro ochranu přírody vyplývá, že dotčené druhy jsou uvedeny v takzvané „málo ohrožené“ kategorii. Soudní dvůr se domnívá, že za těchto velmi zvláštních okolností nemůže být lov těchto dvou druhů v podzimním období na Maltě považován za alternativní uspokojivé řešení k zahájení jarního lovu.

Toto zjištění, které ani zdaleka neumožňuje bez omezení povolit jarní lov, nicméně umožňuje toto zahájení lovu pouze v nezbytně nutném rozsahu a za podmínky, že nejsou ohroženy jiné cíle sledované uvedenou směrnicí. Soudní dvůr má tak za to, že zahájení období jarního lovu, během něhož se tyto dva druhy vrací na své hnízdiště, které způsobuje třikrát vyšší úmrtnost u křepelky polní a osmkrát vyšší úmrtnost u hrdličky divoké, než je úmrtnost způsobená lovem během podzimního období, není řešením, které by bylo vhodné a striktně přiměřené ve vztahu k cíli zachování druhů sledovanému uvedenou směrnicí.

Za těchto podmínek Soudní dvůr určil, že Maltská republika nedodržela podmínky výjimky, a tudíž nesplnila povinnosti, které pro ni vyplývají z uvedené směrnice.

Ve věci *Komise v. Polsko* (rozsudek ze dne 16. července 2009, C-165/08) Soudní dvůr posuzoval, zda Polská republika, jak tvrdí Komise, nesplnila povinnosti, které pro ni vyplývají ze směrnic

³⁴ Úř. věst. L 103, s. 1; Zvl. vyd. 15/01, s. 98.

2001/18/ES³⁵ a 2002/53/ES³⁶, tím, že zavedla obecný zákaz uvádění osiva geneticky modifikovaných odrůd na trh, jakož i jejich zápisu do vnitrostátního katalogu odrůd.

Polská republika osobitě tvrdila, že směrnice 2001/18 a 2002/53 nelze v projednávaném případě použít, neboť sledují cíle volného pohybu, ochrany životního prostředí a veřejného zdraví, zatímco vnitrostátní právní úprava sleduje cíle etického nebo náboženského charakteru. Jinými slovy, sporná vnitrostátní ustanovení nespádají podle jejího názoru do působnosti výše uvedených směrnic, takže narušení volného oběhu GMO, které způsobují – a potenciálně tím porušují článek 28 ES – může být případně odůvodněno na základě článku 30 ES.

Soudní dvůr měl za to, že pro účely rozhodnutí věci nebylo nezbytné vyjádřit se k otázce, zda mají členské státy možnost uplatňovat argumenty etického nebo náboženského charakteru k odůvodnění toho, že přijaly vnitrostátní opatření, která se odchyľují od ustanovení směrnic 2001/18 a 2002/53. Postačilo konstatovat, že Polská republika neprokázala, že sporná vnitrostátní ustanovení skutečně sledovala tvrzené cíle. Za těchto podmínek porušují takové obecné zákazy, jaké jsou obsahem sporných vnitrostátních ustanovení, povinnosti vyplývající pro Polskou republiku jak z článků 22 a 23 směrnice 2001/18, tak z čl. 4 odst. 4 a článku 16 směrnice 2002/53. Soudní dvůr z toho vyvodil závěr, že členský stát, který zavedl zákaz volného oběhu osiva geneticky modifikovaných odrůd, jakož i zákaz zápisu geneticky modifikovaných odrůd do vnitrostátního katalogu odrůd, nesplnil povinnosti, které pro něj vyplývaly z článků 22 a 23 směrnice 2001/18, jakož i z čl. 4 odst. 4 a článku 16 směrnice 2002/53.

Ve věci týkající se výpočtu daně z odpadu (rozsudek ze dne 16. července 2009, *Futura Imobiliare a další*, C-254/08), ve které byla použita zásada znečišťovatel platí, Soudní dvůr vyložil čl. 15 písm. a) směrnice 2006/12/ES³⁷ v tom smyslu, že za současného stavu práva Společenství nebrání toto právo vnitrostátní právní úpravě, která stanoví za účelem financování služby správy a odstraňování komunálního odpadu daň, jejíž výše je určována na základě posouzení objemu odpadu produkovaného uživateli této služby, a nikoliv na základě množství odpadu, které tito uživatelé skutečně vyprodukovali a předali k odstranění.

Soud založil svou argumentaci na skutečnosti, že v situaci, kdy držitelé odpadu přenechávají manipulaci s odpadem zařízení, které odpad sbírá, stanoví uvedený čl. 15 písm. a), že v souladu se zásadou znečišťovatel platí musí být náklady na odstraňování odpadu hrazeny těmito držiteli. Je přitom často těžké a také nákladné určit přesný objem komunálního odpadu, který každý držitel předá k odstranění. Za těchto podmínek může podle jeho názoru použití kritérií založených na jedné straně na schopnosti držitelů produkovat odpad vypočtené v závislosti na ploše nemovitostí, jež užívají, a na způsobu jejich využití nebo na druhé straně na povaze produkovaného odpadu umožňovat výpočet nákladů na odstraňování tohoto odpadu a jejich rozdělení mezi jednotlivé držitele vzhledem k tomu, že tyto dva parametry mohou přímo ovlivňovat výši uvedených nákladů.

Soudní dvůr upřesnil, že předkládajícímu soudu nicméně přísluší na základě skutkového a právního stavu, který mu byl doložen, ověřit, zda daň za odstraňování pevného vnitřního komunálního

³⁵ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/18/ES ze dne 12. března 2001 o záměrném uvolňování geneticky modifikovaných organismů do životního prostředí a o zrušení směrnice Rady 90/220/EHS (Úř. věst. L 106, s. 1; Zvl. vyd. 15/06, s. 77).

³⁶ Směrnice Rady 2002/53/ES ze dne 13. června 2002 o Společném katalogu odrůd druhů zemědělských rostlin (Úř. věst. L 193, s. 1; Zvl. vyd. 03/36, s. 281).

³⁷ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/12/ES ze dne 5. dubna 2006 o odpadech (Úř. věst. L 114, s. 9).

odpadu nevede k tomu, že jsou někteří držitelé, v tomto případě hotelová zařízení, povinni hradit náklady zjevně neúměrné vzhledem k objemu a povaze odpadu, který jsou schopni produkovat.

Víza, azyl a přistěhovalectví

Počet věcí v oblasti azylu vykazuje stálý nárůst a Soudní dvůr měl poprvé příležitost vyložit několik směrnic, které se týkají této oblasti.

Ve věci *Petrosian a další* (rozsudek ze dne 29. ledna 2009, C-19/08) se Soudní dvůr zabýval otázkou předání žádosti o azyl a měl v této souvislosti příležitost vyložit nařízení (ES) č. 343/2003³⁸. Rodina Petrosianových, která je arménského původu, podala nejprve ve Francii a poté ve Švédsku žádost o azyl. Švédské vnitrostátní orgány chtěly rodinu Petrosianových vrátit zpět do Francie, avšak tato rodina uvedeného rozhodnutí několikrát napadla, takže uplynula šestiměsíční lhůta upravená v čl. 20 odst. 1 písm. d) uvedeného nařízení. Tato lhůta, která „se počítá od rozhodnutí o opravném prostředku nebo přezkumu“, má umožnit členskému státu, v němž byla žádost o azyl podána, aby provedl přemístění, zatímco její uplynutí má za následek, že odpovědný je již tento stát. Ústřední otázka rozsudku se týkala události, od které může šestiměsíční lhůta začít běžet.

Ve své odpovědi rozlišil Soudní dvůr dva případy v závislosti na tom, zda vnitrostátní předpisy upravují opravný prostředek s odkladným účinkem, či nikoli. Rozhodl, že v případě, kdy není upraven žádný opravný prostředek, který může mít odkladný účinek, lhůta k provedení přemístění se počítá od rozhodnutí – výslovného nebo konkludentního – kterým členský stát, jehož souhlas k přemístění se vyžaduje, souhlasí s přijetím dotčené osoby zpět. Má-li naopak opravný prostředek odkladný účinek podle právních předpisů členského státu, který požaduje přemístění, počítá se lhůta k provedení přemístění nikoliv již od předběžného soudního rozhodnutí odkládajícího provedení řízení o přemístění, ale až od soudního rozhodnutí, kterým je rozhodnuto o opodstatněnosti řízení o přemístění a které již nemůže bránit jeho provedení. S ohledem na cíl sledovaný stanovením lhůty členskými státy musí být totiž počátek běhu této lhůty určen takovým způsobem, aby členské státy měly k dispozici šestiměsíční lhůtu, které mohou plně využít k vyřešení praktických podmínek přemístění. Soudní dvůr navíc zohlednil dodržení soudní ochrany a procesní autonomie členských států.

Dále pak ve věci *Elgafaji* (rozsudek ze dne 17. února 2009, C-465/07) se Soudní dvůr vyjádřil k rozsahu podpůrné ochrany poskytnuté článkem 15 směrnice 2004/83/ES³⁹ o minimálních normách, které musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli žádat o postavení uprchlíka. Položená otázka se týkala toho, zda podmínka „existence vážného a individuálního ohrožení života nebo nedotknutelnosti civilisty v důsledku svévolného násilí během mezinárodního nebo vnitrostátního ozbrojeného konfliktu“ upravená v písmenu c) uvedeného článku musí být, tak jak vyžaduje Evropský soud pro lidská práva, vykládána v tom smyslu, že vyžaduje, aby žadatel o podpůrnou ochranu předložil důkazy, že v ohrožení je konkrétně on sám z důvodu skutečností, které jsou příznačné pro jeho situaci.

³⁸ Nařízení Rady (ES) č. 343/2003 ze dne 18. února 2003, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o azyl podané státním příslušníkem třetí země v některém z členských států (Úř. věst. L 50, s. 1; Zvl. vyd. 19/06, s. 109).

³⁹ Směrnice Rady 2004/83/ES ze dne 29. dubna 2004 o minimálních normách, které musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli žádat o postavení uprchlíka nebo osoby, která z jiných důvodů potřebuje mezinárodní ochranu, a o obsahu poskytované ochrany (Úř. věst. L 304, s. 12; Zvl. vyd. 19/07, s. 96).

Soudní dvůr na tuto otázku odpověděl záporně. Nejprve uvedl, že článek 15 je autonomní, jelikož jeho obsah se liší od článku 3 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (EÚLP), a proto musí být vykládán autonomně. Soudní dvůr měl dále za to, že újma definovaná pod písmenem c) jako újma spočívající ve „vážném a individuálním ohrožení života nebo nedotknutelnosti“ žadatele se týká obecnějšího nebezpečí újmy než zbylé dva druhy újmy definované ve stejném článku, které se jako v případě trestu smrti vztahují na situace, ve kterých je žadatel vystaven specificky nebezpečí újmy určitého druhu. Krom toho je ohrožení, na které se odkazuje, vlastní celkové situaci „vnitrostátního nebo mezinárodního ozbrojeného konfliktu“.

Konečně je podle Soudního dvora dotčené násilí vedoucí k tomuto ohrožení kvalifikováno jako „svévolné“, což je pojem, který předpokládá, že se takové násilí může rozšířit na osoby bez ohledu na jejich osobní situaci. V této souvislosti Soudní dvůr upřesnil, že čím více je žadatel případně schopen prokázat, že je specificky dotčen z důvodu skutečností vlastních jeho osobní situaci, tím nižší míra svévolného násilí bude požadována pro to, aby mohl mít nárok na podpůrnou ochranu. Soudní dvůr závěrem zdůraznil, že takový výklad čl. 15 písm. c) je plně slučitelný s Evropskou úmluvou o ochraně lidských práv a základních svobod, a především s judikaturou týkající se článku 3.

V poslední řadě se pak otázka položená ve spojených věcech *Zurita García a Choque Cabrera* (rozsudek ze dne 22. října 2009, C-261/08 a C-348/08) týkala toho, zda Úmluva k provedení Schengenské dohody (dále jen „ÚPSD“) a Schengenský hraniční kodex ukládají příslušným orgánům členských států povinnost přijmout rozhodnutí o vyhoštění každého státního příslušníka třetí země, u něhož bylo prokázáno, že se na území členského státu nachází neoprávněně. Skutkový stav této věci se týkal Mariy García a Aurelia Choque Cabrery, kteří byli dvěma rozhodnutími vyhoštěni, protože neoprávněně pobývali na španělském území. Podle španělského zákona a jeho výkladu se přitom uložená sankce musí v tomto případě omezit na pokutu, neexistují-li jiné okolnosti, které by odůvodňovaly nahrazení pokuty vyhoštěním. María García a Aurelio Cabrera se tedy obrátili na vnitrostátní soud, který předložil žádost o rozhodnutí o předběžných otázkách Soudnímu dvoru.

Ve své odpovědi Soudní dvůr nejprve shledal nesoulad mezi španělským zněním a zněním jiných jazykových verzí dotčeného textu. Jelikož však jediná španělská jazyková verze ukládá povinnost, a nikoli možnost, aby orgány vyhoštění provedly, dospěl Soudní dvůr k závěru, že skutečnou vůlí zákonodárce nebylo uložit členským státům povinnost nařídit vyhoštění. Soudní dvůr navíc shledal, že ÚPSD upřednostňuje dobrovolný odchod státního příslušníka s neoprávněným pobytem. Dále platí, že ačkoli ÚPSD stanoví, že za určitých okolností musí být státní příslušník třetí země vyhoštěn z členského státu, na jehož území byl zadržen, podléhá tento důsledek nicméně podmínkám stanoveným vnitrostátním právem dotyčného členského státu. Soudní dvůr měl tedy za to, že přísluší každému členskému státu, aby zejména co se týče podmínek, za kterých dojde k vyhoštění, přijal v rámci vnitrostátního práva prováděcí pravidla k základním pravidlům stanoveným v ÚPSD týkajícím se státních příslušníků třetích zemí, kteří nesplňují nebo přestali splňovat podmínky krátkodobého pobytu na jeho území. Soudní dvůr dospěl k závěru, že ani ÚPSD ani Schengenský hraniční kodex neukládají členským státům povinnost přijmout rozhodnutí o vyhoštění státního příslušníka třetí země, který se nachází na území členského státu neoprávněně.

Justiční spolupráce v občanských věcech a mezinárodní právo soukromé

Rok 2009 se vyznačoval velkým počtem důležitých rozsudků vydaných v oblasti mezinárodního práva soukromého. Upozorňujeme nejprve na rozsudek ze dne 6. října 2009 *ICF* (C-133/08), ve kterém Soudní dvůr poprvé vyložil Římskou úmluvu o právu rozhodném pro smluvní závazkové

vztahy⁴⁰. Soudní dvůr, jemuž bylo předloženo několik otázek týkajících se článku 4 úmluvy, nejprve připomněl, že úmluva byla uzavřena s cílem pokračovat v právní unifikaci mezinárodního práva soukromého, která byla započata přijetím Bruselské úmluvy o příslušnosti a výkonu rozhodnutí v občanských a obchodních věcech⁴¹. Podle Římské úmluvy mají strany volnost zvolit si právo rozhodné pro smlouvu, kterou uzavírají. Nedojde-li k volbě, řídí se smlouva právem země, s níž daná smlouva nejúžeji souvisí. Úmluva navíc stanoví domněnku ve prospěch místa bydliště strany, která poskytuje plnění příznačné pro smlouvu a zvláštní kolizní kritéria zejména pro smlouvu o přepravě zboží. V tomto ohledu Soudní dvůr judikoval, že kolizní kritérium stanovené v čl. 4 odst. 4 uvedené úmluvy se použije na dopravní nájemní (charterovou) smlouvu, která není „smlouvou na jednu cestu“, pouze v případě, že hlavním účelem smlouvy není pouhé poskytnutí dopravního prostředku, ale přeprava zboží jako taková. Soudní dvůr krom toho rozhodl, že čl. 4 odst. 5 této úmluvy musí být vykládán v tom smyslu, že pokud ze všech okolností jasně vyplývá, že daná smlouva souvisí úžeji s jinou zemí, než je země určená na základě jednoho z kritérií stanovených v čl. 4 odst. 2 až 4 této úmluvy, přísluší soudu, aby nepoužil tato kritéria a použil právo země, se kterou smlouva souvisí nejúžeji. Nakonec Soudní dvůr rozhodl, že se část smlouvy může výjimečně řídit právem odlišným od práva, které se použije pro zbytek smlouvy v případě, že předmět této části je nezávislý.

Rovněž výklad nařízení (ES) č. 44/2001 o příslušnosti a uznávání a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech (Bruselské nařízení I)⁴² a Úmluvy ze dne 27. září 1968 o příslušnosti a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech (Bruselská úmluva) vedl k vydání několika rozsudků, které si zaslouží zmínku. Věc *Apostolides* (rozsudek ze dne 28. dubna 2009, C-420/07) se týká rozdělení Kypru, ke kterému došlo po intervenci tureckých vojsk v roce 1974. Kyperská republika, která přistoupila k Evropské unii v roce 2004, vykonává státní moc fakticky pouze nad jižní částí ostrova, zatímco v severní části došlo k vytvoření Severokyperské turecké republiky, kterou uznává pouze Turecko. Za těchto podmínek protokol připojený k aktu o přistoupení Kyperské republiky pozastavuje uplatňování práva Společenství na těch územích Kyperské republiky, nad nimiž vláda Kyperské republiky nevykonává skutečnou kontrolu. Předkládající soud Spojeného království, kterému byl předložen spor kyperského státního příslušníka, jehož předmětem bylo uznání a výkon dvou rozsudků soudu se sídlem v jižní části ostrova, kterými bylo dvěma britským občanům nařízeno vyklidit nemovitost v severní části ostrova, položil Soudnímu dvoru několik otázek ohledně výkladu a uplatňování nařízení č. 44/2001. Soudní dvůr nejprve rozhodl, že výjimka upravená v protokolu nebrání tomu, aby se nařízení č. 44/2001 použilo na rozhodnutí vydané kyperským soudem, který má sídlo na území, nad nímž vláda vykonává kontrolu, avšak které se týká nemovitosti nacházející se v severní oblasti. Dále pak shledal, že skutečnost, že se nemovitost nachází na území, nad nímž vláda nevykonává skutečnou kontrolu, a tedy dotčená rozhodnutí nemohou být v praxi vykonána v místě, kde se nemovitost nachází, nebrání uznání a výkonu rozhodnutí v jiném členském státě. Článek 22 bod 1 nařízení č. 44/2001 se totiž podle jeho názoru týká mezinárodní soudní příslušnosti členských států, a nikoli soudní příslušnosti v rámci těchto členských států. Soudní dvůr rovněž připomněl, pokud jde o výhradu veřejného pořádku členského státu, v němž se o uznání žádá, že soud nemůže odmítnout uznat rozhodnutí vydané soudem jiného členského státu pouze z důvodu, že má za to, že vnitrostátní právo nebo právo Společenství bylo použito nesprávně, neboť jinak by byl zpochybněn účel nařízení č. 44/2001. V takové situaci se námitka může uplatnit pouze v rozsahu,

⁴⁰ Úmluva o právu rozhodném pro smluvní závazkové vztahy, otevřená k podpisu v Římě dne 19. června 1980 (Úř. věst. 1980, L 266, s. 1).

⁴¹ Úmluva ze dne 27. září 1968 o příslušnosti a výkonu rozhodnutí v občanských a obchodních věcech (Úř. věst. 1972, L 299, s. 32).

⁴² Nařízení Rady (ES) č. 44/2001 ze dne 22. prosince 2000 (Úř. věst. 2001, L 12, s. 1; Zvl. vyd. 19/04, s. 42).

v němž nesprávné právní posouzení způsobí, že uznání nebo výkon rozhodnutí představuje zjevné porušení zásadního právního pravidla v interním právním řádu dotyčného členského státu. Nakonec pak Soudní dvůr rozhodl, že uznání nebo výkon rozhodnutí pro zmeškání nemohou být odmítnuty, jestliže žalovaný mohl podat proti rozhodnutí pro zmeškání opravný prostředek a tento opravný prostředek mu umožnil uplatnit skutečnost, že mu návrh na zahájení řízení nebo jiná rovnocenná písemnost nebyly doručeny v dostatečném časovém předstihu a takovým způsobem, který mu umožňuje přípravu na jednání před soudem.

Ve věci *Allianz (dříve Riunione Adriatica di Sicurta)* (rozsudek ze dne 10. února 2009, C-185/07) Soudní dvůr rozhodl, že vydání příkazu soudem členského státu, jímž se má určité osobě zakázat podat návrh na zahájení řízení k soudům jiného členského státu nebo v takovém řízení pokračovat („anti-suit injunction“⁴³) z toho důvodu, že takové řízení je v rozporu s dohodou o rozhodčím řízení, je neslučitelné s nařízením č. 44/2001. Soudní dvůr připomněl, že řízení, které vede k vydání „anti-suit injunction“, nespadá do rozsahu působnosti nařízení č. 44/2001, ale jeho důsledky mohou ohrozit jeho užitečný účinek. Je tomu tak zejména tehdy, když takové řízení brání soudu jiného členského státu vykonávat pravomoci, které mu přiznává nařízení č. 44/2001. Soudní dvůr tedy rozhodl, že pokud na základě předmětu sporu, tedy povahy práv, která mají být zachována, spadá řízení do rozsahu působnosti nařízení č. 44/2001, předběžná otázka týkající se použitelnosti dohody o rozhodčím řízení spadá rovněž do rozsahu působnosti tohoto nařízení. Z toho vyplývá, že námitka nepříslušnosti, která vychází z existence dohody o rozhodčím řízení, spadá do rozsahu působnosti nařízení č. 44/2001, a tedy přísluší výhradně soudu, aby rozhodl o této námitce, jakož i o své vlastní příslušnosti podle uvedeného nařízení. Zabránit prostřednictvím „anti-suit injunction“ soudu členského státu, který je za normálních okolností příslušný rozhodnout spor v souladu s nařízením č. 44/2001, aby rozhodl o použitelnosti tohoto nařízení ve sporu, který mu byl předložen, nutně znamená odejmout mu pravomoc rozhodnout o své vlastní příslušnosti. „Anti-suit injunction“ tedy nerespektuje obecnou zásadu, podle které každý soud, jemuž byl předložen spor, sám určuje podle pravidel, která musí použít, zda je příslušný rozhodnout spor, který mu byl předložen. Tento příkaz navíc působí proti důvěře, kterou členské státy navzájem přiznávají svým právním systémům a soudním institucím. Není tudíž slučitelný s nařízením č. 44/2001.

Oblast působnosti nařízení č. 44/2001 byla rovněž ústřední otázkou ve věci *SCT Industri* (rozsudek ze dne 2. července 2009, C-111/08). Soudní dvůr v tomto rozsudku judikoval, že se uvedené nařízení nepoužije na reivindikační žalobu týkající se vlastnictví podanou v rámci úpadkového řízení. Konkrétně uvedl, že vzhledem k úzkému vztahu s konkurzním řízením spadá žaloba na zrušení převodu podílů na základním kapitálu uskutečněného v rámci úpadkového řízení správcem podstaty pod výjimku z použití nařízení č. 44/2001, týkající se konkursů.

Soudní dvůr se nejprve ve věci *Color Drack* (rozsudek ze dne 3. května 2007, C-386/05, Sb. rozh. s. I-3699) zabýval smlouvami o prodeji zboží, které stanovily několik míst dodání, a poté ve věci *Rehder* (rozsudek ze dne 9. července 2009, C-204/08) řešil smlouvy o poskytování služeb stanovící několik míst jejich poskytování, a konkrétně smlouvu o letecké přepravě. Rozhodl, že použití pravidla o zvláštní příslušnosti ve smluvních věcech obsaženého v čl. 5 bodu 1 nařízení č. 44/2001 odpovídá cíli blízkosti a je odůvodněno existencí úzkého vztahu mezi smlouvou a soudem, který má o sporu rozhodnout. Vzhledem k cílům blízkosti a předvídatelnosti je tedy třeba v případě více míst poskytování služeb v několika členských státech najít místo, které zajišťuje nejužší vztah mezi dotčenou smlouvou a příslušným soudem, zejména místo, kde podle smlouvy musí docházet k hlavnímu poskytování služeb. V případě letecké dopravy osob z jednoho členského státu do jiného uskutečňované na základě smlouvy uzavřené s jedinou leteckou společností, je soudem

⁴³ Viz rovněž rozsudek Soudního dvora ze dne 27. dubna 2004, *Turner* (C-159/02, Recueil, s. I-3565).

příslušným k rozhodnutí o návrhu na náhradu škody – který se zakládá na této smlouvě a nařízení (ES) č. 261/2004, kterým se stanoví společná pravidla náhrad cestujícím v letecké dopravě⁴⁴ – na základě volby žalobce soud, v jehož obvodě se nachází místo odletu nebo místo příletu letadla.

V rozsudku ze dne 2. dubna 2009, *Gambazzi* (C-394/07) se Soudní dvůr vyslovil k pojmu „rozhodnutí“ ve smyslu ustanovení o uznávání a výkonu v Bruselské úmluvě, jakož i dosahu důvodu pro odmítavé rozhodnutí o uznání a výkonu, které vyplývá z porušení veřejného pořádku státu, v němž se žádá o uznání. Soudní dvůr v první řadě rozhodl, že rozsudek a usnesení pro zmeškání jsou „rozhodnutími“, pokud byla vydána v občanskoprávním řízení, které má v zásadě kontradiktorní povahu. Článek 25 Bruselské úmluvy se totiž vztahuje bez rozdílu na všechna rozhodnutí vydaná soudy smluvních států. K tomu, aby tato soudní rozhodnutí spadala do rozsahu působnosti úmluvy, postačuje, aby šlo o soudní rozhodnutí, která před podáním žádosti o jejich uznání nebo výkon byla nebo mohla být ve státě původu předmětem kontradiktorního řízení. Soudní dvůr upřesnil, že skutečnost, že soud rozhodl, jako kdyby žalovaný, který se řádně dostavil na jednání, nebyl přítomen, nepostačuje ke zpochybnění kvalifikace „rozhodnutí“. Zadruhé Soudní dvůr judikoval, že soud státu, v němž se žádá o uznání, může s ohledem na výjimku týkající se veřejného pořádku zohlednit skutečnost, že soud státu původu rozhodl o nárocích žalobce, aniž by vyslechl žalovaného, který se řádně dostavil na jednání, ale byl vyloučen z řízení usnesením z důvodu, že neplnil povinnosti uložené jinými usneseními přijatými dříve v rámci téhož řízení. Výjimku týkající se veřejného pořádku lze použít, pokud je zjevné, že opatření o vyloučení představovalo zjevný a nepřiměřený zásah do práva žalovaného být vyslechnut. Přezkum předkládajícího soudu se netýká pouze podmínek, za kterých byla přijata rozhodnutí, o jejichž výkon se žádá, ale rovněž podmínek, za kterých byla přijata usnesení týkající se soudního příkazu, a zejména ověření právních prostředků, kterými disponoval žalovaný, a možnosti žalovaného být vyslechnut.

Soudní dvůr měl rovněž příležitost vyložit některá ustanovení nařízení č. 2201/2003 o příslušnosti a uznávání a výkonu rozhodnutí ve věcech manželských a ve věcech rodičovské zodpovědnosti a o zrušení nařízení (ES) č. 1347/2000⁴⁵. V první řadě je třeba upozornit na věc *Hadadi* (rozsudek ze dne 16. července 2009, C-168/08), ve které se Soudní dvůr vyslovil ke kritériu státní příslušnosti manželů při volbě soudu příslušného k rozhodnutí o rozvodu. V projednávaném případě se jednalo o manžele, z nichž každý měl jak francouzskou, tak maďarskou státní příslušnost a každý z nich podal návrh na rozvod v jedné z těchto zemí. Soudní dvůr nejprve konstatoval, že nařízení č. 2201/2003 nerozlišuje podle toho, zda má určitá osoba jednu nebo více státních příslušností. V důsledku toho nemůže být ustanovení tohoto nařízení, které upravuje příslušnost soudů členského státu, jehož státní příslušnost manželé mají, vykládáno jinak v situaci, kdy mají oba manželé společnou dvojí státní příslušnost, a jinak tehdy, když mají pouze jednu stejnou státní příslušnost. V případě, kdy manželé mají státní příslušnost členského státu, u jehož soudu byl podán návrh na zahájení řízení, a současně státní příslušnost jiného členského státu, musí uvedený soud přihlídnout ke skutečnosti, že manželé mají rovněž státní příslušnost jiného členského státu a že soudy tohoto státu mohly být příslušné v souladu s uvedeným nařízením. Soudní dvůr dále uvedl, že pravidla pro určení příslušnosti v oblasti rozvodů, která upravuje uvedené nařízení, jsou založena na několika alternativních objektivních kritériích a na rovnocenném postavení základů soudní příslušnosti. Několik soudních příslušností postavených si na roveň je tedy možných. Na

⁴⁴ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 261/2004 ze dne 11. února 2004, kterým se stanoví společná pravidla náhrad a pomoci cestujícím v letecké dopravě v případě odepření nástupu na palubu, zrušení nebo významného zpoždění letů a kterým se zrušuje nařízení (EHS) č. 295/91 (Úř. věst. L 46, s. 1; Zvl. vyd. 07/08, s. 10).

⁴⁵ Nařízení Rady (ES) č. 2201/2003 ze dne 27. listopadu 2003 o příslušnosti a uznávání a výkonu rozhodnutí ve věcech manželských a ve věcech rodičovské zodpovědnosti a o zrušení nařízení (ES) č. 1347/2000 (Úř. věst. L 338, s. 1; Zvl. vyd. 11/47, s. 257).

základě toho dospěl Soudní dvůr k závěru, že jsou-li oba manželé státními příslušníky dvou stejných členských států, brání nařízení tomu, aby byla příslušnost soudů jednoho z těchto členských států vyloučena z důvodu, že navrhovatele k tomuto státu neváže žádné další pouto. Dále pak upřesnil, že soudy členských států, s nimiž manželé pojí státní příslušnost, jsou příslušné podle tohoto nařízení, takže si manželé mohou zvolit soud členského státu, jemuž bude spor předložen.

Dále pak ve věci A (rozsudek ze dne 2. dubna 2009, C-523/07) Soudní dvůr poprvé vyložil pojem „obvyklé bydliště“ dítěte jakožto kritéria pro příslušnost soudů ve věcech rodičovské péče. Jelikož nařízení č. 2201/2003 výslovně neodkazuje na právo členských států za účelem vymezení smyslu a dosahu pojmu „obvyklého bydliště“, Soudní dvůr rozhodl, že se jedná o autonomní pojem. S ohledem na souvislosti a cíl tohoto nařízení odpovídá obvyklé bydliště místo, které vykazuje určitou integraci dítěte v rámci sociálního a rodinného prostředí. Zejména musí být přihlédnuto k trvání, pravidelnosti, podmínkám a důvodům pobytu na území členského státu a přestěhování rodiny do tohoto státu, ke státní příslušnosti dítěte, k místu a podmínkám školní docházky, k jazykovým znalostem, jakož i k rodinným a sociálním vazbám dítěte v tomto státě. Soudní dvůr poté zdůraznil, že vnitrostátnímu soudu přísluší určit místo obvyklého bydliště dítěte s přihlédnutím ke všem konkrétním skutkovým okolnostem v každém jednotlivém případě. Soudní dvůr dále upřesnil režim naléhavých nebo zajišťovacích opatření ve smyslu článku 20 nařízení č. 2201/2003. O těchto opatřeních může rozhodnout vnitrostátní soud, jestliže jsou naléhavá, týkají se osob nacházejících se v dotyčném členském státě a mají dočasnou povahu. Provádění těchto opatření přijatých za účelem ochrany nejlepšího zájmu dítěte i jejich závaznost jsou stanoveny v souladu s vnitrostátním právem. Po provedení zajišťovacího opatření není vnitrostátní soud povinen postoupit věc příslušnému soudu jiného členského státu. Vyžaduje-li to však ochrana nejlepšího zájmu dítěte, musí vnitrostátní soud, který prohlásil svou nepříslušnost, informovat o jejich přijetí příslušný soud jiného členského státu.

Doručení notářského zápisu vyhotoveného mimo rámec soudního řízení bylo předmětem rozsudku ze dne 25. června 2009, *Roda Golf & Beach Resort* (C-14/08). Soudní dvůr v něm rozhodl, že pojem „mimosoudní písemnost“ ve smyslu článku 16 nařízení (ES) č. 1348/2000 o doručování soudních a mimosoudních písemností ve věcech občanských a obchodních v členských státech⁴⁶ je pojmem práva Společenství. Cíl Amsterodamské smlouvy vytvořit prostor svobody, bezpečnosti a práva, a přesun režimu, který umožňuje přijetí opatření v oblasti soudní spolupráce v občanských věcech s mezinárodním prvkem, ze Smlouvy o EU do Smlouvy o ES potvrzují vůli členských států začlenit taková opatření do právního řádu Společenství, a zakotvit tak zásadu jejich autonomního výkladu. Soudní dvůr rozhodl, že doručování notářského zápisu mimo soudní řízení spadá do působnosti nařízení č. 1348/2000. Vzhledem k tomu, že účelem režimu doručování v rámci Společenství je řádné fungování vnitřního trhu, nelze soudní spolupráci stanovenou v článku 65 ES a nařízení č. 1348/2000 omezit pouze na soudní řízení. Tato spolupráce se může projevit rovněž mimo takové řízení, neboť má přeshraniční dopad a je nezbytná pro řádné fungování vnitřního trhu. Soudní dvůr upřesnil, že toto široké pojetí pojmu „mimosoudní písemnost“ není s ohledem na zdroje vnitrostátních soudů nadměrným břemenem, neboť členské státy mohou na jedné straně určit jako odesílající nebo přijímající subjekty pro účely doručování jiné subjekty než tyto soudy a na druhé straně stanovit možnost provádět doručování osobám s bydlištěm v jiném členském státě přímo poštou.

⁴⁶ Nařízení Rady (ES) č. 1348/2000 ze dne 29. května 2000 (Úř. věst. L 160, s. 37; Zvl. vyd. 19/01, s. 227).

Policejní a justiční spolupráce v trestních věcech

Ve věci *Wolzenburg* (rozsudek ze dne 6. října 2009, C-123/08) byl Soudní dvůr dotázán ohledně slučitelnosti vnitrostátních právních předpisů upravujících odlišné zacházení s vlastními státními příslušníky a státními příslušníky jiných členských států, pokud jde o odmítnutí výkonu evropského zatýkacího rozkazu, s právem Unie. Nizozemská právní úprava, která provádí rámcové rozhodnutí 2002/584/SVV o evropském zatýkacím rozkazu⁴⁷, totiž na rozdíl od vlastních státních příslušníků upravuje výjimku z tohoto výkonu pro státní příslušníky jiných členských států pouze za podmínky, že posledně uvedení pobývali legálně v Nizozemsku nepřetržitě po dobu pěti let a jsou držiteli povolení k pobytu na dobu neurčitou. Soudní dvůr nejprve shledal, že se použije čl. 12 první pododstavec ES, neboť členské státy nesmějí v rámci provádění rámcového rozhodnutí přijatého na základě Smlouvy o EU porušit právo Společenství, zejména ustanovení Smlouvy o ES týkající se práva přiznaného každému občanu Unie svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států. Soudní dvůr poté uvedl, že čl. 4 bod 6 rámcového rozhodnutí musí být vykládán v tom smyslu, že v případě občana Unie nemůže členský stát vykonávající zatýkací rozkaz vedle podmínky týkající se délky pobytu podmínit uplatnění důvodu, pro který je možné odmítnout výkon uvedeného rozkazu, takovými dodatečnými správními požadavky, jako je povinnost být držitelem povolení k pobytu na dobu neurčitou. Soudní dvůr nakonec dospěl k závěru, že zásada zákazu diskriminace upravená v článku 12 ES nebrání právní úpravě vykonávajícího členského státu, podle níž příslušný justiční orgán tohoto státu odmítne vykonat evropský zatýkací rozkaz vydaný proti některému z jeho státních příslušníků za účelem výkonu trestu odnětí svobody, zatímco pokud se jedná o státního příslušníka jiného členského státu majícího právo pobytu jakožto občan Unie, je takovéto odmítnutí podmíněno tím, že tento státní příslušník pobývá na území uvedeného vykonávajícího členského státu legálně nepřetržitě po dobu pěti let. Soudní dvůr tento závěr odůvodňuje tím, že tato podmínka má jednak zajistit dostatečné začlenění státního příslušníka jiného členského státu ve vykonávajícím členském státě a jednak nesmí překračovat meze toho, co je nezbytné pro dosažení tohoto cíle.

⁴⁷ Rámcové rozhodnutí Rady 2002/584/SVV ze dne 13. června 2002 o evropském zatýkacím rozkazu a postupech předávání mezi členskými státy (Úř. věst. L 190, s. 1; Zvl. vyd. 19/06, s. 34).

B – Složení Soudního dvora

(Protokolární pořádek ke dni 14. prosince 2009)

První řada zleva doprava:

Předsedkyně senátu C. Toader; předseda senátu E. Levits; první generální advokát P. Mengozzi; předsedové senátu K. Lenaerts a A. Tizzano; předseda Soudního dvora V. Skouris; předsedové senátu J. N. Cunha Rodrigues a J.-C. Bonichot; předsedkyně senátu R. Silva de Lapuerta a P. Lindh; soudce C. W. A. Timmermans.

Druhá řada zleva doprava:

Soudci L. Bay Larsen, U. Løhmus, M. Ilešič, G. Arestis a P. Kūris; generální advokátka J. Kokott; soudci A. Rosas, K. Schiemann, E. Juhász, A. Borg Barthet, J. Malenovský a A. Ó Caoimh.

Třetí řada zleva doprava:

Generální advokát P. Cruz Villalón; soudkyně M. Berger; soudci M. Safjan, A. Arabadžev a T. von Danwitz; generální advokát Y. Bot; generální advokátka E. Sharpston; generální advokát J. Mazák; generální advokátka V. Trstenjak; soudce J.-J. Kasel; soudce D. Šváby; generální advokát N. Jääskinen; vedoucí soudní kanceláře R. Grass.

1. Členové Soudního dvora

(v pořadí podle data nástupu do funkce)

Vassilios Skouris

narozen v roce 1948; diplom obdržel na svobodné univerzitě v Berlíně (1970); doktorát z ústavního a správního práva na univerzitě v Hamburku (1973); profesor na univerzitě v Hamburku (1972–1977); profesor veřejného práva na univerzitě v Bielefeldu (1978); profesor veřejného práva na univerzitě v Soluni (1982); ministr vnitra (v letech 1989 a 1996); člen správního výboru na krétské univerzitě (1983–1987); ředitel Centra mezinárodního a evropského hospodářského práva v Soluni (1997–2005); předseda Řeckého sdružení pro evropské právo (1992–1994); člen Řeckého národního výboru pro výzkum (1993–1995); člen Vrchního výboru pro výběr řeckých zaměstnanců státní správy (1994–1996); člen vědecké rady Akademie evropského práva v Trevíru (od 1995); člen správního výboru Řecké národní školy veřejné správy (1995–1996); člen vědecké rady ministerstva zahraničních věcí (1997–1999); předseda Řecké ekonomické a sociální rady v roce 1998; soudce Soudního dvora od 8. června 1999; předseda Soudního dvora od 7. října 2003.

Peter Jann

narozen v roce 1935; doktor práv na univerzitě ve Vídni (1957); jmenován soudcem a přidělen ke spolkovému ministerstvu spravedlnosti (1961); soudce pro věci tisku na Straf-Bezirksgericht ve Vídni (1963–1966); tiskový mluvčí spolkového ministerstva spravedlnosti (1966–1970); poté pověřen funkcemi na tomtéž ministerstvu v mezinárodním odboru; poradce komise pro soudnictví a tiskový mluvčí v parlamentu (1973–1978); jmenován členem ústavního soudu (1978); stálý soudce zpravodaj u posledně uvedeného soudu do konce roku 1994; soudce Soudního dvora od 19. ledna 1995 do 6. října 2009.

Dámaso Ruiz-Jarabo Colomer

narozen v roce 1949; soudce; soudce u Consejo General del Poder Judicial (Vrchní soudcovské rady); profesor; vedoucí kanceláře předsedy Vrchní soudcovské rady; soudce *ad hoc* Evropského soudu pro lidská práva; soudce Tribunal Supremo od roku 1996; generální advokát Soudního dvora od 19. ledna 1995 do data jeho úmrtí dne 12. listopadu 2009.

Antonio Tizzano

narozen v roce 1940; profesor práva Evropské unie na Univerzitě La Sapienza v Římě; profesor na univerzitách „Istituto Orientale“ (1969–1979) a „Federico II“ v Neapoli (1979–1992), Katánii (1969–1977) a Mogadišu (1967–1972); advokát u italského Kasačního soudu; právní poradce na Stálém zastoupení Italské republiky při Evropských společenstvích (1984–1992); člen italské delegace během jednání o přistoupení Španělského království a Portugalské republiky k Evropským společenstvím, jednání týkajících se Jednotného evropského aktu a Smlouvy o Evropské unii; autor početné řady publikací, včetně Komentářů k evropským smlouvám a kodexů Evropské unie; zakladatel a od roku 1996 ředitel revue „Il Diritto dell'Unione Europea“; člen řídicích nebo redakčních výborů několika právnických periodik; působil jako zpravodaj během mnoha mezinárodních kongresů; konference a přednášky na několika mezinárodních institucích, včetně Akademie mezinárodního práva v Haagu (1987); člen skupiny nezávislých expertů prověřujících finanční hospodaření Komise Evropských společenství (1999); generální advokát Soudního dvora od 7. října 2000 do 3. května 2006; soudce Soudního dvora od 4. května 2006.

José Narciso da Cunha Rodrigues

narozen v roce 1940; různé funkce v soudnictví (1964–1977); vládou pověřen různými úkoly za účelem uskutečnění a koordinace studie reformy soudního systému; vládní zmocněnec u Evropské komise pro lidská práva a Evropského soudu pro lidská práva (1980–1984); znalec u řídicího výboru pro lidská práva Rady Evropy (1980–1985); člen revizní komise pro trestní zákoník a trestní řád; Procurador-Geral da República (1984–2000); člen kontrolního výboru Evropského úřadu pro boj proti podvodům (OLAF) (1999–2000); soudce Soudního dvora od 7. října 2000.

Christiaan Willem Anton Timmermans

narozen v roce 1941; referendář Soudního dvora Evropských společenství (1966–1969); úředník Komise Evropských společenství (1969–1977); doktor práv (univerzita v Leidenu); profesor evropského práva na univerzitě v Groningenu (1977–1989); soudce odvolacího soudu v Arnhemu; publikační činnost; zástupce generálního ředitele právní služby Komise Evropských společenství (1989–2000); profesor evropského práva na univerzitě v Amsterdamu; soudce Soudního dvora od 7. října 2000.

Allan Rosas

narozen v roce 1948; doktor práv na univerzitě v Turku (Finsko); profesor práv na univerzitě v Turku (1978–1981) a v Åbo Akademi (Turku/Åbo) (1981–1996); ředitel Institutu pro lidská práva tamtéž (1985–1995); různé odpovědné univerzitní funkce národní a mezinárodní; člen vědeckých společností; koordinátor národních i mezinárodních výzkumných projektů a programů, zvláště v následujících oblastech: právo Společenství, mezinárodní právo, základní lidská práva a svobody; ústavní právo a srovnávací nauka o veřejné správě; jakožto zástupce finské vlády členem nebo poradcem finských delegací na různých mezinárodních konferencích a setkáních; odborník na finské právo, zejména ve vládních a parlamentních právních komisích ve Finsku, stejně jako v Organizaci spojených národů, v Unesco, v Organizaci pro bezpečnost a spolupráci v Evropě (OBSE) a v Radě Evropy; od roku 1995 hlavní právní poradce právní služby Evropské komise pověřený vnějšími vztahy; od března roku 2001 zástupce generálního ředitele právní služby Evropské komise; soudce Soudního dvora od 17. ledna 2002.

Rosario Silva de Lapuerta

narozena v roce 1954; licenciée en droit (bakalářka práv) (univerzita Complutense v Madridu); abogado del Estado (soudní úřednice) v Malaze; abogado del Estado v právní sekci ministerstva dopravy, turistiky a komunikací, poté v právní sekci ministerstva zahraničních věcí; abogado del Estado-Jefe ve státní právní službě pověřena zastupováním v řízení před Soudním dvorem a zástupkyně generálního ředitele sekce právní pomoci v mezinárodním právu a právu Společenství Abogacia General del Estado (ministerstvo spravedlnosti); členka poradní přípravné skupiny Komise pro budoucnost soudního systému Společenství; vedoucí španělské delegace skupiny „Amis de la Présidence“ (Přátelé předsednictví) pro reformu soudního systému Společenství v rámci Niceské smlouvy a zvláštní pracovní skupiny „Cour de justice“ (Soudní dvůr) Rady; profesorka práva Společenství na diplomatické škole v Madridu; spolu-šéfredaktorka časopisu „Noticias de la Unión Europea“; soudkyně Soudního dvora od 7. října 2003.

Koen Lenaerts

narozen v roce 1954; licenciée en droit (bakalář práv) a doktor práv (Katholieke Universiteit Leuven); Master of Laws, Master in Public Administration (Harvard University); asistent (1979–1983), později profesor evropského práva na Katholieke Universiteit Leuven (od roku 1983); referendář Soudního dvora (1984–1985); profesor na Collège d'Europe v Bruggách (1984–1989); advokát bruselské advokátní komory (1986–1989); hostující profesor na Harvard Law School (1989); soudce Soudu prvního stupně od 25. září 1989 do 6. října 2003; soudce Soudního dvora od 7. října 2003.

Juliane Kokott

narozena v roce 1957; studium práv (univerzity v Bonnu a Ženevě); LL.M. (American University/Washington D.C.); doktorka práv (univerzita v Heidelbergu, 1985; Harvardská univerzita, 1990); hostující profesorka na univerzitě v Berkeley (1991); profesorka veřejného práva německého a cizích států, mezinárodního práva a evropského práva na univerzitách v Augsburgu (1992), Heidelbergu (1993) a Düsseldorfu (1994); zastupující soudkyně německé vlády u Mezinárodního smírčího a rozhodčího soudu Organizace pro bezpečnost a spolupráci v Evropě (OBSE); viceprezidentka Federální poradní rady pro globální změny (WBGU, 1996); profesorka mezinárodního práva a mezinárodního práva obchodního a evropského práva na univerzitě v St. Gallen (1999); ředitelka Institutu evropského a mezinárodního obchodního práva na univerzitě v St. Gallen (2000); zástupkyně ředitele studijního programu specializovaného na obchodní právo na univerzitě v St. Gallen (2001); generální advokátka Soudního dvora od 7. října 2003.

Luís Miguel Poiares Pessoa Maduro

narozen v roce 1967; licencié en droit (bakalář práv) (univerzita v Lisabonu, 1990); asistent (Evropský univerzitní institut, 1991); doktor práv (Evropský univerzitní institut ve Florencii, 1996); hostující profesor (London School of Economics; Collège d'Europe v Natolinu; Institut Ortega y Gasset v Madridu; portugalská katolická univerzita; Institut evropských studií v Macao); profesor (Universidade Nova v Lisabonu, 1997); Fulbright Visiting Research Fellow (Harvardova univerzita, 1998); jeden z ředitelů Akademie mezinárodního obchodního práva; spoluvydavatel (Hart Series on European Law and Integration, European Law Journal) a člen redakčního výboru několika právních časopisů; generální advokát Soudního dvora od 7. října 2003 do 6. října 2009.

Konrad Hermann Theodor Schiemann

narozen v roce 1937; studium práv v Cambridgi; barrister (1964–1980); Queen's Counsel (1980–1986); soudce High Court of England and Wales (1986–1995); Lord Justice of Appeal (1995–2003); přední člen od roku 1985 a v roce 2003 pokladník Honourable Society of the Inner Temple; soudce Soudního dvora od 8. ledna 2004.

Jerzy Makarczyk

narozen v roce 1938; doktor práv (1966); profesor mezinárodního práva veřejného (1974); Senior Visiting Fellow na univerzitě v Oxfordu (1985); profesor na Mezinárodní křesťanské univerzitě v Tokiu (1988); autor několika publikací o mezinárodním právu veřejném, právu Společenství a lidských právech; člen několika vědeckých společností v oblasti mezinárodního práva, evropského práva a lidských práv; vyjednavatel polské vlády pro stažení ruských jednotek z území Polské republiky; zástupce státního tajemníka, poté státní tajemník pro zahraniční věci (1989–1992); vedoucí polské delegace na Valném shromáždění Spojených národů; soudce Evropského soudu pro lidská práva (1992–2002); předseda Institutu mezinárodního práva (2003); poradce prezidenta Polské republiky pro zahraniční politiku a lidská práva (2002–2004); soudce Soudního dvora od 11. května 2004 do 6. října 2009.

Pranas Kūris

narozen v roce 1938; držitel diplomu v oboru právo univerzity ve Vilniusu (1961); kandidát právních věd, univerzita v Moskvě (1965); habilitovaný doktor (Dr. hab.), univerzita v Moskvě (1973); stážista v Institutu mezinárodních vysokých učení (ředitel: prof. Ch. Rousseau), univerzita v Paříži (1967–1968); řádný člen Litevské akademie věd (1996); doktor honoris causa Litevské právnické univerzity (2001); různé funkce v oblasti výuky a správy na univerzitě ve Vilniusu (1961–1990), docent, profesor, profesor mezinárodního práva veřejného, děkan právnické fakulty; několik vládních funkcí v litevské diplomacii a spravedlnosti; ministr spravedlnosti (1990–1991), státní poradce (1991), velvyslanec Litevské republiky pro Belgii, Lucembursko a Nizozemsko (1992–1994); soudce Evropského soudu pro lidská práva (bývalého) (červen 1994 – listopad 1998); soudce litevského Nejvyššího soudu a předseda tohoto soudu (prosinec 1994 – říjen 1998); soudce Evropského soudu pro lidská práva (od listopadu 1998); účast na několika mezinárodních konferencích; člen delegace Litevské republiky pro vyjednávání se SSSR (1990–1992); autor četných publikací (přibližně 200); soudce Soudního dvora od 11. května 2004.

Endre Juhász

narozen v roce 1944; držitel diplomu v oboru právo univerzity v Segedíně, Maďarsko (1967); přijímací zkouška do maďarské advokátní komory (1970); postgraduální studium v oboru srovnávacího práva na univerzitě ve Štrasburku, Francie (1969, 1970, 1971, 1972); úředník právního odboru ministerstva zahraničního obchodu (1966–1974), ředitel pro legislativní záležitosti (1973–1974); první obchodní atašé na velvyslanectví Maďarska v Bruselu, odpovědný za otázky Společenství (1974–1979); ředitel na ministerstvu zahraničního obchodu (1979–1983); první obchodní atašé, dále pak obchodní poradce na velvyslanectví Maďarska ve Washingtonu DC, Spojené státy (1983–1989); generální ředitel ministerstva obchodu a ministerstva mezinárodních hospodářských vztahů (1989–1991); hlavní vyjednavatel pro dohodu o přidružení mezi Maďarskem a Evropskými společenstvími a jejich členskými státy (1990–1991); generální tajemník ministerstva mezinárodních hospodářských vztahů, ředitel Úřadu pro evropské záležitosti (1992); státní tajemník při ministerstvu mezinárodních hospodářských vztahů (1993–1994); státní tajemník, předseda Úřadu pro evropské záležitosti ministerstva průmyslu a obchodu (1994); zvláštní a zplnomocněný velvyslanec, vedoucí diplomatické mise Maďarské republiky při Evropské unii (leden 1995 – květen 2003); hlavní vyjednavatel pro přistoupení Maďarské republiky k Evropské unii (červenec 1998 – duben 2003); ministr bez portfeje pro koordinaci otázek evropské integrace (od května 2003); soudce Soudního dvora od 11. května 2004.

George Arestis

narozen v roce 1945; držitel diplomu v oboru právo univerzity v Athénách (1968); M. A. Comparative Politics and Government, University of Kent v Canterbury (1970); výkon profese advokáta na Kypru (1972–1982); jmenování do funkce District Court Judge (1982); povýšen do funkce President District Court (1995); Administrative President District Court v Nikósii (1997–2003); soudce Nejvyššího soudu Kypru (2003); soudce Soudního dvora od 11. května 2004.

Anthony Borg Barthet U.O.M.

narozen v roce 1947; doktorát v oboru právo Královské univerzity na Maltě v roce 1973; nástup do maltské veřejné správy jako Notary to Government v roce 1975; poradce republiky v roce 1978, první poradce republiky v roce 1979, náměstek Attorney General v roce 1988, jmenovaný Attorney General prezidentem Malty v roce 1989; lektor občanského práva na částečný úvazek na Maltské univerzitě (1985–1989); člen univerzitní rady Maltské univerzity (1998–2004); člen komise pro správu spravedlnosti (1994–2004); člen výboru guvernéřů rozhodčího centra na Maltě (1998–2004); soudce Soudního dvora od 11. května 2004.

Marko Ilešič

narozen v roce 1947; doktor práv (univerzita v Lublani); zaměření na srovnávací právo (univerzity ve Štrasburku a Coimbre); advokát; soudce pracovního tribunálu v Lublani (1975–1986); předseda sportovního tribunálu (1978–1986); rozhodce rozhodčího soudu pojišťovací společnosti Triglav (1990–1998); předseda burzovní rozhodčí komory (od 1995); rozhodce burzovního rozhodčího tribunálu (od roku 1998); rozhodce Jugoslávské obchodní komory (do roku 1991) a Slovinské obchodní komory (od roku 1991); rozhodce Mezinárodní obchodní komory v Paříži; soudce odvolacího soudu UEFA (od roku 1988) a FIFA (od roku 2000); předseda Unie sdružení slovinských právníků; člen Asociace mezinárodního práva, Mezinárodní námořního výboru a dalších mezinárodních právních asociací; profesor občanského, obchodního a mezinárodního soukromého práva; děkan právnické fakulty univerzity v Lublani; autor četných právních publikací; soudce Soudního dvora od 11. května 2004.

Jiří Malenovský

narozen v roce 1950; doktor práv Univerzity Karlovy v Praze (1975); odborný asistent (1974–1990), proděkan (1989–1991) a vedoucí katedry mezinárodního a evropského práva (1990–1992) Masarykovy univerzity v Brně; soudce Ústavního soudu ČSFR (1992); velvyslanec ČR při Radě Evropy (1993–1998); předseda Výboru delegátů ministrů Rady Evropy (1995); vrchní ředitel na ministerstvu zahraničních věcí (1998–2000); předseda české a slovenské sekce Asociace mezinárodního práva (1999–2001); soudce Ústavního soudu (2000–2004); člen Legislativní rady (1998–2000); člen Stálého rozhodčího soudu v Haagu (od roku 2000); profesor v oboru mezinárodního práva veřejného na Masarykově univerzitě v Brně (2001); soudce Soudního dvora od 11. května 2004.

Ján Klučka

narozen v roce 1951; doktor práv univerzity v Bratislavě (1974); profesor v oboru mezinárodního práva na univerzitě v Košicích (od roku 1975); soudce Ústavního soudu (1993); člen Stálého rozhodčího soudu v Haagu (1994); člen Benátské komise (1994); předseda Slovenské společnosti pro mezinárodní právo (2002); soudce Soudního dvora od 11. května 2004 do 6. října 2009.

Uno Lõhmus

narozen v roce 1952; doktorát v oboru právo v roce 1986; člen advokátní komory (1977–1998); hostující profesor v oboru trestního práva na univerzitě v Tartu; soudce Evropského soudu pro lidská práva (1994–1998); předseda Nejvyššího soudu Estonska (1998–2004); člen právní komise pro Ústavu; konzultant redakčního výboru pro trestní zákon; člen redakční pracovní skupiny pro trestní řád; autor několika publikací o lidských právech a ústavním právu; soudce Soudního dvora od 11. května 2004.

Egils Levits

narozen v roce 1955; držitel diplomu v oboru právo a politické vědy univerzity v Hamburku; vědecký spolupracovník na Právnické fakultě univerzity v Kielu; poradce lotyšského parlamentu pro otázky mezinárodního práva, ústavního práva a legislativní reformy; velvyslanec Lotyšska v Německu a Švýcarsku (1992–1993), v Rakousku, Švýcarsku a Maďarsku (1994–1995); místopředseda vlády a ministr spravedlnosti, pověřený řízením ministerstva zahraničních věcí (1993–1994); smírčí soudce Smírčího a rozhodčího soudu OBSE (od roku 1997); člen Stálého rozhodčího soudu (od roku 2001); v roce 1995 zvolen soudcem Evropského soudu pro lidská práva, znovu zvolen v roce 1998 a 2001; četné publikace v oblasti ústavního práva a správního práva, legislativní reformy a práva Společenství; soudce Soudního dvora od 11. května 2004.

Aindrias Ó Caoimh

narozen v roce 1950; bakalář v oboru občanského práva (National University of Ireland, University College Dublin, 1971); barrister (King's Inns, 1972); diplom vyššího studia evropského práva (University College Dublin, 1977); barrister u irské advokátní komory (1972–1999); docent evropského práva (King's Inns, Dublin); Senior Counsel (1994–1999); zástupce irské vlády v četných věcech před Soudním dvorem Evropských společenství (od roku 1999); soudce High Court v Irsku (od roku 1999); Benchers (doyen) Honorable Society of King's Inns (od roku 1999); náměstek předsedy Irské společnosti evropského práva; člen Asociace mezinárodního práva (irská sekce); syn Andrease O'Keeffeho (Aindrias Ó Caoimh), soudce Soudního dvora (1974–1985); soudce Soudního dvora od 13. října 2004.

Lars Bay Larsen

narozen v roce 1953; diplom politických věd (1976), licencié en droit (bakalář práv) (1983), univerzita v Kodani; úředník na ministerstvu spravedlnosti (1983–1985); lektor (1984–1991), poté přidružený profesor (1991–1996) rodinného práva na univerzitě v Kodani; vedoucí sekce Advokatsamfund (1985–1986); vedoucí oddělení (1986–1991) na ministerstvu spravedlnosti; člen advokátní komory (1991); vedoucí divize (1991–1995), vedoucí policejního odboru (1995–1999), vedoucí právního odboru (2000–2003) na ministerstvu spravedlnosti; zástupce Dánska ve Výboru K-4 (1995–2000), v Groupe central de Schengen (1996–1998) a v Europol Management Board (1998–2000); soudce u Højesteret (2003–2006); soudce Soudního dvora od 11. ledna 2006.

Eleanor Sharpston

narozena v roce 1955; studia ekonomie, jazyků a práv na King's College, Cambridge (1973–1977); asistentka a výzkumná pracovnice na Corpus Christi College, Oxford (1977–1980); členka advokátní komory (Middle Temple, 1980); barrister (1980–1987 a 1990–2005); referendářka u generálního advokáta, poté u soudce Sira Gordona Slyna (1987–1990); profesorka evropského práva a práva srovnávacího (Director of European Legal Studies) na University College London (1990–1992); profesorka (Lecturer) na právnické fakultě (1992–1998), poté přidružená profesorka (Affiliated Lecturer) (1998–2005) na univerzitě v Cambridge; Fellow of King's College, Cambridge (od roku 1992); přidružená profesorka a výzkumná pracovnice (Senior Research Fellow) v Centre for European Legal Studies na univerzitě v Cambridge (1998–2005); Queen's Counsel (1999); Benchers of Middle Temple (2005); generální advokátka Soudního dvora od 11. ledna 2006.

Paolo Mengozzi

narozen v roce 1938; profesor mezinárodního práva a vedoucí katedry Jeana Monneta práva Evropských společenství univerzity v Bologni; doktor honoris causa univerzity Carlos III v Madridu; hostující profesor při univerzitách Johnse Hopkinse (Bologna Center), St. Johns (New York), Georgetown, Paris-II, Georgia (Atény) a Mezinárodního univerzitního institutu (Lucemburk); koordinátor programu European Business Law Pallas Program, organizovaného při univerzitě v Nimègue; člen poradního výboru Komise Evropských společenství pro veřejné zakázky; zástupce státního tajemníka pro průmysl a obchod u příležitosti půlročního italského předsednictví Radě; člen poradní přípravné skupiny Evropských společenství pro Mezinárodní obchodní organizaci (WTO) a ředitel pro školní rok 1997, věnovaný WTO, výzkumného centra akademie mezinárodního práva v Haagu; soudce Soudu prvního stupně od 4. března 1998 do 3. května 2006; generální advokát Soudního dvora od 4. května 2006.

Pernilla Lindh

narozena v roce 1945; licenciée en droit (bakalářka práv) na univerzitě v Lundu; soudní asistentka a soudkyně soudu prvního stupně v Trollhättan (1971–1974), soudní asistentka u odvolacího soudu ve Stockholmu (1974–1975); soudkyně soudu prvního stupně ve Stockholmu (1975); rada pro právní a administrativní záležitosti v kabinetu předsedy odvolacího soudu ve Stockholmu (1975–1978); rada se zvláštním posláním u Domstolverket (úřad pro správu soudnictví) (1977); rada v úřadu kancléře pro soudnictví (Justice Chancellor) (1979–1980); přisedící soudkyně odvolacího soudu ve Stockholmu (1980–1981); právní poradce na ministerstvu obchodu (1981–1982); právní poradce, poté ředitelka právního odboru a vrchní ředitelka právní sekce ministerstva zahraničních věcí (1982–1995); hodnost velvyslankyně v roce 1992; zástupkyně předsedy Swedish Market Court; zodpovědná za právní a institucionální otázky při vyjednávání EHP (zástupkyně předsedy, poté předsedkyně skupiny ESVO) a při vyjednávání o přistoupení Švédského království k Evropské unii; soudkyně Soudu prvního stupně od 18. ledna 1995 do 6. října 2006; soudkyně Soudního dvora od 7. října 2006.

Yves Bot

narozen v roce 1947; vystudoval právnickou fakultu v Rouenu; doktor práv (univerzita Paříž II Panthéon-Assas); hostující profesor na právnické fakultě v Le Mans; státní zástupce, poté první státní zástupce na státním zastupitelství v Le Mans (1974–1982); státní zástupce u tribunal de grande instance de Dieppe (okresní soud v Dieppe) (1982–1984); zastupující státní zástupce u tribunal de grande instance de Strasbourg (okresní soud ve Štrasburku) (1984–1986); státní zástupce u tribunal de grande instance de Bastia (okresní soud v Bastii) (1986–1988); generální advokát u cour d'appel de Caen (odvolací soud v Caen) (1988–1991); státní zástupce u tribunal de grande instance du Mans (okresní soud v Le Mans) (1991–1993); vysoký úředník na ministerstvu spravedlnosti pověřený zvláštními úkoly pro ministra (1993–1995); státní zástupce u tribunal de grande instance de Nanterre (okresní soud v Nanterre) (1995–2002); státní zástupce u tribunal de grande instance de Paris (okresní soud v Paříži) (2002–2004); vedoucí státní zástupce u cour d'appel de Paris (odvolací soud v Paříži) (2004–2006); generální advokát Soudního dvora od 7. října 2006.

Ján Mazák

narozen v roce 1954; doktor práv (univerzita Pavla Jozefa Šafaříka, Košice, 1978); profesor občanského práva (1994) a práva Společenství (2004); ředitel institutu práva Společenství na právnické fakultě v Košicích (2004); soudce u Krajského soudu v Košicích (1980); místopředseda (1982) a předseda (1990) Městského soudu v Košicích; člen slovenské advokátní komory (1991); právní poradce při Ústavním soudu (1993–1998); náměstek ministra spravedlnosti (1998–2000); předseda Ústavního soudu (2000–2006); člen Benátské komise (2004); generální advokát Soudního dvora od 7. října 2006.

Jean-Claude Bonichot

narozen v roce 1955; licencié en droit (bakalář práv) na univerzitě v Metách, diplom Institut d'études politiques de Paris (Institut politických věd v Paříži), bývalý žák École nationale d'administration (Národní škola správní); zpravodaj (1982–1985), vládní komisař (1985–1987 a 1992–1999); přísedící (1999–2000); předseda šestého podsenátu senátu pro sporné věci (2000–2006) Conseil d'État (Nejvyšší správní soud); referendář u Soudního dvora (1987–1991); ředitel kabinetu ministra práce, zaměstnanosti a odborného vzdělávání, poté státní ministr, ministr pro veřejnou službu a modernizaci správy (1991–1992); vedoucí právní mise Conseil d'État u Caisse nationale d'assurance maladie des travailleurs salariés (Národní zaměstnanecká zdravotní pojišťovna) (2001–2006); hostující profesor na univerzitě v Metách (1988–2000), poté na univerzitě v Paříži I Panthéon-Sorbonne (od roku 2000); autor četných publikací o správním právu, právu Společenství a evropském právu lidských práv; zakladatel a předseda redakčního výboru „Bulletin de jurisprudence de droit de l'urbanisme“ (Právní bulletin pro právo urbanismu), spoluzakladatel a člen redakčního výboru „Bulletin juridique des collectivités locales“ (Právní bulletin pro místní celky), předseda vědeckého výboru pro výzkum týkající se institucí a práva urbanismu a bydlení; soudce Soudního dvora od 7. října 2006.

Thomas von Danwitz

narozen v roce 1962; studia v Bonnu, Ženevě a Paříži; státní zkouška v oboru právo (1986 a 1992); doktor práv (univerzita v Bonnu, 1988); mezinárodní diplom v oboru veřejné správy [École nationale d'administration, (Národní škola správní), 1990]; habilitován (univerzita v Bonnu, 1996); profesor německého veřejného práva a práva evropského (1996–2003), děkan právnické fakulty na univerzitě v Ruhr, Bochum (2000–2001); profesor německého veřejného práva a práva evropského (univerzita v Kolíně, 2003–2006); ředitel institutu pro veřejné právo a správní vědu (2006); hostující profesor na Fletcher School of Law and Diplomacy (2000), univerzitě Françoise Rabelaise (Tours, 2001–2006) a na univerzitě v Paříži I Panthéon-Sorbonne, (2005–2006); soudce Soudního dvora od 7. října 2006.

Verica Trstenjak

narozena v roce 1962; justiční zkouška (1987); doktorka práv na univerzitě v Lublani (1995); profesorka (od roku 1996) teorie práva a státu (právní nauka) a soukromého práva; vědecká pracovnice; doktorandská studia na univerzitě v Curychu, Institutu srovnávacího práva na univerzitě ve Vídni, na Institutu Maxe Plancka pro mezinárodní právo soukromé v Hamburku, na svobodné univerzitě v Amsterdamu; hostující profesorka na univerzitě ve Vídni, ve Freiburgu (Německo) a na právní škole Bucerius v Hamburku; vedoucí právní služby (1994–1996) a státní tajemnice ministerstva vědy a technologie (1996–2000); generální tajemnice vlády (2000); členka pracovní skupiny pro evropský občanský zákoník (Study Group on European Civil Code) od roku 2003; vedoucí výzkumného projektu Humboldt (Humboldt Stiftung); publikování více než sta právnických článků a několika knih o evropském právu a právu soukromém, držitelka ceny Asociace slovinských právníků „právník roku 2003“; členka redakční rady několika právnických časopisů; generální tajemnice Sdružení slovinských právníků, členka několika právnických sdružení, mezi jinými Gesellschaft für Rechtsvergleichung; soudkyně Soudu prvního stupně od 7. července 2004 do 6. října 2006; generální advokátka Soudního dvora od 7. října 2006.

Alexander Arabadžev

narozen v roce 1949; studium práv (univerzita svatého Klimenta Ochridského, Sofie); soudce u soudu prvního stupně v Blagoevgradu (1975–1983); soudce u krajského soudu v Blagoevgradu (1983–1986); soudce u Nejvyššího soudu (1986–1991); soudce u Ústavního soudu (1991–2000); člen Evropské komise pro lidská práva (1997–1999); člen Evropského konventu o budoucnosti Evropy (2002–2003); poslanec (2001–2006); pozorovatel u Evropského parlamentu; soudce Soudního dvora od 12. ledna 2007.

Camelia Toader

narozena v roce 1963; bakalářka práv (1986), doktorka práv (1997) (univerzita v Bukurešti); justiční čekatelka u soudu prvního stupně v Buftea (1986–1988); soudkyně u soudu prvního stupně 5. obvodu v Bukurešti (1988–1992); lektorka (1992–2005), poté profesorka (2005–2006) občanského práva a evropského smluvního práva na univerzitě v Bukurešti; několik doktorandských a výzkumných studií na institutu Maxe Plancka pro mezinárodní právo soukromé v Hamburku (mezi lety 1992 a 2004); vedoucí odboru pro evropskou integraci na ministerstvu spravedlnosti (1997–1999); soudkyně u Nejvyššího soudu (1999–2006); hostující profesorka na univerzitě ve Vídni (2000); vyučující práva Společenství na Národní justiční akademii (2003 a 2005–2006); členka redakční rady několika právních časopisů; soudkyně Soudního dvora od 12. ledna 2007.

Jean-Jacques Kasel

narozen v roce 1946; doktor práv, bakalářská zkouška (licence) se zaměřením na správní právo (ULB, 1970); diplom z IEP v Paříži (Ecofin, 1972); advokátní koncipient; právní poradce Banque de Paris et des Pays-Bas (1972–1973); atašé, poté vyslanecký tajemník na ministerstvu zahraničních věcí (1973–1976); předseda pracovních skupin Rady ministrů (1976); první tajemník zastupitelského úřadu, zástupce stálého představitele při OECD (Paříž, 1976–1979); vedoucí kanceláře místopředsedy vlády (1979–1980); předseda Evropské politické spolupráce (1980); poradce a následně zástupce vedoucího kanceláře předsedy Komise Evropských společenství (1981); ředitel pro záležitosti rozpočtu a služebního řádu v generálním sekretariátu Rady ministrů (1981–1984); rada stálého zastoupení při Evropských společenstvích (1984–1985); předseda rozpočtového výboru; zplnomocněný vyslanec, ředitel pro politické a kulturní záležitosti (1986–1991); diplomatický poradce předsedy vlády (1986–1991); velvyslanec v Řecku (1989–1991, nerezidentní), předseda politického výboru (1991); velvyslanec, stálý zástupce při Evropských společenstvích (1991–1998); předseda Coreperu (první pololetí 1997); velvyslanec (Brusel, 1998–2002); stálý představitel při NATO (1998–2002); dvorní maršálek a vedoucí kanceláře jeho královské Výsosti velkovévody (2002–2007); soudce Soudního dvora od 15. ledna 2008.

Marek Safjan

narozen v roce 1949; doktor práv (univerzita ve Varšavě, 1980); doktor právních věd (univerzita ve Varšavě, 1990); řádný profesor práva (1998–2009); ředitel Institutu občanského práva na univerzitě ve Varšavě (1992–1996); prorektor univerzity ve Varšavě (1994–1997); generální tajemník polské sekce Sdružení přátel francouzské právní kultury založeného Henrim Capitantem (1994–1998); zástupce Polska ve výboru pro bioetiku Rady Evropy (1991–1997); předseda vědecké rady Institutu spravedlnosti (1998); soudce Ústavního soudu (1997–1998), poté předseda téhož soudu (1998–2006); člen Mezinárodní akademie srovnávacího práva (od roku 1994), člen Mezinárodního sdružení pro právo, etiku a vědu (od roku 1995), člen Polského helsinského výboru; člen Polské akademie umění a literatury; vyznamenání *pro merito* udělené generálním tajemníkem Rady Evropy (2007); autor četné řady publikací v oblasti občanského práva, lékařského práva a evropského práva; soudce Soudního dvora od 7. října 2009.

Daniel Šváby

narozen v roce 1951; doktor práv (univerzita v Bratislavě); soudce obvodního soudu v Bratislavě; soudce odvolacího občanskoprávního senátu a místopředseda Městského soudu v Bratislavě; člen odboru občanského a rodinného práva právního institutu ministerstva spravedlnosti; dočasně přidělený soudce obchodního kolegia Nejvyššího soudu; člen Evropské komise pro lidská práva (Štrasburk); soudce Ústavního soudu (2000–2004); soudce Soudu prvního stupně od 12. května 2004 do 6. října 2009; soudce Soudního dvora od 7. října 2009.

Maria Berger

narozena v roce 1956; studium práv a ekonomie (1975–1979), doktorka práv; asistentka a lektorka na Institutu pro veřejné právo a politické vědy na univerzitě v Innsbrucku (1979–1984); rada na spolkovém ministerstvu vědy a výzkumu, naposledy ve funkci zástupkyně vedoucího oddělení (1984–1988); pověřená otázkami EU v Úřadu spolkového kancléře (1988–1989); ředitelka Odboru evropské integrace Úřadu spolkového kancléře (příprava na přistoupení Rakouska k Evropské unii) (1989–1992); ředitelka na Kontrolním úřadu ESVO v Ženevě a Bruselu (1993–1994); proděkanka Donau-Universität v Křemži (1995–1996); poslankyně Evropského parlamentu (listopad 1996 – leden 2007 a prosinec 2008 – červenec 2009) a členka právního výboru; náhradnice v evropském Konventu o budoucnosti Evropy (únor 2002 – červenec 2003); členka městské rady v Perg (září 1997 – září 2009); spolková ministryně spravedlnosti (leden 2007 – prosinec 2008); soudkyně Soudního dvora od 7. října 2009.

Niilo Jääskinen

narozen v roce 1958; bakalář práv (1980), diplom „magister“ v oboru právo (1982), doktorát (2008) na univerzitě v Helsinkách; lektor na univerzitě v Helsinkách (1980–1986); referendář a soudce dočasně přidělený k soudu prvního stupně v Rovaniemi (1983–1984); právní poradce (1987–1989), poté vedoucí oddělení evropského práva na ministerstvu spravedlnosti (1990–1995); právní poradce na ministerstvu zahraničních věcí (1989–1990); poradce a tajemník pro evropské záležitosti Velkého výboru finského parlamentu (1995–2000); dočasně přidělený soudce (červenec 2000 – prosinec 2002), poté soudce (leden 2003 – září 2009) Nejvyššího správního soudu; odpovědný za právní a ústavní otázky při jednáních o přistoupení Finské republiky k Evropské unii; generální advokát Soudního dvora od 7. října 2009.

Pedro Cruz Villalón

narozen v roce 1946; vysokoškolský diplom v oboru právo (1963–1968) a titul doktora práv (1975) obdržel na univerzitě v Seville; postgraduální studium na univerzitě ve Freiburgu im Breisgau (1969–1971); profesor práva a politiky na univerzitě v Seville (1978–1986); vedoucí katedry ústavního práva na univerzitě v Seville (1986–1992); referendář u španělského ústavního soudu (1986–1987); soudce španělského ústavního soudu (1992–1998); předseda španělského ústavního soudu (1998–2001); fellow na Wissenschaftskolleg v Berlíně (2001–2002); vedoucí katedry ústavního práva na Autonomní univerzitě v Madridu (2002–2009); volený člen Státní rady (2004–2009); autor řady publikací; generální advokát Soudního dvora od 14. prosince 2009.

Roger Grass

narozen v roce 1948; diplom obdržel na Institutu politických studií v Paříži a po vysokoškolských studiích veřejného práva; náměstek státního zástupce u Tribunal de grande instance ve Versailles; vrchní rada u Soudního dvora; generální tajemník vrchního státního zastupitelství Cour d'appel v Paříži; kancelář ministra spravedlnosti; referendář předsedy Soudního dvora; vedoucí soudní kanceláře Soudního dvora od 10. února 1994.

2. Změny ve složení Soudního dvora v roce 2009

Slavnostní zasedání dne 6. října 2009

Rozhodnutími ze dne 25. února 2009 a ze dne 25. března 2009 obnovili zástupci vlád členských států na období od 7. října 2009 do 6. října 2015 funkční období soudců Soudního dvora pánů Vassiliose Skourise, Allana Rosase, Koena Lenaertse, Marka Ilešiče, Aindriase Ó Caoimha, paní Rosarie Silvy de Lapuerta, pánů Endre Juhásze, Una Löh muse, Larse Bay Larsena, paní Camélie Toader a pana Jean-Jacquesa Kasela.

Rozhodnutími ze dne 25. února 2009 a ze dne 8. července 2009 byli jmenováni soudci Soudního dvora na období od 7. října 2009 do 6. října 2015 pan Marek Safjan, který nahradí pana Jerzyho Makarczyka, pan Daniel Šváby, který nahradí pana Jána Klučku, a na období od 7. října 2009 do 6. října 2012 paní Maria Berger, která nahradí pana Petera Janna.

Rozhodnutím ze dne 25. února 2009 obnovili zástupci vlád členských států na období od 7. října 2009 do 6. října 2015 funkční období generálních advokátů Soudního dvora paní Eleanor Sharpston, paní Juliane Kokott a pana Dámasa Ruiz-Jarabo Colomera. Stejným rozhodnutím byl generálním advokátem Soudního dvora na období od 7. října 2009 do 6. října 2015 jmenován pan Niilo Jääskinen, který nahradí pana Luíse Miguela Poiares Pessoa Madura.

Slavnostní zasedání dne 14. prosince 2009

V důsledku úmrtí generálního advokáta Dámasa Ruiz-Jarabo Colomera jmenovali zástupci vlád členských států Evropské unie rozhodnutím ze dne 30. listopadu 2009 na zbývající část jeho funkčního období, tedy na období od 30. listopadu 2009 do 6. října 2015, generálním advokátem Soudního dvora Evropské unie Pedra Cruz Villalóna.

3. Protokolární pořádky

od 1. ledna do 7. října 2009

Pan V. SKOURIS, předseda Soudního dvora
Pan P. JANN, předseda prvního senátu
Pan C. W. A. TIMMERMANS,
předseda druhého senátu
Pan A. ROSAS, předseda třetího senátu
Pan K. LENAERTS, předseda čtvrtého senátu
Paní E. SHARPSTON, první generální advokátka
Pan M. ILEŠIČ, předseda pátého senátu
Pan A. Ó CAOIMH, předseda sedmého senátu
Pan J.-C. BONICHOT, předseda šestého senátu
Pan T. von DANWITZ, předseda osmého senátu
Pan D. RUIZ-JARABO COLOMER,
generální advokát
Pan A. TIZZANO, soudce
Pan J. N. CUNHA RODRIGUES, soudce
Paní R. SILVA de LAPUERTA, soudkyně
Paní J. KOKOTT, generální advokátka
Pan M. POIARES MADURO, generální advokát
Pan K. SCHIEMANN, soudce
Pan J. MAKARCZYK, soudce
Pan P. KÜRIS, soudce
Pan E. JUHÁSZ, soudce
Pan G. ARESTIS, soudce
Pan A. BORG BARTHET, soudce
Pan J. MALENOVSKÝ, soudce
Pan J. KLUČKA, soudce
Pan U. LÖHMUS, soudce
Pan E. LEVITS, soudce
Pan L. BAY LARSEN, soudce
Pan P. MENGGOZZI, generální advokát
Paní P. LINDH, soudkyně
Pan Y. BOT, generální advokát
Pan J. MAZÁK, generální advokát
Paní V. TRSTENJAK, generální advokátka
Pan A. ARABADŽEV, soudce
Paní C. TOADER, soudkyně
Pan J.-J. KASEL, soudce

Pan R. GRASS, vedoucí soudní kanceláře

od 8. října 2009 do 13. prosince 2009

Pan V. SKOURIS, předseda Soudního dvora
Pan A. TIZZANO, předseda prvního senátu
Pan J. N. CUNHA RODRIGUES,
předseda druhého senátu
Pan K. LENAERTS, předseda třetího senátu
Pan J.-C. BONICHOT, předseda čtvrtého senátu
Pan P. MENGGOZZI, první generální advokát
Paní R. SILVA de LAPUERTA,
předsedkyně sedmého senátu
Pan E. LEVITS, předseda pátého senátu
Paní P. LINDH, předsedkyně šestého senátu
Paní C. TOADER, předsedkyně osmého senátu
Pan D. RUIZ-JARABO COLOMER,
generální advokát
Pan C. W. A. TIMMERMANS, soudce
Pan A. ROSAS, soudce
Paní J. KOKOTT, generální advokátka
Pan K. SCHIEMANN, soudce
Pan P. KÜRIS, soudce
Pan E. JUHÁSZ, soudce
Pan G. ARESTIS, soudce
Pan A. BORG BARTHET, soudce
Pan M. ILEŠIČ, soudce
Pan J. MALENOVSKÝ, soudce
Pan U. LÖHMUS, soudce
Pan A. Ó CAOIMH, soudce
Pan L. BAY LARSEN, soudce
Paní E. SHARPSTON, generální advokátka
Pan Y. BOT, generální advokát
Pan J. MAZÁK, generální advokát
Pan T. von DANWITZ, soudce
Paní V. TRSTENJAK, generální advokátka
Pan A. ARABADŽEV, soudce
Pan J.-J. KASEL, soudce
Pan M. SAFJAN, soudce
Pan D. ŠVÁBY, soudce
Paní M. BERGER, soudkyně
Pan N. JÄÄSKINEN, generální advokát

Pan R. GRASS, vedoucí soudní kanceláře

od 14. prosince 2009 do 31. prosince 2009

Pan V. SKOURIS, předseda Soudního dvora
Pan A. TIZZANO, předseda prvního senátu
Pan J. N. CUNHA RODRIGUES,
předseda druhého senátu
Pan K. LENAERTS, předseda třetího senátu
Pan J.-C. BONICHOT, předseda čtvrtého senátu
Pan P. MENGOZZI, první generální advokát
Paní R. SILVA de LAPUERTA,
předsedkyně sedmého senátu
Pan E. LEVITS, předseda pátého senátu
Paní P. LINDH, předsedkyně šestého senátu
Paní C. TOADER, předsedkyně osmého senátu
Pan C. W. A. TIMMERMANS, soudce
Pan A. ROSAS, soudce
Paní J. KOKOTT, generální advokátka
Pan K. SCHIEMANN, soudce
Pan P. KÜRIS, soudce
Pan E. JUHÁSZ, soudce
Pan G. ARESTIS, soudce
Pan A. BORG BARTHET, soudce
Pan M. ILEŠIČ, soudce
Pan J. MALENOVSKÝ, soudce
Pan U. LÖHMUS, soudce
Pan A. Ó CAOIMH, soudce
Pan L. BAY LARSEN, soudce
Paní E. SHARPSTON, generální advokátka
Pan Y. BOT, generální advokát
Pan J. MAZÁK, generální advokát
Pan T. von DANWITZ, soudce
Paní V. TRSTENJAK, generální advokátka
Pan A. ARABADŽEV, soudce
Pan J.-J. KASEL, soudce
Pan M. SAFJAN, soudce
Pan D. ŠVÁBY, soudce
Paní M. BERGER, soudkyně
Pan N. JÄÄSKINEN, generální advokát
Pan P. CRUZ VILLALÓN, generální advokát

Pan R. GRASS, vedoucí soudní kanceláře

4. Bývalí členové Soudního dvora

Pilotti Massimo, soudce (1952–1958), předseda Soudního dvora od roku 1952 do roku 1958
Serrarens Petrus, soudce (1952–1958)
Van Kleffens Adrianus, soudce (1952–1958)
Rueff Jacques, soudce (1952–1959 a 1960–1962)
Riese Otto, soudce (1952–1963)
Lagrange Maurice, generální advokát (1952–1964)
Delvaux Louis, soudce (1952–1967)
Hammes Charles Léon, soudce (1952–1967), předseda Soudního dvora od roku 1964 do roku 1967
Roemer Karl, generální advokát (1953–1973)
Catalano Nicola, soudce (1958–1962)
Rossi Rino, soudce (1958–1964)
Donner Andreas Matthias, soudce (1958–1979), předseda Soudního dvora od roku 1958 do roku 1964
Trabucchi Alberto, soudce (1962–1972), poté generální advokát (1973–1976)
Lecourt Robert, soudce (1962–1976), předseda Soudního dvora od roku 1967 do roku 1976
Strauss Walter, soudce (1963–1970)
Gand Joseph, generální advokát (1964–1970)
Monaco Riccardo, soudce (1964–1976)
Mertens de Wilmars Josse J., soudce (1967–1984), předseda Soudního dvora od roku 1980 do roku 1984
Pescatore Pierre, soudce (1967–1985)
Dutheillet de Lamothe Alain Louis, generální advokát (1970–1972)
Kutscher Hans, soudce (1970–1980), předseda Soudního dvora od roku 1976 do roku 1980
Mayras Henri, generální advokát (1972–1981)
O'Dalaigh Cearbhall, soudce (1973–1974)
Sørensen Max, soudce (1973–1979)
Reischl Gerhard, generální advokát (1973–1981)
Warner Jean-Pierre, generální advokát (1973–1981)
Mackenzie Stuart Alexander J., soudce (1973–1988), předseda Soudního dvora od roku 1984 do roku 1988
O'Keefe Aindrias, soudce (1975–1985)
Touffait Adolphe, soudce (1976–1982)
Capotorti Francesco, soudce (1976), poté generální advokát (1976–1982)
Bosco Giacinto, soudce (1976–1988)
Koopmans Thymen, soudce (1979–1990)
Due Ole, soudce (1979–1994), předseda Soudního dvora od roku 1988 do roku 1994
Everling Ulrich, soudce (1980–1988)
Chloros Alexandros, soudce (1981–1982)
Rozès Simone, generální advokát (1981–1984)
Verloren van Themaat Pieter, generální advokát (1981–1986)
Slynn Sir Gordon, generální advokát (1981–1988), poté soudce (1988–1992)
Grévisse Fernand, soudce (1981–1982 a 1988–1994)
Bahlmann Kai, soudce (1982–1988)
Galmot Yves, soudce (1982–1988)

Mancini G. Federico, generální advokát (1982–1988), poté soudce (1988–1999)
Kakouris Constantinos, soudce (1983–1997)
Darmon Marco, generální advokát (1984–1994)
Joliet René, soudce (1984–1995)
Lenz Carl Otto, generální advokát (1984–1997)
O'Higgins Thomas Francis, soudce (1985–1991)
Schockweiler Fernand, soudce (1985–1996)
Da Cruz Vilaça José Luís, generální advokát (1986–1988)
De Carvalho Moithinho de Almeida José Carlos, soudce (1986–2000)
Mischo Jean, generální advokát (1986–1991 a 1997–2003)
Rodríguez Iglesias Gil Carlos, soudce (1986–2003), předseda Soudního dvora od roku 1994 do roku 2003
Diez de Velasco Manuel, soudce (1988–1994)
Zuleeg Manfred, soudce juge (1988–1994)
Van Gerven Walter, generální advokát (1988–1994)
Tesauro Giuseppe, generální advokát (1988–1998)
Jacobs Francis Geoffrey, generální advokát (1988–2006)
Kapteyn Paul Joan George, soudce (1990–2000)
Murray John L., soudce (1991–1999)
Gulmann Claus Christian, generální advokát (1991–1994), poté soudce (1994–2006)
Edward David Alexander Ogilvy, soudce (1992–2004)
Elmer Michael Bendik, generální advokát avocat général (1994–1997)
Cosmas Georges, generální advokát (1994–2000)
Hirsch Günter, soudce (1994–2000)
La Pergola Antonio Mario, soudce (1994 a 1999–2006), generální advokát (1995–1999)
Puissochet Jean-Pierre, soudce (1994–2006)
Léger Philippe, generální advokát (1994–2006)
Ragnemalm Hans, soudce (1995–2000)
Fennelly Nial, generální advokát (1995–2000)
Sevón Leif, soudce (1995–2002)
Wathelet Melchior, soudce (1995–2003)
Jann Peter, soudce (1995–2009)
Ruiz-Jarabo Colomer Dámaso, generální advokát (1995–2009)
Schintgen Romain, soudce (1996–2008)
Ioannou Krateros, soudce (1997–1999)
Alber Siegbert, generální advokát (1997–2003)
Saggio Antonio, generální advokát (1998–2000)
O'Kelly Macken Fidelma, soudkyně (1999–2004)
Von Bahr Stig, soudce (2000–2006)
Geelhoed Leendert A., generální advokát (2000–2006)
Colneric Ninon, soudkyně (2000–2006)
Stix-Hackl Christine, generální advokátka (2000–2006)
Poiars Pessoa Maduro Luís Miguel, generální advokát (2003–2009)
Makarczyk Jerzy, soudce (2004–2009)
Klučka Ján, soudce (2004–2009)

Předsedové

Pilotti Massimo (1952–1958)
Donner Andreas Matthias (1958–1964)
Hammes Charles Léon (1964–1967)
Lecourt Robert (1967–1976)
Kutscher Hans (1976–1980)
Mertens de Wilmars Josse J. (1980–1984)
Mackenzie Stuart Alexander John (1984–1988)
Due Ole (1988–1994)
Rodríguez Iglésias Gil Carlos (1994–2003)

Vedoucí soudní kanceláře

Van Houtte Albert (1953–1982)
Heim Paul (1982–1988)
Giraud Jean-Guy (1988–1994)

C – Soudní statistiky Soudního dvora

Obecná činnost Soudního dvora

1. Zahájené, ukončené, probíhající věci (2005–2009)

Zahájené věci

2. Povaha řízení (2005–2009)
3. Předmět řízení (2009)
4. Žaloby pro nesplnění povinnosti státem (2005–2009)

Ukončené věci

5. Povaha řízení (2005–2009)
6. Rozsudky, usnesení, posudky (2009)
7. Soudní kolegia (2005–2009)
8. Věci ukončené rozsudkem, posudkem nebo judikujícím usnesením (2005–2009)
9. Předmět řízení (2005–2009)
10. Předmět řízení (2009)
11. Rozsudky pro nesplnění povinnosti státem: směr rozhodnutí (2005–2009)
12. Délka trvání řízení (rozsudky a judikující usnesení) (2005–2009)

Věci probíhající k 31. prosinci

13. Povaha řízení (2005–2009)
14. Soudní kolegia (2005–2009)

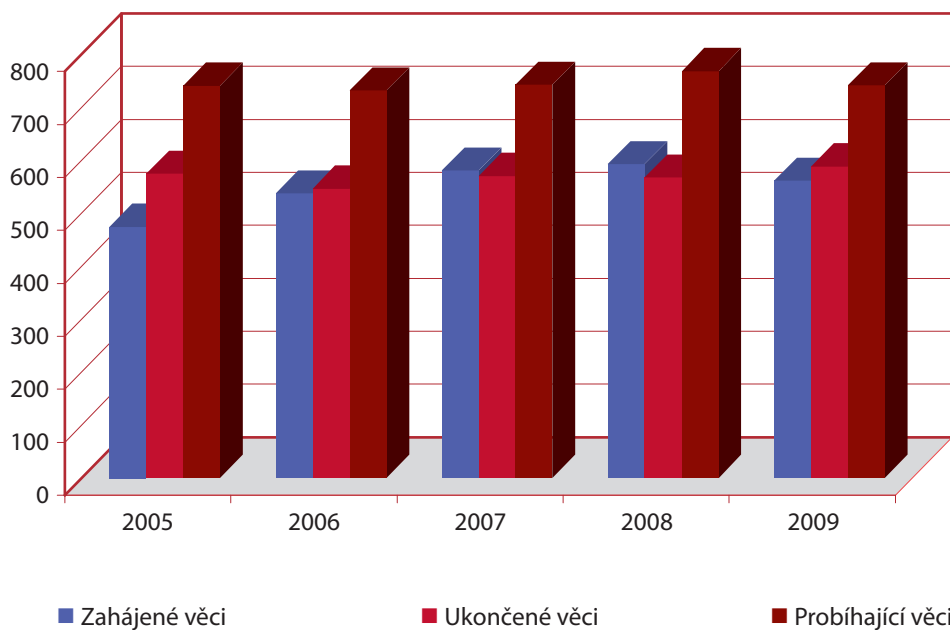
Různé

15. Zrychlená řízení (2005–2009)
16. Řízení o naléhavé předběžné otázce (2008–2009)
17. Předběžná opatření (2009)

Obecný vývoj soudní činnosti (1952–2009)

18. Zahájené věci a rozsudky
19. Zahájená řízení o předběžných otázkách (podle členského státu a za rok)
20. Zahájená řízení o předběžných otázkách (podle členského státu a soudu)
21. Podané žaloby pro nesplnění povinnosti státem

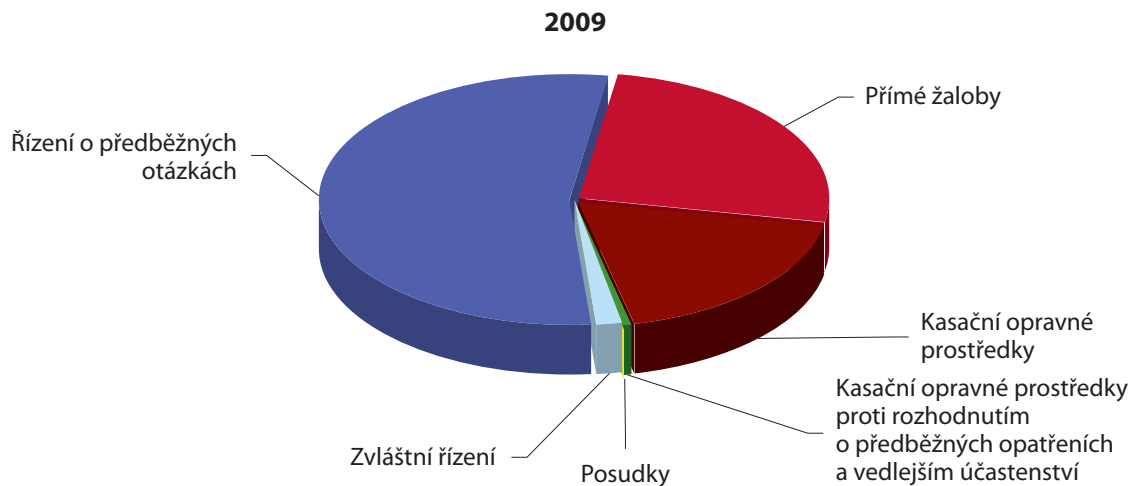
1. *Obecná činnost Soudního dvora* Zahájené, ukončené, probíhající věci (2005–2009)¹

	2005	2006	2007	2008	2009
Zahájené věci	474	537	580	592	561
Ukončené věci	574	546	570	567	588
Probíhající věci	740	731	742	768	741

¹ Zmíněná čísla (hrubá čísla) uvádějí celkový počet věcí nezávisle na spojení věcí z důvodu, že spolu souvisejí (jedno číslo věci = jedna věc).

2. Zahájené věci – Povaha řízení (2005–2009)^{1 2}

	2005	2006	2007	2008	2009
Řízení o předběžných otázkách	221	251	265	288	302
Přímé žaloby	179	201	222	210	143 ³
Kasační opravné prostředky	66	80	79	78	104
Kasační opravné prostředky proti rozhodnutím o předběžných opatřeních a vedlejším účastenství	1	3	8	8	2
Posudky				1	1
Zvláštní řízení	7	2	7	8	9
Celkem	474	537	581	593	561
Návrhy na předběžná opatření	2	1	3	3	1

¹ Zmíněná čísla (hrubá čísla) uvádějí celkový počet věcí nezávisle na spojení věcí z důvodu, že spolu souvisejí (jedno číslo věci = jedna věc).

² Za „zvláštní řízení“ jsou považována: oprava rozsudku (článek 66 jednacího řádu); určení nákladů řízení (článek 74 jednacího řádu); právní pomoc (článek 76 jednacího řádu); odpor proti rozsudku (článek 94 jednacího řádu); námitky třetí osoby (článek 97 jednacího řádu); obnova řízení (článek 98 jednacího řádu); výklad rozsudku (článek 102 jednacího řádu); přezkum návrhu prvního generálního advokáta, aby Soudní dvůr přezkoumal rozhodnutí Tribunálu (článek 62 statutu Soudního dvora); řízení o soudním zabavení pohledávky (protokol o výsadách a imunitách); věci v oblasti imunit (protokol o výsadách a imunitách).

³ Přímé žaloby čítají 142 žalob pro nesplnění povinnosti a 1 žalobu na neplatnost.

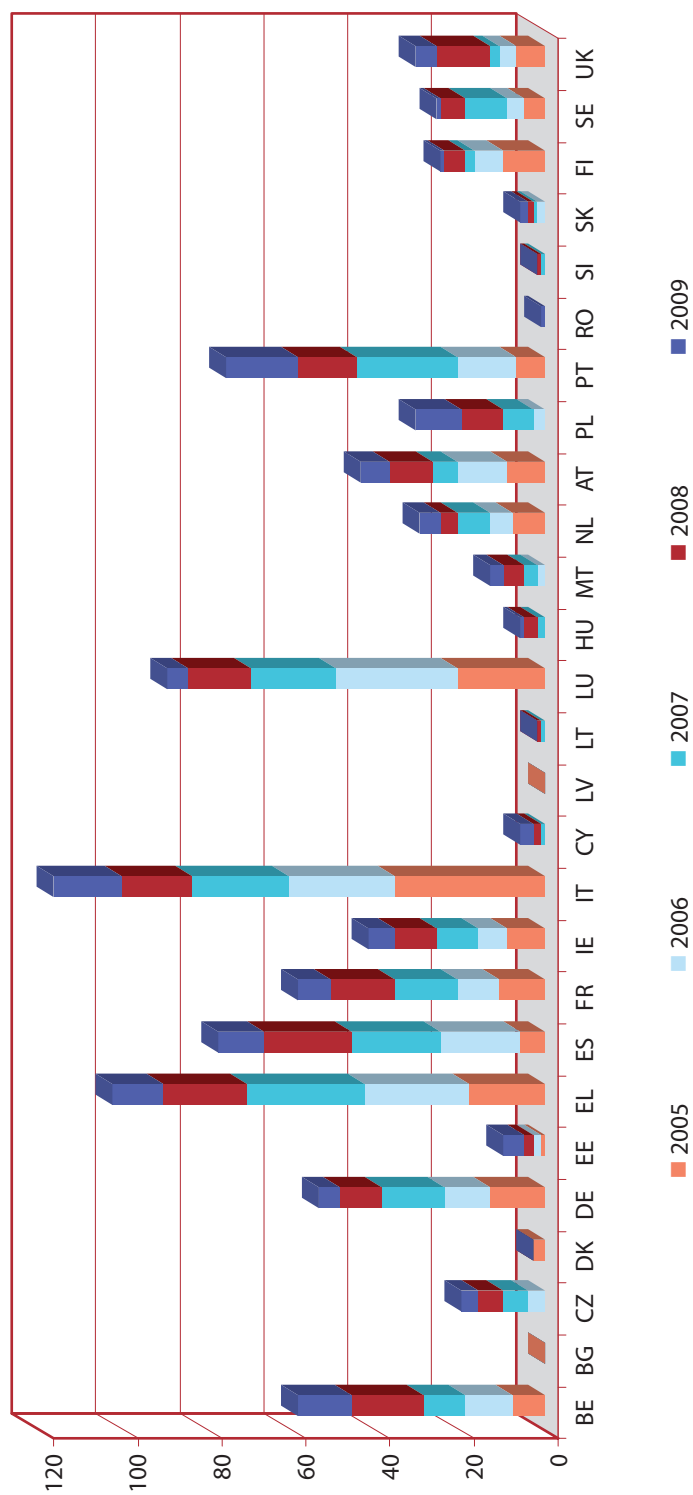
3. Zahájené věci – Předmět řízení (2009)¹

	Přímé žaloby	Řízení o předběžných otázkách	Kasační opravné prostředky	Kasační opravné prostředky proti rozhodnutím o předběžných opatřeních a vedlejším účastenství	Celkem	Zvláštní řízení
Celní unie		9	3		12	
Daně	13	44			57	
Doprava	4	4			8	
Duševní vlastnictví		14	25		39	
Energie	5	1			6	
Evropské občanství		8			8	
Hospodářská soutěž		5	10	2	17	
Institucionální právo	2	3	9		14	4
Obchodní politika		2	4		6	
Politika rybolovu		1	1		2	
Právní zásady Společenství		4			4	
Právo podniků	11	3	1		15	
Prostor svobody, bezpečnosti a práva	2	17			19	
Průmyslová politika	4	7			11	
Přistoupení nových států		1			1	
Regionální politika			1		1	
Rozpočet Společenství	1				1	
Sbližování právních předpisů	9	12			21	
Sociální politika	5	26	1		32	
Sociální zabezpečení migrujících pracovníků		12			12	
Společná zahraniční a bezpečnostní politika		1	3		4	
Společný celní tarif		9			9	
Státní podpory	10	5	32		47	
Svoboda usazování	8	9			17	
Vlastní zdroje Společenství	2	1			3	
Vnější vztahy		6			6	1
Volný pohyb kapitálu	6	6			12	
Volný pohyb osob	5	6			11	
Volný pohyb služeb	7	16			23	
Volný pohyb zboží	2	10	2		14	
Zemědělství	2	23	7		32	
Životní prostředí a spotřebitelé	45	33	2		80	
Smlouva o ES/SFEU²	143	298	101	2	544	5
Smlouva o EU		4			4	
Smlouva o ESUO			1		1	
Řízení						5
Služební řád			2		2	
Různé			2		2	5
CELKEM VŠE	143	302	104	2	551	10

¹ Zmíněná čísla (hrubá čísla) uvádějí celkový počet věcí nezávisle na spojení věcí z důvodu, že spolu souvisejí (jedno číslo věci = jedna věc).

² Dnem 1. prosince 2009, kdy vstoupila v platnost Lisabonská smlouva, byla Smlouva o založení Evropského společenství (ES) nahrazena Smlouvou o fungování Evropské unie (SFEU).

4. Zahájené věci – Žaloby pro nesplnění povinnosti státem (2005–2009)¹

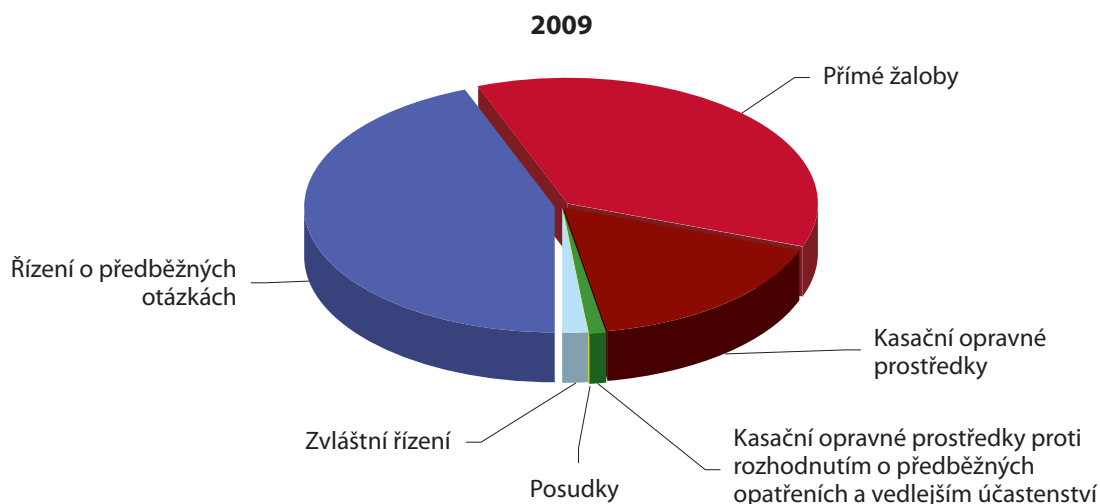

	2005		2006		2007		2008		2009 ²	
	Článek 226	Článek 228	Článek 226	Článek 228	Článek 226	Článek 228	Článek 226	Článek 228	Článek 226	Článek 228
BE	8		11		10		17		13	
BG										
CZ			4		6		6		4	
DK	3									
DE	13		11		15		10		5	
EE	1		2				2		5	
EL	18		25		26	2	19	1	11	1
ES	6		19		21		21		11	
FR	11		9	1	14	1	15		8	
IE	9		7		10		10		6	
IT	36		25		23		17		15	1
CY					1		2		3	
LV										
LT					1		1			
LU	19	2	28	1	20		15		5	
HU					2		3		1	
MT			2		3		5		3	
NL	8		5		8		4		5	
AT	9		12		6		10		7	
PL			3		7		10		11	
PT	7		13	1	23	1	14		17	
RO									1	
SI					1		1			
SK			2		1		1		2	
FI	10		7		2		5		1	
SE	5		4		10		6		1	
UK	7		4		2		13		5	
Celkem	170	2	193	3	212	4	207	1	140	2

¹ Zmíněná čísla (hrubá čísla) uvádějí celkový počet věcí nezávisle na spojení věcí z důvodu, že spolu souvisejí (jedno číslo věci = jedna věc).

² Články 226 ES až 228 ES byly po vstupu v platnost Lisabonské smlouvy dne 1. prosince 2009 nahrazeny články 258 až 260 SFEU.

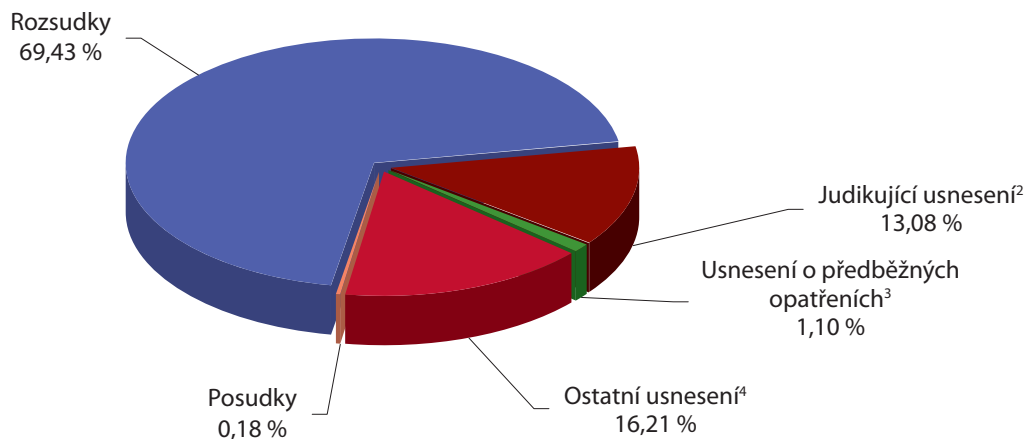
5. Ukončené věci – Povaha řízení (2005–2009)¹

	2005	2006	2007	2008	2009
Řízení o předběžných otázkách	254	266	235	301	259
Přímé žaloby	263	212	241	181	215
Kasační opravné prostředky	48	63	88	69	97
Kasační opravné prostředky proti rozhodnutím o předběžných opatřeních a vedlejším účastenství	2	2	2	8	7
Posudky		1			1
Zvláštní řízení	7	2	4	8	9
Celkem	574	546	570	567	588

¹ Zmíněná čísla (hrubá čísla) uvádějí celkový počet věcí nezávisle na spojení věcí z důvodu, že spolu souvisejí (jedno číslo věci = jedna věc).

6. Ukončené věci – Rozsudky, usnesení, posudky (2009)¹

	Rozsudky	Judikující usnesení ²	Usnesení o předběžných opatřeních ³	Ostatní usnesení ⁴	Posudky	Celkem
Řízení o předběžných otázkách	188	22		18		228
Přímé žaloby	149		1	65		215
Kasační opravné prostředky	38	45	2	2		87
Kasační opravné prostředky proti rozhodnutím o předběžných opatřeních a vedlejším účastenství			3	3		6
Posudky					1	1
Zvláštní řízení	2	4				6
Celkem	377	71	6	88	1	543

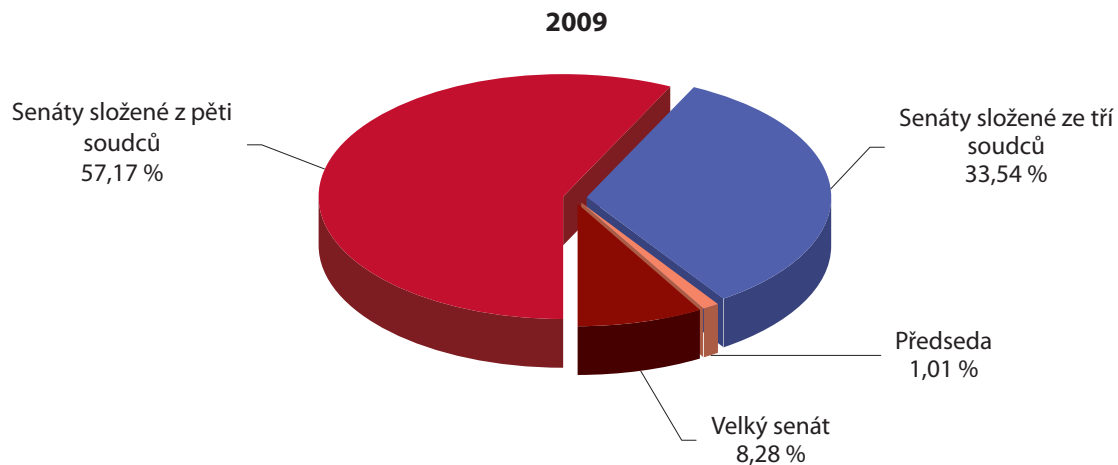
¹ Uvedená čísla (čistá čísla) uvádějí celkový počet věcí s ohledem na spojení věcí z důvodu, že spolu souvisejí (řada spojených věcí = jedna věc).

² Judikující ukončující řízení (jiná než usnesení ukončující řízení vyškrtnutím, nevydáním rozhodnutí ve věci nebo postoupením Soudu).

³ Usnesení vydaná na základě článků 242 ES nebo 243 ES (nyní po vstupu v platnost Lisabonské smlouvy článků 278 SFEU a 279 SFEU) nebo na základě článku 244 ES (nyní článku 280 SFEU) nebo na základě odpovídajících ustanovení Smlouvy o ESAE nebo na základě kasačního opravného prostředku proti usnesení o předběžném opatření nebo vedlejším účastenství.

⁴ Usnesení ukončující řízení vyškrtnutím, nevydáním rozhodnutí ve věci nebo postoupením Soudu.

7. Ukončené věci – Soudní kolegia (2005–2009)¹

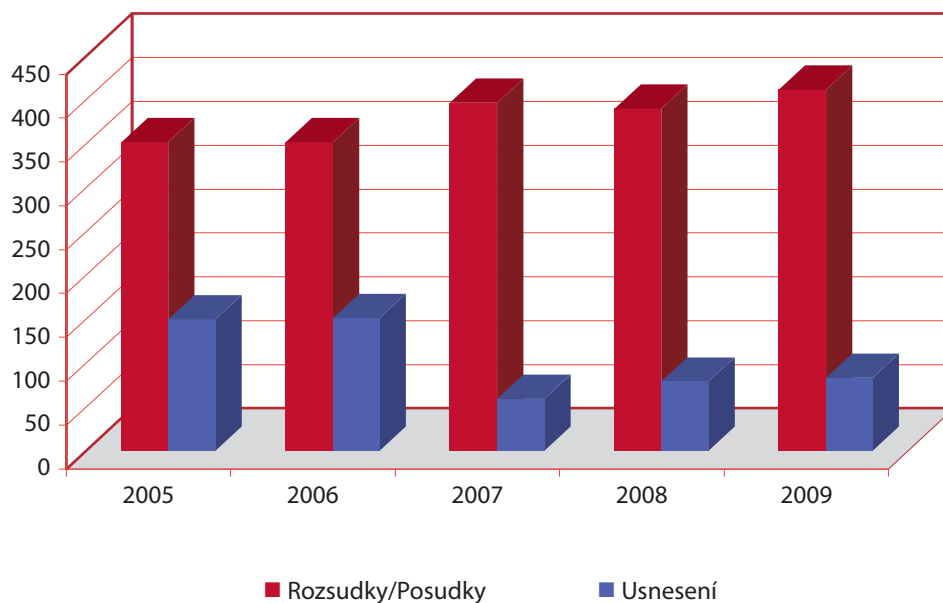

	2005			2006			2007			2008			2009		
	Rozsudky/Posudky	Usnesení ²	Celkem	Rozsudky/Posudky	Usnesení ²	Celkem	Rozsudky/Posudky	Usnesení ²	Celkem	Rozsudky/Posudky	Usnesení ²	Celkem	Rozsudky/Posudky	Usnesení ²	Celkem
Plénium	1		1	2		2									
Velký senát	59		59	55		55	51		51	66		66	41		41
Senáty složené z pěti soudců	245	5	250	265	13	278	242	9	251	259	13	272	275	8	283
Senáty složené ze tří soudců	103	51	154	67	41	108	104	48	152	65	59	124	96	70	166
Předseda		2	2		1	1		2	2		7	7		5	5
Celkem	408	58	466	389	55	444	397	59	456	390	79	469	412	83	495

¹ Zmíněná čísla (hrubá čísla) uvádějí celkový počet věcí nezávisle na spojení věcí z důvodu, že spolu souvisejí (jedno číslo věci = jedna věc).

² Judikující ukončující řízení (jiná než usnesení ukončující řízení vyškrtnutím, nevydáním rozhodnutí ve věci nebo postoupením Soudu).

8. *Věci ukončené rozsudkem, posudkem nebo judikujícím usnesením – Předmět řízení (2005–2009)*^{1 2}

	2005	2006	2007	2008	2009
Rozsudky/Posudky	352	352	397	390	412
Usnesení	150	151	59	79	83
Celkem	502	503	456	469	495

¹ Zmíněná čísla (hrubá čísla) uvádějí celkový počet věcí nezávisle na spojení věcí z důvodu, že spolu souvisejí (jedno číslo věci = jedna věc).

² Judikující ukončující řízení (jiná než usnesení ukončující řízení vyškrtnutím, nevydáním rozhodnutí ve věci nebo postoupením Soudu).

9. Věci ukončené rozsudkem, posudkem nebo judikujícím usnesením – Předmět řízení (2005–2009)¹

	2005	2006	2007	2008	2009
Bruselská úmluva	8	4	2	1	2
Celní unie	9	9	12	8	5
Daně	34	55	44	38	44
Doprava	16	9	6	4	9
Duševní vlastnictví	5	19	21	22	31
Energie	3	6	4	4	4
Evropské občanství	2	4	2	6	3
Hospodářská a měnová politika			1	1	1
Hospodářská soutěž	17	30	17	23	28
Institucionální právo	16	15	6	16	29
Obchodní politika	4	1	1	1	5
Politika rybolovu	11	7	6	6	4
Právní zásady Společenství	2	1	4	4	4
Právo podniků	24	10	16	17	17
Prostor svobody, bezpečnosti a práva	5	9	17	4	26
Průmyslová politika	11		11	12	6
Přidružení zámořských zemí a území	2				
Přistoupení nových států	1		1		1
Regionální politika	5		7	1	3
Římská úmluva					1
Sbližování právních předpisů	41	19	21	21	32
Sociální politika	29	29	26	25	33
Sociální zabezpečení migrujících pracovníků	10	7	7	5	3
Společná zahraniční a bezpečnostní politika			4	2	2
Společný celní tarif	7	7	10	5	13
Spravedlnost a vnitřní věci		2		1	
Státní podpory	23	23	9	26	10
Svoboda usazování	5	21	19	29	13
Vlastní zdroje Společenství	2	6	3		10
Vnější vztahy	8	11	9	8	8
Volný pohyb kapitálu	5	4	13	9	8
Volný pohyb osob	17	20	19	27	19
Volný pohyb služeb	11	17	24	8	17
Volný pohyb zboží	11	8	14	12	12
Výsady a imunity	1	1	1	2	
Zemědělství	63	30	23	54	18
Životní prostředí a spotřebitelé	44	40	50	43	60
Smlouva o ES	452	424	430	445	481
Smlouva o EU	3	3	4	6	1
Smlouva o ESUO	3		1	2	
Smlouva o ESAE	1	4	1		
Řízení	1	2	3	5	5
Služební řád	6	9	17	11	8
Různé	7	11	20	16	13
CELKEM VŠE	466	442	456	469	495

¹ Zmíněná čísla (hrubá čísla) uvádějí celkový počet věcí nezávisle na spojení věcí z důvodu, že spolu souvisejí (jedno číslo věci = jedna věc).

10. Věci ukončené rozsudkem, posudkem nebo judikujícím usnesením – Předmět řízení (2009)¹

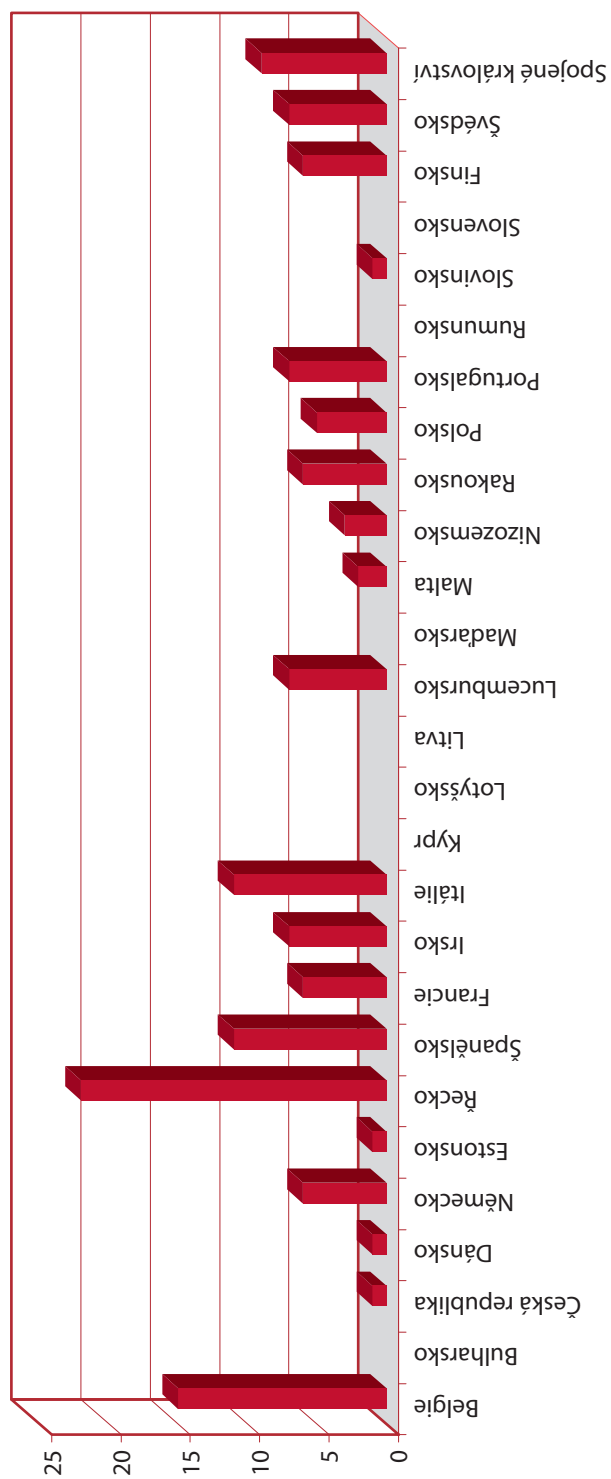
	Rozsudky/Posudky	Usnesení ²	Celkem
Bruselská úmluva	2		2
Celní unie	5		5
Daně	40	4	44
Doprava	8	1	9
Duševní vlastnictví	12	19	31
Energie	4		4
Evropské občanství	2	1	3
Hospodářská a měnová politika	1		1
Hospodářská soutěž	26	2	28
Institucionální právo	12	17	29
Obchodní politika	5		5
Politika rybolovu	4		4
Právní zásady Společenství	2	2	4
Právo podniků	16	1	17
Prostor svobody, bezpečnosti a práva	25	1	26
Průmyslová politika	5	1	6
Přistoupení nových států	1		1
Regionální politika	2	1	3
Římská úmluva	1		1
Sbližování právních předpisů	31	1	32
Sociální politika	24	9	33
Sociální zabezpečení migrujících pracovníků	3		3
Společná zahraniční a bezpečnostní politika	2		2
Společný celní tarif	13		13
Státní podpory	8	2	10
Svoboda usazování	13		13
Vlastní zdroje Společenství	9	1	10
Vnější vztahy	8		8
Volný pohyb kapitálu	8		8
Volný pohyb osob	19		19
Volný pohyb služeb	17		17
Volný pohyb zboží	11	1	12
Zemědělství	18		18
Životní prostředí a spotřebitelé	55	5	60
Smlouva o ES	412	69	481
Smlouva o EU	1		1
Řízení	1	4	5
Služební řád		8	8
Různé	1	12	13
CELKEM VŠE	414	81	495

¹ Zmíněná čísla (hrubá čísla) uvádějí celkový počet věcí nezávisle na spojení věcí z důvodu, že spolu souvisejí (jedno číslo věci = jedna věc).

² Judikující ukončující řízení (jiná než usnesení ukončující řízení vyškrtnutím, nevydáním rozhodnutí ve věci nebo postoupením Soudu).

11. Ukončené věci – Rozsudky pro nesplnění povinnosti státem: směr rozhodnutí (2005–2009)¹

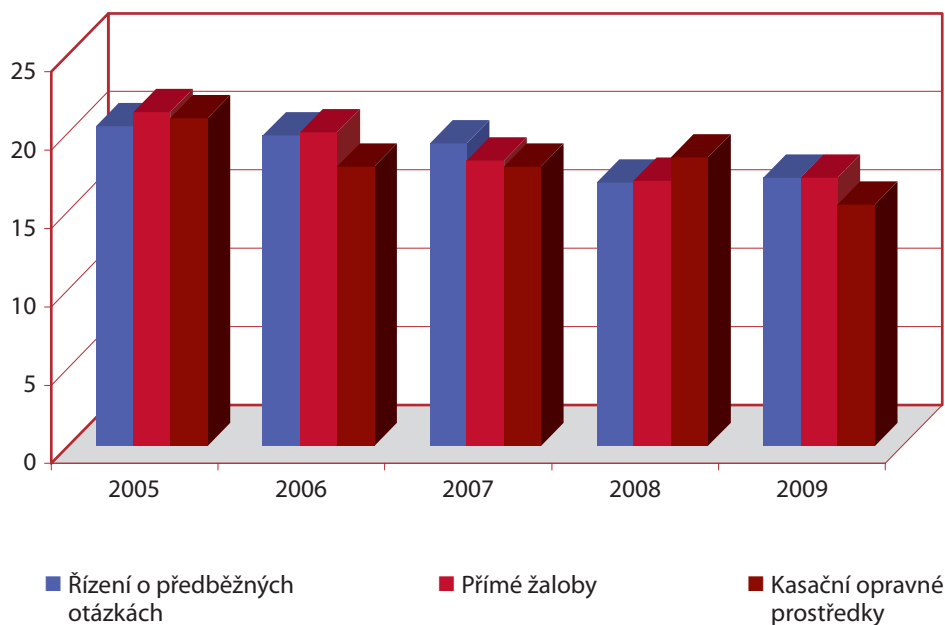
Úspěšné žaloby v roce 2009

	2005		2006		2007		2008		2009	
	Úspěšné	Zamítnuté	Úspěšné	Zamítnuté	Úspěšné	Zamítnuté	Úspěšné	Zamítnuté	Úspěšné	Zamítnuté
Belgie	10	1	7		9	1	7		15	1
Bulharsko										
Česká republika					6		2		1	
Dánsko	3	1			3				1	
Německo	12		7		7	1	3	3	6	2
Estonsko									1	
Řecko	20		6		10	3	8	1	22	
Španělsko	10	1	10	1	13	1	15	1	11	
Francie	13		5		7		9	1	6	
Irsko	3		2	1	7	2	4		7	
Itálie	11	1	13	1	23	2	14	1	11	4
Kypr										
Lotyšsko										
Litva							1			
Lucembursko	16		19		12		12		7	
Maďarsko										
Malta					1				2	
Nizozemsko	4		1	1	3	1	3		3	
Rakousko	10		10		6		3		6	
Polsko							2		5	
Portugalsko	6		7		9		6		7	1
Rumunsko										
Slovinsko									1	
Slovensko					1		1			
Finsko	5		7		3	1	1	1	6	1
Švédsko	2		2	1	5		2	1	7	
Spojené království	6	1	7	3	2	4	1		9	
Celkem	131	5	103	8	127	16	94	9	134	9

¹ Uvedená čísla (čistá čísla) uvádějí celkový počet věcí s ohledem na spojení věcí z důvodu, že spolu souvisejí (řada spojených věcí = jedna věc).

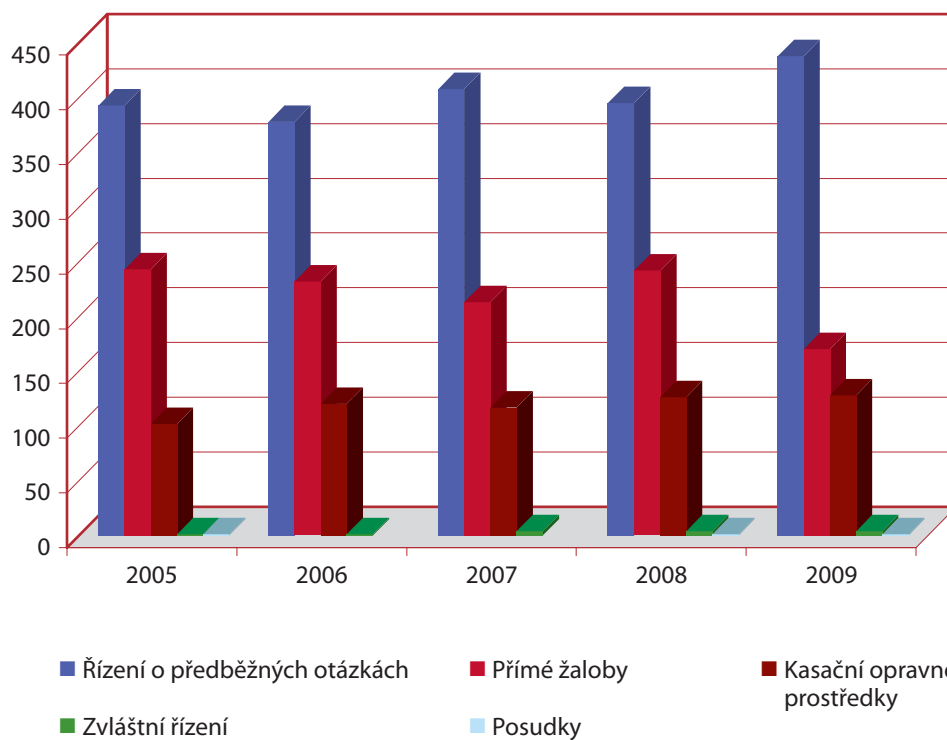
12. Ukončené věci – Délka trvání řízení (2005–2009)¹ (judikující rozsudky a usnesení)

	2005	2006	2007	2008	2009
Řízení o předběžných otázkách	20,4	19,8	19,3	16,8	17,1
Řízení o naléhavé předběžné otázce				2,1	2,5
Přímé žaloby	21,3	20	18,2	16,9	17,1
Kasační opravné prostředky	20,9	17,8	17,8	18,4	15,4

¹ Délka trvání je vyjádřena v měsících a desetinách měsíce. Z výpočtu délky trvání řízení jsou vyloučeny: věci zahrnující mezitímní rozsudek nebo dokazování; posudky; zvláštní řízení (a sice určení nákladů řízení, právní pomoc, odpor proti rozsudku, námitky třetí osoby, výklad rozsudku, obnova řízení, oprava rozsudku, řízení o soudním zabavení pohledávky); věci ukončené usnesením o vyškrtnutí, nevydáním rozhodnutí ve věci, postoupením Tribunálu, řízení o předběžných opatřeních, jakož i kasační opravné prostředky proti rozhodnutím o předběžných opatřeních a vedlejším účastenství.

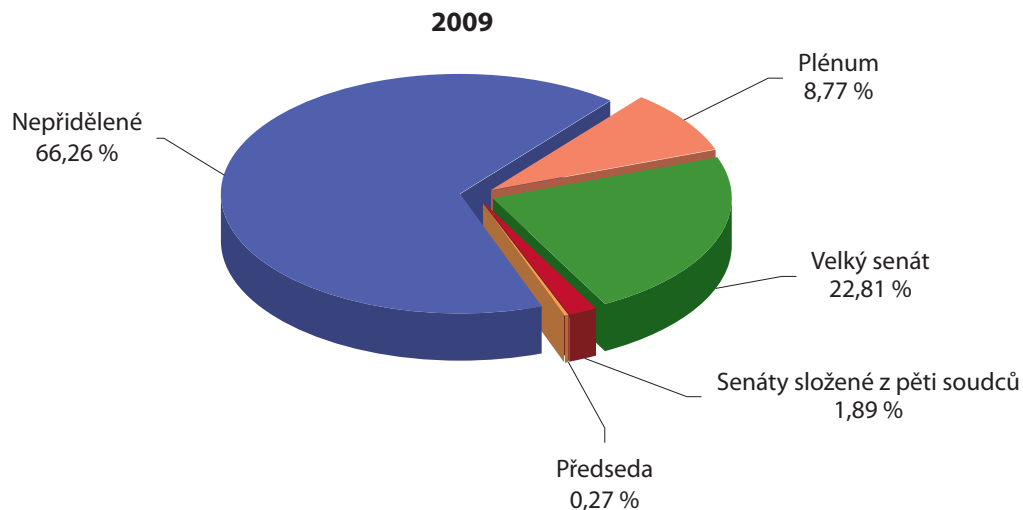
13. Věci probíhající k 31. prosinci – Povaha řízení (2005–2009)¹

	2005	2006	2007	2008	2009
Řízení o předběžných otázkách	393	378	408	395	438
Přímé žaloby	243	232	213	242	170
Kasační opravné prostředky	102	120	117	126	128
Zvláštní řízení	1	1	4	4	4
Posudky	1			1	1
Celkem	740	731	742	768	741

¹ Zmíněná čísla (hrubá čísla) uvádějí celkový počet věcí nezávisle na spojení věcí z důvodu, že spolu souvisejí (jedno číslo věci = jedna věc).

14. Věci probíhající k 31. prosinci – Soudní kolegia (2009)¹

	2005	2006	2007	2008	2009
Nepřidělené	437	490	481	524	491
Plénium	2				
Velký senát	60	44	59	40	65
Senáty složené z pěti soudců	212	171	170	177	169
Senáty složené ze tří soudců	29	26	24	19	14
Předseda			8	8	2
Celkem	740	731	742	768	741

¹ Zmíněná čísla (hrubá čísla) uvádějí celkový počet věcí nezávisle na spojení věcí z důvodu, že spolu souvisejí (jedno číslo věci = jedna věc).

15. Různé – Zrychlená řízení (2005–2009)¹

	2005		2006		2007		2008		2009	
	Povolení	Zamítnutí	Povolení	Zamítnutí	Povolení	Zamítnutí	Povolení	Zamítnutí	Povolení	Zamítnutí
Přímé žaloby						1				
Řízení o předběžných otázkách		5		5		6	2	6		3
Kasační opravné prostředky						1				1
Zvláštní řízení										1
Celkem		5		5		8	2	6		5

¹ Zrychlené projednání věci před Soudním dvorem je možné na základě článků 62a a 104a jednacího řádu, které vstoupily v platnost dne 1. července 2000.

16. *Různé* – Řízení o naléhavé předběžné otázce (2008–2009)¹

	2008			2009		
	Povolení	Zamítnutí	Celkem	Povolení	Zamítnutí	Celkem
Řízení o naléhavé předběžné otázce	3	3	6	2	1	3

¹ Ode dne 1. března 2008 lze žádost o rozhodnutí o předběžné otázce ve věcech spadajících do prostoru svobody, bezpečnosti a práva projednat podle ustanovení článku 104b jednacího řádu v naléhavém řízení.

17. Různé – Předběžná opatření (2009)¹

	Zahájená řízení o předběžných opatřeních	Počet kasačních opravných prostředků proti rozhodnutím o předběžných opatřeních a vedlejším účastenství	Směr rozhodnutí		
			Zamítnutí	Povolení	Vyškrtnutí nebo nevydání rozhodnutí ve věci
Hospodářská soutěž		2			
Institucionální právo			1		2
Životní prostředí a spotřebitelé	1		2	1	3
Celkem Smlouva o ES			3	1	5
CELKEM VŠE	1	2	3	1	5

¹ Uvedená čísla (čistá čísla) uvádějí celkový počet věcí s ohledem na spojení věcí z důvodu, že spolu souvisejí (řada spojených věcí = jedna věc).

18. Obecný vývoj soudní činnosti (1952–2009) – Zahájené věci a rozsudky

Roky	Zahájené věci ¹							Rozsudky/ posudky ²
	Přímé žaloby	Řízení o předběžných otázkách	Kasační opravné prostředky	Kasační opravné prostředky proti rozhodnutím o předběžných opatřeních a vedlejším účastenství	Žádosti o posudek	Celkem	Návrhy na předběžná opatření	
1953	4					4		
1954	10					10		2
1955	9					9	2	4
1956	11					11	2	6
1957	19					19	2	4
1958	43					43		10
1959	46				1	47	5	13
1960	22				1	23	2	18
1961	24	1			1	26	1	11
1962	30	5				35	2	20
1963	99	6				105	7	17
1964	49	6				55	4	31
1965	55	7				62	4	52
1966	30	1				31	2	24
1967	14	23				37		24
1968	24	9				33	1	27
1969	60	17				77	2	30
1970	47	32				79		64
1971	59	37				96	1	60
1972	42	40				82	2	61
1973	131	61				192	6	80
1974	63	39				102	8	63
1975	61	69			1	131	5	78
1976	51	75			1	127	6	88
1977	74	84				158	6	100
1978	146	123			1	270	7	97
1979	1 218	106				1 324	6	138
1980	180	99				279	14	132
1981	214	108				322	17	128
1982	217	129				346	16	185
1983	199	98				297	11	151
1984	183	129				312	17	165
1985	294	139				433	23	211
1986	238	91				329	23	174
1987	251	144				395	21	208
1988	193	179				372	17	238
1989	244	139				383	19	188

>>>

Roky	Zahájené věci ¹							Rozsudky/ posudky ²
	Přímé žaloby	Řízení o předběžných otázkách	Kasační opravné prostředky	Kasační opravné prostředky proti rozhodnutím o předběžných opatřeních a vedlejším účastenství	Žádosti o posudek	Celkem	Návrhy na předběžná opatření	
1990	221	141	15	1		378	12	193
1991	140	186	13	1	2	342	9	204
1992	251	162	24	1	2	440	5	210
1993	265	204	17			486	13	203
1994	125	203	12	1	3	344	4	188
1995	109	251	46	2		408	3	172
1996	132	256	25	3		416	4	193
1997	169	239	30	5		443	1	242
1998	147	264	66	4		481	2	254
1999	214	255	68	4		541	4	235
2000	197	224	66	13	2	502	4	273
2001	187	237	72	7		503	6	244
2002	204	216	46	4		470	1	269
2003	277	210	63	5	1	556	7	308
2004	219	249	52	6	1	527	3	375
2005	179	221	66	1		467	2	362
2006	201	251	80	3		535	1	351
2007	221	265	79	8		573	3	379
2008	210	288	77	8	1	584	3	333
2009	143	302	104	2	1	552	1	377
Celkem	8 465	6 620	1 021	79	19	16 204	349	8 267

¹ Hrubá čísla; s vyloučením zvláštních řízení.

² Čistá čísla.

19. Obecný vývoj soudní činnosti (1952–2009) – Zahájená řízení o předběžných otázkách (podle členského státu a za rok)¹

	BE	BG	CZ	DK	DE	EE	EL	ES	FR	IE	IT	CY	LV	LT	LU	HU	MT	NL	AT	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE	UK	Další ²	Celkem
1961																		1										1	
1962																		5										5	
1963															1			5										6	
1964											2							4										6	
1965					4				2									1										7	
1966																		1										1	
1967	5				11				3						1			3										23	
1968	1				4				1		1							2										9	
1969	4				11				1						1													17	
1970	4				21				2		2							3										32	
1971	1				18				6		5				1			6										37	
1972	5				20				1		4							10										40	
1973	8				37				4		5				1			6										61	
1974	5				15				6		5							7								1		39	
1975	7			1	26				15		14				1			4								1		69	
1976	11				28				8	1	12							14							1			75	
1977	16			1	30				14	2	7							9							5			84	
1978	7			3	46				12	1	11							38							5			123	
1979	13			1	33				18	2	19				1			11							8			106	
1980	14			2	24				14	3	19							17							6			99	
1981	12			1	41				17		11				4			17							5			108	
1982	10			1	36				39		18							21							4			129	
1983	9			4	36				15	2	7							19							6			98	
1984	13			2	38				34	1	10							22								9		129	
1985	13				40				45	2	11				6			14								8		139	
1986	13			4	18			2	1	19	4				1			16								8		91	
1987	15			5	32			17	1	36	2				3			19								9		144	

>>>

	BE	BG	CZ	DK	DE	EE	EL	ES	FR	IE	IT	CY	LV	LT	LU	HU	MT	NL	AT	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE	UK	Další ²	Celkem
1988	30			4	34			1	38		28				2			26									16		179
1989	13			2	47		2	2	28	1	10				1			18			1						14		139
1990	17			5	34		2	6	21	4	25				4			9			2						12		141
1991	19			2	54		3	5	29	2	36				2			17			3						14		186
1992	16			3	62		1	5	15		22				1			18			1						18		162
1993	22			7	57		5	7	22	1	24				1			43			3						12		204
1994	19			4	44			13	36	2	46				1			13			1						24		203
1995	14			8	51		10	10	43	3	58				2			19	2		5					6	20		251
1996	30			4	66		4	6	24		70				2			10	6		6				3	4	21		256
1997	19			7	46		2	9	10	1	50				3			24	35		2				6	7	18		239
1998	12			7	49		5	55	16	3	39				2			21	16		7				2	6	24		264
1999	13			3	49		3	4	17	2	43				4			23	56		7				4	5	22		255
2000	15			3	47		3	5	12	2	50							12	31		8				5	4	26	1	224
2001	10			5	53		4	4	15	1	40				2			14	57		4				3	4	21		237
2002	18			8	59		7	3	8		37				4			12	31		3				7	5	14		216
2003	18			3	43		4	8	9	2	45				4			28	15		1				4	4	22		210
2004	24			4	50		18	8	21	1	48				1	2		28	12		1				4	5	22		249
2005	21		1	4	51		11	10	17	2	18				2	3		36	15	1	2				4	11	12		221
2006	17		3	3	77		14	17	24	1	34			1	1	4		20	12	2	3			1	5	2	10		251
2007	22	1	2	5	59	2	8	14	26	2	43			1		2		19	20	7	3	1		1	5	6	16		265
2008	24		1	6	71	2	9	17	12	1	39	1	3	3	4	6		34	25	4	1				4	7	14		288
2009	35	8	5	3	59	2	11	11	28		29	1	4	3		10	1	24	15	10	3	1	2	1	2	5	28	1	302
Celkem	614	9	12	125	1 731	6	145	222	783	51	1 007	2	7	8	64	27	1	743	348	24	67	2	2	3	58	81	476	2	6 620

¹ Článek 177 Smlouvy o ES (později článek 234 ES, nyní článek 267 SFEU), čl. 35 odst. 1 EU, článek 41 ESUO a článek 150 ESAE, protokol 1971.

² Věc C-265/00, Campina Melkunie (Cour de justice Benelux/Benelux Gerechtshof), věc C-196/09, Miles a další (Chambre de recours des écoles européennes)

20. Obecný vývoj soudní činnosti (1952–2009) – Zahájená řízení o předběžných otázkách (podle členského státu a soudu)

			Celkem
Belgie	Cour constitutionnelle	15	
	Cour de cassation	73	
	Conseil d'État	55	
	Ostatní soudy	471	614
Bulharsko	Софийски градски съд Търговско отделение	1	
	Ostatní soudy	8	9
Česká republika	Nejvyšší soud		
	Nejvyšší správní soud	5	
	Ústavní soud		
	Ostatní soudy	7	12
Dánsko	Højesteret	23	
	Ostatní soudy	102	125
Německo	Bundesgerichtshof	128	
	Bundesverwaltungsgericht	93	
	Bundesfinanzhof	260	
	Bundesarbeitsgericht	19	
	Bundessozialgericht	74	
	Staatsgerichtshof des Landes Hessen	1	
	Ostatní soudy	1 156	1 731
Estonsko	Riigikohus	1	
	Ostatní soudy	5	6
Řecko	Άρειος Πάγος	10	
	Συμβούλιο της Επικρατείας	40	
	Ostatní soudy	95	145
Španělsko	Tribunal Supremo	24	
	Audiencia Nacional	1	
	Juzgado Central de lo Penal	7	
	Ostatní soudy	190	222
Francie	Cour de cassation	88	
	Conseil d'État	47	
	Ostatní soudy	648	783
Irsko	Supreme Court	17	
	High Court	15	
	Ostatní soudy	19	51
Itálie	Corte suprema di Cassazione	103	
	Corte Costituzionale	1	
	Consiglio di Stato	63	
	Ostatní soudy	840	1 007
Kypr	Ανώτατο Δικαστήριο	2	
	Ostatní soudy		2

>>>

			Celkem
Lotyšsko	Augstākā tiesa	6	
	Satversmes tiesa		
	Ostatní soudy	1	7
Litva	Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas	1	
	Lietuvos Aukščiausiasis Teismas	2	
	Lietuvos vyriausiasis administracinis Teismas	2	
	Ostatní soudy	3	8
Lucembursko	Cour supérieure de justice	10	
	Cour de cassation	2	
	Conseil d'État	13	
	Cour administrative	7	
	Ostatní soudy	32	64
Maďarsko	Legfelsőbb Bíróság	1	
	Fővárosi Ítéltábla	2	
	Szegedi Ítéltábla	1	
	Ostatní soudy	23	27
Malta	Qorti Kostituzzjonali		
	Qorti ta' l- Appel		
	Ostatní soudy	1	1
Nizozemsko	Raad van State	69	
	Hoge Raad der Nederlanden	183	
	Centrale Raad van Beroep	47	
	College van Beroep voor het Bedrijfsleven	139	
	Tariefcommissie	34	
	Ostatní soudy	271	743
Rakousko	Verfassungsgerichtshof	4	
	Oberster Gerichtshof	75	
	Oberster Patent- und Markensenat	3	
	Bundesvergabeamt	24	
	Verwaltungsgerichtshof	59	
	Vergabekontrollsenat	4	
	Ostatní soudy	179	348
Polsko	Sąd Najwyższy	4	
	Naczelny Sąd Administracyjny	6	
	Trybunał Konstytucyjny		
	Ostatní soudy	14	24
Portugalsko	Supremo Tribunal de Justiça	2	
	Supremo Tribunal Administrativo	36	
	Ostatní soudy	29	67
Rumunsko	Tribunal Dâmbovița	1	
	Ostatní soudy	1	2

>>>

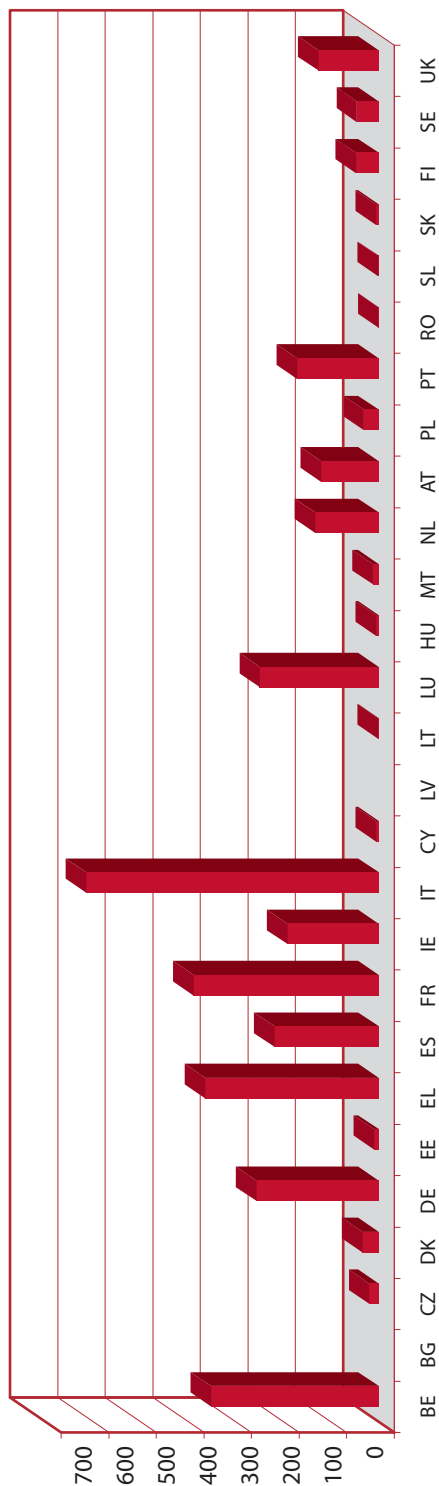
			Celkem
Slovinsko	Vrhovno sodišče		
	Ustavno sodišče		
	Ostatní soudy	2	2
Slovensko	Ústavný Súd		
	Najvyšší súd	2	
	Ostatní soudy	1	3
Finsko	Korkein hallinto-oikeus	24	
	Korkein oikeus	10	
	Ostatní soudy	24	58
Švédsko	Högsta Domstolen	13	
	Marknadsdomstolen	4	
	Regeringsrätten	23	
	Ostatní soudy	41	81
Spojené království	House of Lords	40	
	Court of Appeal	53	
	Ostatní soudy	383	476
Jiné	Cour de justice Benelux/Benelux Gerechtshof ¹		1
	Rada Evropských škol pro stížnosti ²		1
Celkem			6 620

¹ Věc C-265/00, Campina Melkunie.

² Věc C-196/09, Miles a další

21. Obecný vývoj soudní činnosti (1952–2009) – Podané žaloby pro nesplnění povinnosti státem¹

1952–2009

	BE	BG	CZ	DK	DE	EE	EL	ES	FR	IE	IT	CY	LV	LT	LU	HU	MT	NL	AT	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE	UK	Cellkem
2009	13		4		5	5	12	11	8	6	16	3			5	1	3	5	7	11	17	1		2	1	1	5	142
1952–2009	353		20	34	258	10	365	219	389	192	615	6		2	250	6	13	134	121	31	172	1	2	6	48	46	127	3 420

¹ Články 93, 169 až 171, 225 Smlouvy o ES (později články 88 ES, 226 ES až 228 ES a 298 ES, nyní články 108, 258 až 260 a 348 SFEU), články 141 až 143 AE a článek 88 UO.

Kapitola II

Tribunál

A – Činnost Tribunálu v roce 2009

Autor: předseda Marc Jaeger

Díky rozšířením se obsazení Tribunálu rozrostlo a obvykle neuplyne rok, aniž by nastala změna v jeho složení, a to i nad rámec částečné obměny jeho členů. V roce 2009 tak odešli dva členové: Virpi Tiili, jež byla soudkyní Tribunálu od roku 1995, a Daniel Šváby, který byl soudcem Tribunálu od roku 2004, a nahradili je Heikki Kanninen a Juraj Schwarcz.

Ze statistického úhlu pohledu uplynulý rok pokračoval ve sledování předchozího trendu. Došlo tak k předložení velkého počtu nových věcí (568), což je přes menší snížení v porovnání s rokem 2008 počet výrazně vyšší než počty zaznamenané v předcházejících letech. V důsledku toho se přes neustálé snahy v tomto směru nepodařilo snížit počet probíhajících věcí, ačkoliv se potvrdilo citelné zlepšení v počtu vyřízených věcí (555).

V roce 2009 se rovněž odehrály dvě výjimečné události.

V první řadě oslavil soud své 20. výročí. V rámci konference „Od výročí 20 let k horizontu roku 2020 – Postavit Tribunál zítřka na pevných základech“, organizované při této příležitosti, se konaly diskuse a byly předneseny velmi podnětné příspěvky účastníků z nejrůznějších odborných kruhů¹. Zazněly významné úvahy o budoucnosti soudu, jeho poslání a fungování, které potvrdily přesvědčení Tribunálu, že je třeba pokračovat v reformách, včetně strukturálních, za účelem zajištění stále vyšší úrovně ochrany právních subjektů.

Zadruhé v roce 2009 vstoupila v platnost Lisabonská smlouva. Ačkoliv se zásadní vliv této smlouvy na strukturu evropské integrace neprojevuje prvoplánově ve vztahu k soudním orgánům Unie, je třeba uvést některé aspekty, které budou mít bezpochyby na Tribunál dopad. Jedná se v první řadě o nový název soudu: „Soud prvního stupně Evropských společenství“ byl přejmenován na „Tribunál“ Evropské unie, aby byla zohledněna jeho pravomoc rozhodovat o kasačních opravných prostředcích v oblasti veřejné služby. Dále se jedná o zmírnění podmínek pro přípustnost žalob na neplatnost podaných jednotlivci proti právním aktům s obecnou působností. Došlo také k rozšíření pravomoci Tribunálu na určité žaloby podané jednotlivci v oblasti jednak společné zahraniční a bezpečnostní politiky a jednak policejní a justiční spolupráce v trestních věcech. Listina základních práv Evropské unie krom toho získala stejnou právní sílu jako Smlouvy. Tyto změny, které představují významný krok vpřed co se týče soudní ochrany, by mohly mít značný vliv jak na objem, tak na povahu soudní agendy Tribunálu.

Účelem následujícího textu je pokusit se podat obraz rozmanitosti a v některých případech komplexnosti rozsahu působnosti Tribunálu jako soudu, který rozhoduje o otázkách legality (I), o náhradě škody (II), o kasačních opravných prostředcích (III) a o předběžných opatřeních (IV).

¹ Tyto příspěvky jsou k dispozici na internetové stránce www.curia.europa.eu a publikace o konferenci bude vydána v průběhu roku 2010.

* Z důvodu přehlednosti a s ohledem na kontinuitu soudního orgánu bude v následujícím textu používán výhradně tento nový název, bez ohledu na chronologii.

I. Soudní agenda v oblasti přezkumu legality

Přípustnost žalob podaných na základě článku 230 ES

1. Akty, proti kterým lze podat žalobu

Akty, proti kterým lze podat žalobu na neplatnost ve smyslu článku 230 ES, jsou opatření zakládající právně závazné účinky, kterými jsou dotčeny zájmy žalobce tím, že podstatným způsobem mění jeho právní postavení².

V rozsudku ze dne 9. září 2009, *Brink's Security Luxembourg v. Komise* (T-437/05, dosud nezveřejněný) týkajícím se žádosti o přístup k určitým dokumentům v rámci případu, kdy žalobkyně zpochybnila přidělení veřejné zakázky konkurenční společnosti, se Tribunál novým způsobem vyjádřil k otázce případných zmírnění tohoto vymezení.

V projednávané věci byl napadeným aktem dopis Komise, ve kterém informovala žalobkyni o svém odmítnutí sdělit jí složení výboru hodnotícího nabídky předložené uchazeči. Řízení o přístupu k dokumentům Komise upravené články 6 až 8 nařízení (ES) č. 1049/2001³ se přitom odehrává ve dvou etapách. Žadatel musí nejprve předložit Komisi původní žádost o přístup k dokumentům. Poté, v případě úplného nebo částečného zamítnutí, může žadatel podat potvrzující žádost generálnímu tajemníkovi Komise. V případě úplného nebo částečného zamítnutí může žadatel podat žalobu proti Komisi za podmínek stanovených článkem 230 ES. Pouze opatření přijaté generálním tajemníkem tak může vyvolávat právní účinky, jimiž mohou být dotčeny zájmy žadatele, a tudíž být předmětem žaloby na neplatnost.

Tribunál z toho dovodil, že žaloba na neplatnost podaná proti zamítnutí původní žádosti není v zásadě přípustná. Tribunál nicméně uvádí, že Komise opomenula ve svém zamítavém dopise žalobkyni informovat o jejím právu podat potvrzující žádost, ačkoliv to nařízení č. 1049/2001 ukládá. Důsledkem takové nesrovnalosti je skutečnost, že žaloba na neplatnost podaná proti zamítnutí původní žádosti je výjimečně přípustná. Kdyby tomu bylo jinak, mohla by se Komise případně vyhnout soudnímu přezkumu na základě jí přičitatelné formální vady. Jak přitom vyplývá z judikatury, vzhledem k tomu, že je Evropské společenství společenstvím práva, v němž jeho orgány podléhají přezkumu souladu svých aktů se Smlouvou, musí být procesní podmínky pro žaloby podané k soudu vykládány v co největším možném rozsahu tak, aby mohly být použity způsobem přispívajícím k provedení cíle, jímž je zajištění účinné soudní ochrany práv, která pro právní subjekty vyplývají z práva Unie.

2. Aktivní legitimace

Článek 230 čtvrtý pododstavec ES podmiňuje přípustnost žalob podaných jednotlivci proti aktům, jež jim nejsou určeny, dvojí podmínkou, že napadený akt se musí žalobce bezprostředně a osobně dotýkat. Podle judikatury mohou jiné fyzické nebo právnické osoby než adresáti rozhodnutí tvrdit, že jsou osobně dotčeny, pouze tehdy, pokud je toto rozhodnutí zasahuje z důvodu určitých vlastností, které jsou pro ně zvláštní, nebo faktické situace, která je vymezuje vzhledem ke všem ostatním osobám, a tím je individualizuje způsobem obdobným tomu, jakým

² Rozsudek Soudního dvora ze dne 11. listopadu 1981, *IBM v. Komise*, 60/81, Recueil, s. 2639, bod 9.

³ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1049/2001 ze dne 30. května 2001 o přístupu veřejnosti k dokumentům Evropského parlamentu, Rady a Komise (Úř. věst. L 145, s. 43; Zvl. vyd. 01/03, s. 331).

by byl individualizován adresát takového rozhodnutí⁴. Mimoto musí mít akt, aby se jednotlivce bezprostředně dotýkal, bezprostřední účinky na právní postavení dotyčné osoby a jeho provedení musí mít čistě automatický charakter a vyplývat pouze z právní úpravy Společenství bez použití prováděcích předpisů⁵.

Ve věci *Vischim v. Komise* (rozsudek ze dne 7. října 2009, T-420/05, dosud nezveřejněný) navrhovala žalobkyně zrušení směrnice Komise 2005/53/ES ze dne 16. září 2005⁶, kterou se mění směrnice Rady 91/414/EHS⁷ tak, že se do její přílohy I (jež obsahuje seznam látek, jejichž uvedení na trh členské státy povolují) zařazuje účinná látka chlorthalonil, kterou žalobkyně vyrábí, a současně se stanoví určité podmínky, zvláště co se týče maximálního obsahu hexachlorobenzenu (HCB) v této látce. Na základě těchto předpisů jsou členské státy povinny změnit nebo zrušit stávající povolení týkající se přípravků na ochranu rostlin, které obsahují chlorthalonil, jenž tyto podmínky nesplňuje.

Vzhledem k tomu, že uvedená směrnice je obecně závazným aktem, Tribunál zdůrazňuje, že ačkoliv čl. 230 čtvrtý pododstavec ES výslovně připustnost žalob na neplatnost podaných fyzickou nebo právnickou osobou proti směrnici neupravuje, z judikatury nicméně vyplývá, že tato okolnost sama o sobě není dostačující k tomu, aby byly takové žaloby prohlášeny za nepřipustné. Orgány totiž nemohou pouhou volbou formy dotčeného aktu vyloučit soudní ochranu, kterou toto ustanovení Smlouvy jednotlivcům zaručuje, jelikož obecná závaznost napadeného aktu nevylučuje, že by se mohl určitých fyzických nebo právnických osob bezprostředně a osobně dotýkat. V takovém případě může mít akt Unie zároveň jak charakter obecný, tak – s ohledem na určité hospodářské subjekty – povahu rozhodnutí. Tribunál uvedl, že směrnice 91/414 stanoví, že hodnotící postup týkající se účinných látek, které již byly na trh uvedeny, je zahájen oznámením dotyčného producenta, který předloží dokumentaci obsahující údaje nezbytné k tomuto účelu a poskytuje součinnost v různých fázích přezkumu uvedené dokumentace, a měl za to, že žalobkyni, jako původkyni oznámení, svědčí procesní záruky, a z tohoto důvodu je napadenou směrnicí osobně dotčena.

Co se týče podmínky bezprostředního dotčení, Tribunál konstatoval, že Komise přijetím napadené směrnice, v níž rozhodla, že chlorthalonil bude za určitých podmínek zařazen do přílohy I směrnice 91/414, ukončila posuzování této účinné látky. Navíc byly členské státy na základě uvedené směrnice povinny znovu přezkoumat povolení týkající se přípravků na ochranu rostlin, jež tuto látku obsahují, a ověřit, zda vyhovují požadavkům na maximální obsah HCB, při čemž členské státy neměly žádnou volnost uvážení. Napadená směrnice se tedy žalobkyně bezprostředně dotýká jakožto podniku vyrábějícího tuto účinnou látku, a žaloba na neplatnost je tudíž přípustná.

3. Lhůta pro podání žaloby

V rozsudcích ze dne 10. června 2009, *Polsko v. Komise* (T-257/04, dosud nezveřejněný, probíhá řízení o kasačním opravném prostředku) a ze dne 2. října 2009, *Kypr v. Komise* (T-300/05 a T-316/05, nezveřejněný) byla řešena otázka určení počátku dvouměsíční lhůty stanovené čl. 230 pátým

⁴ Rozsudek Soudního dvora ze dne 15. července 1963, *Plaumann v. Komise*, 25/62, Recueil, s. 197.

⁵ Rozsudek Soudního dvora ze dne 5. května 1998, *Dreyfus v. Komise*, C-386/96 P, Recueil, s. I-2309, bod 43.

⁶ Úř. věst. L 241, s. 51.

⁷ Směrnice Rady 91/414/EHS ze dne 15. července 1991 o uvádění přípravků na ochranu rostlin na trh (Úř. věst. L 230, s. 1, Zvl. vyd. 03/11, s. 332). Podle této směrnice je povolení uvedení na trh možné pouze tehdy, lze-li na základě současných vědeckotechnických poznatků předpokládat, že přípravky na ochranu rostlin obsahující dotyčnou účinnou látku budou splňovat určité podmínky spočívající v tom, že nebudou mít škodlivé účinky na zdraví lidí a zvířat nebo na životní prostředí.

pododstavcem ES v případě žaloby na neplatnost podané přístupujícím státem proti nařízení, jež ukládá přijetí přechodných opatření v oblasti zemědělství a bylo přijato a vyhlášeno před přistoupením tohoto státu. V projednávaných případech Polská republika a Kyprská republika tvrdily, že lhůta pro podání žaloby nemohla začít běžet ještě před jejich přistoupením k Unii, jelikož to bylo podmínkou pro vstup dotčeného nařízení v platnost.

Tribunál v tomto ohledu připomněl, že podle čl. 230 pátého pododstavce ES musí být žaloba na neplatnost podána ve lhůtě dvou měsíců ode dne vyhlášení aktu a že striktní používání právní úpravy týkající se procesních lhůt odpovídá požadavku právní jistoty a nutnosti vyhnout se veškeré diskriminaci nebo svévolnému zacházení při výkonu spravedlnosti. Vzhledem k okolnostem v projednávaných věcech z toho vyvodil, že žaloby byly podány pozdě a argumenty dotyčných států nemohou tento závěr vyvrátit. Tribunál zaprvé považoval otázku podmínění vstupu dotčených nařízení v platnost přistoupením dotyčných států za irelevantní vzhledem k tomu, že svědčí o záměně mezi dovolatelností aktu, která souvisí se splněním všech formálních náležitostí spojených s publicitou a od níž běží lhůta k podání žaloby, a vstupem uvedeného aktu v účinnost, který může být odložen. Zadruhé měl Tribunál za to, že jelikož se lhůta pro podání žaloby stanovena článkem 230 ES použije obecně, uvedený článek nevyžaduje, aby dotyčné státy měly postavení členského státu, a vztahoval se na dotyčné státy každopádně jako na právnické osoby. Zatřetí Tribunál zdůraznil, že tyto státy nebyly zbaveny svého práva na účinnou soudní ochranu vzhledem k tomu, že nemohou-li se třetí státy, včetně států před jejich přistoupením k Evropské unii, dožadovat takového postavení v soudním řízení, jaké mají členské státy, mají nicméně takové možnosti jednat před soudem, jaké jsou přiznány právnickým osobám na základě čl. 230 čtvrtého pododstavce ES. Tribunál přitom uvedl, že ačkoliv je dotčené nařízení obecně závazným aktem, ukládá dotyčným státům různé povinnosti týkající se zavedení a provádění určité právní úpravy, zejména právní úpravy daňové, směřující k odstranění přebytečných zásob cukru, a tím jim bezprostředně brání vykonávat vlastní pravomoci tak, jak uznají za vhodné. Obdobně jako v judikatuře týkající se nižších jednotek působících v rámci států⁸ z toho Tribunál vyvodil, že Polská republika a Kyprská republika byly před tím, než nabyly postavení členského státu, napadeným nařízením bezprostředně a osobně dotčeny, a tedy jim striktní použití právní úpravy týkající se procesních lhůt počínajících běžet ode dne vyhlášení uvedeného nařízení nebránilo v uplatnění jejich práv.

Mimoto Kyprská republika tvrdila, že její žaloba byla každopádně přípustná z toho důvodu, že byla podána ve lhůtě proti nařízení, kterým se měnilo nařízení původní. Tribunál připomněl, že konečný charakter aktu, který nebyl napaden ve lhůtě, se sice týká nejenom samotného aktu, ale rovněž každého pozdějšího aktu, který má čistě potvrzující charakter, a toto řešení, které je odůvodněno nutností právní stability, platí jak pro individuální akty, tak pro akty normativního charakteru, avšak pokud je ustanovení nařízení pozměněno, je znovu možné podat žalobu nejenom proti tomuto ustanovení samotnému, ale také proti všem ustanovením, která s ním tvoří jeden celek, i když nebyla pozměněna⁹. Tribunál však tento závěr přezkoumal s ohledem na jeho kontext a relativizoval jej s tím, že uplynutí lhůty činí žalobu podanou proti změněnému ustanovení nepřipustnou nejen tehdy, přejímá-li uvedené ustanovení to ustanovení aktu, k jehož napadení lhůta pro podání žaloby uplynula, ale také v případě, kdy je sice nové znění odlišné, avšak není dotčen jeho věcný obsah. Naproti tomu, je-li určité ustanovení nařízení byt pouze částečně změněno po věcné stránce, lze znovu podat žalobu proti tomuto ustanovení i proti veškerým dalším ustanovením, která s ním, i když nebyla pozměněna, tvoří jeden nedělitelný

⁸ Rozsudek Tribunálu ze dne 30. dubna 1998, *Vlaams Gewest v. Komise*, T-214/95, Recueil, s. II-717, bod 29.

⁹ Rozsudek Soudního dvora ze dne 18. října 2007, *Komise v. Parlament a Rada*, C-299/05, Sb. rozh. s. I-8695, body 29 a 30.

a věcně související celek. Vzhledem k tomu, že v projednávané věci přineslo dotčené nařízení změny doplňkové a procesní, jejichž cílem bylo pouze prodloužení lhůt stanovených původním nařízením, nelze se zrušení ustanovení původního nařízení domáhat prostřednictvím žaloby na neplatnost proti nařízení, jímž se toto nařízení mění.

Pravidla hospodářské soutěže platná pro podniky

1. Obecné otázky

a) Doba trvání protiprávního jednání

V rozsudku ze dne 17. prosince 2009, *Solvay v. Komise* (T-58/01, dosud nezveřejněný) Tribunál rozhodl, že i kdyby mohly nastat zvláštní okolnosti, které by mohly vést k obrácení důkazního břemene ohledně doby trvání protiprávního jednání, nebyla by přesto Komise zbavena povinnosti vyjádřit se s odůvodněním k době trvání protiprávního jednání v rozhodnutí, jímž konstatuje porušení čl. 81 odst. 1 ES, a uvést informace o této době trvání, kterými disponuje. Tribunál uvedl, že napadené rozhodnutí obsahovalo rozporuplné informace týkající se ukončení protiprávního jednání, a rozhodl, že Komise, jež nesla hlavní důkazní břemeno, neprokázala, že dotčené protiprávní jednání trvalo až do konce roku 1990. Z tohoto důvodu bylo podle Tribunálu třeba napadené rozhodnutí změnit snížením částky pokuty uložené žalobkyni o 25 %.

b) Promlčení

Věc *ArcelorMittal Luxembourg a další v. Komise* (rozsudek ze dne 31. března 2009, T-405/06, dosud nezveřejněný, probíhá řízení o kasačním opravném prostředku) umožnila Tribunálu potvrdit jeho judikaturu¹⁰ týkající se rozsahu účinků *ratione personae* úkonů přerušujících běh promlčecích lhůt. V dané věci mateřská společnost dceřiné společnosti, která se podílela na kartelové dohodě na trhu s výztužemi do betonu, zdůrazňovala, že úkony přerušující běh pětileté promlčecí lhůty jsou účinné pouze vůči podnikům, které se na protiprávním jednání podílely. Vzhledem k tomu, že mateřská společnost nebyla za takový podnik označena v průběhu správního řízení, v rámci něhož byl učiněn úkon, který běh promlčecí lhůty přerušil, ani jí nebylo určeno oznámení o námitkách, zpochybňovala tato společnost možnost Komise namítat vůči ní přerušení způsobené tímto aktem. Tribunál tento výklad odmítl s tím, že předpokládá objektivní skutečnost, tj. účast na protiprávním jednání, která se liší od subjektivní a nahodilé okolnosti, jakou je označení uvedené společnosti za takový podnik v průběhu správního řízení. Podnik se totiž může na protiprávním jednání podílet, aniž by si toho byla Komise v okamžiku, kdy činí úkon přerušující běh promlčecí lhůty, vědoma. Běh promlčecí lhůty se přeruší pro podniky, vůči nimž byl proveden vyšetřovací úkon nebo úkon s cílem postihnout jejich jednání, ale rovněž ve vztahu k podnikům, které ačkoli se podílely na protiprávním jednání, nejsou Komisi dosud známy, a nejsou proto adresáty žádného vyšetřovacího opatření ani procesního úkonu.

Pokud jde o zastavení běhu promlčecí lhůty, Tribunál uvedl, že zatímco nařízení č. 1/2003¹¹ stanoví, že se přerušení běhu promlčecí lhůty vztahuje na všechny podniky a sdružení podniků, které se podílely na protiprávním jednání, pro případ zastavení běhu promlčecí lhůty takové ustanovení chybí. Tribunál proto přezkoumal, zda skutečnost, že k němu byla podána žaloba, měla účinek pouze vůči žalujícímu podniku, nebo účinek *erga omnes* vůči všem podnikům, které se podílely

¹⁰ Rozsudek ze dne 1. července 2008, *Compagnie maritime belge v. Komise* (T-276/04, Sb. rozh. s. II-1277).

¹¹ Nařízení Rady (ES) č. 1/2003 ze dne 16. prosince 2002 o provádění pravidel hospodářské soutěže stanovených v člancích 81 [ES] a 82 [ES] (Úř. věst. 2003, L 1, s. 1; Zvl. vyd. 08/02, s. 205).

na protiprávním jednání bez ohledu na to, zda podaly žalobu, či nikoli. V tomto ohledu nejprve Tribunál uvedl, že stejně jako přerušení běhu promlčecí lhůty musí být i její zastavení, které je výjimkou ze zásady pětileté promlčecí lhůty, vykládáno restriktivně. Nelze tedy mít za to, že zákonodárce chtěl na obě situace použít stejný režim. Krom toho na rozdíl od přerušení běhu promlčecí lhůty, jehož smyslem je umožnit Komisi stíhat a ukládat účinné sankce za jednání, která porušují pravidla hospodářské soutěže, se zastavení běhu promlčecí lhůty pojmově týká případu, kdy Komise již rozhodnutí přijala. Účinek *inter partes* soudního řízení a důsledky z něj nutně vyplývající v zásadě brání tomu, aby žaloba podaná podnikem, jemuž bylo určeno napadené rozhodnutí, měla jakýkoli vliv na postavení ostatních osob, jimž bylo napadené rozhodnutí určeno. Konečně Tribunál odmítl argument Komise, podle něhož se zastavení běhu promlčecí lhůty, které bylo výsledkem toho, že podnik podal návrh na zahájení řízení u Tribunálu a Soudního dvora, týká jak právního subjektu, který je účastníkem řízení, tak všech ostatních právních entit, které jsou součástí téže hospodářské jednotky, bez ohledu na to, která právní entita návrh na zahájení řízení podala. I když platí, že pravidla hospodářské soutěže se vztahují na „podniky“ chápáné jako hospodářské jednotky, je pravda, že pro účely uplatnění a výkonu rozhodnutí Komise v této oblasti je nezbytné označit jako osobu, jíž je rozhodnutí určeno, entitu s právní subjektivitou, která jediná má možnost napadnout rozhodnutí, které bylo přijato ve správním řízení žalobou a je jí určeno. Tribunál tak dospěl k závěru, že desetiletá promlčecí lhůta vůči jedné ze žalobkyň uplynula a zrušil napadené rozhodnutí v rozsahu, v němž se jí týkalo.

c) Právo na obhajobu

V rozsudku ze dne 1. července 2009, *ThyssenKrupp Stainless v. Komise* (T-24/07, dosud nezveřejněný, probíhá řízení o kasačním opravném prostředku) připomněl Tribunál, že aby mohla Komise uvést v rovnováhu na jedné straně nezbytnost zachovat právo účastníků řízení na obhajobu prostřednictvím co nejširší možnosti nahlížení do spisu a na druhé straně zájem na ochraně důvěrných informací dalších účastníků řízení nebo třetích osob, musejí tito účastníci řízení a třetí osoby Komisi poskytnout veškeré užitečné informace. Uvedl, že pokud strana poté, co jí byl umožněn přístup do spisu, usoudí, že pro svou obhajobu potřebuje znát určité nepřístupné informace, může v této věci předložit odůvodněnou žádost Komisi. Tribunál v tomto ohledu rozhodl, že obecná žádost, na rozdíl od podrobné žádosti uvádějící jednotlivé dokumenty, neodpovídá odůvodněné žádosti a není odpovědí na dotaz Komise ohledně zjevné relevance nepřístupných informací pro obhajobu žalobkyň samotné.

Mimoto Tribunál připomněl, že Komise za účelem zachování práva na obhajobu podniků musí dotýčným stranám poskytnout právo být vyslechnuty před tím, než přijme některé z rozhodnutí upravených v člancích 7, 8, 23 a čl. 24 odst. 2 nařízení č. 1/2003. I když dojde k předání dokumentů žalobkyni po přijetí jednoho z výše uvedených rozhodnutí, jímž je i oznámení o námitkách, přesto není právo tohoto účastníka řízení na obhajobu porušeno, pokud Komise nezměnila námitky uvedené v tomto rozhodnutí, a Komise tak nevycházela ze skutečností, ke kterým se dotčený podnik neměl příležitost vyjádřit.

2. Přínosy v oblasti článku 81 ES

a) Časová působnost

V rámci použití zásad stanovených ve věcech nazývaných „výztuže do betonu“¹², týkajících se kartelových dohod připomněl Tribunál ve výše uvedených rozsudcích *ArcelorMittal Luxembourg a další v. Komise* a *ThyssenKrupp Stainless v. Komise* a v rozsudku ze dne 6. května 2009, *Outokumpu a Luvata v. Komise* (T-122/04, dosud nezveřejněný), že ačkoliv návaznost právního rámce Smlouvy o ES na právní rámec Smlouvy o ESUO přinesla počínaje dnem 24. července 2002 změnu právních základů, postupů a použitelných hmotněprávních pravidel, spadá tato změna do kontextu jednoty a kontinuity právního řádu Společenství a jeho cílů. Dále pojmy „dohoda a jednání ve vzájemné shodě“ podle čl. 65 odst. 1 UO odpovídají pojmům „dohoda a jednání ve vzájemné shodě“ ve smyslu článku 81 ES a soud Společenství vykládá obě ustanovení tímž způsobem. Kontinuita právního řádu Společenství a cílů, jimiž se řídí jeho fungování, tak vyžaduje, aby Evropské společenství jakožto nástupce Evropského společenství uhlí a oceli ve svém vlastním procesním rámci zajistilo s ohledem na situace, které vznikly za platnosti Smlouvy o ESUO, dodržování práv a povinností platných *eo tempore* jak pro členské státy, tak pro jednotlivce na základě Smlouvy o ESUO a prováděcích předpisů. Tento požadavek je o to závažnější, že narušení hospodářské soutěže vyplývající z nedodržení pravidel v oblasti kartelových dohod může rozšířit své účinky v čase i na období po uplynutí platnosti Smlouvy o ESUO, kdy již platí Smlouva o ES. Nařízení č. 1/2003 tedy musí být vykládáno v tom smyslu, že umožňuje Komisi po 23. červenci 2002 konstatovat a ukládat sankce za kartelové dohody v odvětvích spadajících do působnosti Smlouvy o ESUO *ratione materiae* a *ratione temporis*.

b) Pokuty

Ve věci *Peugeot a Peugeot Nederland v. Komise* (rozsudek ze dne 9. července 2009, T-450/05, dosud nezveřejněný) zpochybňovaly žalobkyně zejména posouzení závažnosti protiprávního jednání Komise. Na jedné straně bylo protiprávní jednání posouzeno jako „zvláště závažné“ ve smyslu bodu 1A pokynů z roku 1998¹³ vzhledem k tomu, že zavedení systému bonusů v Nizozemí v období let 1997 až 2003 ze strany Peugeotu mělo za cíl podnítit nizozemské autorizované prodejce k omezení paralelních dovozů. Tribunál zejména uvedl, že protiprávní jednání má pro svou povahu zvláště závažný charakter s ohledem na zvláště zastírací povahuprávidel, která vedla k tomu, že systém odměňování přetrvával do roku 2003, a to v kontextu, kdy předchozí praxe Komise a ustálená judikatura v oblasti paralelního dovozu, zvláště v odvětví motorových vozidel, byly jasným upozorněním, pokud jde o protiprávnost takového systému, a dospěl k závěru, že se Komise při výkonu své posuzovací pravomoci nedopustila nesprávného posouzení, když považovala povahu protiprávního jednání za velmi závažnou. Mimoto Tribunál zdůraznil, že žalobkyně jsou členkami velké průmyslové skupiny, která zaujímá významné postavení na relevantních trzích, a že mají právní ředitelství, která jsou velmi dobře schopna posoudit protisoutěžní povahu dotčených jednání. Na druhou stranu, co se týče skutečného dopadu protiprávního jednání na uvedený trh, Tribunál uvedl, že Komise nepřikládala dostatečnou pozornost úloze, kterou sehrál při poklesu vývozu vývoj rozdílů v cenách. Tribunál tak v rámci výkonu svého přezkumu v plné jurisdikci rozhodl, že je třeba částku pokuty z důvodu závažnosti protiprávního jednání snížit o 10 %.

¹² Rozsudek ze dne 25. října 2007, *SP a další v. Komise*, T-27/03, T-46/03, T-58/03, T-79/03, T-80/03, T-97/03 a T-98/03, Sb. rozh. s. II-4331.

¹³ Pokyny o metodě stanovování pokut uložených podle čl. 15 odst. 2 nařízení č. 17 a čl. 65 odst. 5 Smlouvy o ESUO (Úř. věst. 1998, C 9, s. 3; Zvl. vyd. 08/01, s. 171).

V rozsudku ze dne 30. dubna 2009, *Nintendo a Nintendo of Europe v. Komise* (T-13/03, dosud nezveřejněný) připustil Tribunál, že vzhledem k tomu, že se jednalo o soubor dohod a jednání ve vzájemné shodě vertikální povahy, jejichž předmětem a účinkem bylo omezení paralelních vývozu herních konzolí a kazet, odráží relevantní podíly účastnic na distribuci dotčených výrobků specifickou váhu každého podniku ve sporném systému distribuce. Bylo tedy rozhodnuto, že Komise na toto kritérium pro účely rozdílného zacházení souvisejícího se stanovením základních částek pokut odkazovala oprávněně.

V rámci posouzení, zda se Komise dopustila nesprávného právního posouzení při posuzování odrazujícího účinku pokuty, Tribunál v témže rozsudku uvedl, že postavení výrobce výrobků může v případě vertikálních protiprávních jednání rovněž představovat skutečnost, která vypovídá o jeho skutečné schopnosti značně narušit hospodářskou soutěž. Výrobce dotčených výrobků, který zaujímá ústřední místo v systému distribuce uvedených výrobků, totiž musí prokázat zcela zvláštní obezřetnost a ujistit se, že při uzavírání dohod o distribuci dodržuje pravidla hospodářské soutěže.

Otázka odrazujícího účinku pokuty byla předmětem dalšího upřesnění v jednom z rozsudků týkajících se kartelové dohody na trhu s kyselinou monochloroctovou. V rozsudku ze dne 30. září 2009, *Arkema v. Komise* (T-168/05, nezveřejněný, probíhá řízení o kasačním opravném prostředku) Tribunál zdůraznil, že použila-li Komise v předchozích věcech týkajících se žalobkyně za účelem odrazení násobící koeficient, nemůže to zpochybnit použití uvedeného koeficientu v pozdějších věcech, v nichž je žalobkyně sankcionována za svoji účast na kartelové dohodě spadající do stejného období protiprávního jednání. Vzhledem k tomu, že každé protiprávní jednání bylo odlišné a bylo předmětem jiného rozhodnutí, byla Komise s to vzít v úvahu velikost dotčených podniků a použít násobící koeficient na výchozí částku pokuty.

V návaznosti na svůj přezkum stupně spolupráce ze strany žalobkyň Tribunál rovněž změnil jedno z rozhodnutí týkajících se jednání narušujících hospodářskou soutěž na trhu s herními konzolami a kazetami Nintendo. Ve výše uvedeném rozsudku *Nintendo a Nintendo of Europe v. Komise* porovnával spolupráci poskytnutou na jedné straně společností Nintendo a na druhé straně jejím výhradním distributorem pro irský trh a trh Spojeného království, a to nejprve z chronologického hlediska. To mu umožnilo konstatovat, že relevantní dokumenty poskytnuté jak Nintendem, tak tímto distributorem byly poskytnuty ve stejném stadiu řízení, přičemž se v tomto ohledu jevílo jako nerozhodné, že společnost Nintendo začala spolupracovat několik dní po tomto distributorovi. Poté Tribunál porovnal stupeň spolupráce z kvalitativního hlediska, přičemž zohlednil jak podmínky, za kterých tyto podniky spolupracovaly, tak skutečnou hodnotu informací, které sdělily. Tribunál měl v tomto ohledu za to, že oba podniky poskytly tyto informace spontánně a jejich obsah pomohl Komisi stejným způsobem. Z tohoto důvodu dospěl Tribunál k závěru, že podle zásady rovného zacházení musí být spolupráce poskytnutá společností Nintendo považována za srovnatelnou se spoluprací distributora. V důsledku toho Tribunál stanovil pro společnost Nintendo stejné snížení částky pokuty, jaké bylo přiznáno distributorovi.

Ve výše uvedeném rozsudku *Outokumpu a Luvata v. Komise* měl Tribunál příležitost upřesnit svou judikaturu týkající se přitěžujících okolností, zvláště recidivy. Tribunál připomněl, že pojem „recidiva“ znamená pouze předchozí konstatování protiprávního jednání. Skutečnost, že k prvnímu protiprávnímu jednání došlo za platnosti Smlouvy o ESUO a že z důvodu zvláštního kontextu uvedené věci nebyla uložena žádná pokuta, nijak nebrání zásadě, podle níž jakmile již Komise rozhodnutím potvrdila účast určitého podniku v kartelové dohodě, může takové rozhodnutí sloužit jako základ pro pozdější posouzení náchylnosti tohoto podniku k porušování pravidel týkajících se kartelových dohod.

Zohlednění předchozího protiprávního jednání v rámci recidivy bylo rovněž předmětem specifických úvah v rozsudku ze dne 30. září 2009, *Hoechst v. Komise* (T-161/05, nezveřejněný). V projednávaném případě žalobkyně zpochybňovala možnost Komise zohlednit dřívější rozhodnutí z důvodu, že nabylo konečné platnosti až po ukončení dotčeného protiprávního jednání. Tribunál však zdůraznil, že k tomu, aby bylo toto zohlednění možné, postačuje, aby byl podnik již předtím považován za pachatele protiprávního jednání stejného druhu, a to i když rozhodnutí dosud podléhá soudnímu přezkumu.

c) Přičitatelnost protiprávního chování

V rozsudcích týkajících se kartelové dohody na trhu s kyselinou monochloroctovou uvedl Tribunál zajímavá upřesnění, pokud jde o přičitatelnost protiprávního jednání dceřiných společností společnosti mateřské.

Zejména Tribunál ve výše uvedeném rozsudku *Hoechst v. Komise* rozhodl, že se žalobkyně nemůže dovolávat převodu své odpovědnosti prostřednictvím smlouvy o převodu odvětví činnosti, kterou uzavřela s jednou ze svých dceřiných společností. Jednak takovou smlouvu není možné vůči Komisi namítat s cílem vyhnout se sankcím vyplývajícím z práva v oblasti hospodářské soutěže v rozsahu, v němž směřuje k rozdělení odpovědnosti za účast na kartelové dohodě mezi jednotlivé společnosti. Krom toho údajný převod odpovědnosti uskutečněný v projednávaném případě podle ustanovení smlouvy o převodu nemá vliv na určení odpovědnosti žalobkyně vzhledem k tomu, že tato smlouva byla uzavřena mezi ní a jednou z jejích dceřiných společností, kterou stoprocentně vlastnila, a protiprávní jednání jí tedy může být přičteno jakožto mateřské společnosti.

Ve věci, v níž byl vydán výše uvedený rozsudek *Arkema v. Komise*, žalobkyně rovněž zpochybňovala možnost Komise přičítat protiprávní jednání dceřiné společnosti mateřské společnosti, která je pouhým neoperačním holdingem, jenž do řízení dceřiné společnosti zasahuje velmi zřídka. Tribunál zdůraznil, že tato skutečnost nepostačuje k vyloučení toho, aby mateřská společnost vykonávala rozhodující vliv na chování své dceřiné společnosti zejména koordinováním finančních investic v dotčené skupině. V kontextu skupiny společností je posláním holdingové společnosti, která koordinuje zejména finanční investice v rámci skupiny, seskupit podíly v různých společnostech a je její funkcí zajistit jednotné řízení zejména prostřednictvím rozpočtové kontroly. Tribunál mimoto uvedl, že nelze vyvozovat žádný závěr ze skutečnosti, že dané dvě společnosti působí na různých trzích a nemají mezi sebou vztahy dodavatelů a zákazníků. Ve skupině, jako je dotčená skupina, je totiž dělba úkolů obvyklým prvkem a nevyvrací domněnku, podle níž mateřská a dceřiná společnost tvoří jediný podnik ve smyslu článku 81 ES. Konečně Tribunál připomněl, že presumpce odpovědnosti mateřské společnosti za protiprávní jednání, jichž se dopustily dceřiné společnosti, v nichž vlastní veškerý nebo téměř veškerý kapitál, spočívá na objektivním kritériu, které se použije bez ohledu na velikost nebo právní organizaci podniku. Má-li tudíž použití tohoto kritéria různé dopady v závislosti na velikosti skupiny a její právní organizaci, jedná se pouze o objektivní důsledek rozmanitosti podniků.

3. Přínosy v oblasti článku 82 ES

V rozsudku ze dne 9. září 2009, *Clearstream v. Komise* (T-301/04, dosud nezveřejněný) se Tribunál vyjádřil k legalitě rozhodnutí Komise, kterým bylo žalobkyním vytýkáno, že porušily článek 82 ES jednak tím, že diskriminačním způsobem odmítly poskytnout své služby, a jednak uplatňováním diskriminačních cen.

Tribunál uvedl, že Komise mohla tato zneužití dominantního postavení konstatovat právem. Zvláště Tribunál potvrdil, že odmítnutí poskytnout přístup a bezdůvodná diskriminace v tomto

ohledu nejsou dvěma oddělenými protiprávními jednáními, ale dvěma projevy stejného jednání vzhledem k tomu, že bezdůvodná diskriminace vyplývá z odmítnutí poskytnout srovnatelným zákazníkům stejné nebo podobné služby.

Vzhledem k tomu, že lhůta pro získání přístupu dalece překročila to, co mohlo být považováno za přiměřené a odůvodněné, a svědčí tak o zneužívajícím odmítnutí poskytnout dotčenou službu, může tato lhůta způsobit soutěžní znevýhodnění na relevantním trhu. Tribunál rovněž potvrdil, že použití rozdílných cen za rovnocenné služby vůči obchodnímu partnerovi, a to nepřetržitě po dobu pěti let a podnikem majícím faktický monopol na předcházejícím trhu, nemohlo nezpůsobit soutěžní znevýhodnění téhož partnera.

V rozsudku ze dne 17. prosince 2009, *Solvay v. Komise* (T-57/01, dosud nezveřejněný) dále Tribunál konstatoval, že dokumenty předložené výhradně za účelem ověření účasti na kartelových dohodách nebo jednání ve vzájemné shodě upravených článkem 81 ES mohou být rovněž použity jako opora pro námitky týkající se protiprávních jednání uvedených v článku 82 ES z důvodu, že existovala věcná podobnost mezi jednáními, která Komise považovala za původ zneužití dominantního postavení, a jednáními, jejichž vyšetřením pověřila své zástupce.

Tribunál považuje za zneužívající zejména systém slev, ve kterém byly, mimo jiných podmínek, odstupňované slevy udělované od okamžiku, kdy si zákazník u žalobkyně objednal dodatečná množství nad rámec množství stanovených smluvně, bez ohledu na velikost smluvně stanovených množství v absolutních číslech. V důsledku toho byla jednotková cena za tato množství výrazně nižší nežli průměrná cena hrazená zákazníkem za základní množství stanovená smluvně, což vedlo zákazníka k tomu, aby si rovněž objednal množství přesahující množství smluvně stanovená vzhledem k tomu, že ostatní poskytovatelé mohli obtížně pro tato množství nabídnout ceny konkurenční s cenami nabízenými žalobkyní.

4. Přínosy v oblasti kontroly spojování podniků

a) Povinnost řádné péče

V rozsudku ze dne 7. května 2009, *NVV a další v. Komise* (T-151/05, dosud nezveřejněný) uvedl Tribunál, že vzhledem k požadavku na rychlost a ke striktním lhůtám, které jsou pro Komisi v rámci řízení o kontrole spojování podniků závazné, nemůže být Komise povinna ověřovat všechny informace, které obdrží, neexistují-li náznaky o jejich nepřesnosti. Povinnost Komise provádět v rámci takového řízení svůj přezkum s řádnou péčí a nestranností jí sice nedovoluje vycházet ze skutečností nebo informací, které nelze považovat za pravdivé, avšak uvedený požadavek na rychlost předpokládá, že Komise nemůže sama ověřovat do sebemenších podrobností pravost a hodnověrnost všech informací, které jsou jí zasílány, jelikož řízení o kontrole spojování podniků spočívá nutně a do určité míry na důvěře.

b) Žádosti o informace

V rozsudku ze dne 4. února 2009, *Omya v. Komise* (T-145/06, dosud nezveřejněný) upřesnil Tribunál rozsah pravomoci Komise v rámci žádostí o informace. Pokud se jedná o samotné žádosti o informace, Tribunál zaprvé uvedl, že posouzení nezbytnosti požadovaných informací se provádí z hlediska představy, kterou mohla Komise oprávněně mít v okamžiku podání dotčené žádosti, a nikoliv z hlediska skutečné nezbytnosti, kterou tyto informace mohly mít v dalším průběhu řízení. Zadruhé uvedl, že vzhledem k tomu, že délka pozastavení lhůt stanovených článkem 10 nařízení

(ES) č. 139/2004¹⁴ v důsledku přijetí rozhodnutí podle článku 11 uvedeného nařízení závisí na dni sdělení nezbytných informací, neporušuje Komise zásadu proporcionality, když pozastaví řízení do doby, než jí jsou takové informace sděleny.

Pokud jde o žádost o opravu informací sdělených jednou ze stran, u nichž je zjištěno, že jsou nesprávné, Tribunál zdůraznil, že Komise může tuto opravu požadovat, existuje-li riziko, že odhalené nesprávnosti mohou mít významný dopad na posouzení slučitelnosti dotčeného spojení se společným trhem. Dále uvedl, že se nelze dovolávat existence legitimního očekávání za účelem vyhnout se důsledkům porušení povinnosti poskytnout úplné a správné informace pouze z důvodu, že toto porušení nebylo v rámci výše uvedených ověření Komisí odhaleno.

c) Lhůta pro podání žaloby

Ve věci *Qualcomm v. Komise* (rozsudek ze dne 19. června 2009, T-48/04, dosud nezveřejněný) tvrdila Komise, že žaloba podaná společností Qualcomm proti rozhodnutí, jímž bylo konstatováno, že operace, která vedla k získání společné kontroly dvou společností nad společností Toll Collect, provozující systém automatického vybírání mýtného, je neslučitelná se společným trhem, je nepřipustná vzhledem k tomu, že ačkoliv společnost Qualcomm nebylo toto rozhodnutí určeno, jeho předání společnosti Qualcomm bylo oznámením ve smyslu čl. 230 pátého pododstavce, a tudíž lhůta pro podání žaloby začala běžet od tohoto okamžiku. Tribunál argumentaci Komise odmítl. Jednak připomněl, že čl. 20 odst. 1 nařízení (EHS) č. 4064/89¹⁵ ukládá vyhlášení rozhodnutí přijatých podle tohoto nařízení v *Úředním věstníku Evropské unie*, takže výpočet lhůty pro podání žaloby pro osoby, které nejsou adresáty určenými v napadeném rozhodnutí, je třeba provést na základě prvního případu uvedeného v čl. 230 pátém pododstavci ES, tedy od tohoto vyhlášení. Dále zdůraznil, že přijetí extenzivního výkladu pojmu „adresát“ navrhovaného Komisí, zahrnujícího jak adresáta či adresáty určené v rozhodnutí, tak i všechny ostatní osoby, které Komise za takové označí, aniž by tak byly označeny v tomto rozhodnutí, by vedlo ke zpochybnění účinků povinnosti stanovené v čl. 20 odst. 1 uvedeného nařízení, přičemž by Komisi byla přiznána diskreční pravomoc určit mezi osobami, které v rozhodnutí jmenovitě nejsou uvedeny jako adresáti, ty, které mohou podat žalobu ode dne oznámení tohoto rozhodnutí, a nikoli ode dne jeho vyhlášení. Přitom hrozí, že přiznání takové diskreční pravomoci by porušilo zásadu rovného zacházení, jelikož by mezi osobami, které v rozhodnutí jmenovitě nejsou uvedeny jako adresáti rozhodnutí, některé osoby, kterým toto rozhodnutí bylo „oznámeno“, mohly být uvedeny napadnout ode dne jeho „oznámení“, zatímco jiné osoby, kterým toto rozhodnutí „oznámeno“ nebylo, by mohly toto rozhodnutí napadnout ode dne jeho vyhlášení. Mimoto Komise není vždy schopna *a priori* určit osoby, které mohou podat žalobu ode dne oznámení rozhodnutí. V tomto ohledu tedy taková diskriminace nemůže být odůvodněna cílem spočívajícím v co nejrychlejšímu zajištění právní jistoty.

Státní podpory

Sporná agenda v oblasti státních podpor byla významnou součástí činnosti Tribunálu v roce 2009 – bylo vyřízeno 70 věcí, zatímco 46 žalob bylo podáno. Zde lze uvést pouze stručný nástin rozhodnutí týkajících se zaprvé otázky přípustnosti, zadruhé hmotněprávních otázek a zatřetí procesních otázek.

¹⁴ Nařízení Rady (ES) č. 139/2004 ze dne 20. ledna 2004 o kontrole spojování podniků (Úř. věst. L 24, s. 1; Zvl. vyd. 08/03, s. 40).

¹⁵ Tato věc se týkala nařízení Rady (EHS) č. 4064/89 ze dne 21. prosince 1989 o kontrole spojování podniků (opravené znění Úř. věst. 1990, L 257, s. 13; Zvl. vyd. 08/01, s. 31), ve znění nařízení Rady (ES) č. 1310/97 ze dne 30. června 1997 (Úř. věst. L 180, s. 1; Zvl. vyd. 08/01, s. 164).

1. Přípustnost

Judikatura z letošního roku upřesňuje zejména pojmy „akt zakládající právně závazné účinky“ a „právní zájem na podání žaloby“.

Pokud jde o pojem „akt zakládající právně závazné účinky“, Tribunál ve svém rozsudku ze dne 11. března 2009, *TF1 v. Komise* (T-354/05, dosud nezveřejněný) odmítl argumentaci Komise, podle níž není přijato žádné rozhodnutí v případě, že řízení o prošetření existující podpory vede k tomu, že členský stát akceptuje navrhovaná vhodná opatření, nebo k tomu, že je řízení omezeno na kvazismluvni postup. Platí, že státy a Komise mohou o navrhovaných vhodných opatřeních diskutovat, řízení o prošetření existující podpory je však ukončeno rozhodnutím napadnutelným žalobou až tehdy, když Komise rozhodne, že akceptuje závazky státu jakožto závazky, které představují uspokojivou odpověď na výtky, které Komise vznesla.

Ve svém rozsudku ze dne 9. června 2009, *NDSHT v. Komise* (T-152/06, dosud nezveřejněný, probíhá řízení o kasačním opravném prostředku) Tribunál rozhodl, že povinnost Komise přijmout rozhodnutí jako odpověď na stížnost se týká pouze hypotézy upravené v článku 13 nařízení č. 659/1999¹⁶. Článek 20 odst. 2 druhá věta téhož nařízení stanoví, že Komise se může omezit na písemné informování stěžovatele o tom, že neexistuje dostatečný základ k vyjádření se k případu. Tak je tomu zejména v případě, kdy nelze použít článek 13 tohoto nařízení, protože se stížnost netýká protiprávní podpory, ale vztahuje se ve skutečnosti k existující podpoře.

Z výlučné iniciativy Komise v oblasti existujících podpor vyplývá, že stěžovatel nemůže Komisi prostřednictvím své stížnosti přinutit, aby posoudila slučitelnost existující podpory. Pokud má Komise po prvním hodnocení za to, že se stížnost netýká protiprávní podpory, ale podpory existující, nemá povinnost přijmout rozhodnutí ve smyslu článku 4 nařízení č. 659/1999 určené dotyčným členskému státu a nemůže být nucena zahájit řízení podle čl. 88 odst. 1 ES. Proto dopis, který kvalifikuje podporu oznámenou ve stížnosti jako existující podporu, nevykazuje vlastnosti rozhodnutí se závaznými právními účinky, které by se mohly dotknout zájmů žalobkyně.

Pokud jde o právní zájem na podání žaloby, Tribunál ve výše uvedeném rozsudku *TF1 v. Komise* rozhodl, že nelze mít za to, že žalobkyně neměla právní zájem na podání žaloby z důvodu, že napadené rozhodnutí pro ni v rozsahu, v němž ukládalo podmínky podpor, jejichž příjemcem byla konkurenční společnost, bylo příznivé. Taková úvaha totiž spočívá na předpokladu, že námitky ohledně meritů rozhodnutí, obzvláště ohledně zjevně nepřiměřeného charakteru závazků, jejichž cílem je zajistit slučitelnost režimu podpor se společným trhem, jsou nesprávné. Zrušení napadeného rozhodnutí z důvodu zjevného pochybení Komise při stanovení vhodných opatření, která mají být provedena, nebo z důvodu nedostatečného odůvodnění přiměřenosti těchto opatření vůči zjištěným problémům, by však neuvedlo žalobkyni do méně příznivé situace, než je situace vyplývající z napadeného rozhodnutí. Takové zrušení by tedy znamenalo, že se napadené rozhodnutí buď vyznačovalo, nebo mohlo vyznačovat nepřiměřenými závazky, a proto bylo pro žalobkyni nepříznivé.

Ve svém rozsudku ze dne 10. února 2009, *Deutsche Post a DHL International v. Komise* (T-388/03, dosud nezveřejněný, probíhá řízení o kasačním opravném prostředku) upřesnil Tribunál, že zúčastněné strany ve smyslu čl. 88 odst. 2 ES mají zájem na zrušení rozhodnutí Komise, které bylo přijato po provedení předběžného přezkumného řízení, jelikož takové zrušení vyžaduje,

¹⁶ Nařízení Rady (ES) č. 659/1999 ze dne 22. března 1999, kterým se stanoví prováděcí pravidla k článku [88 ES] (Úř. věst. L 83, s. 1; Zvl. vyd. 08/01, s. 339).

aby Komise zahájila formální vyšetřovací řízení, a umožňuje jim, aby předložily své připomínky, a ovlivnily tak nové rozhodnutí. V tomtó rámci Tribunálu nepřísluší, aby srovnával žalobní důvody s argumenty, které předložily žalobkyně na obranu v odlišném sporu.

2. Hmotněprávní pravidla

a) Poskytnutí hospodářské výhody

V rozsudku ze dne 11. února 2009 *Iride a Irede Energia v. Komise* (T-25/07, dosud nezveřejněný, probíhá řízení o kasačním opravném prostředku) se Tribunál vyjádřil k otázce, zda je liberalizace určitého trhu součástí vývoje, který musí hospodářské subjekty očekávat, nebo zda naopak obvyklé tržní podmínky znamenají zachování stávajícího právního rámce. Připomněl, že v demokratickém státě může být právní rámec kdykoli změněn, a to tím spíše jestliže starší právní rámec počítal s uzavřeností vnitrostátního či regionálního trhu s cílem vytvářet monopolní postavení. Z toho vyplývá, že takové otevření dříve uzavřeného trhu nelze ve vztahu k obvyklým tržním podmínkám kvalifikovat jako anomálii.

Hospodářské subjekty v tomto ohledu mají právo na ochranu svého legitimního očekávání. Nicméně pokud jim tato ochrana byla skutečně poskytnuta, nelze přijmout jejich požadavek, aby se uskutečnila určitým způsobem spíše než jiným, a sice tak, že podpora vyrovnávající ztrátu utrpěnou změnou rámce bude vyloučena z pojmu „podpora“ ve smyslu čl. 87 odst. 1 ES, a nikoli tak, že toto opatření bude prohlášeno za slučitelné se společným trhem na základě čl. 87 odst. 3 ES.

Tribunál rovněž použil zásadu stanovenou v rozsudku Soudního dvora ze dne 15. května 1997, *TWD v. Komise*¹⁷, podle níž Komise nepřekračuje posuzovací pravomoc, kterou disponuje, pokud v případě, že je jí předložen záměr podpory, kterou členský stát hodlá poskytnout určitému podniku, přijme rozhodnutí, kterým tuto podporu prohlásí za slučitelnou se společným trhem, avšak s výhradou, že podnik nejprve vrátí starší protiprávní podporu, a to z důvodu kumulovaného účinku dotčených podpor. Skutečnost, že starší protiprávní podpora nebyla poskytnuta jako individuální podpora, ale v rámci režimu podpor a že přesný přínos pro podniky, které byly jejími příjemci, nemohl být kvůli nedostatku spolupráce dotčeného členského státu Komisí určen, nemůže odůvodnit neuplatnění uvedené zásady, neboť jakékoliv jiné řešení by znamenalo odměnit nedodržování povinnosti loajální spolupráce a zbavilo by systém kontroly státních podpor účinnosti.

V tomto ohledu se povinnost, kterou má členský stát a potenciální příjemci nových podpor, poskytnout Komisi informace, které mohou umožnit prokázat, že jsou tyto podpory slučitelné se společným trhem, vztahuje i na nutnost prokázat neexistenci kumulovaného účinku nové podpory se staršími protiprávními podporami. Jestliže Komise nebyla schopna z důvodu nesplnění uvedené povinnosti ze strany členského státu a podniku, který byl potenciálním příjemcem podpory, posoudit narušení hospodářské soutěže vyplývající z tohoto kumulovaného účinku, nelze chybějící vymezení či analýzu relevantního trhu Komisi vytýkat.

b) Služby obecného hospodářského zájmu

Ve výše uvedeném rozsudku *Deutsche Post a DHL International v. Komise* Tribunál uvedl, že vyjádření uvedená v rozsudku Soudního dvora ze dne 24. července 2003, *Altmark*¹⁸, jsou plně použitelná na

¹⁷ C-355/95 P, Recueil, s. I-2549, body 25 až 27.

¹⁸ C-280/00, Recueil, s. I-7747.

dřívější rozhodnutí Komise. Skutečnost, že Komise nemohla v rámci předběžného přezkumného řízení podle čl. 88 odst. 2 ES provést úplný přezkum, pokud jde o posouzení přiměřené povahy výše vyrovnání poskytnutého za službu obecného hospodářského zájmu, tak představuje indicii o existenci závažných obtíží s posouzením, zda je podpora slučitelná se společným trhem.

Ve výše uvedeném rozsudku *TF1 v. Komise* Tribunál potvrdil, že podmínky stanovené v rozsudku *Altmark*, jejichž cílem je určit existenci státní podpory ve smyslu čl. 87 odst. 1 ES, nelze zaměňovat s přezkumem podle čl. 86 odst. 2, který umožňuje stanovit, zda lze opatření představující státní podporu považovat za slučitelné se společným trhem.

Tribunál rovněž zdůraznil, že vzhledem k tomu, že zkoumání existujících podpor může vést pouze k opatřením do budoucnosti, případná nadměrná kompenzace v minulosti sice může být relevantní pro posouzení slučitelnosti existující podpory se společným trhem, avšak to nic nemění na tom, že takové prošetření není samo o sobě nutně nezbytné pro správné posouzení potřeby navrhnout vhodná opatření do budoucnosti a pro vymezení těchto opatření. Riziko nebo neexistence rizika budoucí nadměrné kompenzace závisí nakonec hlavně na konkrétní úpravě samotného režimu financování, a nikoli na okolnosti, že tento režim v praxi způsobil nadměrnou kompenzaci v minulosti.

c) Kritérium soukromého investora v tržním hospodářství

V rozsudku ze dne 15. prosince 2009, *EDF v. Komise* (T-156/04, dosud nezveřejněný) Tribunál připomněl, že zásah orgánů veřejné moci do kapitálu určitého podniku v jakékoli podobě může představovat státní podporu. Tak tomu však není v případě, kdy za použití zásady rovného zacházení s veřejnými a soukromými podniky poskytne stát přímo či nepřímo kapitál určitému podniku za okolností, které odpovídají obvyklým tržním podmínkám. V situacích, kdy zásah nespadá do oblasti výkonu veřejné moci, se tedy uplatní kritérium soukromého hospodářského subjektu za účelem určení, zda by tento zásah mohl být učiněn soukromým hospodářským subjektem za účelem dosažení zisku. V tomto ohledu Tribunál zdůrazňuje, že z ustálené judikatury vyplývá, že pro posouzení, zda opatření přijatá státem spadají do výsad veřejné moci, nebo vyplývají z povinností, které musí plnit stát jakožto akcionář, je třeba posoudit tato opatření nikoli v závislosti na jejich formě, ale v závislosti na jejich povaze, předmětu a pravidlech, kterým podléhají, přičemž se musí přihlídnout k cíli sledovanému dotčenými opatřeními.

V daném případě měl Tribunál za to, že Komise nepřezkoumala, zda zvýšení kapitálu společnosti Électricité de France (EDF) uskutečněné Francouzskou republikou prostřednictvím vzdání se daňové pohledávky bylo s ohledem na kritérium soukromého investora legálním opatřením. Podle Komise se toto kritérium nemohlo na tuto daňovou výhodu použít vzhledem k tomu, že takové vzdání se vyplývalo z výkonu regulačních pravomocí státu nebo z jeho výsad veřejné moci. Tribunál tuto argumentaci odmítl a zdůraznil, že uplatnění kritéria soukromého investora nemůže být vyloučeno jen proto, že zvýšení kapitálu EDF vyplývá ze vzdání se daňové pohledávky, kterou stát vůči EDF měl. Komisi totiž za takových okolností příslušelo ověřit, zda by soukromý investor učinil investici ve srovnatelné výši za podobných podmínek, nezávisle na formě zásahu státu za účelem zvýšení kapitálu EDF a na případném použití daňových zdrojů za tímto účelem, a to s cílem ověřit hospodářskou účelnost této investice a porovnání této investice s chováním, které by vykazoval takový investor vůči témuž podniku za stejných podmínek. Tribunál mimoto uvedl, že tato povinnost Komise ověřit, zda kapitál byl státem poskytnut za podmínek, které odpovídají obvyklým tržním podmínkám, existuje nezávisle na formě, ve které byl kapitál státem poskytnut, ať tato forma může či nemůže být podobná formě, kterou by mohl použít soukromý investor.

Tribunál nakonec uvedl, že kritérium soukromého investora má konkrétně za cíl ověřit, zda by navzdory tomu, že má stát k dispozici prostředky, které nemá k dispozici soukromý investor, přijal posledně uvedený za stejných okolností rozhodnutí o investici srovnatelné s rozhodnutím státu. Povaha pohledávky přeměněné na kapitál, a tudíž skutečnost, že soukromý investor nemůže mít daňovou pohledávku, tedy nejsou relevantní, pokud jde o otázku, zda se musí či nemusí uplatnit kritérium soukromého investora. Tribunál v důsledku toho dospěl k závěru, že Komise se tím, že odmítla přezkoumat sporné opatření v jeho kontextu a uplatnit kritérium soukromého investora, dopustila nesprávného právního posouzení. Tribunál z toho důvodu rozhodl o částečném zrušení napadeného rozhodnutí.

d) Povinnost navrácení podpory

V rozsudcích ze dne 30. listopadu 2009, *Francie v. Komise a France Télécom v. Komise* (T-427/04 a T-17/05, dosud nezveřejněný) Tribunál znovu potvrdil judikaturu, podle níž výpočet částky podpory, která má být navrácena, musí být na základě údajů uvedených v rozhodnutí možné uskutečnit bez nadměrných obtíží. Rozhodl, že Komise jednala oprávněně, když se omezila na konstatování povinnosti navrácení dotčené podpory a ponechala starost o výpočet přesné částky podpory k vrácení na vnitrostátních orgánech, a to zejména vyžaduje-li tento výpočet, aby byly vzaty v úvahu režimy zdanění nebo sociálního zabezpečení, jejichž podmínky jsou stanoveny použitelnou vnitrostátní právní úpravou. V daném případě je třeba zdůraznit skutečnost, že Komise stanovila určité rozpětí.

Tribunál v tomto ohledu uvádí, že Komise v napadeném rozhodnutí stanovila, že částka podpory by měla být od 798 do 1140 milionů eur. Z toho vyplývá, že částku 798 milionů eur je třeba považovat za minimální částku podpory, která má být navrácena. Částky tvořící dané rozpětí, do něhož spadá částka dotčené podpory, mají pouze informativní charakter, a napadené rozhodnutí tak obsahuje přiměřené informace, které měly Francouzské republice samotné bez nadměrných obtíží umožnit určit konečnou částku podpory k navrácení. Tribunál mimoto potvrdil judikaturu, na základě níž musí být možné provést výpočet částky pokuty k navrácení bez nadměrných obtíží s ohledem na informace uvedené v rozhodnutí Komise. Co se týče výkladu napadeného rozhodnutí Soudním dvorem¹⁹, měl Tribunál za to, že částka podpory k navrácení v daném případě mohla být bez nadměrných obtíží vypočtena a byla rovna nejméně dolní hranici rozpětí určeného Komisí.

3. Procesní pravidla

a) Formální vyšetřovací řízení

V rozsudku ze dne 18. listopadu 2009, *Scheucher-Fleisch a další v. Komise* (T-375/04, dosud nezveřejněný) připomněl Tribunál, že Komise je povinna zahájit formální vyšetřovací řízení zejména tehdy, když se s ohledem na informace získané v průběhu předběžného přezkoumání i nadále potýká s významnými obtížemi spojenými s posouzením dotčeného opatření. Komise však byla v okamžiku, kdy zkoumala slučitelnost dotčených podpor se společným trhem, seznámena s tím, že jeden z článků dotčeného vnitrostátního zákona nesplňuje podmínku uvedenou v pokynech ke státní podpoře na reklamu, podle níž vnitrostátní režim kontroly jakosti nemůže být omezen na výrobky určitého původu. Toto ustanovení proto vyvolávalo pochybnosti ohledně slučitelnosti dotčených podpor s pokyny ke státní podpoře na reklamu a muselo vést k zahájení řízení podle čl. 88 odst. 2 ES. Tribunál proto napadené rozhodnutí zrušil.

¹⁹ Rozsudek ze dne 18. října 2007, *Komise v. Francie* (C-441/06, Sb. rozh. s. I-8887).

Ve výše uvedeném rozsudku *Francie v. Komise a France Télécom v. Komise* uvedl mimoto Tribunál, že skutečnost, že Komise v napadeném rozhodnutí změnila analýzu oproti rozhodnutí zahajujícímu formální vyšetřovací řízení, může vést k porušení práva státu na obhajobu pouze tehdy, pokud informace uvedené v tomto rozhodnutí nebo následně poskytnuté při diskusi v rámci správního řízení, neumožnily tomuto státu se užitečně vyjádřit k veškerým otázkám skutkového a právního stavu, který je popsán v napadeném rozhodnutí. Naproti tomu rozdíly mezi napadeným rozhodnutím a rozhodnutím o zahájení řízení vyplývající z toho, že Komise zcela nebo částečně převzala argumenty předložené tímto státem, nemohou pojmově vést k porušení práva tohoto státu na obhajobu.

Stejně tak v rozsudku ze dne 4. září 2009, *Itálie v. Komise* (T-211/05, dosud nezveřejněný) uvedl Tribunál, že formální vyšetřovací řízení umožňuje prohloubit a objasnit otázky vznesené v rozhodnutí o zahájení řízení, takže případný rozpor mezi tímto rozhodnutím a konečným rozhodnutím nemůže být sám o sobě považován za vadu, již je stížena legalita tohoto konečného rozhodnutí. Z žádného ustanovení týkajícího se přezkumu státních podpor nevyplývá, že by Komise byla povinna dotčený členský stát informovat o svém postoji před tím, než přijme své rozhodnutí, pokud členský stát byl vyzván k podání připomínek.

b) Legitimní očekávání

Ve věci, v níž byl vydán rozsudek ze dne 9. září 2009, *Diputación Foral de Álava a další v. Komise* (T-30/01 až T-32/01 a T-86/02 až T-88/02, dosud nezveřejněný, probíhá řízení o kasačním opravném prostředku) žalobci tvrdili, že chování Komise představovalo výjimečnou okolnost, která mohla vyvolat jejich legitimní očekávání ohledně souladu dotčených režimů podpor s právními předpisy z důvodu nezveřejnění upozornění pro případné příjemce podpor stanoveného ve sdělení z roku 1983 o protiprávních podporách.

Ačkoliv Tribunál toto nezveřejnění v Úředním věstníku považoval za politováníhodné, uvedl, že to nic nemění na tom, že informace obsažená v uvedeném sdělení byla jednoznačná. Výklad zastávaný žalobci by navíc uvedenému sdělení z roku 1983 o protiprávních podporách přiznal rozsah, který je v rozporu s čl. 88 odst. 3 ES. Nejistá povaha protiprávně poskytnutých podpor totiž vyplývá z užitečného účinku povinnosti oznámení stanovené v čl. 88 odst. 3 ES a nezávisí na tom, zda bylo, či nebylo v Úředním věstníku zveřejněno upozornění stanovené ve sdělení z roku 1983 o protiprávních podporách.

Navrácení protiprávně poskytnutých podpor nemůže být znemožněno pouze z důvodu, že takové upozornění nebylo Komisí zveřejněno, protože jinak by byl narušen systém přezkumu státních podpor zavedený Smlouvou. Tribunál z toho vyvozuje, že nezveřejnění upozornění stanoveného ve sdělení z roku 1983 o protiprávních podporách tudíž nepředstavuje výjimečnou okolnost, která by mohla vyvolat jakékoliv očekávání ohledně souladu protiprávně poskytnutých podpor s právními předpisy.

Mimoto ve výše uvedených rozsudcích *Francie v. Komise a France Télécom v. Komise* Tribunál uvedl, že cílem povinnosti oznámit opatření, která mohou vést k poskytnutí státních podpor podnikům, je právě umožnit odstranění veškerých pochybností o tom, zda tato opatření skutečně představují státní podpory. K datu přijetí zákona, který upravil zvláštní způsob zdanění vztahující se na France Télécom, nebylo jasné, zda tento režim bude podniku poskytovat výhodu. Tribunál měl tedy za to, že Francie měla toto opatření oznámit Komisi. Vzhledem k tomu, že toto oznámení před zavedením dotčeného režimu zdanění neprovedla, nemohla se dovolávat dodržení zásady ochrany legitimního očekávání, aniž by prokázala existenci výjimečných okolností.

c) Postup přijímání rozhodnutí

Ve výše uvedených rozsudcích *Francie v. Komise* a *France Télécom v. Komise* poskytl Tribunál významné upřesnění týkající se postupu přijímání rozhodnutí Komise v oblasti státních podpor. Tribunál totiž rozhodl, že nelze vyloučit, aby kolegium členů Komise pověřilo, jak stanoví čl. 13 druhý pododstavec jednacího řádu Komise²⁰, jednoho nebo více svých členů, aby přijali konečné znění rozhodnutí, jehož obsah byl již vymezen během jednání. Využije-li Komise této možnosti, přísluší soudu, který rozhoduje o otázce řádného výkonu tohoto pověření, aby ověřil, zda lze mít za to, že kolegium členů Komise přijalo dotčené rozhodnutí ohledně všech jeho skutkových a právních prvků. Tribunál v daném případě konstatoval, že formální rozdíly mezi verzí napadeného rozhodnutí, která byla přijata dne 2. srpna 2004, a textem, který byl schválen kolegiem členů Komise ve dnech 19. a 20. července 2004, nemají vliv na dosah napadeného rozhodnutí, a žalobnímu důvodu nevyhověl.

Ochranná známka Společenství

Rozhodnutí týkající se použití nařízení (ES) č. 40/94 nahrazeného nařízením (ES) č. 207/2009²¹, které však v podstatě pouze kodifikovalo pravidla o ochranné známce Společenství, jež byla vícekrát a zásadním způsobem od roku 1994 novelizována, představují v roce 2009 stále významnou část věcí vyřízených Tribunálem (168 věcí, tedy 30 % z celkového počtu věcí vyřízených v roce 2009).

1. Absolutní důvody pro zamítnutí zápisu a důvody absolutní neplatnosti

Článek 7 odst. 1 písm. c) nařízení č. 40/94 zakazuje, aby jako ochranné známky Společenství byla zapsána označení, která z důvodu jejich popisného charakteru nejsou způsobilá plnit funkci údaje o obchodním původu výrobků nebo služeb, jež označují. Podle ustálené judikatury krom toho musí být popisný charakter označení posuzován s ohledem jednak na předmětné výrobky nebo služby a jednak na jeho vnímání relevantní veřejností²².

V rozsudku ze dne 19. listopadu 2009, *Torresan v. OHIM – Klosterbrauerei Weissenhohe (CANNABIS)* (T-234/06, dosud nezveřejněný) zamítl Tribunál žalobu směřující proti rozhodnutí odvolacího senátu Úřadu pro harmonizaci na vnitřním trhu (ochranné známky a vzory) (OHIM), podle něhož slovní označení CANNABIS pro běžného spotřebitele popisuje vlastnosti piva, vína a jiných alkoholických nápojů, mezi jejichž přísadami může figurovat konopí používané jako aroma při jejich výrobě. Tento závěr není zpochybněn skutečností, že výraz „konopí“ je evokativním pojmem a narážkou, která vyvolává myšlenku pozitivu, úniku nebo relaxace.

Mimoto v rozsudcích ze dne 19. listopadu 2009, *Agencja Wydawnicza Technopol v. OHIM* (222, 333 a 555) (T-200/07 až T-202/07), (350, 250 a 150) (T-64/07 až T-66/07), (1000) (T-298/06) (nezveřejněné), Tribunál upřesnil, že slovní označení tvořená výhradně čísly popisují takové výrobky, jako jsou brožury, periodika, denní tisk a hry v rozsahu, v němž odkazují na vlastnosti uvedených výrobků, zvláště počet stran, děl, informací a kompilovaných her.

²⁰ Úř. věst. L 308, 8.12.2000, s. 26; Zvl. vyd. 01/03, s. 213.

²¹ Nařízení Rady (ES) č. 40/94 ze dne 20. prosince 1993 o ochranné známce Společenství (Úř. věst. 1994, L 11, s. 1; Zvl. vyd. 17/01, s. 146), nahrazené nařízením Rady (ES) č. 207/2009 ze dne 26. února 2009 o ochranné známce Společenství (Úř. věst. L 78, s. 1). Tato zpráva nicméně obsahuje odkazy pouze na číslování článků podle nařízení č. 40/94.

²² Rozsudky Soudního dvora ze dne 20. září 2001, *Procter & Gamble v. OHIM*, C-383/99 P, Recueil, s. I-6251, bod 39, a ze dne 21. října 2004, *OHIM v. Erpo Möbelwerk*, C-64/02 P, Sb. rozh. s. I-10031, bod 43.

Co se týče obrazových označení tvořených čísly zarámovanými v obdélníku a doplněnými barevnými ozdobami, byl Tribunál rovněž vyzván k tomu, aby se v rozsudku ze dne 19. listopadu 2009, *Agencja Wydawnicza Technopol v. OHIM (100 a 300)* (T-425/07 a T-426/07, dosud nezveřejněný) vyjádřil k důsledkům skutečnosti, že podnik, jenž podal přihlášku těchto označení jako ochranných známek Společenství, odmítl v souladu s čl. 38 odst. 2 nařízení č. 40/94 prohlásit, že se vzdává uplatnění výlučného práva ve vztahu k uvedeným číslům. Poté, co připomněl, že na základě tohoto ustanovení, obsahuje-li ochranná známka prvek, který postrádá rozlišovací způsobilost a může-li ponechání tohoto prvku ve známce vyvolat pochybnosti o rozsahu přiznané ochrany, může OHIM jako podmínku pro zápis požadovat, aby přihlašovatel prohlásil, že nebude uplatňovat výlučné právo ve vztahu k tomuto prvku, Tribunál uvedl, že funkcí těchto prohlášení je zdůraznění skutečnosti, že výlučné právo přiznané majiteli ochranné známky se nevztahuje na nerozlišující prvky, které ji tvoří, a že posouzení rozlišovací způsobilosti prvků přihlašovaných ochranných známek v rámci čl. 38 odst. 2 nařízení č. 40/94 se nesmí provádět ve vztahu k celkovému dojmu, který uvedené ochranné známky vyvolávají, ale ve vztahu k prvkům, které je tvoří.

Krom toho se Tribunál v rozsudcích ze dne 30. září 2009, *JOOP! v. OHIM (!)* (T-75/08, nezveřejněný) a *(Znárodně vykřičníku umístěného v obdélníku)* (T-191/08, nezveřejněný) znovu vyjádřil k rozlišovací způsobilosti velmi jednoduchých obrazových označení, a to samostatně znázorněného vykřičníku nebo vykřičníku umístěného v obdélníku. Připomněl, že zápis ochranné známky, která se skládá z označení, která jsou užívána jako reklamní slogany, údaje o jakosti nebo výrazy vybízející ke koupi výrobků nebo služeb, na které se tato ochranná známka vztahuje, není z důvodu takového užívání vyloučen jako takový. Označení, které plní jiné funkce než funkce ochranné známky v klasickém smyslu, má nicméně rozlišovací způsobilost pouze tehdy, pokud může být bez dalšího vnímáno jako údaj o obchodním původu předmětných výrobků nebo služeb. Uvedl dále, že v projednávané věci spotřebitel, včetně spotřebitele věnujícího zvýšenou pozornost, nebyl schopen určit původ označených výrobků na základě vykřičníku, který je vnímán spíše jako pochvala, a to i když byl umístěn v obdélníkovém rámečku, který jako druhotný prvek dodával předmětnému označení vzhled etikety. Mimoto v rozsudku ze dne 20. ledna 2009, *Pioneer Hi-Bred International v. OHIM (OPTIMUM)* (T-424/07, nezveřejněný) upřesnil Tribunál, že právě z důvodu jeho obvyklého užívání v běžném jazyce, jakož i jeho užívání v obchodě jako druhového pochvalného pojmu, nelze označení OPTIMUM považovat za způsobilé identifikovat obchodní původ výrobků, které označuje, a že skutečnost, že jsou dotčené výrobky určeny specializované veřejnosti, na tomto posouzení nic nemění vzhledem k tomu, že úroveň pozornosti takové veřejnosti, která je v zásadě vysoká, je ohledně údajů propagačního charakteru relativně nízká.

Na základě čl. 7 odst. 3 nařízení č. 40/94 lze ochrannou známku zapsat, získala-li užíváním rozlišovací způsobilost ve vztahu k výrobkům a službám, pro které je její zápis požadován. V tomto ohledu v rozsudku ze dne 28. října 2009, *BCS v. OHIM – Deere (Kombinace zelené a žluté barvy)* (T-137/08, dosud nezveřejněný, probíhá řízení o kasačním opravném prostředku), Tribunál nejprve připomněl, že jakékoliv užívání označení, v projednávaném případě kombinace zelené a žluté barvy, nepředstavuje nezbytně jeho užívání jako ochranné známky. V daném případě se však rozhodnutí OHIM neprohlásit ochrannou známku tvořenou uvedeným označením za neplatnou zakládalo zejména na prohlášeních profesních sdružení, podle kterých kombinace zelené a žluté barvy odkazuje na zemědělské stroje vedlejší účastnice řízení, a na skutečnosti, že poslední jmenovaná tutéž kombinaci barev na svých strojích používala po značnou dobu. Tribunál krom toho uvedl, že přestože je nutné prokázat, že zpochybněná ochranná známka získala rozlišovací způsobilost v celé Unii, není nikterak vyžadováno, aby pro každý členský stát byl předložen stejný typ důkazu.

2. Relativní důvody pro zamítnutí zápisu a důvody relativní neplatnosti

Hlavní přínosy judikatury tohoto roku se týkají posouzení podobnosti označení a hodnocení nebezpečí záměny. Tribunál nejprve v rozsudku ze dne 28. října 2009, *CureVac v. OHIM – Qiagen (RNAiFect)* (T-80/08, dosud nezveřejněný) měl za to, že podobnost mezi označeními RNAiFect a RNaActive vyplývající z totožnosti jejich tří prvních písmen je výrazně oslabena rozdíly mezi jejich pěti posledními písmeny. Uvedl, že ačkoliv je pravda, že spotřebitel přikládá obvykle větší význam počáteční části slov, jelikož je vyslovována s větším důrazem, nepovažuje veřejnost popisný nebo málo rozlišující prvek, který je součástí kombinované ochranné známky, za rozlišující a dominantní prvek v celkovém dojmu, kterým tato ochranná známka působí. V dané věci měl přitom prvek „rna“ omezenou rozlišovací způsobilost vzhledem k tomu, že spotřebitel předpokládá existenci odkazu na chemickou sloučeninu. Z tohoto důvodu nemohl být tento prvek považován veřejností za rozlišující a dominantní prvek v celkovém dojmu, kterým dotčené kombinované ochranné známky působí. Naproti tomu v rozsudku ze dne 2. prosince 2009, *Volvo Trademark v. OHIM – Grebenshikova (SOLVO)* (T-434/07, dosud nezveřejněný), měl Tribunál za to, že mezi označeními SOLVO a VOLVO existuje určitý stupeň podobnosti z fonetického hlediska, a tudíž se OHIM neprávem domníval, že není třeba provést celkové posouzení nebezpečí záměny.

Dále v rozsudku ze dne 8. července 2009, *Laboratorios Del Dr. Esteve v. OHIM – Ester C (ESTER-E)* (T-230/07, nezveřejněný) upřesnil Tribunál určité okolnosti, za kterých může porovnání označení z pojmového hlediska neutralizovat podobnosti mezi týmiž označeními z hlediska vzhledového a fonetického. Uvedl, že zatímco označení ESTEVE nemá v úředních jazycích Unie s výjimkou španělštiny žádný význam, označení ESTER-E je spojováno s dobře známým křestním jménem nebo s chemickou sloučeninou a tento rozdíl mezi uvedenými označeními z pojmového hlediska odůvodňuje neexistenci nebezpečí záměny. Naproti tomu v rozsudku ze dne 29. října 2009, *Peek & Cloppenburg v. OHIM – Redfil (Agile)* (T-386/07, nezveřejněný) upřesnil Tribunál, že takovýmito okolnostmi nejsou situace, kdy má označení, jehož význam může relevantní veřejnost okamžitě pochopit, pouze omezenou rozlišovací způsobilost ve vztahu k dotčeným výrobkům nebo službám. Měl za to, že rozdíl mezi označeními Aygill's a Agile z pojmového hlediska není dostatečný pro neutralizaci podobností mezi těmito označeními z hlediska vzhledového a fonetického. S ohledem na dotčené výrobky, kterými byly sportovní potřeby a oděvy, mělo totiž slovo „agile“ pochvalný charakter, který vzhledem k uvedeným podobnostem mohl být spotřebiteli rovněž spojován se starší ochrannou známkou. Krom toho v rozsudku ze dne 23. září 2009, *Viñedos y Bodegas Príncipe Alfonso de Hohenlohe v. OHIM – Byass (ALFONSO)* (T-291/07, nezveřejněný) potvrdil Tribunál posouzení OHIM, podle něhož jsou starší ochranná známka PRINCIPE ALFONSO a přihlašovaná ochranná známka ALFONSO pro španělského spotřebitele pojmově odlišné, zejména v rozsahu, v němž prvek „principe“ individualizuje jednu osobu mezi všemi, již mají stejné jméno, a toto označení má jasný a určitý význam, takže ho relevantní veřejnost může okamžitě pochopit.

Co se týče porovnání výrobků nebo služeb, v rozsudku ze dne 22. ledna 2009, *Commercy v. OHIM – easyGroup IP Licensing (easyHotel)* (T-316/07, dosud nezveřejněný) Tribunál poté, co připomněl, že výrobky nebo služby jsou komplementární, existuje-li mezi nimi takový vztah, že jeden je nezbytný nebo důležitý pro užití druhého, upřesnil, že tato definice znamená, že tyto výrobky nebo služby mohou být užívány společně, a tudíž jsou určeny téže veřejnosti.

Další významný vývoj v judikatuře tohoto roku se týká čl. 8 odst. 4 nařízení č. 40/94, zejména v rámci řízení o prohlášení neplatnosti. V rozsudku ze dne 24. března 2009, *Moreira da Fonseca v. OHIM – General Óptica (GENERAL OPTICA)* (T-318/06 až T-321/06, dosud nezveřejněný) připomněl Tribunál, že k tomu, aby bylo možné zabránit zápisu ochranné známky Společenství nebo žádat o její prohlášení za neplatnou na základě uvedeného ustanovení, musí namítané označení splňovat kumulativně čtyři podmínky: musí být užíváno v obchodním styku; jeho význam nesmí

být pouze místní; právo k tomuto označení muselo vzniknout v souladu s právem členského státu, ve kterém bylo označení užíváno přede dnem podání přihlášky ochranné známky Společenství, a musí svému majiteli přiznávat možnost zakázat užívání pozdější ochranné známky. Dále Tribunál upřesnil, že první dvě podmínky musí být vykládány pouze ve světle práva Unie, zatímco další dvě podmínky musí být posuzovány s ohledem na kritéria stanovená použitelným vnitrostátním právem. Konečně, co se týče druhé podmínky, Tribunál rozhodl, že jednak význam musí být hodnocen s ohledem jak na jeho zeměpisný rozměr, tak na hospodářský rozměr, a dále skutečnost, že označení přiznává svému majiteli výlučné právo na celém území státu, sama o sobě nepostačuje k prokázání toho, že jeho význam není pouze místní. Mimoto v rozsudku ze dne 11. června 2009, *Last Minute Network v. OHIM – Last Minute Tour (LAST MINUTE TOUR)* (T-114/07 a T-115/07, dosud nezveřejněný) Tribunál zdůraznil, že v rámci používání výše uvedeného ustanovení byl odvolací senát povinen zohlednit jak právní předpisy dotyčného členského státu, použitelné na základě odkazu uvedeného v tomto ustanovení, tak relevantní vnitrostátní judikaturu.

Dále pak v rozsudku ze dne 14. května 2009, *Fiorucci v. OHIM – Edwin (ELIO FIORUCCI)*, (T-165/06, dosud nezveřejněný, probíhá řízení o kasačním opravném prostředku) Tribunál ověřoval, zda byly odvolacím senátem OHIM dodrženy podmínky použití čl. 52 odst. 2 nařízení č. 40/94. Elio Fiorucci se v dané věci domáhal zejména neplatnosti ochranné známky ELIO FIORUCCI, přičemž uplatňoval své právo na jméno, chráněné italským právem. Tribunál poté, co připomněl, že na základě tohoto ustanovení může OHIM prohlásit ochrannou známku Společenství za neplatnou v případě, že její užívání může být zakázáno zejména na základě práva na jméno chráněného vnitrostátním právem, konstatoval, že ochrana zaručená relevantním ustanovením italského práva není vyloučena, stalo-li se jméno dotyčné osoby proslulým v důsledku obchodní činnosti, kterou tato osoba vykonává.

V rozsudku ze dne 30. června 2009, *Danjaq v. OHIM – Mission Productions (Dr. No)* (T-435/05, dosud nezveřejněný) dále Tribunál stanovil, že totéž označení může být chráněno jakožto originální dílo autorským právem a jakožto údaj o obchodním původu výrobků nebo služeb, jež označuje, právem ochranných známek. Tribunál připomněl, že obě tato výhradní práva jsou založena na odlišných vlastnostech, a sice v prvním případě na originalitě výtvaru a v druhém případě na způsobilosti označení rozlišit uvedený obchodní původ. I když tak název filmu může být v souladu s určitými vnitrostátními právními předpisy chráněn jakožto umělecký výtvar nezávisle na ochraně přiznané samotnému filmu, nepožívá automaticky ochrany přiznané ochranným známkám. Z toho důvodu i za předpokladu, že označení Dr. No a Dr. NO umožňují odlišit film s tímto názvem od ostatních filmů série „James Bond“, nelze tím prokázat, že tato označení informují o obchodním původu dotyčných výrobků a služeb.

Konečně Tribunál objasnil pravidla týkající se důkazu o skutečném užívání starší ochranné známky v rámci řízení o prohlášení neplatnosti. V rozsudku ze dne 12. června 2009, *Harwin International v. OHIM – Cuadrado (Pickwick COLOUR GROUP)* (T-450/07, dosud nezveřejněný) uvedl, že OHIM byl povinen posoudit otázku důkazu o skutečném užívání starší ochranné známky i přesto, že majitel ochranné známky Společenství, jejíž prohlášení neplatnosti je navrhováno, nepodal v tomto směru zvláštní návrh, ale zpochybňoval důkazy předložené za tímto účelem majitelem starší ochranné známky.

3. Důvody zrušení

Na základě článku 50 nařízení č. 40/94 může ke zrušení práv majitele ochranné známky Společenství dojít zejména tehdy, mohlo-li by její užívání klamat veřejnost, pokud jde o povahu, jakost nebo zeměpisný původ dotčených výrobků nebo služeb.

V tomto ohledu měl Tribunál ve výše uvedeném rozsudku *ELIO FIORUCCI* za to, že totožnost mezi ochrannou známkou a příjmením nepostačuje k závěru, že se dotčená veřejnost bude domnívat, že osoba, jejíž příjmení tvoří ochrannou známku, navrhla výrobky, které jsou touto ochrannou známkou označeny, vzhledem k tomu, že veřejnost si je vědoma toho, že za každou ochrannou známkou tvořenou příjmením se nutně neskrývá návrhář stejného jména. Aby mohl být použit článek 50 nařízení č. 40/94, musí dotýčný prokázat, že ochranná známka byla užívána klamavě nebo že existuje dostatečně vážné nebezpečí klamání, což v daném případě prokázáno nebylo.

V rozsudku ze dne 10. prosince 2009, *Stella Kunststofftechnik v. OHIM – Stella Pack (Stella)* (T-27/09, dosud nezveřejněný) Tribunál rovněž upřesnil předmět a účinky řízení o zrušení a námitkového řízení. Uvedl zejména, že relevantní ustanovení nestanoví, že námitkové řízení zahájené na základě určité starší ochranné známky, které stále probíhá, může mít jakýkoli vliv na přípustnost a případně na průběh řízení o zrušení týkajícího se této ochranné známky. Námitkové řízení a řízení o zrušení jsou totiž dvě zvláštní a samostatná řízení: námitky mají za cíl zabránit za určitých podmínek tomu, aby bylo vyhověno přihlášce ochranné známky, z důvodu existence starší ochranné známky, přičemž zamítnutí námitek nevede ke zrušení dotýčné ochranné známky, zatímco zrušení lze dosáhnout pouze zahájením řízení, které sleduje tento cíl.

4. Formální a procesní otázky

Vzhledem k tomu, že judikatura týkající se formálních a procesních otázek byla v tomto roce obzvláště bohatá, je třeba se omezit na uvedení zásadních přínosů.

Zaprvé je zvláště významným rozsudek ze dne 14. října 2009, *Ferrero v. OHIM – Tirol Milch (TiMi KiNDERJOGHURT)* (T-140/08, dosud nezveřejněný, probíhá řízení o kasačním opravném prostředku), v němž Tribunál v kontextu řízení o prohlášení neplatnosti upřesnil hodnotu posouzení provedených a závěrů přijatých odvolacím senátem OHIM v předchozím rozhodnutí v rámci námitkového řízení mezi týmiž účastníky řízení týkajícího se téže ochranné známky Společenství. Konkrétně bylo rozhodnuto, že se nepoužije zásada překážky věci rozsouzené vzhledem k tomu, že řízení před OHIM má povahu správní a že relevantní ustanovení nestanoví v tomto smyslu žádné pravidlo, a že se nepoužijí ani zásady právní jistoty a ochrany legitimního očekávání s ohledem na to, že nařízení č. 40/94 nevylučuje možnost řízení o prohlášení neplatnosti v návaznosti na neúspěch v námitkovém řízení.

Zadruhé, pokud jde o důsledky, které pro OHIM plynou ze zrušení rozhodnutí odvolacího senátu, Tribunál v rozsudku ze dne 25. března 2009, *Kaul v. OHIM – Bayer (ARCOL)* (T-402/07, dosud nezveřejněný, probíhá řízení o kasačním opravném prostředku) uvedl, že OHIM musí zajistit, aby některý z odvolacích senátů – případně i tentýž – o odvolání, které je potřeba znovu projednat v návaznosti na uvedené zrušení, nově rozhodl. Upřesnil, že pokud, jako v daném případě, neobsahuje zrušující rozsudek žádné stanovisko k otázce, zda jsou kolidující ochranné známky podobné, či nikoliv, musí odvolací senát tuto otázku znovu přezkoumat bez ohledu na postoj přijatý v původním zrušeném rozhodnutí.

Zatřetí Tribunál upřesnil rozsah povinnosti uvádět odůvodnění rozhodnutí odvolacích senátů v případech, kdy se ochranná známka týká více výrobků nebo služeb. V rozsudku ze dne 2. dubna 2009, *Zuffa v. OHIM (ULTIMATE FIGHTING CHAMPIONSHIP)* (T-118/06, dosud nezveřejněný) uvedl, že souhrnné odůvodnění pro řadu výrobků nebo služeb je možné pouze tehdy, mají-li mezi sebou výrobky nebo služby dostatečně přímou a konkrétní vazbu, která umožní, aby úvahy, které tvoří odůvodnění dotčeného rozhodnutí, jednak dostatečně objasnily úvahy sledované odvolacím senátem pro každý z výrobků a služeb náležejících do této kategorie a jednak byly použitelné bez rozdílu na každý z dotýčných výrobků a služeb. V rozsudku ze dne 20. května 2009, *CFCMCEE*

v. *OHIM (P@YWEB CARD a PAYWEB CARD)* (T-405/07 a T-406/07, dosud nezveřejněný, probíhá řízení o kasačním opravném prostředku) rovněž dodal, že souhrnné odůvodnění musí nicméně soudu umožňovat výkon přezkumu. Mimoto, pokud rozhodnutí neobsahuje ani nástin odůvodnění ohledně důvodů, proč se OHIM domníval, že určité výrobky tvoří stejnorodou skupinu, není povoleno doplňovat odůvodnění rozhodnutí v průběhu řízení.

Začtvrté v rozsudku ze dne 3. června 2009, *Frosch Touristik v. OHIM – DSR touristik (FLUGBÖRSE)* (T-189/07, dosud nezveřejněný, probíhá řízení o kasačním opravném prostředku) Tribunál upřesnil, že datem rozhodným pro posouzení, které musí OHIM provést v řízení o prohlášení neplatnosti, v němž je uplatňováno, že ochranná známka Společenství nesplňuje podmínky článku 7 nařízení č. 40/94, je pouze datum podání přihlášky k zápisu, a nikoliv datum zápisu. Tento přístup totiž zabráňuje tomu, aby se pravděpodobnost ztráty způsobilosti ochranné známky k zápisu zvyšovala v závislosti na délce trvání řízení o zápisu.

Zapáté se v rozsudcích ze dne 7. května 2009, *Omnicare v. OHIM – Astellas Pharma (OMNICARE)* (T-277/06), ze dne 12. května 2009, *Jurado Hermanos v. OHIM (JURADO)* (T-410/07); ze dne 13. května 2009, *Aurelia Finance v. OHIM (AURELIA)* (T-136/08) a ze dne 23. září 2009, *Evets v. OHIM (DANELECTRO a QWIK TUNE)* (T-20/08 a T-21/08, probíhá řízení o kasačním opravném prostředku) (dosud nezveřejněné) Tribunál vyjádřil k rozsahu působnosti článku 78 nařízení č. 40/94 týkajícího se navrácení do původního stavu, podle něhož přihlašovatel nebo majiteli ochranné známky nebo i každému jinému účastníku řízení před OHIM, který nedodržel lhůtu, mohou být za určitých podmínek jeho práva navržena. Zvláště v prvním a čtvrtém výše uvedeném rozsudku Tribunál upřesnil, že toto ustanovení je použitelné na lhůtu pro napadení rozhodnutí před odvolacím senátem, ale nikoliv na lhůtu pro podání samotné žádosti o navrácení do původního stavu. Krom toho Tribunál ve druhém rozhodnutí objasnil pojem „účastník řízení“, zatímco ve třetím stanovil, že pokud majitel ochranné známky deleguje administrativní úkoly týkající se obnovy zápisu této ochranné známky na společnost, jež je v dané oblasti specializovaná, musí dbát na to, aby tato společnost poskytla nezbytné záruky umožňující předpokládat řádný výkon uvedených úkolů. Konkrétně, zavede-li tato společnost informatizovaný systém pro připomínání lhůt, musí tento systém obsahovat mechanismus odhalování a nápravy případných chyb.

Konečně, pokud jde o rozhodnutí o zrušení přijaté oddělením OHIM za účelem nápravy chyby, kterou byla stížena část rozhodnutí přijatého dříve tímž oddělením, týkající se nákladů řízení, Tribunál v rozsudku ze dne 1. července 2009, *Okalux v. OHIM – Messe Düsseldorf (OKATECH)* (T-419/07, dosud nezveřejněný) uvedl, že vzhledem k tomu, že zrušení rozhodnutí mohlo být pouze částečné, bylo třeba lhůtu pro podání odvolání vypočítat s ohledem na první rozhodnutí.

Životní prostředí – Systém pro obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů

V rozsudcích ze dne 23. září 2009, *Estonsko v. Komise* (T-263/07, dosud nezveřejněný, probíhá řízení o kasačním opravném prostředku) a *Polsko v. Komise* (T-183/07, dosud nezveřejněný, probíhá řízení o kasačním opravném prostředku) uvedl Tribunál významné úvahy k rozdělení pravomocí mezi členskými státy a Komisí v rámci vypracovávání národních alokačních plánů pro přidělování povolenek na emise (dále jen „NAP“) členských států a ověřování souladu těchto NAP s kritérii stanovenými směrnicí 2003/87/ES²³ Komisí.

²³ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/87/ES ze dne 13. října 2003 o vytvoření systému pro obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů ve Společenství a o změně směrnice Rady 96/61/ES (Úř. věst. L 275, s. 32; Zvl. vyd. 15/07, s. 631).

V projednávaných případech Komise v napadených rozhodnutích konstatovala, že NAP Polské republiky a Estonské republiky jsou neslučitelné s určitými kritérii stanovenými směrnicí 2003/87, a uvedla, že proti těmto NAP nepodá námitky, budou-li do nich provedeny určité změny. Dotyčné členské státy před Tribunálem tvrdily, že Komise tím, že stanovila strop pro povolenky na emise skleníkových plynů, při jehož překročení budou jejich NAP zamítnuty, a nahradila tak metodu analýzy použitou členským státem metodou svou, porušila rozdělení pravomocí stanovené směrnicí 2003/87. Tribunál těmto nárokům vyhověl a napadená rozhodnutí zrušil.

Tribunál konstatoval, že snížení emisí skleníkových plynů má zásadní důležitost v rámci boje proti oteplování klimatu, což je fenomén, který představuje jednu z největších sociálních a ekonomických hrozeb a hrozeb pro životní prostředí, jimž současný svět čelí. Sledování tohoto cíle nicméně nemůže odůvodnit ponechání rozhodnutí o zamítnutí NAP v platnosti, byl-li tento právní akt přijat v rozporu s pravomocemi přiznanými směrnicí 2003/87 jednak členským státům a jednak Komisi.

Tribunál připomíná, že uvedená směrnice na základě čl. 249 třetího pododstavce ES zavazuje státy, jimž je určena, pokud jde o výsledek, jehož má být dosaženo, ale ponechává jim volbu formy a prostředků vhodných k jeho dosažení. Je na Komisi, aby v rámci výkonu své kontrolní pravomoci prokázala, že nástroje, které členský stát v tomto ohledu použil, jsou v rozporu s právem Společenství. Přísné dodržování těchto zásad má prvořadý význam pro zajištění zásady subsidiarity, na základě níž Společenství v oblastech, které nespádají do jeho výlučné pravomoci, jedná pouze tehdy a do té míry, pokud sledovaných cílů nemůže být uspokojivě dosaženo na úrovni členských států.

Mimoto Tribunál uvedl, že z ustanovení směrnice 2003/87 jednoznačně vyplývá jednak to, že pouze členský stát samotný má pravomoc k vypracování NAP a k přijetí konečných rozhodnutí, jimiž se stanoví celkové množství povolenek, které vydá pro každé pětileté období, jakož i k rozdělení tohoto množství mezi hospodářské subjekty, a jednak to, že Komise má pravomoc kontrolovat uvedený NAP s ohledem na kritéria stanovená uvedenou směrnicí, přičemž členský stát může přidělit povolenky pouze tehdy, pokud změny plánu navržené po původním zamítnutí ze strany Komise byly Komisí schváleny. Dále Tribunál upřesnil, že Komise má právo vyjádřit konkrétní připomínky ohledně konstatovaných případů neslučitelnosti a předkládat návrhy, jež mají členskému státu umožnit změnu jeho NAP tak, aby se stal s uvedenými kritérii slučitelným.

Tribunál měl nicméně za to, že určením konkrétního množství povolenek a zamítnutím NAP dotyčných členských států v rozsahu, v němž navrhované celkové množství povolenek převyšuje tuto hranici, překročila Komise meze kontrolní pravomoci, kterou jí svěřuje směrnice 2003/87 vzhledem k tomu, že je na samotném členském státu, aby stanovil toto množství.

Stejně tak Komise – ačkoliv má právo vypracovat svůj vlastní ekologický a ekonomický model za účelem ověření, zda jsou NAP členských států slučitelné s kritérii stanovenými směrnicí 2003/87, k čemuž disponuje širokou posuzovací pravomocí – nemůže údaje obsažené v NAP odmítnout a zcela je nahradit údaji získanými na základě své vlastní metody hodnocení, neboť tím by jí byla přiznána skutečná pravomoc k zavedení jednotného postupu, kterou jí ovšem směrnice nesvěřuje. Tribunál rovněž uvedl, že členský stát byl v rámci vypracování NAP povinen učinit rozhodnutí ohledně politik, jež je třeba přijmout, ohledně metody, která má být použita, a údajů, jež mají být zohledněny za účelem prognózy předpokládaného vývoje emisí, přičemž kontrola těchto rozhodnutí ze strany Komise se omezuje na ověření důvěryhodnosti a dostatečnosti údajů a parametrů, na nichž jsou založeny.

Tribunál tedy rozhodl, že Komise tím, že nahradila svou metodou analýzy metodu použitou dotýcnými členskými státy, místo toho, aby se omezila na kontrolu slučitelnosti jejich NAP s kritérii stanovenými směrnicí 2003/87, případně s ohledem na údaje vycházející z její vlastní metody, překročila pravomoci, které jí byly svěřeny touto směrnicí.

Společná zahraniční a bezpečnostní politika

1. Boj proti terorismu

V rozsudku ze dne 30. září 2009, *Sison v. Rada* (T-341/07, dosud nezveřejněný) Tribunál v první řadě připomněl zásady vyplývající z rozsudků *Organizace Mudžáhidů íránského lidu v. Rada*²⁴ a *Sison v. Rada*²⁵, týkající se povinnosti odůvodnit rozhodnutí o zmrazení finančních prostředků osob majících vazby na teroristickou činnost. Jak odůvodnění původního rozhodnutí o zmrazení finančních prostředků, tak odůvodnění následných rozhodnutí se musejí zabývat nejen zákonnými podmínkami použití nařízení (ES) č. 2580/2001²⁶, zejména existencí vnitrostátního rozhodnutí přijatého příslušným orgánem, ale rovněž specifickými a konkrétními důvody, na základě nichž se Rada domnívá, že dotýcná osoba musí být předmětem opatření směřujícího ke zmrazení finančních prostředků. Mimoto se široká posuzovací pravomoc, kterou Rada disponuje, pokud jde o skutečnosti, jež mají být zohledněny za účelem přijetí opatření směřujícího ke zmrazení finančních prostředků nebo jeho ponechání v účinnosti, vztahuje na hodnocení hrozby, kterou může i nadále představovat osoba nebo subjekt, který v minulosti spáchal teroristické činy, bez ohledu na přerušení této teroristické činnosti po více či méně dlouhou dobu. Za těchto podmínek nelze po Radě požadovat, aby konkrétně uvedla, jakým způsobem zmrazení finančních prostředků dotýcného konkrétním způsobem přispívá k boji proti terorismu, nebo aby předložila důkazy směřující k prokázání toho, že by dotýcný mohl v budoucnu využívat své finanční prostředky k páčání teroristických činů nebo k napomáhání jejich páčání.

Zadruhé Tribunál připomněl podmínky provádění rozhodnutí o zmrazení finančních prostředků, pravidla týkající se důkazního břemene, které v tomto kontextu nese Rada, a rozsah soudního přezkumu v této oblasti, aby poté uvedl, že s ohledem jak na znění, kontext a cíle dotčených ustanovení, tak na prvořadou úlohu vnitrostátních orgánů ve stanovených postupech vedoucích ke zmrazení finančních prostředků, musí být rozhodnutí o „zahájení vyšetřování nebo trestního stíhání“ k tomu, aby se jej mohla Rada platně dovolávat, přijato v rámci vnitrostátního řízení vedoucího přímo a primárně k uložení preventivního nebo represivního opatření vůči dotýcné osobě na základě boje proti terorismu a z důvodu její účasti na něm. Tento požadavek nesplňuje rozhodnutí vnitrostátního soudního orgánu, který o možné účasti dotýcné osoby na takové činnosti rozhoduje pouze akcesoricky a na základě námitky v průběhu řízení například v rámci zpochybnění jejích občanských práv a povinností.

Tribunál krom toho upřesnil, že jestliže Rada zamýšlí přijmout nebo po přezkumu ponechat v platnosti opatření směřující ke zmrazení finančních prostředků podle nařízení č. 2580/2001 na základě vnitrostátního rozhodnutí o „zahájení vyšetřování nebo trestního stíhání“ pro teroristický čin, nemůže nezohlednit další vývoj těchto šetření nebo stíhání. Může se tak stát, že vyšetřování policie nebo bezpečnostních složek bude ukončeno, aniž by vyústilo v řízení před soudem, jelikož nebylo možno shromáždit dostatečné důkazy, nebo že v rámci soudního vyšetřování dojde z týchž

²⁴ Rozsudek ze dne 12. prosince 2006, T-228/02, Sb. rozh. s. II-4665.

²⁵ Rozsudek ze dne 11. července 2007, T-47/03, nezveřejněný.

²⁶ Rady (ES) č. 2580/2001 ze dne 27. prosince 2001 o zvláštních omezujících opatřeních namířených proti některým osobám a subjektům s cílem bojovat proti terorismu (Úř. věst. L 344, s. 70; Zvl. vyd. 18/01, s. 207).

důvodů k zastavení řízení. Stejně tak rozhodnutí o zahájení stíhání může vyústit v zastavení tohoto stíhání nebo ve zproštění obžaloby v trestním řízení. Bylo by nepřipustné, aby Rada nezohlednila takové poznatky, které jsou součástí veškerých relevantních údajů, jež musejí být při posuzování situace vzaty v úvahu. Pokud by bylo rozhodnuto jinak, byla by Radě a členským státům poskytnuta mimořádná pravomoc zmrazit na neomezenou dobu finanční prostředky osoby mimo rámec jakéhokoli soudního přezkumu a zcela nezávisle na výsledku případně probíhajících soudních řízení.

2. Boj proti šíření jaderných zbraní

Ve věcech *Melli Bank v. Rada* (rozsudek ze dne 9. července 2009, T-246/08 a T-332/08, dosud nezveřejněný, probíhá řízení o kasačním opravném prostředku) a *Bank Melli Iran v. Rada* (rozsudek ze dne 14. října 2009, T-390/08, dosud nezveřejněný, probíhá řízení o kasačním opravném prostředku), o nichž bylo rozhodováno ve zrychleném řízení, Tribunál poprvé rozhodoval o žalobě proti opatřením směřujícím ke zmrazení finančních prostředků přijatým v rámci režimu omezujících opatření zavedeného za účelem vytvoření tlaku na Íránskou islámskou republiku proto, aby ukončila jaderné činnosti představující riziko šíření jaderných zbraní a vývoj nosičů jaderných zbraní.

Dotčený režim má původ v rezoluci Rady bezpečnosti Organizace spojených národů, jež byla provedena nařízením (ES) č. 423/2007²⁷, které stanoví zmrazení veškerých finančních prostředků osob, subjektů nebo entit určených Radou bezpečnosti, jakož i zmrazení finančních prostředků subjektů vlastněných nebo ovládaných subjekty, které byly označeny jako subjekty podílející se na šíření jaderných zbraní, přímo s nimi spojené nebo je podporující. Na základě tohoto nařízení byly dotyčná íránská banka a její dceřiná společnost ve Spojeném království, stoprocentně vlastněná mateřskou společností, předmětem rozhodnutí o zmrazení finančních prostředků s ohledem na jejich předpokládanou úlohu v napomáhání citlivým činnostem Íránské islámské republiky početnými nákupy citlivých materiálů pro íránský jaderný a raketový program a poskytováním finančních služeb.

Ačkoliv se Tribunál v těchto rozsudcích opíral o zásady již dříve stanovené v rámci judikatury týkající se zmrazení finančních prostředků v oblasti boje proti terorismu, uvedl rovněž některé nové specifické úvahy.

Jednak v odpovědi na námitku protiprávnosti vznesenou *Melli Bank plc* s ohledem na to, že nařízení č. 423/2007 porušuje zásadu proporcionality, Tribunál připomněl, že legalita zákazu hospodářské činnosti je podmíněna tím, že opatření, jež zákaz stanoví, budou přiměřená a nezbytná k dosažení legitimních cílů sledovaných dotčenou právní úpravou, přičemž pokud se nabízí volba mezi více přiměřenými opatřeními, je třeba zvolit nejméně omezující opatření a způsobené nepříznivé následky nesmí být nepřiměřené vzhledem ke sledovaným cílům²⁸. Upřesnil, že cílem nařízení č. 423/2007 je zabránit šíření jaderných zbraní, jakož i jeho financování, a vytvořit tak tlak na Íránskou islámskou republiku, aby dotyčné činnosti ukončila. Tento cíl zapadá do obecnějšího rámce snah spojených se zachováním míru a mezinárodní bezpečnosti, a je v důsledku toho legitimní. Krom toho zmrazení finančních prostředků subjektů vlastněných nebo ovládaných subjektem označeným za subjekt, jenž se podílí na šíření jaderných zbraní, s tímto cílem souvisí vzhledem k tomu, že existuje nezanedbatelné riziko, že takový subjekt bude vyvolávat tlak na subjekty, které vlastní nebo ovládá, za účelem obcházení účinku opatření,

²⁷ Nařízení Rady (ES) č. 423/2007 ze dne 19. dubna 2007 o omezujících opatřeních vůči Íránu (Úř. věst. L 103, s. 1).

²⁸ Rozsudek Soudního dvora ze dne 13. listopadu 1990, *Fedesa a další*, C-331/88, Recueil, s. I-4023, bod 13.

kteřá se ho týkají, a podněcovat je k tomu, aby mu přímo či nepřímo převáděly své finanční prostředky nebo uskutečňovaly transakce, které nemůže sám v důsledku zmrazení svých finančních prostředků provádět. Konečně z judikatury vyplývá, že vlastnické právo a právo vykonávat hospodářskou činnost nejsou absolutními výsadami a že jejich výkon může být předmětem omezení odůvodněných cíli veřejného zájmu, které Společenství sleduje. Význam cílů sledovaných spornou právní úpravou je způsobilý odůvodnit negativní důsledky pro určité subjekty, a to i značné²⁹. Tribunál uvedl, že svobodný výkon hospodářské činnosti, jakož i vlastnické právo dotýčných bankovních ústavů jsou zmrazením finančních prostředků podstatně omezeny vzhledem k tomu, že tyto ústavy nemohou disponovat se svými prostředky, které se nacházejí na území Společenství nebo jsou v držení státních příslušníků Společenství, s výjimkou případů na základě specifických povolení, a že jejich pobočky usazené na uvedeném území nemohou uzavírat nové transakce se svými klienty. Tribunál měl nicméně za to, že vzhledem k prvořadě důležitosti zachování míru a mezinárodní bezpečnosti nejsou způsobené negativní důsledky nepřiměřené vzhledem ke sledovaným cílům.

Dále Tribunál v druhém výše uvedeném rozsudku uvedl významná upřesnění týkající se povinnosti seznámit dotčené osoby s důvody opatření, která ačkoliv jsou obecné povahy, se jich nicméně bezprostředně a osobně dotýkají a mohou omezovat výkon jejich základních práv. Tribunál měl za to, že je Rada povinna v co možná největším rozsahu seznámit dotčené subjekty s opatřeními vedoucími ke zmrazení finančních prostředků prostřednictvím individuálního oznámení. Pravidlo, podle kterého neznalost zákona neomlouvá, totiž nemůže být uplatňováno v případě, kdy dotčené rozhodnutí má ve vztahu k dotčené osobě povahu individuálního aktu. V projednávaném případě však Rada k individuálnímu oznámení nepřikročila, přestože znala adresu sídla žalobkyně. Tribunál tedy měl za to, že Rada nedodržela povinnost seznámit žalobkyni s důvody napadeného rozhodnutí. Ze spisu nicméně vyplývá, že francouzská bankovní komise informovala pobočku žalobkyně v Paříži o přijetí napadeného rozhodnutí a o jeho zveřejnění v Úředním věstníku, k němuž došlo téhož dne. Ta tak byla včas a z úředního zdroje informována jak o přijetí napadeného rozhodnutí, tak o možnosti seznámit se s odůvodněním uvedeného rozhodnutí v Úředním věstníku, a konstatované pochybení proto za těchto výjimečných okolností neodůvodňuje zrušení napadeného rozhodnutí.

Povolení k uvedení přípravků na ochranu rostlin na trh

V průběhu roku 2009 vydal Tribunál několik rozsudků týkajících se rozhodnutí Komise přijatých na základě směrnice 91/414, která zavádí na úrovni Společenství režim pro povolování a odnímání povolení pro uvádění přípravků na ochranu rostlin na trh (dále jen „PUT“). Přes zvláště technickou povahu této soudní agendy je třeba uvést dva rozsudky, v nichž Tribunál opřel svou argumentaci o důsledky vycházející ze zásady obezřetnosti.

V rozsudku ze dne 3. září 2009, *Cheminova a další v. Komise* (T-326/07, dosud nezveřejněný) Tribunál připomněl, že čl. 5 odst. 1 písm. b) směrnice 91/414 stanoví, že k tomu, aby mohla být určitá účinná látka povolena, je nutné, aby bylo na základě současných vědeckotechnických poznatků možno předpokládat, že používání přípravků na ochranu rostlin obsahujících dotčenou účinnou látku v souladu se správnou rostlinolékařskou praxí nemá škodlivé účinky na zdraví lidí nebo zvířat a nemá nepříjemný vliv na životní prostředí. V rámci výkladu tohoto ustanovení ve světle zásady obezřetnosti Tribunál upřesnil, že pokud jde o lidské zdraví, existence vážných indicií, které – aniž by byla vyloučena vědecká nejistota – umožňují rozumně pochybovat o neškodnosti látky,

²⁹ Viz v tomto smyslu rozsudek Soudního dvora ze dne 30. července 1996, *Bosphorus*, C-84/95, Recueil, s. I-3953, body 21 až 23.

v zásadě brání povolení této látky. Z odkazu na „současné vědeckotechnické poznatky“ uvedeného ve směrnici 91/414 nelze vyvodit, že by podniky, které účinnou látku oznámily a které čelí pravděpodobnosti, že bude přijato rozhodnutí o nezařazení této látky mezi látky povolené, měly mít možnost předkládat nové studie a údaje tak dlouho, dokud přetrvávají pochyby o neškodnosti uvedené účinné látky. Takový výklad by byl v rozporu s cílem vysoké úrovně ochrany zdraví lidí a zvířat, jakož i životního prostředí, neboť by znamenal, že by účastníkům řízení, který oznámil účinnou látku a jednak nese důkazní břemeno o její neškodnosti a jednak má nejlepší znalost dotčené látky, bylo přiznáno právo veta vůči případnému rozhodnutí o nepovolení dotčené látky.

Stejně tak v rozsudku ze dne 19. listopadu 2009, *Denka International v. Komise* (T-334/07, dosud nezveřejněný) připomněl Tribunál, že na základě zásady obezřetnosti, pokud přetrvává vědecká nejistota ohledně existence nebo dosahu rizik pro lidské zdraví, mohou orgány Společenství přijmout ochranná opatření, aniž by musely čekat na úplné prokázání skutečné existence a závažnosti těchto rizik³⁰. Navíc v kontextu vědecké nejistoty nelze od hodnocení rizik požadovat, aby orgánům Společenství nutně poskytlo přesvědčivé vědecké důkazy o skutečné existenci rizika a závažnosti případných nežádoucích účinků v případě, že k naplnění tohoto rizika dojde. Tribunál poukázal na to, že dokumentace předložená žalobkyní byla nedostatečná, takže nebylo možné dospět k žádnému spolehlivému závěru, pokud jde o genotoxické a karcinogenní vlastnosti dichlorvosu, a dospěl k závěru, že s ohledem na dostupné toxikologické údaje, nejistotu spojenou s neškodností této látky a nedostatečnost dokumentace se Komise přijetím napadeného rozhodnutí nedopustila zjevně nesprávného posouzení.

Přístup k dokumentům orgánů

Věci *Borax Europe v. Komise* (rozsudky ze dne 11. března 2009, T-121/05 a T-166/05, nezveřejněné) přivedly Tribunál k tomu, aby poskytl upřesnění, pokud jde o výjimky z práva na přístup k dokumentům v držení orgánů, týkající se jednak ochrany soukromí a osobnosti jednotlivce a jednak ochrany rozhodovacího procesu.

V projednávaném případě bylo žalobkyni odepřeno poskytnutí dokumentů a zvukových záznamů z jednání týkajících se zejména názorů a posudků znalců a zástupců daného průmyslového odvětví formulovaných v rámci klasifikace kyseliny borité a boritanů, která vyústila v to, že Komise zveřejnila konečné závěry uvedených znalců, v nichž bylo doporučeno zařadit tyto látky mezi toxické látky. Komise s cílem odůvodnit toto odepření poukazovala zejména na to, že zpřístupnění těchto dokumentů by bylo porušením práva na ochranu osobních údajů, které vyplývá z nařízení (ES) č. 45/2001³¹ a umožnilo by znát totožnost znalců, kteří by se vzhledem k dotčeným hospodářským důsledkům, které jsou ve hře, mohli stát předmětem vnějších tlaků. Tribunál napadená rozhodnutí zrušil zejména z důvodu, že Komise neposkytla vysvětlení k otázce, jak by přístup k dotčeným dokumentům mohl konkrétně a skutečně poškodit zájmy chráněné předmětnou výjimkou.

Tribunál předeslal, že Komise nemůže opírat své odepření o ujištění – o němž tvrdí, že je poskytla znalcům – ohledně toho, že mohou vyjádřit svůj osobní názor a že jejich totožnost a stanovisko nebudou zveřejněny. Závazek důvěrnosti, o němž Komise tvrdí, že je jím vázána vůči znalcům, je totiž závazkem mezi nimi a tímto orgánem, takže jej nelze namítat vůči společnosti Borax, jejíž

³⁰ Rozsudek Soudního dvora ze dne 5. května 1998, *Spojené království v. Komise*, C-180/96, Recueil, s. I-2265, bod 99, a rozsudek Tribunálu ze dne 11. září 2002, *Pfizer Animal Health v. Rada*, T-13/99, Recueil, s. II-3305, bod 139.

³¹ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 45/2001 ze dne 18. prosince 2000 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů orgány a institucemi Společenství a o volném pohybu těchto údajů (Úř. věst 2001, L 8, s. 1; Zvl. vyd. 13/26, s. 102).

právo na přístup k dokumentům je zaručeno za podmínek a v mezích stanovených nařízením č. 1049/2001. Rozhodnutí o odepření udělení přístupu k dokumentům v držení orgánu může být dále založeno pouze na výjimkách stanovených v článku 4 nařízení č. 1049/2001, a dotčený orgán proto nemůže o takovém odepření rozhodnout s odkazem na závazek vůči účastníkům jednání, nemůže-li být tento závazek odůvodněn jednou z těchto výjimek. Komise přitom nevysvětlila důvody, na základě nichž by uvedení totožnosti znalců ohrozilo jejich soukromý život nebo porušilo nařízení č. 45/2001, a nevymezila právně dostačujícím způsobem předvídatelné riziko, že odhalení jejich názoru by je vystavilo neodůvodnitelným vnějším tlakům, které by ohrožovaly jejich integritu, a to tím spíše, že vypuštění jmen a původu znalců by v tomto ohledu každopádně umožnilo zamezit jakémukoliv případnému riziku.

Tribunál mimoto zdůrazňuje, že zatímco zákonodárce stanovil zvláštní výjimku z práva na přístup veřejnosti k dokumentům orgánů, pokud jde o právní stanoviska, nezvolil stejnou úpravu, co se týče ostatních stanovisek, zejména stanovisek vědeckých, jako jsou stanoviska formulovaná ve sporných záznamech. Vzhledem k tomu, že podle judikatury nelze mít za to, že by existovala obecná potřeba důvěrnosti, co se týče stanovisek právní služby Rady týkajících se legislativních otázek³², musí být stejná zásada použita i na sporná stanoviska, pro něž zákonodárce Společenství nestanovil zvláštní výjimku, a která se tedy řídí obecnými pravidly pro právo na přístup veřejnosti k dokumentům. Z toho vyplývá, že stanoviska vědecké povahy shromážděná orgánem za účelem vypracování legislativního textu musí být v zásadě zveřejněna, a to i v případě, jsou-li takové povahy, že mohou vzbuzovat polemiky nebo odrazovat osoby, které jsou jejich autory, od poskytnutí jejich příspěvku k rozhodovacímu procesu tohoto orgánu. Riziko, na něž poukazuje Komise, že by veřejná diskuse vznikla po zveřejnění jejich názoru vedla znalce k tomu, aby se již nepodíleli na jejím rozhodovacím procesu, je vlastní pravidlu, jež uznává zásadu přístupu k dokumentům obsahujícím stanoviska určená k vnitřnímu použití v rámci konzultací a předběžných jednání.

II. Soudní agenda v oblasti náhrady škody

1. Přípustnost

Podle judikatury je žaloba na náhradu škody upravená článkem 235 ES samostatným procesním prostředkem a dotýká-li se určitého aktu, nelze z nepřipustnosti žaloby na neplatnost tohoto aktu vyvozovat nepřipustnost takovéto žaloby na náhradu škody. Žaloby podané jednotlivci, kteří nejsou bezprostředně a osobně dotčeni normativním aktem, jimiž se tito jednotlivci domáhají uplatnění odpovědnosti Společenství z důvodu nezákonnosti tohoto aktu, tak nejsou nepřipustné na základě této skutečnosti samotné³³.

V usnesení ze dne 30. září 2009, *Ivanov v. Komise* (T-166/08, dosud nezveřejněné, probíhá řízení o kasačním opravném prostředku) stanovil Tribunál meze samostatnosti žaloby na neplatnost ve vztahu k žalobě na náhradu škody, když uvedl, že nezávislost těchto procesních prostředků nemůže mít za důsledek umožnit jednotlivci, jemuž marně uplynula lhůta pro podání žaloby stanovená čl. 230 pátým pododstavcem ES, vyloučit prekluzi tím, že by se prostřednictvím žaloby na náhradu škody pokoušel dosáhnout výsledku, jehož mohl dosáhnout podáním žaloby na neplatnost, kdyby byla podána ve stanovené lhůtě. Z toho důvodu prekluze vztahující se k žalobě na neplatnost, jež

³² Rozsudek Soudního dvora ze dne 1. července 2008, *Švédsko a Turco v. Rada*, C-39/05 P a C-52/05 P, Sb. rozh. s. I-4723, bod 57.

³³ Viz v tomto smyslu rozsudek Soudního dvora ze dne 2. prosince 1971, *Zuckerfabrik Schöppenstedt v. Rada*, 5/71, Recueil, s. 975, a rozsudek Tribunálu ze dne 24. října 2000, *Fresh Marine v. Komise*, T-178/98, Recueil, s. II-3331.

představuje nedostatek nepominutelné podmínky řízení, způsobuje prekluzi žaloby na náhradu škody s žalobou na neplatnost úzce spojené. Žaloba na náhradu škody tak musí být prohlášena za nepřipustnou, jestliže ve skutečnosti směřuje ke zrušení individuálního rozhodnutí, které se stalo konečným, a jestliže by v případě, že by jí bylo vyhověno, měla za následek zmaření právních účinků tohoto rozhodnutí. Tribunál nicméně zdůraznil, že je nadále přípustné, aby žalobce napadl žalobou na náhradu škody pochybení vyplývající z jednání orgánu, které následovalo po rozhodnutích, jejichž legalitu ve lhůtě pro podání žaloby nenapadl.

Mimoto v rozsudku ze dne 18. prosince 2009, *Arizmendi a další v. Rada a Komise* (T-440/03, dosud nezveřejněný) uvedl Tribunál nové úvahy k otázce přípustnosti žaloby na náhradu škody údajně způsobené zasláním odůvodněného stanoviska Komise členskému státu, ve kterém je konstatováno, že tento členský stát nesplnil povinnosti, které pro něj vyplývají z použitelné právní úpravy Společenství. V projednávaném případě totiž v návaznosti na toto odůvodněné stanovisko zrušila Francouzská republika zákonný monopol makléřů-tlumočnicků a lodivodů námořních lodí, kteří tvořili sbor mající smíšený statut, zahrnující zároveň postavení veřejného činitele, který má monopol pro výkon určitých operací, a postavení podnikatele.

Žaloba na náhradu škody založená na tom, že Komise nezažila řízení o nesplnění povinnosti na základě článku 226 ES, je podle ustálené judikatury nepřipustná. Vzhledem k tomu, že Komise není povinna zahájit řízení o nesplnění povinnosti na základě článku 226 ES, není její rozhodnutí takové řízení nezažít v žádném případě protiprávní, a nemůže tak vést ke vzniku mimosmluvní odpovědnosti Společenství³⁴. Komise měla za to, že toto řešení je obdobně použitelné na případy, v nichž se nezdržela zahájení řízení o nesplnění povinnosti, ale vydala naopak odůvodněné stanovisko, které je předběžným krokem k řízení o nesplnění povinnosti před Soudním dvorem.

Tribunál tuto argumentaci odmítl a připomněl, že žaloba na náhradu škody je samostatným procesním prostředkem majícím svou vlastní funkci v rámci systému procesních prostředků vzhledem k tomu, že jejím předmětem je návrh na náhradu škody vyplývající z protiprávního aktu nebo jednání přiřčitelného orgánu. Z toho důvodu nezávisle na otázce, zda jde o napadnutelný akt způsobilý být předmětem žaloby na neplatnost, je jakýkoli akt orgánu, i když byl tímto orgánem přijat v rámci výkonu diskreční pravomoci, v zásadě způsobilý být předmětem žaloby na náhradu škody vzhledem k tomu, že tato diskreční pravomoc, kterou orgán disponuje, nemá za následek zproštění orgánu povinnosti jednat v souladu s právními normami vyšší právní síly, jako jsou Smlouva a obecné zásady práva Společenství, a s příslušným sekundárním právem. Pokud tedy Komise v rámci pravomocí, které jí přísluší na základě článku 226 ES, posuzuje volně, zda zašle členskému státu odůvodněné stanovisko, nelze vyloučit, že by za zcela výjimečných okolností mohla určitá osoba prokázat, že je takové odůvodněné stanovisko stiženo protiprávností, která je dostatečně závažným porušením právní normy, a může způsobit škodu. Tribunál z toho tedy vyvodil, že je žaloba přípustná.

³⁴ Usnesení Soudního dvora ze dne 23. května 1990, *Asia Motor France v. Komise*, C-72/90, Recueil, s. I-2181, body 13 až 15, a usnesení Tribunálu ze dne 3. července 1997, *Smanor a další v. Komise*, T-201/96, Recueil, s. II-1081, body 30 a 31, a ze dne 14. ledna 2004, *Makedoniko Metro a Michaniki v. Komise*, T-202/02, Recueil, s. II-181, body 43 a 44.

2. Dostatečně závažné porušení normy, která přiznává práva jednotlivcům

Pro vznik mimosmluvní odpovědnosti Společenství je vyžadováno, aby žalobkyně prokázala dostatečně závažné porušení právní normy, jež přiznává práva jednotlivcům³⁵.

V rámci žaloby na náhradu škody, jejímž cílem bylo dosáhnout náhrady škody údajně způsobené žalobkyni rozhodnutím Komise o zpětvzetí povolení k dovozu zvířat pocházejících z akvakultury v Kostarice, upřesnil Tribunál ve věci *Ristic a další v. Komise* (rozsudek ze dne 9. července 2009, T-238/07, nezveřejněný), že za účelem zaručení užitečného účinku podmínky týkající se porušení normy, která přiznává práva jednotlivcům, je nezbytné, aby se ochrana poskytovaná uplatňovanou normou skutečně vztahovala na osobu, která se jí dovolává, a tedy tato osoba byla mezi těmi, jimž tato norma přiznává práva. Odškodnění nelze připustit na základě normy, která nechrání daného jednotlivce proti protiprávnosti, již se dovolává, ale chrání jednotlivce jiného. V projednávaném případě se tedy žalobkyně v rámci žaloby na náhradu škody nemůže dovolávat protiprávností vyplývajících z údajného porušení práva Kostariky být vyslechnuta a práva Spolkové republiky Německo účastnit se řízení.

Krom toho ve výše uvedeném rozsudku *Arizmendi a další v. Rada a Komise* měl Tribunál za to, že během řízení o nesplnění povinnosti může Komise k porušení práva Společenství členským státem poskytnout pouze stanovisko, jelikož pouze Soudní dvůr je příslušný s konečnou platností určit, že členský stát nesplnil povinnosti, které pro něj vyplývají z práva Společenství. Pokud se Komise v uvedeném stanovisku omezuje na zaujetí postoje k existenci nesplnění povinností členského státu, které pro něj vyplývají z práva Společenství, nemůže mít přijetí tohoto stanoviska za následek dostatečně závažné porušení právní normy přiznávající práva jednotlivcům. Tedy ani nesprávný postoj Komise ohledně působnosti práva Společenství v odůvodněném stanovisku nemůže být dostatečně závažným porušením právní normy, jež by mohlo vést ke vzniku odpovědnosti Společenství. Naproti tomu, pokud jdou posouzení uvedená v odůvodněném stanovisku nad rámec určení existence nesplnění povinností členského státu nebo pokud jiná jednání Komise v souvislosti s řízením o nesplnění povinnosti překročí jí svěřené pravomoci, jako například v případě zaviněného vyjádření obchodního tajemství nebo utajených informací, které mohou představovat zásah do dobré pověsti osoby, mohou být tato posouzení nebo jednání porušením právní normy, které může vést ke vzniku odpovědnosti Společenství.

III. Kasační opravné prostředky

V průběhu roku 2009 bylo k Tribunálu podáno 31 kasačních opravních prostředků proti rozhodnutím Soudu pro veřejnou službu a 31 věcí bylo Tribunálem (kasačním senátem) ukončeno. Dvě z nich si zaslouží zvláštní pozornost.

Jednak v rozsudku ze dne 8. září 2009, *ETF v. Landgren* (T-404/06 P, dosud nezveřejněný) Tribunál potvrdil nový postoj Soudu pro veřejnou službu, podle něhož jakékoli rozhodnutí, jímž je vypovězena smlouva na dobu neurčitou, musí být odůvodněno, což Tribunál potvrdil na základě úvah opírajících se o požadavky služebního řádu úředníků a neoddělitelné vazby mezi povinnostmi uvést odůvodnění a výkonem přezkumné pravomoci ze strany soudu zabývajícího se otázkami legality.

³⁵ Rozsudek Soudního dvora ze dne 4. července 2000, *Bergaderm a Goupil v. Komise*, C-352/98 P, Recueil, s. I-5291, body 42 a 43.

Dále měl Tribunál v rozsudku ze dne 5. října 2009, *Komise v. Roodhuijzen* (T-58/08 P, dosud nezveřejněný) za to, že podmínky stanovené pro rozšíření působnosti společného systému zdravotního pojištění na druha/družku úředníka článkem 72 odst. 1 služebního řádu úředníků Evropských společenství nevyžadují, aby jiný než manželský svazek mezi úředníkem a jeho partnerem/partnerkou byl postaven na roveň manželství. Existence takového jiného než manželského svazku totiž vyžaduje pouze svazek dvou osob, které předloží doklad uznávaný členským státem potvrzující jejich status partnerů v jiném než manželském svazku, aniž by bylo třeba ověřovat, zda důsledky vyplývající ze svazku uzavřeného dotčeným úředníkem jsou podobné jako důsledky vyplývající z manželství.

IV. Návrhy na předběžná opatření

V průběhu roku 2009 bylo Tribunálu předloženo 24 návrhů na předběžná opatření, což představuje citelné snížení oproti počtu návrhů (58) podaných v předešlém roce. Soudce příslušný pro rozhodování o předběžných opatřeních v roce 2009 rozhodl o 20 návrzích na předběžná opatření, přičemž v roce 2008 rozhodl o 57 návrzích. Vyhověl jedinému návrhu na odklad provádění usnesením předsedy Tribunálu ze dne 28. dubna 2009, *United Phosphorus v. Komise* (T-95/09 R, nezveřejněné).

Věc, z níž toto usnesení vychází, byla součástí řady věcí, v nichž předseda v letech 2007 a 2008 zamítl šest návrhů na odklad provádění rozhodnutí, kterými bylo zakázáno uvádění určitých látek na trh, a to pro nedostatek naléhavosti z důvodu, že tvrzená újma nebyla ani nenapravitelná, ani dostatečně závažná vzhledem k tomu, že představovala méně než 1 % světového obrátu skupiny, do níž náležely žalující společnosti. Jestliže v sedmém usnesení, vydaném ve věci *United Phosphorus* uznal soudce příslušný pro rozhodování o předběžných opatřeních bezprostředně hrozící nebezpečí vážné a nenapravitelné újmy, bylo tomu tak z důvodu okolností charakteristických pro projednávaný případ, tedy z důvodu krize, kterou bylo po měsíce postiženo světové hospodářství a jež ovlivňovala hodnotu četných podniků, jakož i jejich schopnost opatřit si likviditu. Skupina, do níž patřila navrhovatelka, přitom ztratila značnou část své hodnoty, což prokazovalo závažnost tvrzené újmy. Soudce příslušný pro rozhodování o předběžných opatřeních sice připustil, že samotná možnost podat žalobu na náhradu škody postačuje k potvrzení toho, že finanční újma je v zásadě napravitelná, avšak dodal, že není povinen „uplatňovat mechanicky a striktně“ příslušné podmínky, ale že mu přísluší s ohledem na okolnosti projednávaného případu určit způsob, jímž má být naléhavost ověřena.

V projednávaném případě soudce příslušný pro rozhodování o předběžných opatřeních vzal v úvahu zejména skutečnost, že souběžně se správním řízením, které vedlo k rozhodnutí o zákazu dotčených výrobků, navrhovatelka znovu podala svou žádost o povolení uvedených výrobků, a to v rámci nově zavedeného zrychleného řízení, které mohlo být uzavřeno jen několik měsíců po datu, k němuž bylo nařízeno stažení těchto výrobků z trhu, a v rámci něhož mohla uplatnit veškeré nové vědecké poznatky, které mohly být protiprávně opomenuty v řízení, které vedlo k přijetí rozhodnutí o zákazu. Podle soudce příslušného pro rozhodování o předběžných opatřeních by bylo nepřiměřené nechat zakázat uvedení na trhu u výrobku, u něhož není nepravděpodobné, že by jeho uvedení na trh mohlo být povoleno jen o několik měsíců později. Některé skutečnosti mimoto naznačovaly, že navrhovatelčin návrat na dotčený trh bude obtížný vzhledem k tomu, že v rozhodném okamžiku pravděpodobně nebude disponovat dostatečným zdrojem dostupných zásob tohoto výrobku. Tento závěr byl s ohledem na vyvážení jednotlivých zájmů posílen konstatováním, že správní řízení bylo poněkud zdlouhavé, což dokazovalo, že Komise sama neshledala žádný důvod pro to, aby byl dotčený výrobek stažen z trhu co nejrychleji, jakož i okolností, že samo napadené rozhodnutí stanovilo lhůtu třinácti měsíců pro rozprodej stávajících

zásob, což ukazovalo, že používání výrobku skutečně nebylo takové povahy, že by představovalo závažné riziko pro veřejné zdraví. Byla uznána existence *fumus boni iuris* z důvodu, že se žaloba v hlavním řízení týká *prima facie* složitých a choulostivých otázek vyznačujících se vysokou techničností, které vyžadují hlubší přezkum, jenž není možno provést v rámci řízení o předběžných opatřeních, ale musí být předmětem řízení hlavního.

Pokud jde o podmínku naléhavosti, předseda Tribunálu v usneseních ze dne 25. května 2009, *Biofrescos v. Komise* (T-159/09 R, nezveřejněné); ze dne 10. července 2009, *TerreStar Europe v. Komise* (T-196/09 R, nezveřejněné) a ze dne 13. července 2009, *Sniace v. Komise*, (T-238/09 R, nezveřejněné) zamítl návrhy na předběžná opatření z důvodu, že navrhovatelé se omezili na uvedení pouhých hypotéz formou „nejméně příznivých scénářů“, které by nastaly v případě zamítnutí jejich návrhu, namísto poskytnutí konkrétních a přesných údajů podepřených detailními ověřenými dokumenty, které by prokazovaly situaci, v níž by se s nejvyšší pravděpodobností nacházeli, kdyby nebyla předběžná opatření přijata.

Ve věci, v níž bylo vydáno usnesení předsedy Tribunálu ze dne 24. dubna 2009, *Nycomed Danmark v. EMEA* (T-52/09 R, nezveřejněné), byl podnik, který měl v úmyslu požádat Komisi o registraci léčivého přípravku, na základě použitelné právní úpravy povinen obrátit se nejprve na Evropskou agenturu pro léčivé přípravky (EMA) za účelem získání potvrzení své žádosti. Vzhledem k tomu, že mu toto potvrzení bylo ze strany EMA odmítnuto, navrhl podnik nařízení předběžných opatření s cílem zabránit tomu, aby ho předstihl jiný farmaceutický podnik a získal registraci pro konkurenční výrobek. Soudce příslušný pro rozhodování o předběžných opatřeních tento návrh zamítl s tím, že újma způsobená zpožděním v uvedení dotčeného léčivého přípravku na trh má čistě hypotetickou povahu vzhledem k tomu, že předpokládá výskyt událostí, které jsou budoucí a nejisté: dosažení takového uvedení na trh není v žádném případě možné považovat za jisté, nýbrž závisí na tom, zda Komise udělí registraci, přičemž navrhovatelka měla pouze úmysl požádat o registraci poté, co úspěšně podstoupí řízení o potvrzení probíhající před EMA, a neuvedla pravděpodobnost konkrétního rizika, že bude v uvedení na trh předstižena konkurenčními podniky, přičemž ani neuvedla podniky, které již zahájily řízení o udělení registrace zastupitelného výrobku. Podobná byla situace ve věci, v níž bylo vydáno usnesení předsedy Tribunálu ze 27. ledna 2009, *Intel v. Komise* (T-457/08 R, nezveřejněné) týkající se určitých opatření přijatých v rámci řízení podle článku 82 ES. Navrhovatelka se před ukončením správního řízení před Komisí pokoušela vyloučit důsledky konečného rozhodnutí, které podle ní mělo být na závěr uvedeného řízení přijato při porušení jejího práva na obhajobu. Podle soudce příslušného pro rozhodování o předběžných opatřeních závisel vznik tvrzené újmy na budoucí a hypotetické události, a to na přijetí konečného rozhodnutí ze strany Komise, které by bylo pro navrhovatelku nepříznivé: nejenže přijetí takového rozhodnutí nebylo jisté, ale škodlivé následky, které by z něj případně vyplývaly, by nebyly nenapravitelné vzhledem k tomu, že by navrhovatelka měla možnost domáhat se jak zrušení tohoto rozhodnutí, tak pozastavení jeho výkonu.

V usnesení ze dne 23. ledna 2009, *Pannon Hőerőmű v. Komise* (T-352/08 R, nezveřejněné), které se týkalo rozhodnutí Komise, jímž bylo vnitrostátním orgánům nařízeno dosáhnout navrácení státních podpor považovaných za protiprávní, se soudce příslušný pro rozhodování o předběžných opatřeních vyjádřil k datu rozhodnému pro ověření podmínky přípustnosti týkající se naléhavosti a zdůraznil, že okolnosti způsobilé odůvodnit naléhavost musí být v zásadě prokázány na základě skutkového a právního stavu k okamžiku podání návrhu na předběžné opatření tak, jak je v tomto návrhu uveden. V projednávaném případě rozhodnutí Komise stanovilo, že uvedené orgány musí provést výpočet částky k navrácení za dodržení zvláštní metodiky, jež měla být určena zákonodárcem. K datu, kdy příjemce dotčených podpor podal návrh na odklad vykonatelnosti uvedeného rozhodnutí, však byly legislativní práce teprve ve stadiu návrhu zákona, jenž mohl být

předmětem změn při diskusích v parlamentu, takže dosud neexistoval konečný právní rámec, jenž by upravoval řízení o navrácení. Návrh na předběžné opatření tak byl považován za předčasný.

Soudce příslušný pro rozhodování o předběžných opatřeních se několikrát zabýval újmami finanční povahy, které byly údajně závažné a nenapravitelné. Ve výše uvedeném usnesení *United Phosphorus v. Komise* posoudil újmu, která byla navrhovatelce způsobena, tedy ztrátu podílů na trhu a klientely, jako čistě finanční a uvedl, že riziko nenapravitelné změny podílu na trhu uvedené navrhovatelky lze klást na roveň případu, kdy hrozí úplný zánik trhu odůvodňující přijetí navrhovaného předběžného opatření, pouze tehdy, je-li podíl na trhu, který může být nenapravitelně ztracen, dostatečně významný s ohledem zejména na charakteristické znaky skupiny, do níž patří dotčený podnik. Pokud jde o pojem „skupina“, vzal soudce příslušný pro rozhodování o předběžných opatřeních v usnesení ze dne 15. ledna 2009, *Ziegler v. Komise* (T-199/08 R, nezveřejněné, probíhá řízení o kasačním opravném prostředku) v úvahu hospodářský vztah mezi společnostmi sítě stovky úzce spjatých společností majících společné zájmy.

V oblasti zadávacího a výběrového řízení usnesení ze dne 23. ledna 2009, *Unity OSG FZE v. Rada a EUPOL Afghanistan* (T-511/08 R, nezveřejněné), jakož i výše uvedené usnesení *TerreStar Europe v. Komise*, umožnila předsedovi potvrdit nedávný vývoj judikatury³⁶ stanovením, že lze určit hospodářskou hodnotu újmy spočívající ve „ztrátě možnosti uspět se svou nabídkou“, přičemž touto hospodářskou hodnotou lze splnit povinnost úplné náhrady způsobené škody. Předseda tedy odmítl argument, podle něhož by tato újma byla nenapravitelná z důvodu nemožnosti ji kvantifikovat.

Konečně výše uvedená věc *Sniace v. Komise* se týkala návrhu na odklad vykonatelnosti rozhodnutí, jímž Komise nařídila vnitrostátním orgánům přikročit k tomu, aby od podniku, jenž byl příjemcem státní podpory považované za protiprávní, vyžadovaly její navrácení. Soudce příslušný pro rozhodování o předběžných opatřeních potvrdil judikaturu, podle níž navrhovateli přísluší v návrhu na předběžné opatření prokázat, že procesní prostředky, které mu k tomu, aby se bránil okamžitému navrácení sporné státní podpory, poskytuje použitelné vnitrostátní právo, neumožňují, zejména na základě jeho finanční situace, vyhnout se závažné a nenapravitelné újmě. Tato judikatura byla přejata v usnesení předsedy Tribunálu ze dne 8. června 2009, *Dover v. Parlament* (T-149/09 R nezveřejněné) a ve výše uvedeném usnesení předsedy Tribunálu *Biofrescos v. Komise* z důvodu zřejmé podobnosti mezi těmito případy. Ve věcech, v nichž byla vydána dvě posledně jmenovaná usnesení, se totiž návrhy na předběžná opatření týkaly jednak opatření, jimiž Evropský parlament usiloval o navrácení poslaneckých náhrad bezdůvodně vyplacených jednomu z poslanců, přičemž Parlament musel podat návrh na zahájení řízení o vymáhání náhrad před vnitrostátním soudem, a jednak rozhodnutí Komise, jímž bylo vnitrostátním orgánům nařízeno zahájit vymáhání dovozních cel dlužných určitým podnikem. Soudce příslušný pro rozhodování o předběžných opatřeních tedy dospěl k závěru o nedostatku naléhavosti vzhledem k tomu, že nic nenavštěovalo tomu, že by vnitrostátní procesní prostředky, jichž mohli využít, navrhovatelům neumožňovaly vyhnout se obávané újmě.

³⁶ Usnesení předsedy Tribunálu ze dne 25. dubna 2008, *Vakakis v. Komise*, T-41/08 R, nezveřejněné.

B – Složení Tribunálu

(Protokolární pořádek ke dni 7. října 2009)

První řada, zleva doprava:

Předsedkyně senátů I. Wiszniewska-Białecka a M. E. Martins Ribeiro; předsedové senátů M. Vilaras a J. Azizi; předseda Tribunálu M. Jaeger; předsedové senátů A. W. H. Meij, N. J. Forwood a O. Czúcz; předsedkyně senátu I. Pelikánová.

Druhá řada, zleva doprava:

Soudci N. Wahl a S. Papasavvas; soudkyně K. Jürimäe a E. Cremona; soudci F. Dehousse a V. Vadapalas; soudkyně I. Labucka; soudci E. Moavero Milanesi a M. Prek.

Třetí řada, zleva doprava:

Vedoucí soudní kanceláře E. Coulon; soudci H. Kanninen, S. Frimodt Nielsen, S. Soldevila Fragoso, V. Ciucă, T. Čipev, A. Dittrich, L. Truchot, K. O'Higgins, J. Schwarcz.

1. Členové Tribunálu

(podle pořadí nástupu do funkce)

Marc Jaeger

narozen v roce 1954; advokát; soudní atašé, zmocněnec u vrchního státního zástupce; soudce, zástupce předsedy okresního soudu v Lucemburku; vyučující v Univerzitním centru Lucemburku; uvolněný soudce; referendář u Soudního dvora od roku 1986; soudce Tribunálu od 11. července 1996; předseda Tribunálu od 17. září 2007.

Virpi Tiili

narozena v roce 1942; doktorka práv na univerzitě v Helsinkách; asistentka občanského práva a obchodního práva na univerzitě v Helsinkách; ředitelka právních záležitostí a obchodní politiky finské Ústřední obchodní komory; vrchní ředitelka finské Správy ochrany spotřebitelů; členka několika vládních výborů a delegací, mimo jiné předsedkyně Rady pro dohled nad reklamou na léčivé přípravky (1988–1990), členka Rady pro záležitosti spotřebitelů (1990–1994), členka Rady pro hospodářskou soutěž (1991–1994) a členka redakčního výboru Nordic Intellectual Property Law Review (1982–1990); soudkyně Soudu prvního stupně od 18. ledna 1995 do 6. října 2009.

Josef Azizi

narozen v roce 1948; doktor práv a bakalář v oboru sociálních a hospodářských věd na univerzitě ve Vídni; přednášející a vyučující na Univerzitě hospodářských věd ve Vídni, na právnické fakultě univerzity ve Vídni a na několika dalších univerzitách; emeritní profesor právnické fakulty univerzity ve Vídni; Ministerialrat (ministerský rada) a vedoucí odboru Federální státní kanceláře; člen Řídícího výboru pro právní spolupráci Rady Evropy (CDCJ); zmocněnec ad litem u Verfassungsgerichtshof (Ústavní soud) v soudních řízeních ohledně kontroly ústavnosti federálních zákonů; koordinátor odpovědný za přizpůsobení rakouského federálního práva právu Společenství; soudce Tribunálu od 18. ledna 1995.

Arjen W. H. Meij

narozen v roce 1944; rada u nizozemského Nejvyššího soudu (1996); poradce a zástupce předsedy v College van Beroep voor het bedrijfsleven (správního obchodního a průmyslového soudu) (1986); dočasně přidělený rada u odvolacího soudu pro sociální zabezpečení a u soudní komise pro celní sazebník; referendář u Soudního dvora Evropských společenství (1980); vyučující evropského práva na právnické fakultě univerzity v Groningenu a pomocný vědecký pracovník na University of Michigan Law School; člen mezinárodního sekretariátu amsterodamské obchodní komory (1970); soudce Tribunálu od 17. září 1998.

Mihalis Vilaras

narozen v roce 1950; advokát (1974–1980); národní expert v právní službě Komise Evropských společenství, posléze vrchní rada Generálního ředitelství V (Zaměstnání, průmyslové vztahy, sociální věci); auditor, maître des requêtes u Státní rady a od roku 1999 poradce; mimořádný člen řeckého Zvláštního nejvyššího soudu; člen řeckého Ústředního výboru pro vypracování návrhů zákonů (1996–1998); ředitel právní služby při generálním sekretariátu řecké vlády; soudce Tribunálu od 17. září 1998.

Nicholas James Forwood

narozen v roce 1948; diplomy z univerzity v Cambridge (BA 1969, MA 1973) (mechanické vědy a právo); zapsán u anglické advokátní komory v roce 1970, následně vykonával advokátní profesi v Londýně (1971–1999) a v Bruselu (1979–1999); zapsán u irské advokátní komory v roce 1981; jmenován jako Queen's Counsel v roce 1987; bencher Middle Temple v roce 1998; zástupce anglické advokátní komory a advokátní komory Walesu v Radě advokátních komor Evropské unie (CCBE) a předseda stálého zastoupení CCBE při Soudním dvoru (1995–1999); člen kanceláře World Trade Law Association a European Maritime Law Organization (1993–2002); soudce Tribunálu od 15. prosince 1999.

Maria Eugénia Martins de Nazaré Ribeiro

narozena v roce 1956; studia v Lisabonu, Bruselu a Štrasburku; advogada v Portugalsku a Bruselu; nezávislá vědecká pracovníce v Institutu evropských studií svobodné univerzity v Bruselu; referendář u portugalského soudce u Soudního dvora, J. C. Moitinha de Almeida (1986–2000), posléze u předsedy Soudu prvního stupně, B. Vesterdorfa (2000–2003); soudkyně Tribunálu od 31. března 2003.

Franklin Dehousse

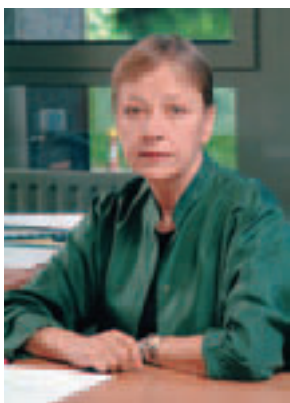
narozen v roce 1959; licencié en droit (bakalář práv) (univerzita v Lutychu, 1981); aspirant (Fonds national de la recherche scientifique, 1985–1989); právní poradce Chambre des représentants, (1981–1990); doktor práv (univerzita ve Štrasburku, 1990); profesor (univerzity v Lutychu a Štrasburku, Collège d'Europe, Institut royal supérieur de Défense, univerzita Montesquieu v Bordeaux; Collège Michel Servet des universités de Paris; fakulty Notre-Dame de la Paix v Namuru); zvláštní zástupce ministra zahraničních věcí (1995–1999); ředitel evropských studií Institut royal des relations internationales (1998–2003); přisedící u Conseil d'Etat (2001–2003); poradce u Evropské komise (1990–2003); člen Observatoire Internet (2001–2003); soudce Tribunálu od 7. října 2003.

Ena Cremona

narozena v roce 1936; držitelka diplomu v oboru jazyky Královské univerzity na Maltě (1955); doktorka práv Královské univerzity na Maltě (1958); advokátka maltské advokátní komory od roku 1959; právní poradkyně Národní rady žen (1964–1979); členka Komise veřejné služby (1987–1989); členka představenstva Lombard Bank (Malta) Ltd, zastupující stát jako akcionáře (1987–1993); členka volební komise od roku 1993; členka zkušební komise disertací na Právnické fakultě Královské univerzity na Maltě; členka Evropské komise proti rasismu a intoleranci (ECRI) (2003–2004); soudkyně Tribunálu od 12. května 2004.

Ottó Czúcz

narozen v roce 1946; doktor práv univerzity v Segedíně (1971); rada na ministerstvu práce (1971–1974); přednášející a profesor (1974–1989), děkan právnické fakulty (1989–1990), prorektor (1992–1997) univerzity v Segedíně; advokát; člen prezidia Národní důchodové pojišťovny; zástupce prezidenta Evropského institutu sociálního zabezpečení (1998–2002); člen vědecké rady Mezinárodní asociace sociálního zabezpečení; soudce Ústavního soudu (1998–2004); soudce Tribunálu od 12. května 2004.

Irena Wiszniewska-Białecka

narozena v roce 1947; držitelka diplomu v oboru právo univerzity ve Varšavě (1965–1969); výzkumná pracovnice Institutu právních věd, asistentka, zvláštní profesorka, profesorka Akademie věd (1969–2004); výzkumná pracovnice Institutu Maxe Plancka pro zahraniční a mezinárodní patentové a autorské právo a právo hospodářské soutěže v Mnichově (1985–1986); advokátka (1992–2000); soudkyně Nejvyššího správního soudu (2001–2004); soudkyně Tribunálu od 12. května 2004.

Irena Pelikánová

narozena v roce 1949; doktorka práv, asistentka hospodářského práva (před rokem 1989), poté doktorka věd, profesorka obchodního práva (od roku 1993) na Právnické fakultě Univerzity Karlovy v Praze; členka prezidia Komise pro cenné papíry (1999–2002); advokátka; členka Legislativní rady české vlády (1998–2004); soudkyně Tribunálu od 12. května 2004.

Daniel Šváby

narozen v roce 1951; doktor práv (univerzita v Bratislavě); soudce obvodního soudu v Bratislavě; soudce odvolacího občanskoprávního senátu a místopředseda Městského soudu v Bratislavě; člen odboru občanského a rodinného práva právního institutu ministerstva spravedlnosti; dočasně přidělený soudce obchodního kolegia Nejvyššího soudu; člen Evropské komise pro lidská práva (Štrasburk); soudce Ústavního soudu (2000–2004); soudce Soudu prvního stupně od 12. května 2004 do 6. října 2009.

Vilenas Vadapalas

narozen v roce 1954; doktor práv univerzity v Moskvě; habilitovaný doktor práv univerzity ve Varšavě; profesor na univerzitě ve Vilniusu: mezinárodního práva (od roku 1981), lidských práv (od roku 1991) a práva Společenství (od roku 2000); vrchní ředitel vládního odboru evropského práva; profesor evropského práva na univerzitě ve Vilniusu a vedoucí katedry Jeana Monneta; předseda Litevské asociace studií o Evropské unii; zpravodaj pracovní parlamentní skupiny pro ústavní reformu týkající se přistoupení Litvy; člen Mezinárodní komise právníků (duben 2003); soudce Tribunálu od 12. května 2004.

Küllike Jürimäe

narozena v roce 1962; držitelka diplomu v oboru právo univerzity v Tartu (1981–1986); asistentka státního zástupce v Tallinnu (1986–1991); držitelka diplomu Estonské diplomatické školy (1991–1992); právní poradkyně (1991–1993) a vrchní rada hospodářské a průmyslové komory (1992–1993); soudkyně odvolacího soudu v Tallinnu (1993–2004); European Master v oboru lidská práva a demokratizace, univerzity v Padově a v Nottinghamu (2002–2003); soudkyně Tribunálu od 12. května 2004.

Ingrida Labucka

narozena v roce 1963; držitelka diplomu v oboru právo lotyšské univerzity (1986); inspektorka pro ministerstvo vnitra pro oblast Kirov a město Riga (1986–1989); soudkyně soudu prvního stupně v Rize (1990–1994); advokátka (1994–1998 a červenec 1999 až květen 2000); ministryně spravedlnosti (listopad 1998 až červenec 1999 a květen 2000 až říjen 2002); členka Mezinárodního rozhodčího soudu v Haagu (2001–2004); členka Parlamentu (2002–2004); soudkyně Tribunálu od 12. května 2004.

Savvas S. Papasavvas

narozen v roce 1969; studia na univerzitě v Aténách (Ptychion v roce 1991); postgraduální studia na univerzitě v Paříži II (DEA veřejného práva v roce 1992) a na univerzitě v Aix-Marseille III (doktorát v oboru právo v roce 1995); zapsán u kyperské advokátní komory, člen nikosijské advokátní komory od roku 1993; přednášející na kyperské univerzitě (1997–2002), docent ústavního práva od září 2002; výzkumný pracovník Evropského centra veřejného práva (2001–2002); soudce Tribunálu od 12. května 2004.

Enzo Moavero Milanesi

narozen v roce 1954; doktor práv (univerzita La Sapienza, Řím); studia práva Společenství (Collège d'Europe, Bruggy); člen advokátní komory, činný jako advokát (1978–1983); přednášející v oboru právo Společenství na univerzitách La Sapienza, Řím (1993–1996), Luiss, Řím (1993–1996 a 2002–2006) a Bocconi, Miláno (1996–2000); poradce pro otázky Společenství italského předsedy vlády (1993–1995); úředník Evropské komise: právní poradce a poté vedoucí kabinetu místopředsedy (1989–1992), vedoucí kabinetu komisaře odpovědného za vnitřní trh (1995–1999) a hospodářskou soutěž (1999), ředitel generálního ředitelství pro hospodářskou soutěž (2000–2002), náměstek generálního tajemníka Evropské komise (2002–2005), generální ředitel Úřadu politických poradců (2006); soudce Tribunálu od 3. května 2006.

Nils Wahl

narozen v roce 1961; magistr práv, univerzita ve Stockholmu (1987); doktor práv, univerzita ve Stockholmu (1995); hostující profesor (docent) a vedoucí katedry Jeana Monneta pro evropské právo (1995); profesor evropského práva, univerzita ve Stockholmu (2001); advokátní koncipient (biträdande jurist) (1987–1989); správní ředitel vzdělávací nadace (1993–2004); předseda švédského sdružení pro studium práva Společenství (Nätverket för europarättslig forskning) (2001–2006); člen Rady pro otázky hospodářské soutěže (Rådet för konkurrensfrågor) (2001–2006); soudce u odvolacího soudu pro Skåne a Blekinge (Hovrätten över Skåne och Blekinge) (2005); soudce Tribunálu od 7. října 2006.

Miro Prek

narozen v roce 1965; diplom v oboru právo (1989); člen advokátní komory (1994); pověřený různými úkoly a funkcemi ve veřejné správě, především na legislativním úřadu vlády (náměstek státního tajemníka a zástupce ředitele, vedoucí oddělení pro evropské právo a právo srovnávací) a úřadu pro evropské záležitosti (náměstek státního tajemníka); člen vyjednávacího týmu pro dohodu o přidružení (1994–1996) a pro přistoupení k Evropské unii (1998–2003), odpovědný za právní záležitosti; advokát; odpovědný za projekty směřující k přizpůsobení se evropským právním předpisům a k evropské integraci, především na západě Balkánského poloostrova; vedoucí odboru Soudního dvora Evropských společenství (2004–2006); soudce Tribunálu od 7. října 2006.

Teodor Čipev

narozen v roce 1940; studium práv na Univerzitě svatého Klimenta Ochridského v Sofii (1961); doktor práv (1977); advokát (1963–1964); právní poradce ve státním podniku pro mezinárodní silniční dopravu (1964–1973); vyučující na právním institutu bulharské akademie věd (1973–1988); lektor občanského procesního práva na právnické fakultě Univerzity svatého Klimenta Ochridského v Sofii (1988–1991); rozhodce u rozhodčího soudu obchodní a průmyslové komory (1988–2006); soudce u Ústavního soudu (1991–1994); hostující profesor na Univerzitě Paisije Chilendarského v Plovdivu (únor 2001–2006); ministr spravedlnosti (1994–1995); lektor občanského procesního práva na Nové bulharské univerzitě v Sofii (1995–2006); soudce Tribunálu od 12. ledna 2007.

Valeriu M. Ciucă

narozen v roce 1960; „bakalář“ práv (1984), doktor práv (1997) (Universitatea Alexandru Ioan Cuza v Iași); soudce u soudu prvního stupně v Suceava (1984–1989); vojenský soudce u vojenského soudu v Iași (1989–1990); profesor na univerzitě Alexandru Ioan Cuza v Iași (1990–2006); specializační stipendium v oblasti soukromého práva na univerzitě v Rennes (1991–1992); docent na univerzitě Petre Andrei v Iași (1999–2002); hostující profesor na univerzitě Littoral Côte d’Opale (LAB. RII) (2006); soudce Tribunálu od 12. ledna 2007.

Alfred Dittrich

narozen v roce 1950; studium práv na univerzitě v Erlangen-Norimberku (1970–1975); Rechtsreferendar u vrchního zemského soudu v Norimberku (1975–1978); ministerský rada spolkového ministerstva hospodářství (1978–1982); úředník na stálém zastoupení Spolkové republiky Německo při Evropských společenstvích (1982); ministerský rada spolkového ministerstva hospodářství, pověřený záležitostmi práva Společenství a hospodářské soutěže (1983–1992); vedoucí odboru „Právo Evropské unie“ na ministerstvu spravedlnosti (1992–2007); vedoucí německé delegace pracovní skupiny Rady nazvané „Soudní dvůr“; zmocněnec spolkové vlády v četných věcech probíhajících před Soudním dvorem Evropských společenství; soudce Tribunálu od 17. září 2007.

Santiago Soldevila Fragoso

narozen v roce 1960; držitel diplomu v oboru právo Nezávislé univerzity v Barceloně (1983); soudce (1985); od roku 1992 soudce specializovaný na správní spory u Vrchního soudu Kanárských ostrovů v Santa Cruz de Tenerife (1992 a 1993) a u Audiencia Nacional (Nejvyšší soud) (Madrid, květen 1998 – srpen 2007), kde rozhodoval v soudních řízeních v daňové oblasti (DPH), jakož i o žalobách směřujících proti obecně závazným předpisům ministerstva hospodářství a jeho rozhodnutích o státních podporách nebo majetkové odpovědnosti státu; rovněž o žalobách proti veškerým rozhodnutím ústředních regulačních orgánů v oblasti bankovníctví, burzy, energií, pojištění a hospodářské soutěže; referendář u Ústavního soudu (1993–1998); soudce Tribunálu od 17. září 2007.

Laurent Truchot

narozen v roce 1962; držitel diplomu Institut d'études politiques v Paříži (Institut politických věd) (1984); bývalý žák École nationale de la magistrature (národní soudní školy) (1986–1988); soudce soudu prvního stupně v Marseille (leden 1988 – leden 1990); vyšší úředník na ředitelství občanských věcí ministerstva spravedlnosti (leden 1990 – červen 1992); zástupce vedoucího oddělení, poté vedoucí oddělení generálního ředitelství hospodářské soutěže, spotřeby a potírání podvodů ministerstva hospodářství, financí a průmyslu (červen 1992 – září 1994); technický poradce ministra spravedlnosti (září 1994 – květen 1995); soudce soudu prvního stupně v Nîmes (květen 1995 – květen 1996); referendář u Soudního dvora v kabinetu generálního advokáta P. Légera (květen 1996 – prosinec 2001); soudní rada u Cour de Cassation (kasačního soudu) (prosinec 2001 – srpen 2007); soudce Tribunálu od 17. září 2007.

Sten Frimodt Nielsen

narozen v roce 1963; bakalář práv, univerzita v Kodani (1988); úředník na ministerstvu zahraničních věcí (1988–1991); lektor mezinárodního a evropského práva na univerzitě v Kodani (1988–1991); velvyslanecký tajemník u stálé mise Dánska při OSN v New Yorku (1991–1994); úředník právní sekce ministerstva zahraničních věcí (1994–1995); přidružený profesor na univerzitě v Kodani (1995); poradce, poté hlavní poradce poradního a pracovního orgánu předsedy vlády (1995–1998); rada-vyslanec u stálého zastoupení Dánska při Evropské unii (1998–2001); zvláštní poradce poradního a pracovního orgánu předsedy vlády pro právní otázky (2001–2002); ředitel odboru a právní poradce poradního a pracovního orgánu předsedy vlády (březen 2002 – červenec 2004); náměstek státního tajemníka a právní poradce poradního a pracovního orgánu předsedy vlády (srpen 2004 – srpen 2007); soudce Tribunálu od 17. září 2007.

Kevin O'Higgins

narozen v roce 1946; studia na Crescent College v Limerick, na Clongowes Wood College, na University College Dublin (B.A. degree a diplom z evropského práva) a na Kings Inns; v roce 1968 zapsán u irské advokátní komory; barrister (1968–1982); Senior Counsel (Inner Bar of Ireland, 1982–1986); soudce Circuit court (1986–1997); soudce High Court Irska (1997–2008); Benchers of Kings Inns; zástupce Irska v Poradní radě evropských soudců (2000–2008); soudce Tribunálu od 15. září 2008.

Heikki Kanninen

narozen v roce 1952; vystudoval Vysokou školu obchodní v Helsinkách a právnickou fakultu univerzity v Helsinkách; referendář Nejvyššího správního soudu ve Finsku; generální tajemník výboru pro reformu právní ochrany ve veřejné správě; vrchní rada Nejvyššího správního soudu; generální tajemník výboru pro reformu správního soudnictví, poradce na legislativním odboru ministerstva spravedlnosti; zástupce vedoucího kanceláře Soudního dvora ESVO; referendář Soudního dvora Evropských společenství; soudce Nejvyššího správního soudu (1998–2005); člen odvolacího senátu pro uprchlíky; místopředseda výboru pro rozvoj finských soudních orgánů; soudce Soudu pro veřejnou službu od 6. října 2005 do 6. října 2009; soudce Tribunálu od 7. října 2009.

Juraj Schwarcz

narozen v roce 1952; doktor práv (Univerzita Komenského v Bratislavě, 1979); podnikový právník (1975–1990); tajemník pověřený vedením obchodního rejstříku u Městského soudu v Košicích (1991); soudce Městského soudu v Košicích (leden – říjen 1992); soudce a předseda senátu Krajského soudu v Košicích (listopad 1992 – 2009); soudce dočasně přidělený k Nejvyššímu soudu Slovenské republiky, senát pro věci obchodněprávní (říjen 2004 – září 2005); předseda obchodněprávního kolegia Krajského soudu v Košicích (říjen 2005 – září 2009); externí člen katedry obchodního a hospodářského práva Univerzity P. J. Šafárika v Košicích (1997–2009); externí člen učitelského sboru justiční akademie (2005–2009); soudce Tribunálu od 7. října 2009.

Emmanuel Coulon

narozen v roce 1968; studia práv (univerzita Panthéon-Assas, Paříž); studia managementu (univerzita Paříž-Dauphine); Collège d'Europe (1992); vstupní zkouška do regionálního střediska pro vzdělávání advokátních koncipientů v Paříži; advokátní zkoušky u advokátní komory v Bruselu; výkon advokátní praxe v Bruselu; úspěšný uchazeč v otevřeném výběrovém řízení Komise Evropských společenství; referendář u Soudu prvního stupně (kabinet předsedy Saggia, 1996–1998; kabinet předsedy Vesterdorfa, 1998–2002); vedoucí kabinetu předsedy Soudu prvního stupně (2003–2005); vedoucí soudní kanceláře Tribunálu od 6. října 2005.

2. Změny ve složení Tribunálu v roce 2009

Slavnostní zasedání dne 6. října 2009

Rozhodnutími ze dne 25. února 2009 a ze dne 8. července 2009 byli jmenováni soudci Tribunálu na období od 1. září 2009 do 31. srpna 2010 pan Heikki Kanninen, po odstoupení paní Virpi Tiili, a na období od 7. října 2009 do 31. srpna 2010 pan Juraj Schwarcz, po odstoupení pana Daniela Švábyho.

3. Protokolární pořádky

od 1. ledna do 6. října 2009

Pan M. JAEGER, předseda Tribunálu
Paní V. TILLI, předsedkyně senátu
Pan J. AZIZI, předseda senátu
Pan A. W. H. MEIJ, předseda senátu
Pan M. VILARAS, předseda senátu
Pan N. J. FORWOOD, předseda senátu
Paní M. E. MARTINS RIBEIRO,
předsedkyně senátu
Pan O. CZÚCZ, předseda senátu
Paní I. PELIKÁNOVÁ, předsedkyně senátu
Pan F. DEHOUSSE, soudce
Paní E. CREMONA, soudkyně
Paní I. WISZNIEWSKA-BIAŁECKA, soudkyně
Pan D. ŠVÁBY, soudce
Pan V. VADAPALAS, soudce
Paní K. JÜRIMÄE, soudkyně
Paní I. LABUCKA, soudkyně
Pan S. PAPASAVVAS, soudce
Pan E. MOAVERO MILANESI, soudce
Pan N. WAHL, soudce
Pan M. PREK, soudce
Pan T. ČIPEV, soudce
Pan V. CIUCĂ, soudce
Pan A. DITTRICH, soudce
Pan S. SOLDEVILA FRAGOSO, soudce
Pan L. TRUCHOT, soudce
Pan S. FRIMODT NIELSEN, soudce
Pan K. O'HIGGINS, soudce

Pan E. COULON, vedoucí soudní kanceláře

od 7. října do 31. prosince 2009

Pan M. JAEGER, předseda Tribunálu
Pan J. AZIZI, předseda senátu
Pan A. W. H. MEIJ, předseda senátu
Pan M. VILARAS, předseda senátu
Pan N. J. FORWOOD, předseda senátu
Paní M. E. MARTINS RIBEIRO,
předsedkyně senátu
Pan O. CZÚCZ, předseda senátu
Paní I. WISZNIEWSKA-BIAŁECKA,
předsedkyně senátu
Paní I. PELIKÁNOVÁ, předsedkyně senátu
Pan F. DEHOUSSE, soudce
Paní E. CREMONA, soudkyně
Pan V. VADAPALAS, soudce
Paní K. JÜRIMÄE, soudkyně
Paní I. LABUCKA, soudkyně
Pan S. PAPASAVVAS, soudce
Pan E. MOAVERO MILANESI, soudce
Pan N. WAHL, soudce
Pan M. PREK, soudce
Pan T. ČIPEV, soudce
Pan V. CIUCĂ, soudce
Pan A. DITTRICH, soudce
Pan S. SOLDEVILA FRAGOSO, soudce
Pan L. TRUCHOT, soudce
Pan S. FRIMODT NIELSEN, soudce
Pan K. O'HIGGINS, soudce
Pan H. KANNINEN, soudce
Pan J. SCHWARCZ, soudce

Pan E. COULON, vedoucí soudní kanceláře

4. Bývalí členové Tribunálu

Edward David Alexander Ogilvy (1989–1992)
Yeraris Christos (1989–1992)
Da Cruz Vilaça José Luis (1989–1995), předseda od roku 1989 do roku 1995
Biancarelli Jacques (1989–1995)
Barrington Donal Patrick Michael (1989–1996)
Schintgen Romain Alphonse (1989–1996)
Kirschner Heinrich (1989–1997)
Saggio Antonio (1989–1998), předseda od roku 1995 do roku 1998
Briët Cornelis Paulus (1989–1998)
Lenaerts Koen (1989–2003)
Vesterdorf Bo (1989–2007), předseda od roku 1998 do roku 2007
García-Valdecasas y Fernández Rafael (1989–2007)
Kalogeropoulos Andreas (1992–1998)
Bellamy Christopher William (1992–1999)
Potocki André (1995–2001)
Gens de Moura Ramos Rui Manuel (1995–2003)
Lindh Pernilla (1995–2006)
Tiili Virpi (1995–2009)
Cooke John D. (1996–2008)
Pirrung Jörg (1997–2007)
Mengozzi Paolo (1998–2006)
Legal Hubert (2001–2007)
Trstenjak Verica (2004–2006)
Šváby Daniel (2004–2009)

Předsedové

Da Cruz Vilaça José Luis (1989–1995)
Saggio Antonio (1995–1998)
Vesterdorf Bo (1998–2007)

Vedoucí soudní kanceláře

Jung Hans (1989–2005)

C – Soudní statistiky Tribunálu

Obecná činnost Tribunálu

1. Zahájené, ukončené, probíhající věci (2005–2009)

Zahájené věci

2. Povaha řízení (2005–2009)
3. Povaha žalob (2005–2009)
4. Předmět žalob (2005–2009)

Ukončené věci

5. Povaha řízení (2005–2009)
6. Předmět žalob (2009)
7. Předmět žalob (2005–2009) (rozsudky a usnesení)
8. Soudní kolegia (2005–2009)
9. Délka trvání řízení v měsících (2005–2009) (rozsudky a usnesení)

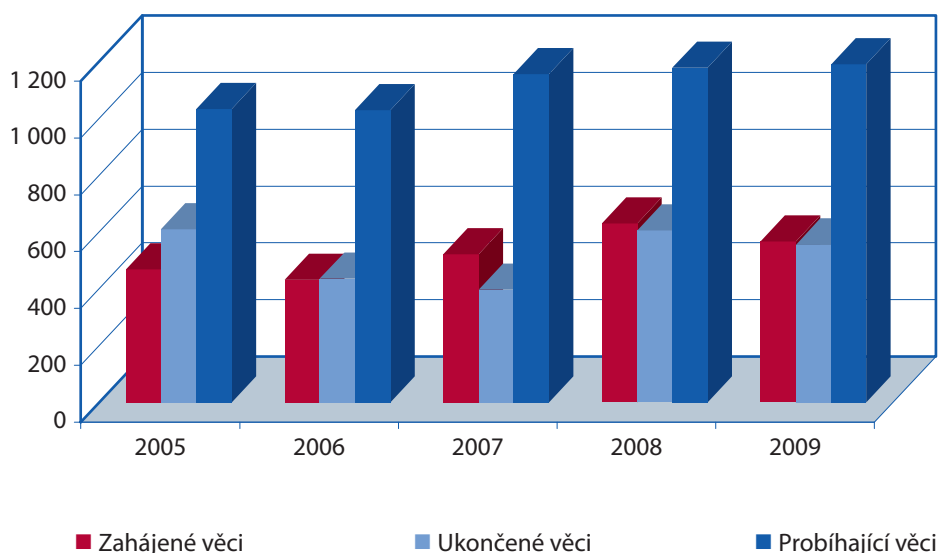
Věci probíhající k 31. prosinci

10. Povaha řízení (2005–2009)
11. Předmět žalob (2005–2009)
12. Soudní kolegia (2005–2009)

Různé

13. Řízení o předběžných opatřeních (2005–2009)
14. Zrychlená řízení (2005–2009)
15. Rozhodnutí Tribunálu, proti kterým byl podán kasační opravný prostředek k Soudnímu dvoru (1989–2009)
16. Rozdělení kasačních opravných prostředků k Soudnímu dvoru podle povahy řízení (2005–2009)
17. Výsledky kasačních opravných prostředků k Soudnímu dvoru (2009) (rozsudky a usnesení)
18. Výsledky kasačních opravných prostředků k Soudnímu dvoru (2005–2009) (rozsudky a usnesení)
19. Obecný vývoj (1989–2009) (zahájené, ukončené, probíhající věci)

1. Obecná činnost Tribunálu – Zahájené, ukončené, probíhající věci (2005–2009)¹

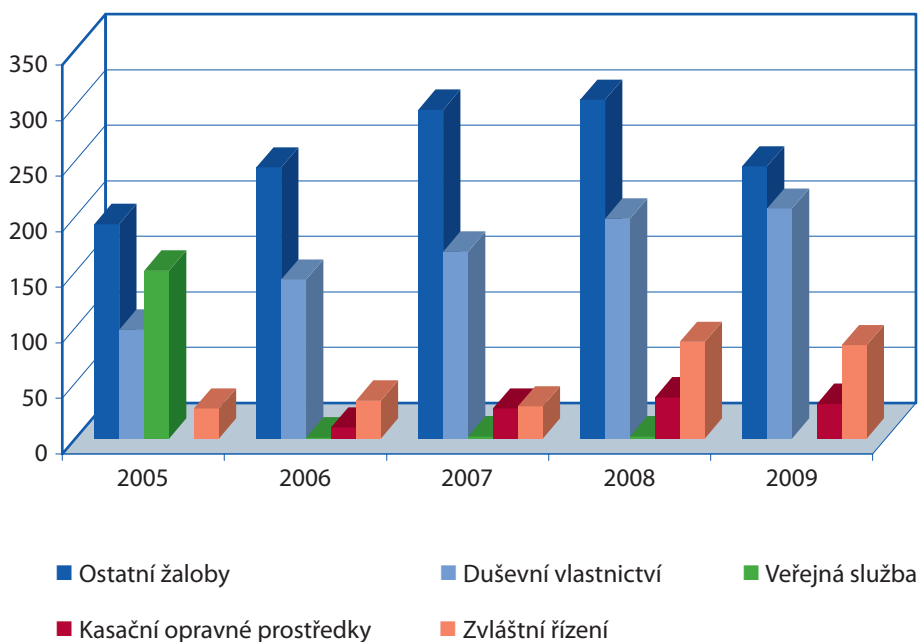

	2005	2006	2007	2008	2009
Zahájené věci	469	432	522	629	568
Ukončené věci	610	436	397	605	555
Probíhající věci	1 033	1 029	1 154	1 178	1 191

¹ Není-li uvedeno jinak, tato tabulka a tabulky na následujících stranách zohledňují zvláštní řízení.

Za „zvláštní řízení“ jsou považována: odpor proti rozsudku (článek 41 statutu ESD; článek 122 jednacího řádu Tribunálu); námitky třetí osoby (článek 42 statutu ESD; článek 123 jednacího řádu Tribunálu); obnova řízení (článek 44 statutu ESD; článek 125 jednacího řádu Tribunálu); výklad rozsudku (článek 43 statutu ESD; článek 129 jednacího řádu Tribunálu); určení nákladů řízení (článek 92 jednacího řádu Tribunálu); právní pomoc (článek 96 jednacího řádu Tribunálu) a oprava rozsudku (článek 84 jednacího řádu Tribunálu).

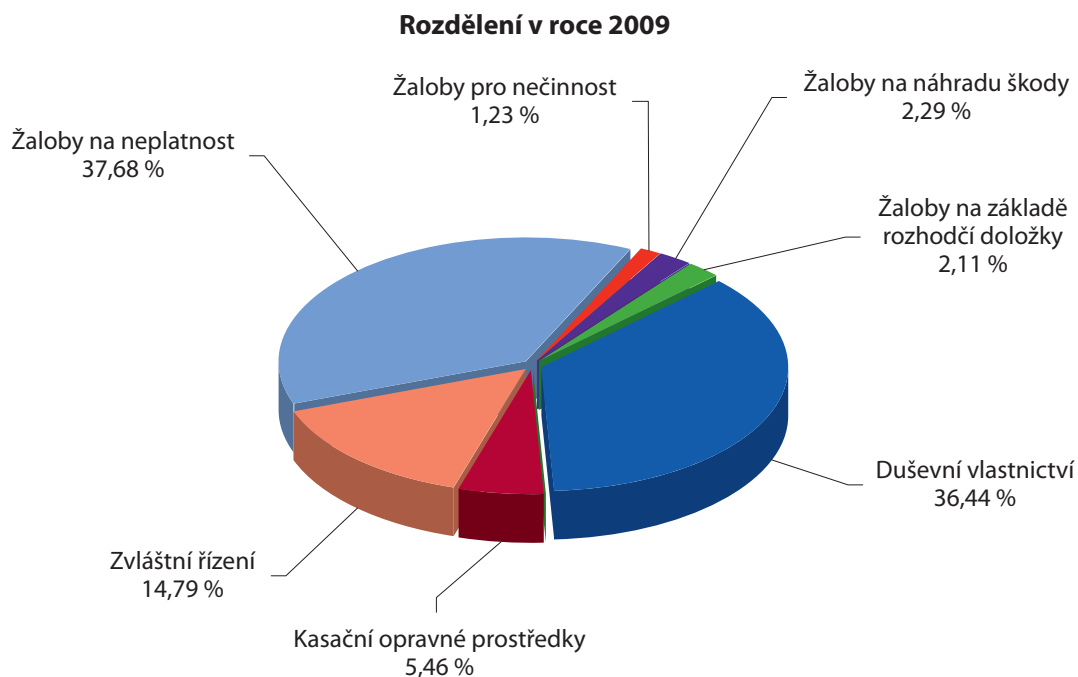
2. Zahájené věci – Povaha řízení (2005–2009)¹

	2005	2006	2007	2008	2009
Ostatní žaloby	193	244	296	305	246
Duševní vlastnictví	98	143	168	198	207
Veřejná služba	151	1	2	2	
Kasační opravné prostředky		10	27	37	31
Zvláštní řízení	27	34	29	87	84
Celkem	469	432	522	629	568

¹ V této tabulce a tabulkách na následujících stranách znamená poznámka „ostatní žaloby“ veškeré žaloby podané fyzickými nebo právnickými osobami, jiné než žaloby úředníků Evropské unie a žaloby týkající se duševního vlastnictví.

3. Zahájené věci – Povaha žalob (2005–2009)

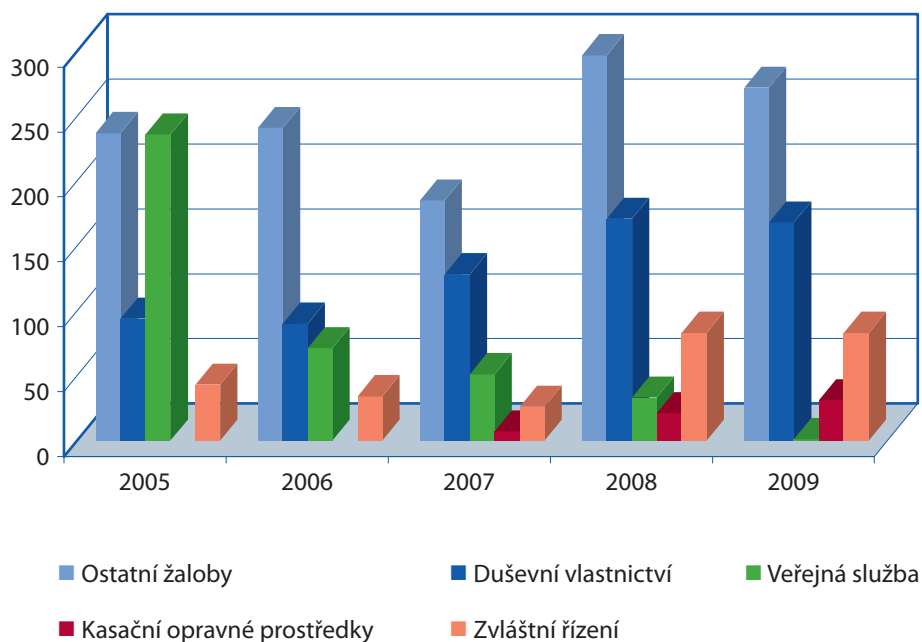
	2005	2006	2007	2008	2009
Žaloby na neplatnost	160	223	249	269	214
Žaloby pro nečinnost	9	4	12	9	7
Žaloby na náhradu škody	16	8	27	15	13
Žaloby na základě rozhodčí doložky	8	9	8	12	12
Duševní vlastnictví	98	143	168	198	207
Veřejná služba	151	1	2	2	
Kasační opravné prostředky		10	27	37	31
Zvláštní řízení	27	34	29	87	84
Celkem	469	432	522	629	568

4. Zahájené věci – Předmět žalob (2005–2009)

	2005	2006	2007	2008	2009
Celní unie	2		4	1	5
Daně		1	2		
Doprava		1	4	1	
Duševní vlastnictví	98	145	168	198	207
Energie		1			2
Hospodářská a měnová politika	1	2			
Hospodářská soutěž	40	81	62	71	39
Institucionální právo	28	15	28	43	47
Kultura		3	1	2	1
Obchodní politika	5	18	9	10	8
Politika rybolovu	2		5	23	1
Právo podniků	12	11	10	30	23
Přistoupení nových států					1
Regionální politika	12	16	18	7	6
Rozhodčí doložka	2	3	1	12	12
Rozpočet Společenství			2		1
Sbližování právních předpisů			1		
Sociální politika	9	3	5	3	2
Společná zahraniční a bezpečnostní politika		5	12	6	7
Společný celní tarif		2	1		
Spravedlnost a vnitřní věci	1		3	3	2
Státní podpory	25	28	37	55	46
Svoboda usazování				1	
Vlastní zdroje Společenství	2				
Vnější vztahy	2	2	1	2	5
Volný pohyb osob	2	4	4	1	1
Volný pohyb služeb		1		3	4
Volný pohyb zboží			1	1	1
Výzkum, informace, vzdělávání, statistiky	9	5	10	1	6
Zemědělství	21	18	34	14	18
Životní prostředí a spotřebitelé	18	21	41	14	7
Celkem Smlouva o ES/SFEU¹	291	386	464	502	452
Celkem Smlouva o ESUO				1	
Celkem Smlouva o ESAE		1			
Služební řád úředníků	151	11	29	39	32
Zvláštní řízení	27	34	29	87	84
CELKEM OBECNĚ	469	432	522	629	568

¹ Dnem 1. prosince 2009, kdy vstoupila v platnost Lisabonská smlouva, byla Smlouva o založení Evropského společenství nahrazena Smlouvou o fungování Evropské unie (SFEU).

5. Ukončené věci – Povaha řízení (2005–2009)

	2005	2006	2007	2008	2009
Ostatní žaloby	237	241	185	297	272
Duševní vlastnictví	94	90	128	171	168
Veřejná služba	236	71	51	33	1
Kasační opravné prostředky			7	21	31
Zvláštní řízení	43	34	26	83	83
Celkem	610	436	397	605	555

6. Ukončené věci – Předmět žalob (2009)

	Rozsudky	Usnesení	Celkem
Celní unie	10		10
Duševní vlastnictví	127	42	169
Energie	1		1
Hospodářská soutěž	21	10	31
Institucionální právo	3	24	27
Kultura	1	1	2
Obchodní politika	6		6
Politika rybolovu	1	16	17
Právo podniků	4	8	12
Přistoupení nových států		1	1
Regionální politika	1	2	3
Rozhodčí doložka	2	3	5
Sociální politika	3	3	6
Společná zahraniční a bezpečnostní politika	6	2	8
Spravedlnost a vnitřní věci		3	3
Státní podpory	56	14	70
Volný pohyb osob		1	1
Volný pohyb služeb		2	2
Volný pohyb zboží		1	1
Výzkum, informace, vzdělávání, statistiky	3	1	4
Zemědělství	15	23	38
Životní prostředí a spotřebitelé	10	12	22
Celkem Smlouva o ES/SFEU¹	270	169	439
Celkem Smlouva o ESAE		1	1
Služební řád úředníků	21	11	32
Zvláštní řízení	1	82	83
CELKEM OBECNĚ	292	263	555

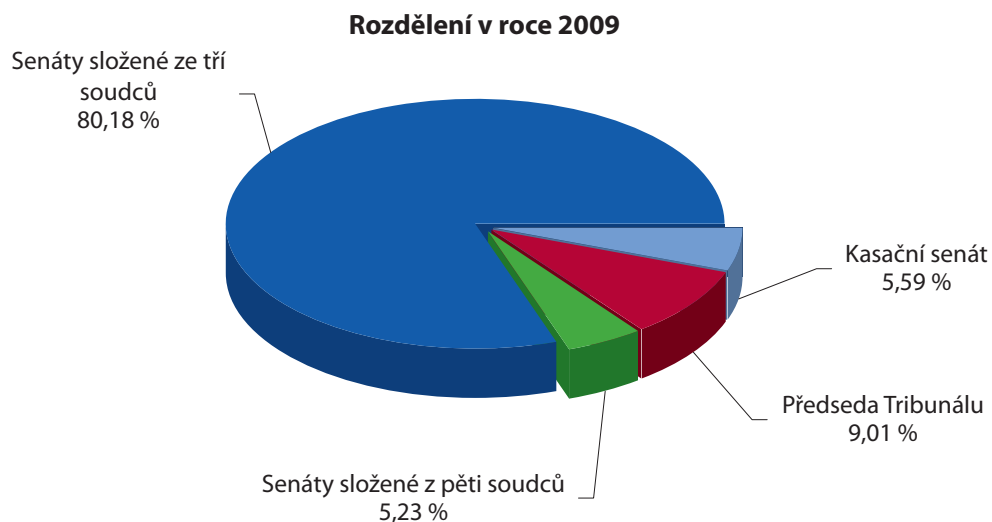
¹ Dnem 1. prosince 2009, kdy vstoupila v platnost Lisabonská smlouva, byla Smlouva o založení Evropského společenství nahrazena Smlouvou o fungování Evropské unie (SFEU).

7. Ukončené věci – Předmět žalob (2005–2009) (rozsudky a usnesení)

	2005	2006	2007	2008	2009
Celní unie	7	2	2	3	10
Daně		1		2	
Doprava	1	2	1	3	
Duševní vlastnictví	94	91	129	171	169
Energie		3	1		1
Hospodářská a měnová politika		1	1	1	
Hospodářská soutěž	35	42	38	31	31
Institucionální právo	35	14	17	36	27
Kultura				2	2
Obchodní politika	7	13	4	12	6
Politika rybolovu	2	24	4	4	17
Právo podniků	6	6	6	24	12
Přidružení zámořských zemí a území	4	2			
Přistoupení nových států		1			1
Regionální politika	4	7	6	42	3
Rozhodčí doložka	1		1	3	5
Rozpočet Společenství			1		
Sbližování právních předpisů			1	1	
Sociální politika	6	5	3	3	6
Společná zahraniční a bezpečnostní politika	5	4	3	6	8
Společný celní tarif			1	3	
Spravedlnost a vnitřní věci	1		2	1	3
Státní podpory	53	54	36	37	70
Svoboda usazování	1			1	
Vlastní zdroje Společenství		2			
Vnější vztahy	11	5	4	2	
Volný pohyb osob	1	4	4	2	1
Volný pohyb služeb			1		2
Volný pohyb zboží	1			2	1
Výzkum, informace, vzdělávání, statistiky	1	3	10	10	4
Zemědělství	34	25	11	38	38
Životní prostředí a spotřebitelé	19	19	15	28	22
Celkem Smlouva o ES/SFEU¹	329	330	302	468	439
Celkem Smlouva o ESUO	1	1	10		
Celkem Smlouva o ESAE	1		1		1
Služební řád úředníků	236	71	58	54	32
Zvláštní řízení	43	34	26	83	83
CELKEM OBECNĚ	610	436	397	605	555

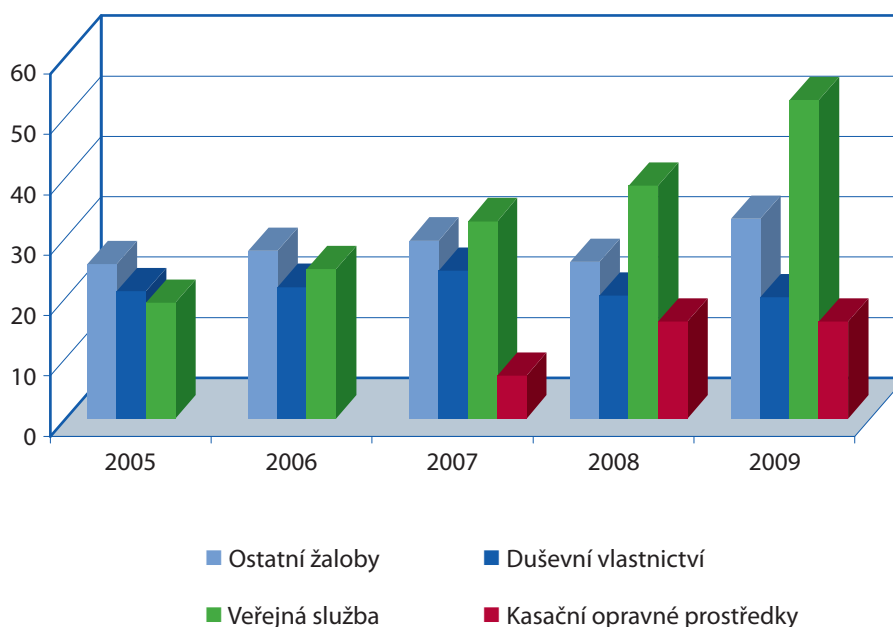
¹ Dnem 1. prosince 2009, kdy vstoupila v platnost Lisabonská smlouva, byla Smlouva o založení Evropského společenství nahrazena Smlouvou o fungování Evropské unie (SFEU).

8. Ukončené věci – Soudní kolegia (2005–2009)

	2005			2006			2007			2008			2009		
	Rozsudky	Usnesení	Celkem	Rozsudky	Usnesení	Celkem	Rozsudky	Usnesení	Celkem	Rozsudky	Usnesení	Celkem	Rozsudky	Usnesení	Celkem
Velký senát	6		6				2		2						
Kasační senát							3	4	7	16	10	26	20	11	31
Předseda Tribunálu		25	25		19	19		16	16		52	52		50	50
Senáty složené z pěti soudců	28	34	62	22	33	55	44	8	52	15	2	17	27	2	29
Senáty složené ze tří soudců	181	329	510	198	157	355	196	122	318	228	282	510	245	200	445
Samosoudce	7		7	7		7	2		2						
Total	222	388	610	227	209	436	247	150	397	259	346	605	292	263	555

9. Ukončené věci – Délka trvání řízení v měsících (2005–2009)¹ (rozsudky a usnesení)

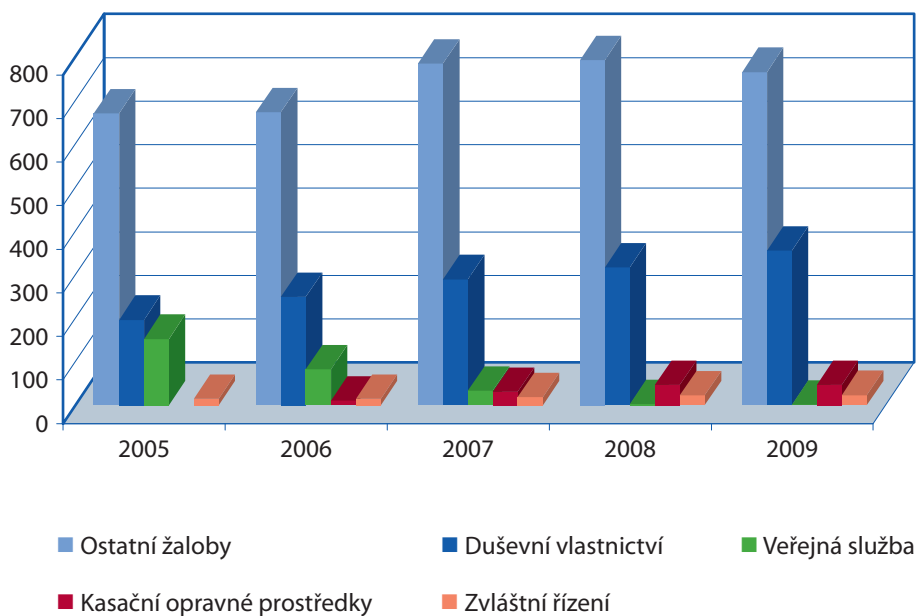

	2005	2006	2007	2008	2009
Ostatní žaloby	25,6	27,8	29,5	26,0	33,1
Duševní vlastnictví	21,1	21,8	24,5	20,4	20,1
Veřejná služba	19,2	24,8	32,7	38,6	52,8
Kasační opravné prostředky			7,1	16,1	16,1

¹ Výpočet průměrné délky trvání řízení nezohledňuje: věci, ve kterých bylo rozhodnuto mezitímním rozsudkem; zvláštní řízení, věci postoupené Soudním dvorem v návaznosti na změnu rozdělení pravomocí mezi Soudním dvorem a Tribunálem; věci postoupené Tribunálem v návaznosti na začátek fungování Soudu pro veřejnou službu.

Délka trvání je vyjádřena v měsících a v desetinách měsíce.

10. Věci probíhající k 31. prosinci – Povaha řízení (2005–2009)

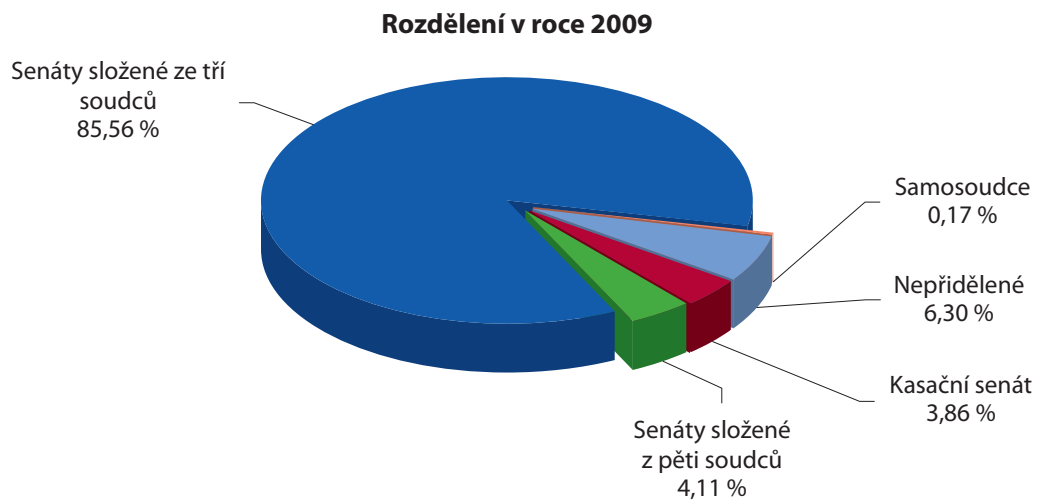
	2005	2006	2007	2008	2009
Ostatní žaloby	670	673	784	792	766
Duševní vlastnictví	196	249	289	316	355
Veřejná služba	152	82	33	2	1
Kasační opravné prostředky		10	30	46	46
Zvláštní řízení	15	15	18	22	23
Celkem	1 033	1 029	1 154	1 178	1 191

11. Věci probíhající k 31. prosinci – Předmět žalob (2005–2009)

	2005	2006	2007	2008	2009
Celní unie	13	11	13	11	6
Daně			2		
Doprava	2	1	4	2	2
Duševní vlastnictví	197	251	290	317	355
Energie	4	2	1	1	2
Hospodářská a měnová politika	1	2	1		
Hospodářská soutěž	134	173	197	236	244
Institucionální právo	42	43	54	61	81
Kultura		3	4	4	3
Obchodní politika	23	28	33	31	33
Politika rybolovu	28	4	5	24	8
Právo podniků	16	23	27	33	45
Přidružení zámořských zemí a území	2				
Přistoupení nových států	1				
Regionální politika	27	36	48	13	16
Rozhodčí doložka	1	3	3	12	20
Rozpočet Společenství			1	1	2
Sbližování právních předpisů	1	1	1		
Sociální politika	9	7	9	9	5
Společná zahraniční a bezpečnostní politika	8	9	18	18	17
Společný celní tarif	1	3	3		
Spravedlnost a vnitřní věci			1	3	2
Státní podpory	190	164	165	184	160
Vlastní zdroje Společenství	2				
Vnější vztahy	9	6	3	3	8
Volný pohyb osob	2	3	3	2	2
Volný pohyb služeb		1		3	5
Volný pohyb zboží			1		
Výzkum, informace, vzdělávání, statistiky	16	18	18	9	10
Zemědělství	82	74	97	73	53
Životní prostředí a spotřebitelé	43	44	70	56	40
Celkem Smlouva o ES/SFEU¹	854	910	1 072	1 106	1 119
Celkem Smlouva o ESUO	11	10		1	1
Celkem Smlouva o ESAE	1	2	1	1	
Služební řád úředníků	152	92	63	48	48
Zvláštní řízení	15	15	18	22	23
CELKEM OBECE	1 033	1 029	1 154	1 178	1 191

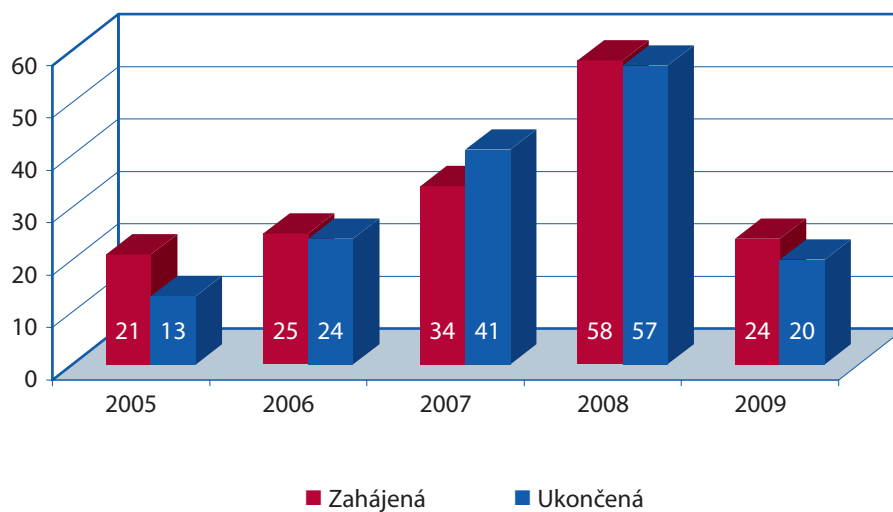
¹ Dnem 1. prosince 2009, kdy vstoupila v platnost Lisabonská smlouva, byla Smlouva o založení Evropského společenství nahrazena Smlouvou o fungování Evropské unie (SFEU).

12. Věci projednávané k 31. prosinci – Soudní kolegia (2005–2009)

	2005	2006	2007	2008	2009
Velký senát	1	2			
Kasační senát		10	30	46	46
Předseda Tribunálu		1			
Senáty složené z pěti soudců	146	117	75	67	49
Senáty složené ze tří soudců	846	825	971	975	1 019
Samosoudce	4	2			2
Nepřidělené	36	72	78	90	75
Celkem	1 033	1 029	1 154	1 178	1 191

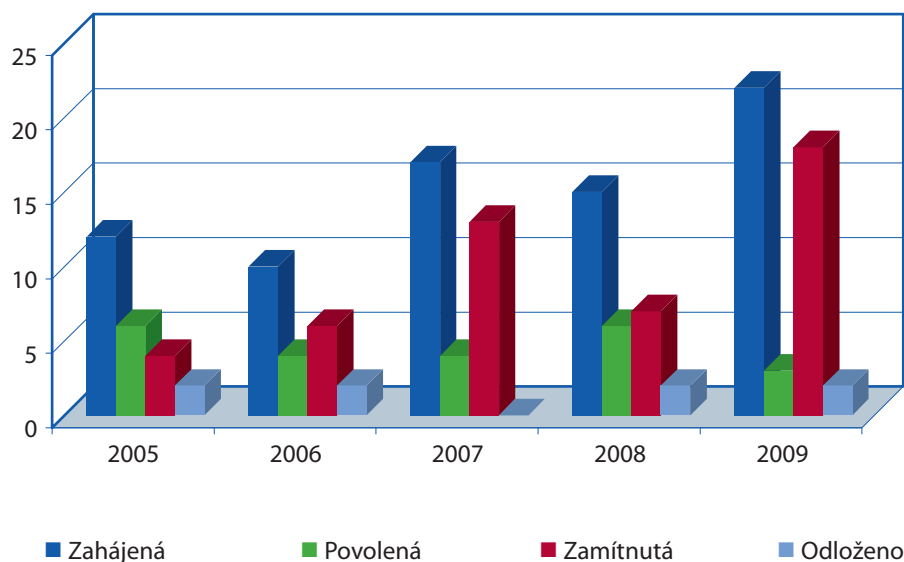
13. Různé – Řízení o předběžných opatřeních (2005–2009)

Rozdělení v roce 2009

	Zahájená řízení o předběžných opatřeních	Ukončená řízení o předběžných opatřeních	Směr rozhodnutí		
			Zamítnutí	Souhlas	Vyškrtnutí/ Nevydání rozhodnutí ve věci
Zemědělství	1	1	1		
Státní podpory	1	2	2		
Rozhodčí doložka	2	1	1		
Hospodářská soutěž	5	6	4		2
Právo podniků	2	1	1		
Institucionální právo	4	3	2		1
Životní prostředí a spotřebitelé	5	3	2	1	
Volný pohyb osob	1	1			1
Volný pohyb služeb	1	1	1		
Celní unie	2	1	1		
Celkem	24	20	15	1	4

14. Různé – Zrychlená řízení (2005–2009)¹

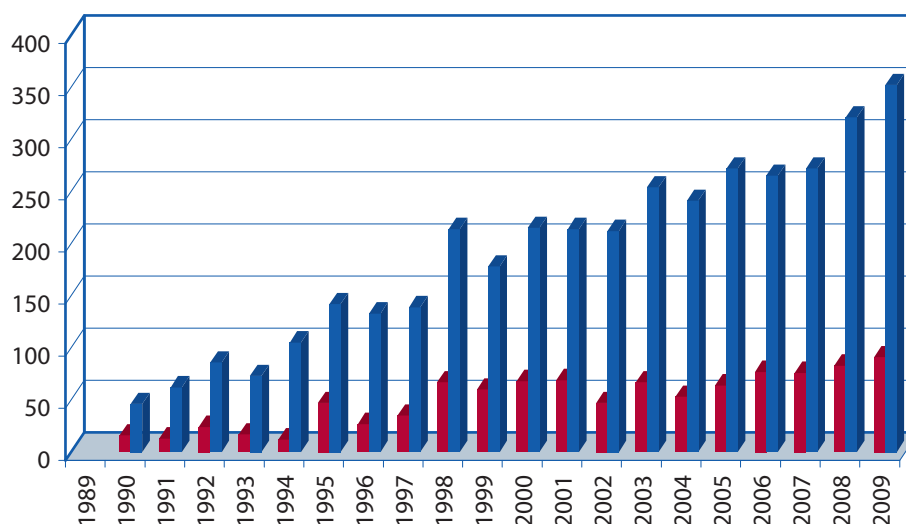

	2005				2006				2007				2008				2009			
	Zahájená	Směr rozhodnutí			Zahájená	Směr rozhodnutí			Zahájená	Směr rozhodnutí			Zahájená	Směr rozhodnutí			Zahájená	Směr rozhodnutí		
		Povolena	Zamítnutá	Odloženo ²		Povolena	Zamítnutá	Odloženo ²		Povolena	Zamítnutá	Odloženo ²		Povolena	Zamítnutá	Odloženo ²		Povolena	Zamítnutá	Odloženo ²
Zemědělství	2				2	1	3						1				2		3	
Státní podpory					1				1	2			1	1						
Rozhodčí doložka													1		1					
Hospodářská soutěž	2	3	2		4	2	2		1	1			1	1			2		2	
Právo podniků	3	2	1	1					1				3	1	3		2		2	
Institucionální právo	1		1						1	1			3	2	1		5		5	
Životní prostředí a spotřebitelé	2	1		1	3	1	1		7	1	7						2		1	1
Volný pohyb služeb																	1	1		
Obchodní politika									2	1			1				2		2	
Společná zahraniční a bezpečnostní politika									3	2	1		4	4			5	1	2	1
Řízení																	1		1	
Výzkum, informace, vzdělávání, statistiky									1	1										
Vlastní zdroje Společenství	2							2												
Služební řád úředníků													1					1		
Celkem	12	6	4	2	10	4	6	2	17	4	13	0	15	6	7	2	22	3	18	2

¹ Zrychlené projednání věci před Tribunálem může být odsouhlaseno na základě článku 76a jednacího řádu. Toto ustanovení je použitelné od 1. února 2001.

² Do kategorie „odloženo“ spadají následující případy: zpětvzetí žádosti, zpětvzetí a případy, kdy je o žalobě rozhodnuto usnesením před tím, než je rozhodnuto o žádosti o projednání věci ve zrychleném řízení.

15. Různé – Rozhodnutí Tribunálu, proti kterým byl podán kasační opravný prostředek k Soudnímu dvoru (1989–2009)

■ Počet rozhodnutí, proti kterým byl podán kasační opravný prostředek

■ Celkový počet napadnutelných rozhodnutí¹

	Počet rozhodnutí, proti kterým byl podán kasační opravný prostředek	Celkový počet napadnutelných rozhodnutí ¹	Procentní podíl rozhodnutí, proti kterým byl podán kasační opravný prostředek
1989			
1990	16	46	35 %
1991	13	62	21 %
1992	24	86	28 %
1993	17	73	23 %
1994	12	105	11 %
1995	47	142	33 %
1996	27	133	20 %
1997	35	139	25 %
1998	67	214	31 %
1999	60	178	34 %
2000	68	215	32 %
2001	69	214	32 %
2002	47	212	22 %
2003	67	254	26 %
2004	53	241	22 %
2005	64	272	24 %
2006	77	265	29 %
2007	76	272	28 %
2008	83	321	26 %
2009	91	352	26 %

¹ Celkový počet napadnutelných rozhodnutí – rozsudky, usnesení o nepřipustnosti, o předběžných opatřeních, o nevydání rozhodnutí ve věci a o zamítnutí vedlejšího účastenství – pro která uplynula lhůta pro podání kasačního opravného prostředku nebo byl kasační opravný prostředek podán.

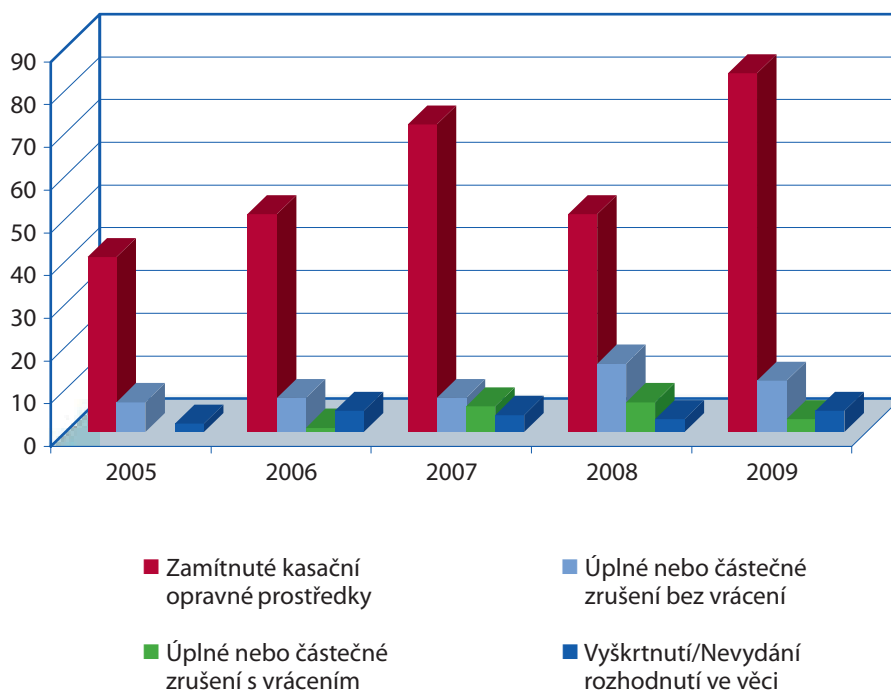
16. Různé – Rozdělení kasačních opravných prostředků k Soudnímu dvoru podle povahy řízení (2005–2009)

	2005			2006			2007			2008			2009		
	Kasační opravné prostředky	Napadnutelná rozhodnutí	Kasační opravné prostředky v %	Kasační opravné prostředky	Napadnutelná rozhodnutí	Kasační opravné prostředky v %	Kasační opravné prostředky	Napadnutelná rozhodnutí	Kasační opravné prostředky v %	Kasační opravné prostředky	Napadnutelná rozhodnutí	Kasační opravné prostředky v %	Kasační opravné prostředky	Napadnutelná rozhodnutí	Kasační opravné prostředky v %
Ostatní žaloby	37	120	31 %	46	146	32 %	52	163	32 %	51	190	27 %	65	201	32 %
Duševní vlastnictví	16	71	23 %	18	59	31 %	14	63	22 %	23	100	23 %	25	148	17 %
Veřejná služba	11	81	14 %	13	60	22 %	10	46	22 %	9	31	29 %	1	3	33 %
Celkem	64	272	24 %	77	265	29 %	76	272	28 %	83	321	26 %	91	352	26 %

17. Různé – Výsledky kasačních opravných prostředků k Soudnímu dvoru (2009) (rozsudky a usnesení)

	Zamítnuté kasační opravné prostředky	Úplné nebo částečné zrušení bez vrácení	Úplné nebo částečné zrušení s vrácením	Výskrtnutí/Nevydání rozhodnutí ve věci	Celkem
Státní podpory	4		2		6
Hospodářská soutěž	18	4	1		23
Právo podniků	1				1
Institucionální právo	19	1			20
Životní prostředí a spotřebitelé	8			3	11
Volný pohyb zboží	2				2
Obchodní politika	1	1			2
Společná zahraniční a bezpečnostní politika		2		1	3
Regionální politika	1	2			3
Zásady práva Společenství	1				1
Duševní vlastnictví	19	2		1	22
Vnější vztahy	1				1
Vlastní zdroje Společenství	1				1
Služební řád úředníků	8				8
Celkem	84	12	3	5	104

18. *Různé – Výsledky kasačních opravných prostředků k Soudnímu dvoru (2005–2009) (rozsudky a usnesení)*

	2005	2006	2007	2008	2009
Zamítnuté kasační opravné prostředky	41	51	72	51	84
Úplné nebo částečné zrušení bez vrácení	7	8	8	16	12
Úplné nebo částečné zrušení s vrácením		1	6	7	3
Vyškrtnutí/Nevydání rozhodnutí ve věci	2	5	4	3	5
Celkem	50	65	90	77	104

19. Různé – Obecný vývoj (1989–2009)

Zahájené, ukončené, probíhající věci

	Zahájené věci ¹	Ukončené věci ²	Věci probíhající k 31. prosinci každého roku
1989	169	1	168
1990	59	82	145
1991	95	67	173
1992	123	125	171
1993	596	106	661
1994	409	442	628
1995	253	265	616
1996	229	186	659
1997	644	186	1 117
1998	238	348	1 007
1999	384	659	732
2000	398	343	787
2001	345	340	792
2002	411	331	872
2003	466	339	999
2004	536	361	1 174
2005	469	610	1 033
2006	432	436	1 029
2007	522	397	1 154
2008	629	605	1 178
2009	568	555	1 191
Celkem	7 975	6 784	

¹ 1989: Soudní dvůr postoupil 153 věcí nově zřízenému Soudu prvního stupně.
 1993: Soudní dvůr postoupil 451 věcí z důvodu prvního rozšíření pravomocí Soudu prvního stupně.
 1994: Soudní dvůr postoupil 14 věcí z důvodu druhého rozšíření pravomocí Soudu prvního stupně.
 2004–2005: Soudní dvůr postoupil 25 věcí z důvodu třetího rozšíření pravomocí Soudu prvního stupně.

² 2005–2006: Soud prvního stupně postoupil 118 věcí nově zřízenému Soudu pro veřejnou službu.

Kapitola III

Soud pro veřejnou službu

A – Činnost Soudu pro veřejnou službu v roce 2009

Autor: předseda Paul Mahoney

1. Soudní statistiky Soudu pro veřejnou službu za rok 2008 ukázaly, že počet žalob podaných v oblasti evropské veřejné služby v porovnání s předchozím rokem se poprvé za deset let výrazně snížil. Počet žalob podaných v roce 2009 (113) naznačuje, že jev pozorovaný v předchozím roce nebyl čistě nahodilý. Obrat v tendenci nárůstu sporů v oblasti veřejné služby to zdá se potvrzuje. Stejně jako v loňském roce můžeme formulovat předpoklad, že v uvedeném vývoji mohlo sehrát roli pravidlo, podle něhož se účastník řízení, který neměl úspěch ve věci, uloží náhrada nákladů řízení, které vstoupilo v platnost spolu s jednacím řádem Soudu dne 1. listopadu 2007.

Oproti oběma předcházejícím rokům se počet ukončených věcí tento rok jasně zvýšil. To lze z velké části přičíst skutečnosti, že po vydání rozsudku Soudního dvora ze dne 22. prosince 2008, *Centeno Mediavilla a další v. Komise* (C 443/07 P) mohl Soud pro veřejnou službu ukončit 32 případů, které s touto „pilotní“ věcí souvisely. Projednávání 18 věcí souvisejících s uvedenou věcí však v současné době stále probíhá.

Díky tomu, že poměr mezi počtem ukončených věcí (155) a počtem zahájených věcí (113) je v roce 2009 poprvé od vytvoření Soudu pro veřejnou službu jednoznačně příznivý, dochází ke zřetelnému snížení množství nahromaděných věcí. Probíhajících věcí je pouze 175, zatímco na konci roku 2008 se jednalo o 217 případů.

Průměrná délka řízení činí 15,1 měsíce, což oproti loňskému roku, kdy řízení trvalo průměrně 17 měsíců, představuje zřetelné snížení průměrné délky trvání řízení.

Soud pro veřejnou službu sice přirozeně těší, že může předložit tak uspokojivé soudní statistiky, je však třeba poukázat na výjimečný charakter okolností, jež umožnily dosáhnout takových čísel a uvést zejména, že skutečnost, že je poměr mezi ukončenými a zahájenými věcmi v roce 2009 jednoznačně příznivý, souvisí z velké části s důsledky výše uvedeného rozsudku *Centeno Mediavilla a další v. Komise*. V tomto ohledu o skutečné rozhodovací kapacitě Soudu pro veřejnou službu zajisté lépe vypovídají údaje z roku 2007 a 2008, z nichž je patrná rovnováha mezi počtem ukončených a zahájených věcí.

2. V průběhu tohoto roku pokračoval Soud pro veřejnou službu ve svém úsilí reagovat na výzvu zákonodárce k usnadnění smírného narovnání sporu v každém stadiu řízení. Přesto však na základě smírného narovnání, ke kterému došlo z podnětu soudního kolegia, mohly být ukončeny pouze dva případy. Soud pro veřejnou službu má za to, že toto neuspokojivé číslo lze z velké části přičíst na vrub často zdráhavému postoji účastníků řízení, obzvláště pak orgánů, třebaže se v mnoha věcech vhodnost smírného narovnání nabízela a pravděpodobnost dosažení takového narovnání byla reálná. V tomto ohledu soudní kolegia v některých případech nabyla dojmu, že by orgány byly ochotny přistoupit k uzavření smíru, pouze kdyby byly přesvědčeny, že se dopustily chyby. Přitom lze pro odůvodnění uzavření smíru přihlídnout i k jiným faktorům, které nemusí být čistě právní, jako je například ekvita.

3. Celkem 31 rozhodnutí Soudu pro veřejnou službu bylo napadeno kasačním opravným prostředkem u Tribunálu Evropské unie, což odpovídá 32,98 % napadnutelných rozhodnutí vydaných Soudem pro veřejnou službu a 32,29 % celkového počtu ukončených případů,

pomineme-li případy jednostranného zpětvzetí návrhu jedním z účastníků řízení¹. Celkem 10 rozhodnutí Soudu pro veřejnou službu bylo Tribunálem Evropské unie zrušeno.

4. Z hlediska složení Soudu pro veřejnou službu v roce 2009, je třeba zmínit příchod nové soudkyně, M.-I. Rofes i Pujol, a to v návaznosti na odstoupení předsedy druhého senátu H. Kanninena z důvodu jeho jmenování soudcem Tribunálu Evropské unie. Dne 7. října 2009 byl H. Tagaras zvolen předsedou druhého senátu.

5. Rovněž dne 7. října 2009 se Soud pro veřejnou službu rozhodl změnit kritéria přidělování věcí senátům ve smyslu jejich despecializace.

6. Následující text uvádí nejvýznamnější rozhodnutí Soudu pro veřejnou službu v procesněprávní oblasti, v oblasti meritorních otázek, nákladů řízení a soudních poplatků a v neposlední řadě rozhodnutí týkající se předběžných opatření. V oblasti právní pomoci k žádnému významnému posunu nedošlo, proto je pasáž tradičně věnovaná této otázce v tomto roce vynechána.

I. Procesněprávní aspekty

Příslušnost Soudu pro veřejnou službu

Ve věci *Labate v. Komise* (usnesení ze dne 29. září 2009, F-64/09) byla Soudu pro veřejnou službu předložena žaloba pro nečinnost, podaná na základě článku 232 ES osobou, na kterou se „vztahuje služební řád“ úředníků Evropských společenství (dále jen „služební řád“) ve smyslu článku 91 tohoto služebního řádu a která se nacházela ve sporu nikoli s Komisí jakožto orgánem, nýbrž s orgánem, který je v rámci uvedeného orgánu oprávněn ke jmenování, tedy ve sporu s orgánem jakožto zaměstnavatelem. Soud pro veřejnou službu rozhodl, že posoudit otázku, zda bylo v uvedeném sporu přípustné, aby žalobce podal žalobu pro nečinnost na základě článku 232 ES, náleží pouze soudu, který je příslušný k rozhodování o žalobách pro nečinnost podaných jednotlivci, a sice Soudu prvního stupně. Soud pro veřejnou službu mu proto na základě čl. 8 odst. 2 přílohy statutu Soudního dvora uvedenou věc postoupil.

Nevydání rozhodnutí ve věci

Ve věci *Chassagne v. Komise* (usnesení ze dne 18. listopadu 2009, F-11/05 RENV) byl Soud pro veřejnou službu postaven před situaci, ve které žalobce, přestože formálně nedošlo ke zpětvzetí návrhu ve smyslu článku 74 jednacího řádu, jednoznačně projevil svůj záměr dále neuplatňovat své nároky. Soud pro veřejnou službu měl po vyslechnutí účastníků řízení za to, že je za účelem zajištění řádného výkonu spravedlnosti a s ohledem na přetrvávající nečinnost žalobce v souladu s článkem 75 jednacího řádu oprávněn určit i bez návrhu, že se návrh stal bezpředmětným a že ve věci již nerozhodne².

¹ Lze mít za to, že poměr mezi rozhodnutími napadenými kasačním opravným prostředkem a ukončenými věcmi, pomineme-li případy jednostranného zpětvzetí návrhu jedním z účastníků řízení, vypovídá o „míře napadání“ rozhodnutí Soudu pro veřejnou službu lépe než poměr mezi rozhodnutími napadenými kasačním opravným prostředkem a napadnutelnými rozhodnutími, s ohledem na to, že určitý počet věcí je každý rok ukončen ve smírném narovnání.

² V tomtéž smyslu viz usnesení ze dne 22. října 2009, *Ayhan v. Parlament* (F-10/08).

Podmínky přípustnosti

1. Pojem „akt nepříznivě zasahující do právního postavení“

Ve spojených věcech *Violetti a další a Schmit v. Komise* (rozsudek ze dne 28. dubna 2009, F-5/05 a F-7/05*, proti kterému byl podán kasační opravný prostředek k Tribunálu Evropské unie)³ podal Soud pro veřejnou službu, jenž by postaven před otázku, zda rozhodnutí, kterým ředitel Evropského úřadu pro boj proti podvodům (OLAF) předal vnitrostátním soudním orgánům informace získané při vnitřním vyšetřování skutečností, které by mohly být předmětem trestního stíhání proti úředníkovi, představuje akt nepříznivě zasahující do jeho právního postavení ve smyslu článku 90a služebního řádu, na tuto otázku kladnou odpověď. Soud pro veřejnou službu zejména konstatoval, že takové rozhodnutí nemůže být analyzováno pouze jako rozhodnutí mezitímní nebo předběžné, jinak by totiž bylo ustanovení obsažené v článku 90a druhé větě, podle kterého může každá osoba, na niž se vztahuje služební řád, předložit řediteli OLAF stížnost ve smyslu čl. 90 odst. 2 uvedeného služebního řádu proti aktu úřadu, kterým je nepříznivě zasaženo do jeho právního postavení v souvislosti s vyšetřováním úřadu, zbaveno jakéhokoli významu. Krom toho měl Soud pro veřejnou službu za to, že je těžko představitelné, že by bylo uvedenému rozhodnutí možné upřít povahu aktu nepříznivě zasahujícího do právního postavení, jestliže samotný zákonodárce upravil požadavek stanovit pro vnitřní vyšetřování OLAF přísné procesní záruky, zejména pak podřídit nejvýznamnější akty, které OLAF v rámci takových vyšetřování přijímá, povinnosti dodržovat základní zásadu práva na obhajobu, která zahrnuje zejména právo být vyslechnut.

2. Lhůty

V rozsudku ze dne 6. května 2009, *Sergio a další v. Komise* (F-137/07) bylo upřesněno, že pokud se jednoznačně jeví, že je stížnost podána advokátem jménem úředníků nebo zaměstnanců, může mít administrativní právem za to, že se tento advokát stává adresátem rozhodnutí přijatého v reakci na tuto stížnost. Neexistují-li v tomto smyslu opačné údaje, které by byly administrativně dány řádně na vědomí před oznámením její odpovědi, je toto oznámení adresované advokátovi považováno za oznámení úředníkům nebo zaměstnancům, které zastupuje, a tudíž běží tří měsíční lhůta pro podání žaloby podle čl. 91 odst. 2 služebního řádu.

V usnesení ze dne 8. července 2009, *Sevenier v. Komise* (F-62/08, proti kterému byl podán kasační opravný prostředek k Tribunálu Evropské unie) bylo, pokud jde o počítání lhůt v rámci postupu před zahájením soudního řízení, připomenuto, že neobsahuje-li služební řád zvláštní ustanovení týkající se lhůt uvedených v jeho článku 90, je třeba odkázat na nařízení Rady (EHS, Euratom) č. 1182/71 ze dne 3. června 1971, kterým se určují pravidla pro lhůty, data a termíny (Úř. věst. L 124, s. 1; Zvl. vyd. 01/01, s. 51).

Toto usnesení dále upřesnilo, že ve fázi žádosti a před podáním stížnosti se ustanovení čl. 91 odst. 3 druhé odrážky služebního řádu, podle kterého platí, že „pokud je stížnost zamítnuta výslovným rozhodnutím poté, co byla zamítnuta mlčky učiněným rozhodnutím, ale před uplynutím lhůty pro podání odvolání [žaloby], začíná lhůta pro podání žaloby běžet znovu“, nepoužije. Toto zvláštní ustanovení, jež se týká způsobu počítání lhůt pro podání žaloby, musí být vykládáno doslovně a restriktivně. Z toho plyne, že výslovné zamítnutí žádosti po vydání rozhodnutí o zamítnutí téže žádosti učiněného mlčky, má povahu čistě potvrzujícího aktu a neumožňuje, aby

³ Rozsudky s hvězdičkou byly přeloženy do všech úředních jazyků Evropské unie s výjimkou irštiny.

dotčený úředník zahájil postup před zahájením soudního řízení, čímž by mu začala běžet nová lhůta pro podání stížnosti.

3. Nová podstatná skutečnost

V usnesení ze dne 11. června 2009, *Ketselidou v. Komise* (F-81/01) bylo připomenuto, že skutečnost, že soud Společenství ve svém rozsudku konstatuje, že administrativní rozhodnutí s obecnou působností porušuje služební řád, nemůže v případě úředníků, kteří nevyužili včas možnost podat opravný prostředek, kterou jim přiznává služební řád, představovat novou skutečnost, jež by odůvodňovala předložení žádosti směřující k přezkumu jednotlivých rozhodnutí přijatých orgánem oprávněným ke jmenování, která se jich týkají. Tato judikatura Soudu pro veřejnou službu je v souladu s ustálenou judikaturou Soudního dvora a Soudu prvního stupně.

II. Meritorní otázky

Obecné zásady

1. Nedostatek příslušnosti autora rozhodnutí

V rozsudku ze dne 30. listopadu 2009, *Wenig v. Komise* (F-80/08*) bylo upřesněno, že dodržení zásady právní jistoty vyžaduje, přestože to není výslovně uvedeno v žádném ustanovení pozitivního práva, aby rozhodnutí týkající se výkonu pravomocí svěřených služebním řádem orgánu oprávněnému ke jmenování a pracovním řádem ostatních zaměstnanců Evropských společenství (dále jen „PŘOZ“) orgánu oprávněnému uzavírat pracovní smlouvy, byla náležitě zveřejněna způsobem a formou, jejichž stanovení je věcí administrativy. Nedojde-li k náležitému zveřejnění, nelze vůči úředníkovi, na kterého se vztahuje individuální rozhodnutí přijaté na základě tohoto rozhodnutí, takové rozhodnutí uplatňovat. Žalobnímu důvodu vycházejícímu z nedostatku příslušnosti autora sporného individuálního rozhodnutí je proto třeba vyhovět a uvedené rozhodnutí zrušit.

2. Možnost dovolání se směrnic

V rozsudku ze dne 30. dubna 2009, *Aayhan a další v. Parlament* (F-65/07*) a v rozsudku ze dne 4. června 2009, *Adjemian a další v. Komise* (F-134/07 a F-8/08), proti kterému byl podán kasační opravný prostředek k Tribunálu Evropské unie, Soud pro veřejnou službu upřesnil, že u směrnic určených členskými státy, a nikoli orgánům nelze mít za to, že jako takové ukládají povinnosti uvedeným orgánům ve vztazích k jejich zaměstnancům. Tato úvaha však nemůže vyloučit jakoukoli možnost dovolat se směrnice ve vztazích mezi orgány a jejich úředníky či zaměstnanci. Zaprvé ustanovení směrnice mohou zavazovat orgán nepřímě, jsou-li výrazem obecné právní zásady, kterou tedy musí tento orgán uplatňovat jako takovou. V tomto ohledu Soud pro veřejnou službu zejména rozhodl, že stabilita zaměstnání, i když představuje významný prvek ochrany pracovníků, nepředstavuje obecnou zásadu práva Společenství, v jejímž světle by bylo možné posuzovat legalitu aktu orgánu. Zadruhé směrnice může zavazovat orgán, pokud tento orgán v rámci své organizační autonomie a v mezích služebního řádu zamýšlel provést specifickou povinnost vyjádřenou směrnicí, nebo případně pokud samotné interní opatření s obecnou působností odkazuje výslovně na opatření přijatá zákonodárcem na základě Smluv (viz v tomto ohledu článek 1e odst. 2 služebního řádu, který stanoví, že úředníkům „jsou poskytnuty pracovní podmínky vyhovující příslušným normám v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví, které jsou přinejmenším rovnocenné minimálním požadavkům použitelným v rámci opatření, která jsou podle Smluv v těchto oblastech přijímána“). Zatřetí musejí orgány v souladu s povinností loajality,

kterou jim ukládá čl. 10 druhý pododstavec ES, a za účelem zajištění výkladu, který bude v souladu s právem Společenství, při svém jednání v postavení zaměstnavatele zohlednit v co největším možném rozsahu právní předpisy přijaté na úrovni Společenství.

3. Omezení diskreční pravomoci administrativy

I když Soud pro veřejnou službu dbá na to, aby svojí analýzou nenahrazoval analýzu administrativy, a to zejména v oblastech, v nichž administrativa podle právní úpravy disponuje širokým prostorem pro uvážení, byl nicméně nucen zrušit rozhodnutí stížená zjevně nesprávným posouzením. Soud pro veřejnou službu z tohoto důvodu zrušil rozhodnutí o propuštění (rozsudek ze dne 7. července 2009, *Bernard v. Europol*, F-54/08) a odmítnutí povýšení (rozsudek ze dne 17. února 2009, *Stols v. Rada*, F-51/08, proti kterému byl podán kasační opravný prostředek k Tribunálu Evropské unie). Soud pro veřejnou službu rovněž připomněl, že pokud se administrativa rozhodne omezit výkon svého prostoru pro uvážení vnitřními pravidly, jsou taková pravidla závazná a zmocňují soud k posílení jeho přezkumu (viz například „pravidla hodnocení“, jež musejí být dodržována hodnotiteli orgánu: rozsudek ze dne 17. února 2009, *Liotti v. Komise*, F-38/08, proti kterému byl podán kasační opravný prostředek k Tribunálu Evropské unie). Administrativa nemůže v žádném případě porušovat obecné právní zásady (viz k posouzení, o němž bylo rozhodnuto, že porušuje zásadu rovného zacházení: rozsudek ze dne 11. února 2009, *Schönberger v. Parlament*, F-7/08).

4. Výklad práva Společenství

V rozsudku ze dne 29. září 2009, *O v. Komise* (F-69/07 a F-60/08*) Soud pro veřejnou službu rozhodoval o legalitě rozhodnutí, kterým Komise přijala v případě žalobce výhradu ze zdravotních důvodů ve smyslu čl. 100 prvním pododstavci PŘOZ⁴. Soud pro veřejnou službu poté, co připomněl, že pro výklad ustanovení práva Společenství je třeba vzít v úvahu nejen jeho znění, ale i jeho kontext a cíle sledované právní úpravou, jejíž je součástí, jakož i všechna ustanovení práva Společenství, poskytl výklad k článku 100 PŘOZ ve světle požadavků vyplývajících z volného pohybu pracovníků, jenž je zakotven v článku 39 ES. V reakci na argument žalované, podle něhož soud, opíraje se zejména o článek 39 ES, který nebyl uplatněn žalobcem v jeho písemnostech, provedl i bez návrhu přezkum legality administrativního aktu orgánu oprávněného ke jmenování s ohledem na žalobní důvod vycházející z porušení ustanovení Smlouvy, Soud pro veřejnou službu uvedl, že upřesněním právního rámce, v němž musí být ustanovení sekundárního práva vykládáno, se nevyslovuje k legalitě tohoto ustanovení s ohledem na pravidla vyšší právní síly, včetně pravidel Smlouvy, nýbrž hledá výklad sporného ustanovení, který umožní takové jeho použití, jež bude co nejvíce v souladu s primárním právem a s právním rámcem, do kterého je zasazeno.

5. Zásada plnění smluv v dobré víře

V rozsudku ze dne 2. července 2009, *Bennett a další v. OHIM* (F-19/08) bylo upřesněno, že i když pracovní vztah mezi orgánem a jeho zaměstnanci vyplývá ze smlouvy, řídí se PŘOZ ve spojení se služebním řádem, a spadá tudíž do oblasti veřejného práva. Skutečnost, že zaměstnanci podléhají režimu administrativního práva Společenství, však nevylučuje povinnost orgánu dodržovat

⁴ Tento článek stanoví, že pokud lékařské vyšetření provedené před přijetím smluvního zaměstnance prokáže, že trpí onemocněním nebo invaliditou, může orgán oprávněný ke jmenování rozhodnout s ohledem na rizika představovaná uvedeným onemocněním nebo invaliditou, že smluvnímu zaměstnanci přizná zaručené dávky stanovené v oblasti invalidity nebo úmrtí, avšak až po uplynutí doby pěti let ode dne jeho nástupu do služebního poměru v orgánu.

v rámci naplňování určitých ustanovení pracovní smlouvy, která doplňují uvedený režim, zásadu plnění smluv v dobré víře, která je společnou zásadou práv převážné většiny členských států. V projednávaném případě konstatoval Soud pro veřejnou službu porušení zásady plnění smluv v dobré víře žalovaným a uložil mu náhradu nemajetkové újmy způsobené žalobcům, vyplývající z pocitu, že byli oklamáni ve své reálné možnosti pracovního uplatnění.

6. Výkon zrušujícího rozsudku

V rozsudku ze dne 5. května 2009, *Simões Dos Santos v. OHIM* (F-27/08, proti kterému byl podán kasační opravný prostředek k Tribunálu Evropské unie) bylo upřesněno, že plnění povinností vyplývajících ze soudního rozhodnutí, jež zrušilo akt pro nedostatek právního základu, nemůže systematicky odůvodňovat možnost administrativy přijmout akt se zpětnou účinností, aby tak pokryla počáteční protiprávnost. Taková zpětná účinnost je v souladu se zásadou právní jistoty pouze ve výjimečných případech, vyžaduje-li to cíl, kterého má být dosaženo, a je-li náležitě respektováno legitimní očekávání dotčených osob.

V této věci Soud pro veřejnou službu poté, co konstatoval, že splnění povinností vyplývajících ze zrušujících rozsudků způsobuje zvláštní obtíže, neboť se žádné opatření ke splnění povinností vyplývajících z rozsudku, které by bylo alternativní k opatřením přijatým žalovaným, ohledně nichž uvedený soud rozhodl, že porušují překážku věci rozsouzené a zásadu zákazu zpětné účinnosti aktů, nejeví *a priori* bez obtíží, dospěl k závěru, že přiznání náhrady škody i bez návrhu představuje formu zadostiučinění, která nejlépe odpovídá zájmům žalobce a požadavkům služby a krom toho umožní zajistit užitečný účinek zrušujících rozsudků.

Práva a povinnosti úředníka

V rozsudku ze dne 7. července 2009, *Lebedef v. Komise* (F-39/08*, proti kterému byl podán kasační opravný prostředek k Tribunálu Evropské unie) Soud pro veřejnou službu poté, co připomněl, že zastupování zaměstnanců je nesmírně důležité pro řádné fungování orgánů Společenství, a tudíž pro plnění jejich úkolů, nicméně upřesnil, že ze systému, který výslovně přiznává možnost vyslání některým zástupcům zaměstnanců, vyplývá, že v případě nevyslaných úředníků nebo zaměstnanců má účast na zastupování zaměstnanců výjimečnou povahu a vzhledem k tomu, že se při jejím výpočtu vychází ze čtvrtletí nebo pololetí, pokrývá relativně omezenou procentuální část pracovní doby. V projednávaném případě rozhodoval Soud pro veřejnou službu o návrhu zástupce zaměstnanců vyslaného na 50 % pracovní doby, který nevěnoval žádnou část pracovní doby útvaru svého zařízení a který napadl rozhodnutí orgánu oprávněného ke jmenování, jímž mu bylo odečteno několik dní dovolené z jeho nároku na dovolenou za kalendářní rok. Soud pro veřejnou službu zamítl žalobu a uvedl, že zúčastněný nepožádal o povolení ani předem neinformoval svůj útvar o své nepřítomnosti.

Profesní kariéra úředníka

1. Výběrové řízení

Ve výše uvedeném rozsudku *Bennett a další v. OHIM* upřesnil Soud pro veřejnou službu poté, co připomněl, že z judikatury vyplývá, že v zájmu služby může být po uchazeči ve výběrovém řízení požadováno, aby v určitých jazycích Unie disponoval konkrétními jazykovými znalostmi, že v rámci vnitřního fungování orgánů by zcela pluralitní jazykový systém vyvolal velké organizační obtíže a byl by ekonomicky náročný. Řádné fungování orgánů a institucí Unie, obzvláště pokud dotyčná instituce disponuje omezenými zdroji, může objektivně odůvodnit omezený výběr jazyků pro vnitřní komunikaci, a tudíž jazyků, v nichž probíhají testy výběrového řízení.

Ve věci, v níž byl vydán rozsudek ze dne 17. listopadu 2009, *Di Prospero v. Komise* (F-99/08*), byla před Soudem pro veřejnou službu s poukazem na čl. 27 první pododstavec služebního řádu, který uvádí, že „[p]řijímání se řídí potřebou orgánu zajistit si služby úředníků s nejvyšší úrovní způsobilosti, výkonnosti a bezúhonnosti, vybraných na co nejširším zeměpisném základě [...]“, vznesena námitka protiprávnosti ustanovení oznámení o otevřeném výběrovém řízení, které stanovilo, že se testy u několika otevřených výběrových řízení mohou konat současně, a tudíž se uchazeči mohou přihlásit pouze do jednoho z těchto výběrových řízení. Soud pro veřejnou službu rozhodl, že je toto ustanovení neslučitelné s uvedeným ustanovením služebního řádu, a v důsledku toho zrušil rozhodnutí, kterým Evropský úřad pro výběr personálu (EPSO) zamítl kandidaturu žalobkyně v jednom ze dvou otevřených výběrových řízení, do kterého se přihlásila.

2. Postupy pro jmenování

Soud pro veřejnou službu rozhodoval o skupině tří žalob podaných žalobci, kteří napadli rozhodnutí, jimiž byla zamítnuta jejich žádost o volné pracovní místo vedoucího zastoupení Komise Evropských společenství v Aténách. Třemi rozsudky ze dne 2. dubna 2009, *Menidiatis v. Komise* (F-128/07*), *Yannoussis v. Komise* (F-143/07) a *Kremlis v. Komise* (F-129/07) vyhověl Soud pro veřejnou službu žalobnímu důvodu žalobců vycházejícímu z protiprávnosti řízení o dočasném přidělení, které je upraveno v čl. 37 prvním pododstavci písm. a) druhé odrážce služebního řádu, a napadená rozhodnutí zrušil. Konkrétně rozhodl, že „politická a citlivá povaha“ funkcí vykonávaných vedoucími zastoupení Komise nemůže jako taková stačit k odůvodnění dočasného přidělení úředníka u člena Komise. Takový výklad čl. 37 prvního pododstavce písm. a) druhé odrážky služebního řádu by umožňoval dočasné přidělení u uvedených členů všem úředníkům vykonávajícím „politické a citlivé“ funkce v orgánu, které obvykle přísluší středním a vedoucím zaměstnancům, a zasahoval by tak do samotné struktury evropské veřejné služby, jak je upravena v článku 35 služebního řádu, což by zejména zpochybnilo přehlednost hierarchických vztahů.

V rozsudku ze dne 6. května 2009, *Campos Valls v. Rada* (F-39/07*) bylo upřesněno, že v rámci přezkumu postupu pro jmenování nemůže být kvalifikace požadovaná v oznámení o volném místě vykládána nezávisle na popisu pracovní náplně uvedené v daném oznámení.

Příjmy a sociální zabezpečení úředníků

Ve věci, v níž byl vydán rozsudek ze dne 28. dubna 2009, *Balieu-Steinmetz a Noworyta v. Parlament* (F-115/07), napadly žalobkyně zaměstnané v telefonní ústředně u Soudu pro veřejnou službu rozhodnutí Parlamentu, kterým jim byla odmítnuta úhrada paušální náhrady za práci přesčas. Žalobkyně uplatnily žalobní důvod vycházející z porušení zásady rovného zacházení a tvrdily, že jejich kolegové, kteří nastoupili do služby před 1. květnem 2004, tuto náhradu nadále pobírají. Parlament na svoji obranu jednak uvedl judikaturu, podle níž nikdo nemůže ve svůj prospěch uplatňovat protiprávnost, k níž došlo ve prospěch jiné osoby, a jednak skutečnost, že úhrada paušální náhrady kolegům žalobkyň byla protiprávní. Soud pro veřejnou službu poté, co připomněl, že jistě platí, že nikdo nemůže ve svůj prospěch uplatňovat protiprávnost, k níž došlo ve prospěch jiné osoby, nicméně učinil závěr, že v projednávaném případě Parlament nemohl dostatečně prokázat, že platba paušální náhrady za práci přesčas kolegům žalobkyň postrádala právní základ. Soud pro veřejnou službu proto zrušil napadená rozhodnutí. Pracovní podmínky v telefonní ústředně Parlamentu byly ostatně předmětem rozsudku ze dne 18. května 2009, *De Smedt a další v. Parlament* (F-66/08), týkajícího se v zásadě pojmu „práce na směny“ ve smyslu článku 56a služebního řádu.

Disciplinární řád

Ve výše uvedeném rozsudku *Wenig v. Komise* bylo upřesněno, že soudní přezkum v oblasti opodstatněnosti dočasného zproštění výkonu služby může být pouze velmi omezený, a to s ohledem na dočasnou povahu takového opatření. Soud se tedy musí omezit na přezkum toho, zda je tvrzení závažného pochybení dostatečně pravděpodobné a zda není zjevně neopodstatněné. Soud pro veřejnou službu měl za to, že tomu tak v projednávaném případě bylo.

Pracovní řád ostatních zaměstnanců

1. Přijímání smluvních zaměstnanců

V rozsudku ze dne 29. září 2009, *Aparicio a další v. Komise* (F-20/08, F-34/08 a F-75/08*) Soud pro veřejnou službu, kterému byl předložen zejména žalobní důvod vycházející z protiprávnosti verbálního a numerického testu uloženého při přijímání smluvních zaměstnanců, konstatoval, že Komise a EPSO při výkonu svých pravomocí nepřekročily v projednávaném případě meze svého širokého prostoru pro uvážení, když se rozhodly uspořádat test verbálního a numerického uvažování, kterému přisoudily vyřazovací povahu a kterému podrobily smluvní zaměstnance, kteří již vykonávali své funkce.

2. Rozhodnutí Komise ze dne 28. dubna 2004 o maximální délce zaměstnávání dočasných zaměstnanců ve službách Komise

V rozsudku ze dne 29. ledna 2009, *Petrilli v. Komise* (F-98/07, proti kterému byl podán kasační opravný prostředek k Tribunálu Evropské unie), bylo uvedeno, že orgán nemůže, aniž by porušil čl. 88 první pododstavec PŘOZ, obecně a neadresně, a to zejména všeobecnými prováděcími předpisy nebo vnitřním rozhodnutím s obecnou působností, omezovat maximální možnou délku trvání pracovního poměru smluvních zaměstnanců podle článku 3b PŘOZ, tak jak je stanovena samotným zákonodárcem. Orgány totiž nemají pravomoc zrušit výslovné pravidlo služebního řádu nebo uvedeného pracovního řádu prostřednictvím prováděcího předpisu, vyjma výslovného zmocnění v tomto smyslu. V projednávaném případě Soud pro veřejnou službu konstatoval, že rozhodnutí Komise, kterým se omezuje celková délka, po níž zaměstnanec poskytuje své služby, na šest let, je protiprávním omezením působnosti čl. 88 prvního pododstavce PŘOZ, který umožňuje, aby orgán oprávněný ke jmenování uzavíral a obnovoval smlouvy pomocných smluvních zaměstnanců na maximální dobu tří let. V tomto ohledu vychází z konstatování, že pomocný smluvní zaměstnanec mohl být již dříve zaměstnán z jiného titulu po období, které zkracuje v důsledku nabytí účinnosti napadeného rozhodnutí dobu, po kterou smí být za běžných okolností zaměstnán, na méně než tři roky.

3. Pomocní smluvní zaměstnanci

Ve výše uvedeném rozsudku *Adjemian a další v. Komise* bylo rozhodnuto, že každé pracovní místo pomocného smluvního zaměstnance musí uspokojit dočasné nebo občasné potřeby. V rámci efektivní správy je pro každé generální ředitelství nevyhnutelné, že se takové potřeby opakují, zejména z toho důvodu, že úředníci nejsou k dispozici, z důvodu nárůstu práce vlivem okolností nebo potřeby obklopit se příležitostně osobami, které mají konkrétní kvalifikaci nebo znalosti. Tyto okolnosti představují objektivní důvody, které odůvodňují jak omezenou dobu trvání smluv pomocných smluvních zaměstnanců, tak obnovení jejich smluv, je-li to zapotřebí.

4. Pomocní zaměstnanci po dobu zasedání Evropského parlamentu

Ve výše uvedeném rozsudku *Aayhan a další v. Parlament* rozhodl Soud pro veřejnou službu poté, co vyložil článek 78 PŘOZ s ohledem na rámcovou dohodu o pracovních poměrech na dobu určitou, uzavřenou dne 18. března 1999, jež je obsažena v příloze směrnice 1999/70 o rámcové dohodě o pracovních poměrech na dobu určitou uzavřené mezi organizacemi UNICE, CEEP a EKOS, že občasné a značně zvýšené potřeby v oblasti lidských zdrojů pouze po dobu trvání zasedání Parlamentu představují „objektivní důvody“ ve smyslu ustanovení 5 bodu 1 písm. a) uvedené rámcové dohody, které mohou ospravedlnit použití po sobě jdoucích pracovních smluv pomocných zaměstnanců na dobu určitou, obnovovaných při příležitosti konání každého parlamentního zasedání, jaké jsou uvedeny v článku 78 PŘOZ, až do 1. ledna 2007. I když byly tyto potřeby předvídatelné, nárůst činnosti nebyl nicméně trvalý a stálý.

III. Náklady řízení a soudní výdaje

1. Určení výše nákladů řízení

V usnesení ze dne 10. listopadu 2009, *X v. Parlament* (F-14/08 DEP) vyhověl Soud pro veřejnou službu návrhu žalobce směřujícímu k tomu, aby bylo žalovanému uložena povinnost zaplatit úroky z prodlení s placením částky nákladů řízení, kterou měl uhradit, a to ode dne vyhlášení usnesení o určení výše nákladů řízení, přičemž příslušná výše úroků se vypočte na základě sazby stanovené Evropskou centrální bankou pro hlavní operace refinancování, použitelné pro dotčené období, zvýšené o dva body; nepřekročí-li výši požadovanou žalobcem.

2. Soudní výdaje

V usnesení ze dne 7. října 2009, *Marcuccio v. Komise* (F-3/08) Soud pro veřejnou službu poprvé použil článek 94 svého jednacího řádu, který stanoví, že vynaložil-li Soud náklady, kterým bylo možno předejít, zejména má-li žaloba zjevně zneužívající charakter, může účastníku řízení, který je způsobil, uložit jejich úplnou nebo částečnou náhradu, aniž by výše této náhrady mohla přesáhnout částku 2000 eur.

Je třeba poznamenat, že ve věci, v níž byl vydán rozsudek ze dne 30. listopadu 2009, *Voslamber v. Komise* (F-86/08), bylo Soudu pro veřejnou službu předloženo návrhové žádání žalovaného orgánu směřující k tomu, aby byla žalobci uložena náhrada části soudních výdajů na základě článku 94 jednacího řádu. Soud pro veřejnou službu prohlásil uvedené návrhové žádání za nepřipustné a upřesnil, že možnost stanovená uvedeným ustanovením je pravomocí soudu.

IV. Řízení o předběžném opatření

Jediné usnesení o předběžném opatření vydané v roce 2009, které stojí za zmínku, je usnesení předsedy Soudu pro veřejnou službu (usnesení ze dne 18. prosince 2009, *U v. Parlament*, F-92/09 R), a to z důvodu, že soudce určený pro rozhodování o předběžných opatřeních tímto usnesením poprvé nařídil odklad vykonatelnosti rozhodnutí orgánu. V projednávaném případě byl žalobce propuštěn postupem stanoveným v článku 51 služebního řádu, který se týká případu nezpůsobilosti úředníků, a žádal o odklad vykonatelnosti rozhodnutí o svém propuštění. Pokud jde o podmínku týkající se naléhavosti, předseda Soudu pro veřejnou službu konstatoval, že žalobce nedisponoval peněžitou částkou, která by mu za běžných okolností

umožnila nést všechny výdaje potřebné k uspokojení jeho základních potřeb až do doby, kdy bude rozhodnuto v hlavním řízení. Vnitrostátní orgány státu žalobce mu totiž odmítly přiznat podporu v nezaměstnanosti a krom toho nebylo pravděpodobné, že by žalobce byl s to rychle najít nové zaměstnání, s ohledem na poruchy osobnosti, které se u něj patrně projevovaly. Pokud jde o podmínku týkající se *fumus boni iuris*, předseda Soudu pro veřejnou službu konstatoval, že bylo *prima facie* zřejmé, že žalovaný orgán, pokud jde o žalobce, nepodnikl veškeré kroky, které pro něj vyplývají z jeho povinnosti jednat s náležitou péčí, aby tak rozptýlil pochybnosti ohledně možné souvislosti mezi obtížemi v zaměstnání dotčené osoby a stavem jejího duševního zdraví. Konečně, pokud jde o zvážení dotčených zájmů, předseda Soudu pro veřejnou službu konstatoval, že i kdyby obnovení pracovního poměru žalobce mohlo mít negativní vliv na organizaci útvarů Parlamentu, přísluší Parlamentu, aby posoudil možnost výzvy k nástupu na dovolenou na základě čl. 59 odst. 5 služebního řádu.

B – Složení Soudu pro veřejnou službu

(Protokolární pořádek ke dni 7. října 2009)

Zleva doprava:

Soudci S. Van Raepenbusch a H. Kreppel; předseda senátu H. Tagaras; předseda Soudu P. Mahoney; předseda senátu S. Gervasoni; soudkyně I. Boruta a M. I. Rofes i Pujol; vedoucí soudní kanceláře W. Hakenberg.

1. Členové Soudu pro veřejnou službu

(podle data nástupu do funkce)

Paul J. Mahoney

narozen v roce 1946; studia práv (Master of Arts, univerzita v Oxfordu, 1967; Master of Laws, University College London, 1969); vyučující, University College London (1967–1973); barrister (Londýn, 1972–1974); rada, vrchní rada u Evropského soudu pro lidská práva (1974–1990); profesor práv hostující na univerzitě v Saskatchewan, Saskatoon, Kanada (1988); vedoucí personálního oddělení Rady Evropy (1990–1993); vedoucí odboru (1993–1995), náměstek vedoucího soudní kanceláře (1995–2001), vedoucí kanceláře Evropského soudu pro lidská práva (2001–září 2005); předseda Soudu pro veřejnou službu od 6. října 2005.

Horstpeter Kreppel

narozen v roce 1945; univerzitní studia v Berlíně, Mnichově, Frankfurtu nad Mohanem (1966–1972); první státní zkouška (1972); justiční čekatel ve Frankfurtu nad Mohanem (1972–1973 a 1974–1975); Collège d'Europe v Bruggách (1973–1974); druhá státní zkouška (Frankfurt nad Mohanem, 1976); zaměstnán na Spolkovém úřadě práce a jako advokát (1976); soudce u pracovního soudu (Spolková země Hesensko, 1977–1993); vyučující na Fachhochschule für Sozialarbeit ve Frankfurtu nad Mohanem a na Verwaltungsfachhochschule ve Wiesbadenu (1979–1990); národní expert u právní služby Komise Evropských společenství (1993–1996 a 2001–2005); atašé pro sociální věci na velvyslanectví Spolkové republiky Německo v Madridu (1996–2001); soudce u pracovního soudu ve Frankfurtu nad Mohanem (únor–září 2005); soudce Soudu pro veřejnou službu od 6. října 2005.

Irena Boruta

narozena v roce 1950; studium práv na univerzitě ve Wrocławu (1972), doktorka práv (Lodž 1982); advokátka u advokátní komory Polské republiky (od roku 1977); hostující badatelka (univerzita v Paříži X, 1987–1988; univerzita v Nantes, 1993–1994); expertka Solidarity (1995–2000); profesorka v oboru pracovního práva a sociálního práva na univerzitě v Lodži (1997–1998 a 2001–2005), profesorka na Vyšší obchodní škole ve Varšavě (2002), profesorka pracovního práva a práva sociálního zabezpečení na Univerzitě kardinála Stefana Wyszyńskiego ve Varšavě (2002–2005); náměstkyně ministra práce a sociálních věcí (1998–2001); členka vyjednávacího výboru pro přistoupení Polské republiky k Evropské unii (1998–2001); zástupkyně polské vlády u Mezinárodní organizace práce (1998–2001); autorka několika publikací o evropském pracovním a sociálním právu; soudkyně Soudu pro veřejnou službu od 6. října 2005.

Heikki Kanninen

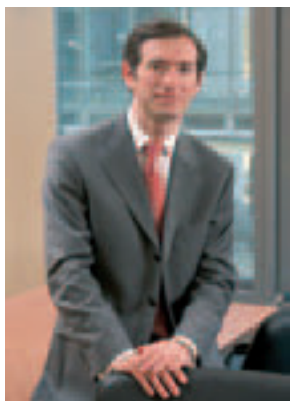
narozen v roce 1952; diplom na Škole vyšších obchodních studií v Helsinkách a na právnické fakultě univerzity v Helsinkách; referendář u Nejvyššího správního soudu Finska; generální sekretář výboru pro reformu právní ochrany ve veřejné správě; vrchní rada u Nejvyššího správního soudu; generální sekretář výboru pro reformu správních věcí, poradce na ředitelství pro legislativu ministerstva spravedlnosti; náměstek vedoucího kanceláře Soudního dvora ESVO; referendář u Soudního dvora Evropských společenství; soudce u Nejvyššího správního soudu (1998–2005); člen přezkumné komise pro uprchlíky; místopředseda výboru pro rozvoj finských soudních orgánů; soudce Soudu pro veřejnou službu od 6. října 2005.

Haris Tagaras

narozen v roce 1955; diplom v oboru právo (univerzita v Soluni, 1977); zvláštní diplom v oboru evropského práva (Institut evropských studií svobodné univerzity v Bruselu, 1980); doktor práv (univerzita v Soluni, 1984); právník-lingvista u Rady Evropských společenství (1980–1982); badatel ve středisku mezinárodního a evropského hospodářského práva v Soluni (1982–1984); rada u Soudního dvora Evropských společenství a u Komise Evropských společenství (1986–1990); profesor v oboru práva Společenství, mezinárodního práva soukromého a lidských práv na univerzitě Panteion v Aténách (od roku 1990); externí spolupracovník pro evropské věci na ministerstvu spravedlnosti a člen Stálého výboru pro Luganskou úmluvu (1991–2004); člen Národní komise pro hospodářskou soutěž (1999–2005); člen Národní komise pro telekomunikace a pošty (2000–2002); člen advokátní komory v Soluni, advokát u kasačního soudu; zakládající člen Unie evropských advokátů (UAE); přidružený člen Mezinárodní akademie srovnávacího práva; soudce Soudu pro veřejnou službu od 6. října 2005.

Sean Van Raepenbusch

narozen v roce 1956; diplom v oboru právo (Svobodná univerzita v Bruselu, 1979); zvláštní diplom v oboru mezinárodní právo (Brusel, 1980); doktor práv (1989); odpovědný za právní útvar Société anonyme du canal et des installations maritimes v Bruselu (1979–1984); úředník u Komise Evropských společenství (generální ředitelství pro sociální věci, 1984–1988); člen právní služby Komise Evropských společenství (1988–1994); referendář u Soudního dvora Evropských společenství (1994–2005); vyučující na univerzitním středisku v Charleroi (mezinárodní a evropské sociální právo, 1989–1991), na univerzitě v Mons-Hainaut (evropské právo, 1991–1997), na univerzitě v Lutychu (právo evropské veřejné služby, 1989–1991; institucionální právo Evropské unie, 1995–2005; evropské sociální právo, 2004–2005); četné publikace v oblasti evropského sociálního práva a ústavního práva Evropské unie; soudce Soudu pro veřejnou službu od 6. října 2005.

Stéphane Gervasoni

narozen v roce 1967; diplom na Institutu politických věd v Grenoblu (1988) a na École nationale d'administration (1993); člen Státní rady (zpravodaj soudní sekce, 1993–1997; sekce pro sociální věci, 1996–1997; maître des requêtes, 1996–2008); conseiller d'État od roku 2008); přednášející na Institutu politických věd v Paříži (1993–1995); commissaire du gouvernement u zvláštní kasační komise v oblasti důchodů (1994–1996); právní poradce ministerstva pro veřejnou službu a města Paříže (1995–1997); generální sekretář na prefektuře departementu Yonne, sous-préfet okresu Auxerre (1997–1999); generální sekretář prefektury departementu Savojsko, sous-préfet okresu Chambéry (1999–2001); referendář u Soudního dvora Evropských společenství (září 2001 – září 2005); řádný člen přezkumné komise NATO (2001–2005); soudce Soudu pro veřejnou službu od 6. října 2005.

Maria Isabel Rofes i Pujol

narozena v roce 1956; studium práv (licenciatura en derecho, Universidad de Barcelona, 1981); specializace v mezinárodním obchodu (Mexiko, 1983); studium evropské integrace (Obchodní komora v Barceloně, 1985) a práva Společenství (Escola d'Administració Pública de Catalunya, 1986); úřednice v Generalitat de Catalunya (členka právní služby na ministerstvu průmyslu a energie, duben 1984 – srpen 1986); členka advokátní komory v Barceloně (1985–1987); rada, poté vrchní rada v oddělení výzkumu a dokumentace Soudního dvora Evropských společenství (1986–1994); referendářka Soudního dvora (kabinet generálního advokáta Ruiz-Jaraba Colomera, leden 1995 – duben 2004; kabinet soudce Løhmuse, květen 2004 – srpen 2009); lektorka práva soudních sporů Společenství, právnická fakulta, Universitat Autònoma v Barceloně (1993–2000); četné publikace a kurzy v oblasti evropského sociálního práva; členka odvolacího senátu Odrůdového úřadu Společenství (2006–2009); soudkyně Soudu pro veřejnou službu od 7. října 2009.

Waltraud Hakenberg

narozena v roce 1955; studia práv v Řezně a Ženevě (1974–1979); první státní zkouška (1979); postgraduální studia v oboru právo Společenství na Collège d'Europe v Bruggách (1979–1980); justiční čekatelka v Řezně (1980–1983); doktorka práv (1982); druhá státní zkouška (1983); advokátka v Mnichově a Paříži (1983–1989); úřednice Soudního dvora Evropských společenství (1990–2005); referendářka Soudního dvora Evropských společenství (kabinet soudce Janna, 1995–2005); vyučující na několika univerzitách v Německu, Rakousku, Švýcarsku a Rusku; honorární profesorka na univerzitě v Sársku (od roku 1999); členka různých právních výborů, sdružení a porot; četné publikace v oblasti práva a soudní agendy Společenství; vedoucí kanceláře Soudu pro veřejnou službu od 30. listopadu 2005.

2. Změny ve složení Soudu pro veřejnou službu v roce 2009

Slavnostní zasedání ze dne 6. října 2009

Rozhodnutím ze dne 9. června 2009 byla soudkyní Soudu pro veřejnou službu Evropské unie na období od 1. září 2009 do 31. srpna 2015 jmenována Maria Isabel Rofes i Pujol, po odstoupení Heikki Kanninena.

3. Protokolární pořádky

od 1. ledna do 6. října 2009

pan P. MAHONEY, předseda Soudu
pan H. KANNINEN, předseda senátu
pan S. GERVASONI, předseda senátu
pan H. KREPPEL, soudce
paní I. BORUTA, soudkyně
pan H. TAGARAS, soudce
pan S. VAN RAEPENBUSCH, soudce

paní W. HAKENBERG, vedoucí soudní kanceláře

od 7. října 2009 do 31. prosince 2009

pan P. MAHONEY, předseda Soudu
pan H. TAGARAS, předseda senátu
pan S. GERVASONI, předseda senátu
pan H. KREPPEL, soudce
paní I. BORUTA, soudkyně
pan S. VAN RAEPENBUSCH, soudce
paní M. I. ROFES i PUJOL, soudkyně

paní W. HAKENBERG, vedoucí soudní kanceláře

4. Bývalý člen Soudu pro veřejnou službu

Kanninen Heikki (2005–2009)

C – Soudní statistiky Soudu pro veřejnou službu

Obecná činnost Soudu pro veřejnou službu

1. Zahájené, ukončené, probíhající věci (2005–2009)

Zahájené věci

2. Procentní podíl počtu věcí podle hlavních žalovaných orgánů (2005–2009)
3. Jednací jazyk (2005–2009)

Ukončené věci

4. Rozsudky a usnesení – soudní kolegia (2009)
5. Směr rozhodnutí (2009)
6. Vydaná předběžná opatření: Směr rozhodnutí (2006–2009)
7. Délka trvání řízení v měsících (2009)

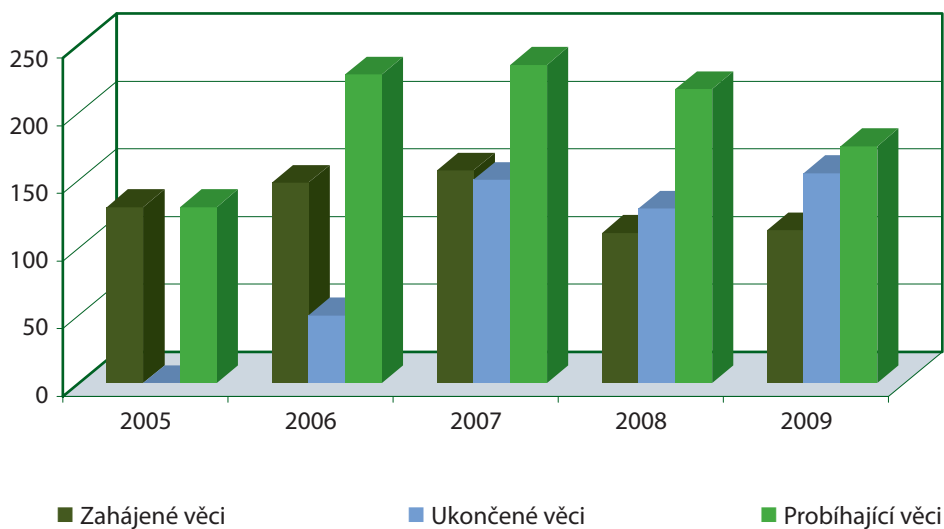
Projednávané věci k 31. prosinci

8. Soudní kolegia (2006–2009)
9. Počet žalobců (2009)

Různé

10. Rozhodnutí Soudu pro veřejnou službu, proti kterým byl podán kasační opravný prostředek k Soudu prvního stupně (2006–2009)
11. Výsledky kasačních opravných prostředků podaných k Soudu prvního stupně (2006–2009)

1. *Obecná činnost Soudu pro veřejnou službu* **Zahájené, ukončené, probíhající věci (2005–2009)**

	2005	2006	2007	2008	2009
Zahájené věci	130	148	157	111	113
Ukončené věci	-	50	150	129	155 ¹
Probíhající věci	130	228	235	217	175 ²

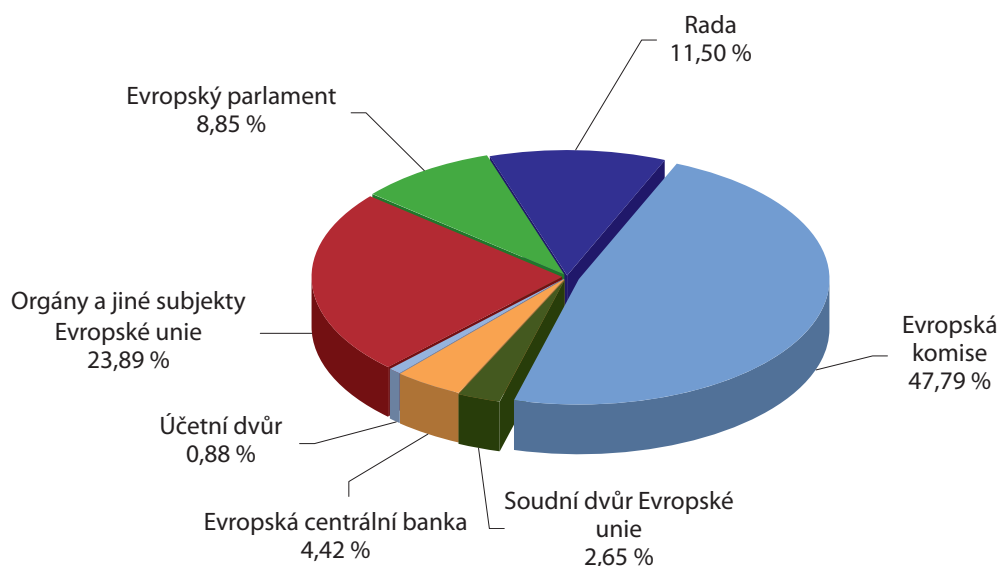
Zmíněná čísla (hrubá čísla) uvádějí celkový počet věcí nezávisle na spojení věcí z důvodu, že spolu souvisí (jedno číslo věci = jedna věc).

¹ Z toho 32 věcí ukončených na základě rozsudku ze dne 22. prosince 2008 vydaného ve věci C-443/07 P, Centeno Mediavilla a další v. Komise (18 věcí ještě probíhá).

² Z toho 27 přerušených řízení.

2. Zahájené věci – Procentní podíl počtu věcí podle hlavních žalovaných orgánů (2005–2009)

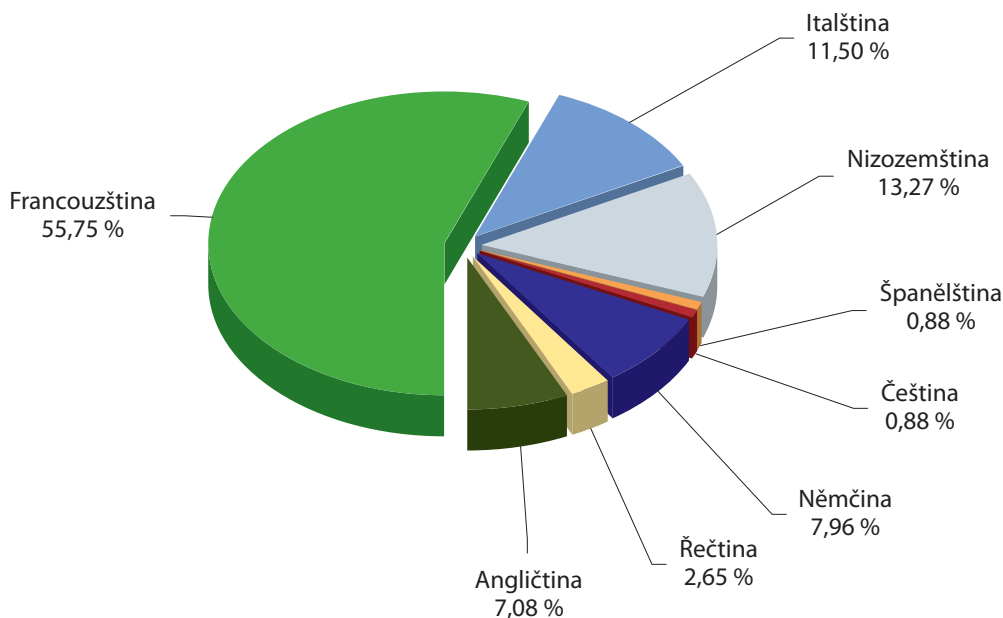
Procentní podíl zahájených věcí (2009)

	2005	2006	2007	2008	2009
Evropský parlament	7,69 %	7,14 %	13,38 %	14,41 %	8,85 %
Rada	6,92 %	6,07 %	3,82 %	4,50 %	11,50 %
Evropská komise	77,69 %	75,00 %	50,96 %	54,95 %	47,79 %
Soudní dvůr Evropské unie	2,31 %	3,57 %	3,82 %	-	2,65 %
Evropská centrální banka	2,31 %	1,07 %	1,27 %	2,70 %	4,42 %
Účetní dvůr	0,77 %	1,79 %	1,91 %	5,41 %	0,88 %
Orgány a jiné subjekty Evropské unie	2,31 %	5,36 %	24,84 %	18,02 %	23,89 %
Celkem	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %

3. Zahájené věci – Jednací jazyk (2005–2009)

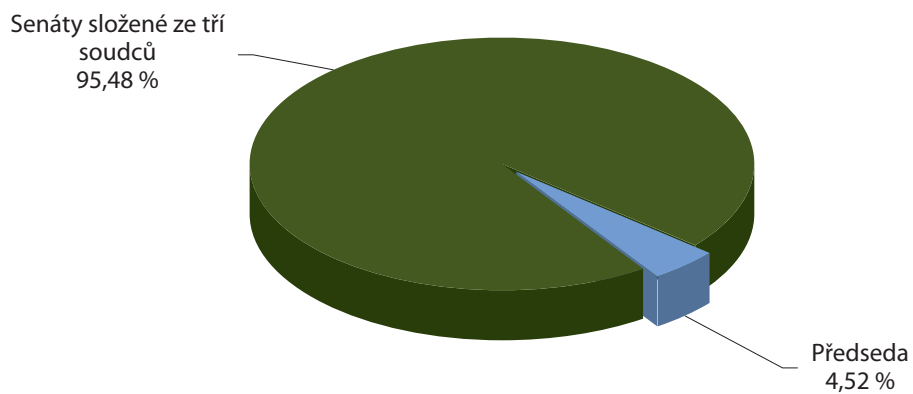
Rozdělení v roce 2009

Jednací jazyk	2005	2006	2007	2008	2009
Bulharština	-	-	2	-	-
Španělština	1	1	2	1	1
Čeština	-	-	-	-	1
Dánština	1	-	-	-	-
Němčina	3	2	17	10	9
Řečtina	2	3	2	3	3
Angličtina	5	8	8	5	8
Francouzština	113	113	102	73	63
Italština	4	10	17	6	13
Litevština	-	-	2	2	-
Maďarština	-	2	1	1	-
Nizozemština	1	7	3	8	15
Polština	-	-	-	1	-
Portugalština	-	-	-	1	-
Rumunština	-	-	1	-	-
Slovinština	-	1	-	-	-
Finština	-	1	-	-	-
Celkem	130	148	157	111	113

Jednací jazyk odpovídá jazyku, ve kterém byla podána žaloba, nikoliv mateřskému jazyku nebo státní příslušnosti žalobce.

4. Ukončené věci – Rozsudky a usnesení – soudní kolegia (2009)

	Rozsudky	Usnesení ukončující řízení ¹	Ostatní uzavření	Celkem
Plénium	-	-	-	-
Předseda	-	7	-	7
Senáty složené ze tří soudců	73	75	-	148
Samosoudce	-	-	-	-
Celkem	73	82	-	155

¹ Dont 2 affaires clôturées par règlement amiable.

5. Ukončené věci – Směr rozhodnutí (2009)

	Rozsudky			Usnesení				Celkem
	Žaloby, jimž bylo plně vyhověno	Žaloby, jimž bylo částečně vyhověno	Žaloby zamítnuté v plném rozsahu, nevypsání rozhodnutí ve věci	Žaloby/Žádosti [zjevně] nepřipustné nebo neopodstatněné	Smírná urovnání po zásahu soudního kolegia	Vyškrtnutí z jiného důvodu, nevypsání rozhodnutí ve věci nebo postoupení	Žádosti, jimž bylo v plném rozsahu nebo částečně vyhověno (zvláštní řízení)	
Přidělení/Přeřazení	-	-	-	-	-	-	-	-
Výběrové řízení	1	1	6	1	-	2	-	11
Pracovní podmínky/Dovolená	-	-	1	1	-	-	-	2
Hodnocení/ Povýšení	7	2	11	2	1	1	-	24
Důchody a příspěvky v invaliditě	-	-	4	3	-	1	-	8
Disciplinární řízení	1	1	-	-	-	-	-	2
Přijetí/ Jmenování/ Zařazení do platové třídy	4	1	12	3	-	34	-	54
Odměna a příspěvky	2	2	3	1	1	4	-	13
Ukončení smlouvy zaměstnance	1	1	3	-	-	-	-	5
Sociální zabezpečení/ Nemoc z povolání/ Úrazy	-	1	2	6	-	1	-	10
Ostatní	-	1	5	14	-	1	5	26
Celkem	16	10	47	31	2	44	5	155

6. Vydaná předběžná opatření – Směr rozhodnutí (2006–2009)

Počet předběžných opatření		Směr rozhodnutí	
		Úplné nebo částečné připuštění	Zamítnutí
2006	2	-	2
2007	4	-	4
2008	4	-	4
2009	1	1	-
Celkem	11	1	10

7. Ukončené věci – Délka trvání řízení v měsících (2009)

Rozsudky		Délka celého řízení	Délka řízení bez případné doby přerušení
		Průměrná délka	Průměrná délka
Věci zahájené před Soudem pro veřejnou službu	70	17,7	17,5
Věci původně zahájené před Tribunálem ¹	3	51,3	44,8
Celkem	73	19,1	18,6

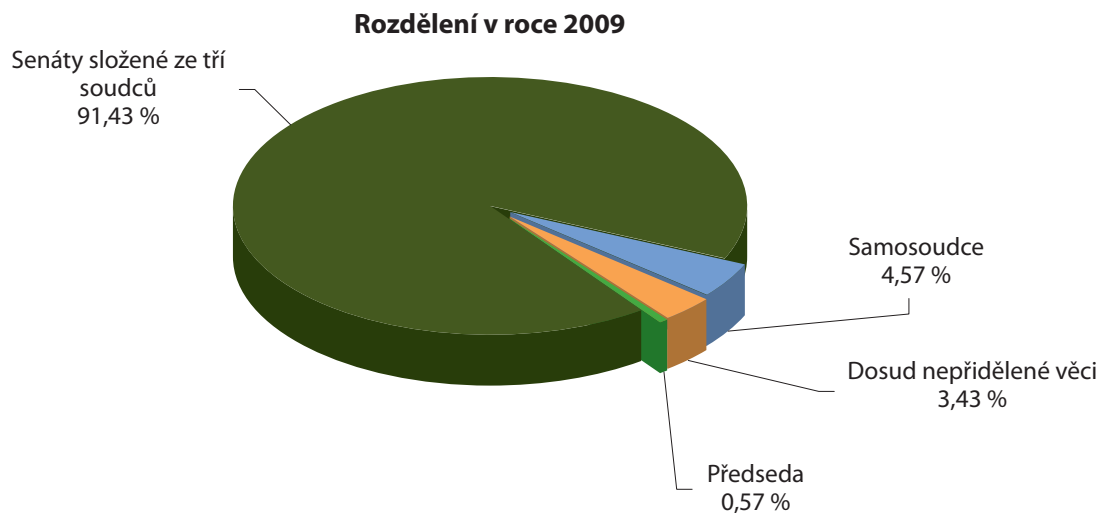
Usnesení		Délka celého řízení	Délka řízení bez případné doby přerušení
		Průměrná délka	Průměrná délka
Věci zahájené před Soudem pro veřejnou službu	61	14,1	10,2
Věci původně zahájené před Tribunálem ¹	21	48,2	16,9
Celkem	82	22,9	11,9

CELKEM VŠE	155	21,2	15,1
-------------------	------------	-------------	-------------

Délky trvání jsou vyjádřeny v měsících a desetinách měsíců.

¹ Tribunál postoupil nově vytvořenému Soudu pro veřejnou službu 118 věcí.

8. Věci probíhající k 31. prosinci – Soudní kolegia (2006–2009)

	2006	2007	2008	2009
Plénium	6	3	5	6
Předseda	4	2	2	1
Senáty složené ze tří soudců	207	205	199	160
Samosoudce	-	-	-	-
Dosud nepřidělené věci	11	25	11	8
Celkem	228	235	217	175

9. Věci probíhající k 31. prosinci – Počet žalobců (2009)

Deset probíhajících věcí sdružujících nejvyšší počet žalobců v jediné věci

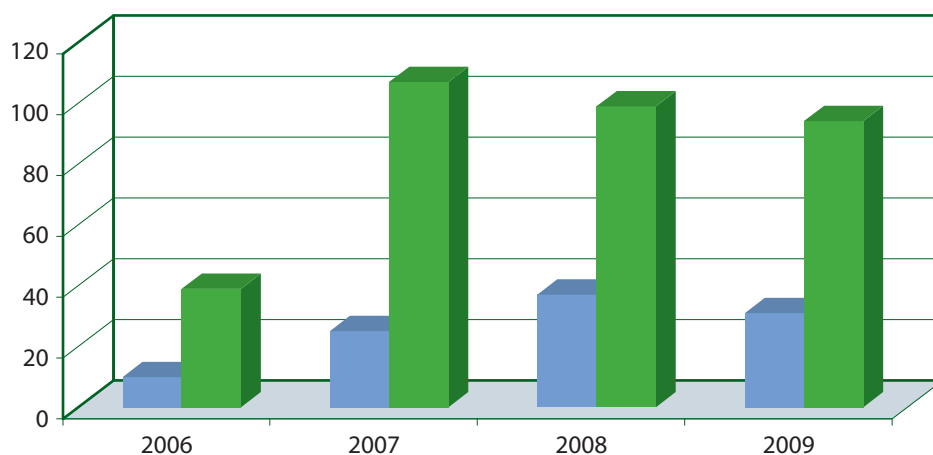
Počet žalobců ve věci	Oblasti
114	Služební řád – Použití právního statutu jiného než statutu dočasných zaměstnanců – Náhrada vzniklé hmotné újmy
59	Služební řád – Povýšení – Hodnotící období 2005 – Doplnující platové třídy stanovené novým služebním řádem
20	Služební řád – Přearazení – Kandidáti zapsaní na seznam úspěšných uchazečů vnitřního výběrového řízení na postup do kategorie před vstupem nového služebního řádu v platnost – Rozhodnutí o zařazení do platové třídy na základě méně výhodných podmínek – Přechodná ustanovení přílohy XIII služebního řádu – Ztráta bodů pro povýšení
14	Služební řád – Smluvní zaměstnanec – Doložka ukončující smlouvu v případě, že zaměstnanec není zapsán na seznam úspěšných uchazečů výběrového řízení – Vypovězení smlouvy zaměstnance
13	Služební řád – Pomocný zaměstnanec – Dočasný zaměstnanec – Podmínky přijetí – Doba trvání smlouvy
13	Služební řád – Přearazení do jiné platové třídy po vstupu nového služebního řádu v platnost – Přechodná ustanovení přílohy XIII služebního řádu
10	Služební řád – Smluvní zaměstnanec – Dočasný zaměstnanec – Podmínky přijetí – Doba trvání smlouvy
10	Služební řád – Jmenování – Právníci-lingvisté zapsaní na seznam vhodných kandidátů před vstupem nového služebního řádu v platnost – Diskriminace vůči právníkům-lingvistům přijatým ostatními orgány
6	Služební řád – Povýšení – Hodnotící období 2005 – Protiprávnost článku 2 přílohy XIII služebního řádu – Doplnující platové třídy stanovené novým služebním řádem
6	Služební řád – Přearazení – Kandidáti zapsaní na seznam úspěšných uchazečů vnitřního výběrového řízení před vstupem nového služebního řádu v platnost – Zařazení do platové třídy na základě méně výhodných podmínek – Přechodná ustanovení přílohy XIII služebního řádu – Ztráta bodů pro povýšení

Výraz „služební řád“ označuje služební řád úředníků Evropské unie a pracovní řád ostatních zaměstnanců Unie.

Celkový počet žalobců ve všech probíhajících věcech

	Celkový počet žalobců	Celkový počet probíhajících věcí
2006	1 652	228
2007	1 267	235
2008	1 161	217
2009	461	175

10. Různé – Rozhodnutí Soudu pro veřejnou službu, proti kterým byl podán kasační opravný prostředek k Tribunálu (2006–2009)

■ Kasační opravné prostředky¹

■ Rozhodnutí, proti nimž lze podat kasační opravný prostředek²

	Kasační opravné prostředky ¹	Rozhodnutí, proti nimž lze podat kasační opravný prostředek ²	Procentní podíl kasačních opravných prostředků ³	Procentní podíl kasačních opravných prostředků při zahrnutí smírných urovnání ⁴
2006	10	39	25,64 %	22,22 %
2007	25	107	23,36 %	21,93 %
2008	37	99	37,37 %	34,91 %
2009	31	94	32,98 %	32,29 %

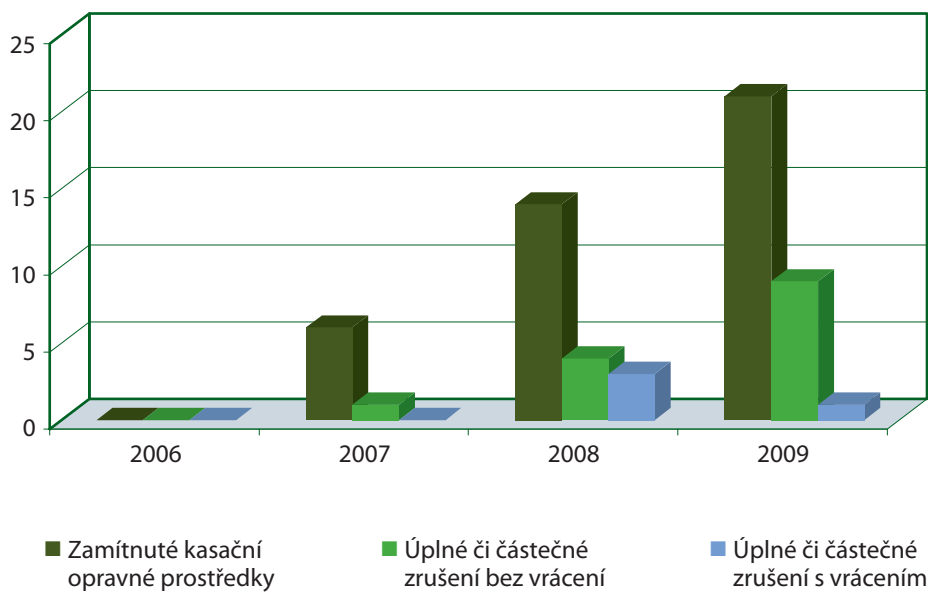
¹ Rozhodnutí napadená kasačním opravným prostředkem několika stranami jsou počítána pouze jednou. V roce 2007 se to týkalo dvou rozhodnutí, z nichž každé bylo předmětem dvou kasačních opravných prostředků.

² Rozsudky a usnesení (prohlašující žalobu za nepřipustnou, zjevně nepřipustnou nebo zjevně neopodstatněnou, usnesení o předběžných opatřeních, o nevydání rozhodnutí ve věci nebo o zamítnutí vedlejšího účastenství), které byly vyhlášeny a která byla přijata během sledovaného roku.

³ Tento procentní podíl nemusí v daném roce korespondovat s rozhodnutími, proti nimž mohl být podán kasační opravný prostředek, která byla vydána ve sledovaném roce, vzhledem k tomu, že lhůta pro podání kasačního opravného prostředku může překrývat dva kalendářní roky.

⁴ Soud pro veřejnou službu se v souladu s pokynem zákonodárce snaží podporovat smírné urovnání sporů. Každý rok je takto ukončen určitý počet věcí. Tyto věci nevedou k vydání „rozhodnutí, proti kterým lze podat kasační opravný prostředek“, na základě kterých se tradičně stanovuje „procentní podíl kasačních opravných prostředků“ ve výroční zprávě, zejména pro Soudní dvůr a Tribunál. Přitom vzhledem k tomu, že „procentní podíl kasačních opravných prostředků“ může být považován za ukazatel „míry zpochybňování“ rozhodnutí daného soudu, odrážel by tento podíl skutečnost lépe, kdyby při jeho stanovení byla zohledněna nejen rozhodnutí, proti kterým lze podat kasační opravný prostředek, ale rovněž ta, proti kterým ho podat nelze právě proto, že je jimi spor urovnán smírně. V tomto sloupci je uveden výsledek tohoto výpočtu.

11. Různé – Výsledky kasačních opravných prostředků podaných k Tribunálu (2006–2009)

	2006	2007	2008	2009
Zamítnuté kasační opravné prostředky	-	6	14	21
Úplné či částečné zrušení bez vrácení	-	1	4	9
Úplné či částečné zrušení s vrácením	-	-	3	1
Celkem	-	7	21	31

Kapitola IV

Setkání a návštěvy

A – Oficiální návštěvy a události u Soudního dvora, Tribunálu a Soudu pro veřejnou službu

Soudní dvůr

15. ledna	paní M. Pröhl, generální ředitelka Evropského institutu veřejné správy
22. ledna	J. E. pan R. Aryasinha, velvyslanec Srí Lanky v Belgii a v Lucembursku
26. ledna	pan O. Scholz, spolkový ministr práce a sociálních věcí Spolkové republiky Německo, a pan F. Biltgen, ministr práce a zaměstnanosti Lucemburského velkovévodství
3. února	Delegace Parlamentu Švédského království
4. února	pan G. Napolitano, prezident Italské republiky
12. března	pan H.-G. Pöttering, předseda Evropského parlamentu
16. a 17. března	Delegace výboru pro právní záležitosti kyperského parlamentu
19. března	pan T. Băsescu, prezident Rumunska, doprovázený panem E. Bocem, předsedou vlády, a panem G. Pogeou, ministrem financí
23. března	J. E. pan M. Benzo, velvyslanec Španělského království v Lucemburském velkovévodství
30. a 31. března	Symposium „Zamyšlení se nad řízením o předběžné otázce“ Setkání s předsedy ústavních a nejvyšších soudů členských států Evropské unie
30. března	Výstava „Soudní budovy v Evropě“
20. dubna	Delegace Deutschen Bundestag
27. dubna	Podpis správního ujednání mezi Soudním dvorem a Španělským královstvím o používání jiných úředních jazyků, než je kastilština
28. dubna	Delegace Výboru pro záležitosti Evropské unie Senátu Parlamentu České republiky
29. dubna	paní C. Bandion-Ortner, ministryně spravedlnosti Rakouské republiky
4. května	pan S.-H. Song, předseda Mezinárodního trestního soudu
8. června	paní N.-L. Arold, profesorka na Institutu Raoula Wallenberga ve Švédsku
15. června	Zasedání Sdružení státních rad a nejvyšších správních soudů Evropské unie
29. června	J. E. paní A. A. Asya, velvyslankyně Turecké republiky v Lucemburském velkovévodství
30. června a 1. července	Delegace bulharského nejvyššího správního soudu
17. září	pan L. Romero Requena, generální ředitel právní služby Evropské komise
28. a 29. září	Delegace Nejvyššího soudu Čínské lidové republiky
19. a 20. října	Delegace Kasačního soudu Bulharské republiky
26. října	pan A. Vosskuhle, místopředseda Ústavního soudu Spolkové republiky Německo
29. a 30. října	Konference předsedů odvolacích soudů Francouzské republiky
16. a 17. listopadu	Setkání soudců členských států (České republiky, Španělska, Francie, Irsko, Itálie, Maďarska, Malty, Rakouska, Rumunska, Slovinska, Slovenska, Finska, Švédska)
7. a 8. prosince	„Luxemburger Expertenforum“

Tribunál

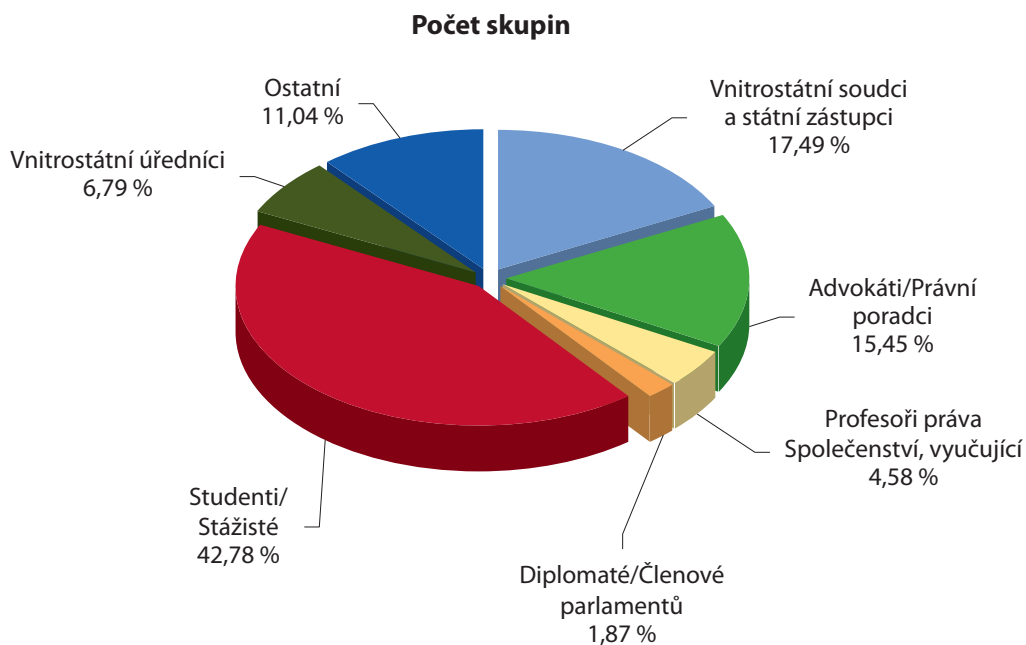
12. března	pan H.-G. Pöttering, předseda Evropského parlamentu
6. května	Delegace Rady evropských advokátních komor (CCBE)
29. června	J. E. paní A. A. Asya, velvyslankyně Turecké republiky v Lucemburském velkovévodství
25. září	Symposium u příležitosti 20. výročí Soudu prvního stupně: „Od 20 let k horizontu roku 2020 – Postavit Soud zítřka na pevných základech“
28. a 29. září	Delegace čínského nejvyššího soudu

Soud pro veřejnou službu

19. března	Návštěva paní M. De Sola Domingo, hlavní právní poradkyně služby Evropské komise pro urovnávání sporů
21. dubna	Návštěva paní C.-F. Durand, generální ředitelky právní služby Evropské komise
18. a 19. listopadu	Návštěva soudní kanceláře Správního tribunálu OSN
7. prosince	Návštěva soudců a vedoucích soudních kancelářů Správního tribunálu OSN

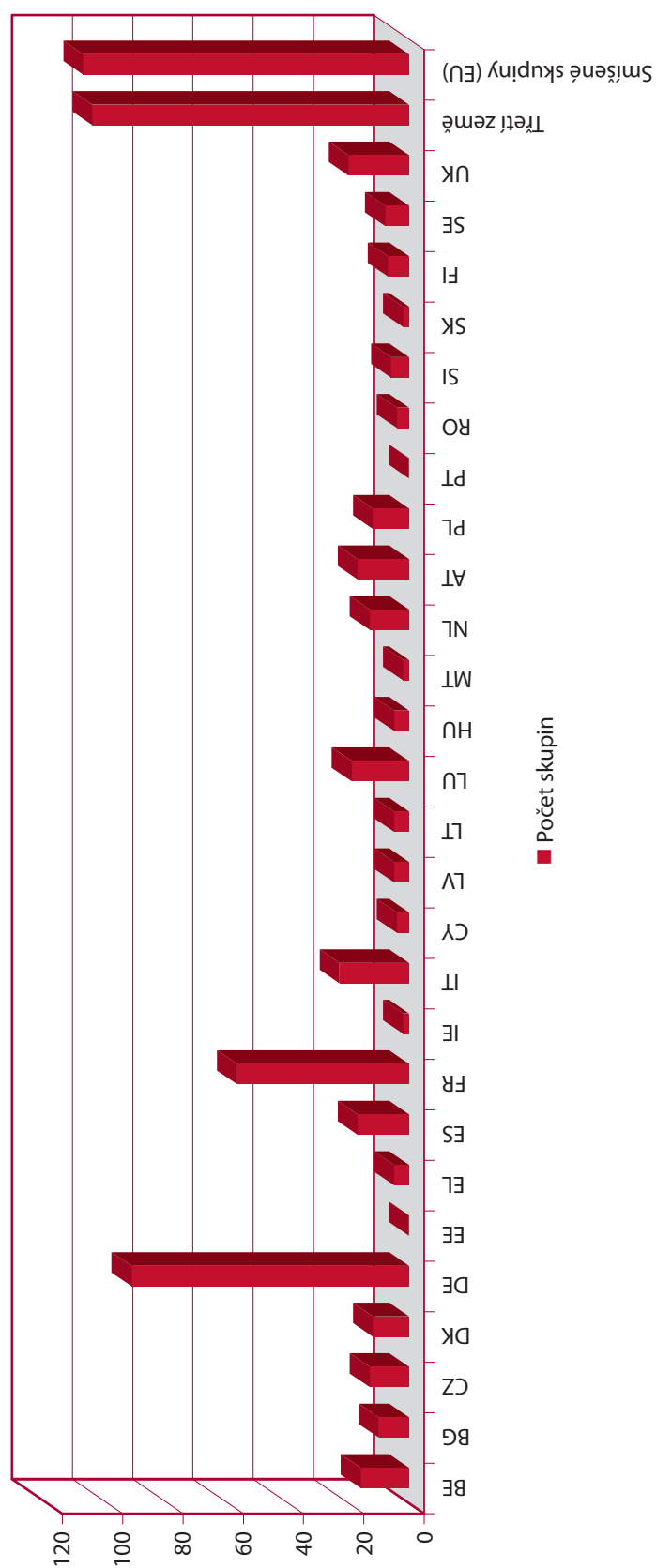
B – Studijní návštěvy (2009)

1. Rozdělení podle typů skupin

Počet skupin	Vnitrostátní soudci a státní zástupci	Advokáti/Právní poradci	Profesoři práva Společenství, vyučující	Diplomaté/Členové parlamentů	Studenti/Stážisté	Vnitrostátní úředníci	Ostatní	Celkem
	103	91	27	11	252	40	65	589

2. Studijní návštěvy – Rozdělení podle jednotlivých členských států (2009)

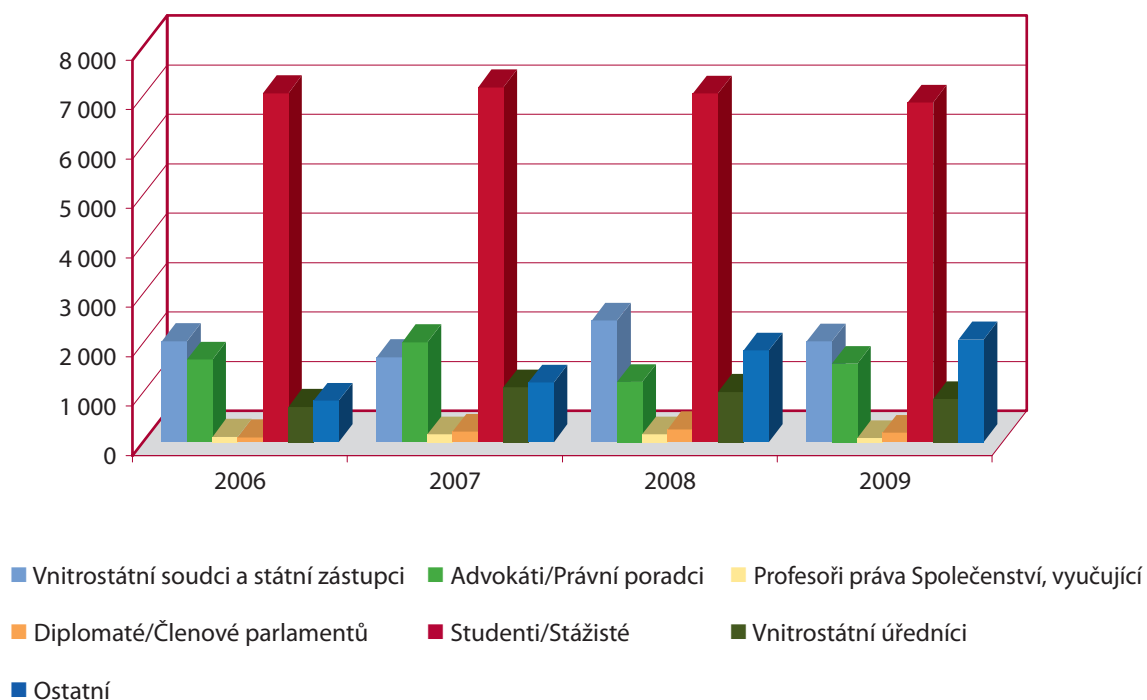

	Počet návštěvníků								Počet skupin
	Vnitrostátní soudci a státní zástupci	Advokáti/Právní poradci	Profesoři práva Společenství, vyučující	Diplomaté/Členové parlamentů	Studenti/Stážisté	Vnitrostátní úředníci	Ostatní	Celkem	
BE		20		26	296	55	172	569	16
BG	105				24			129	10
CZ	52	46	7		54			159	13
DK					281	28	52	361	12
DE	528	349		87	690	217	613	2 484	92
EE								0	0
EL	14				40		49	103	5
ES	150	20			245		29	444	17
FR	175	198			871	33	405	1 682	57
IE					59			59	2
IT		22	2		215			239	23
CY	10				16			26	4
LV				10	45	6		61	5
LT			10					10	5
LU	51		1		139	49	404	644	19
HU			8	4	73			85	5
MT		20			21			41	2
NL	42	58			152	25	54	331	13
AT	48	42	11		277	20		398	17
PL	57	56			40			153	12
PT								0	0
RO	7		12					19	4
SI		5			49			54	6
SK					28			28	2
FI	45	35			24		55	159	7
SE	66	19			20	14	34	153	8
UK	46	65			169			280	20
Třetí země	168	96	2	66	1 291	26	66	1 715	105
Smlouvané skupiny (EU)	473	535	31		1 748	397	145	3 329	108
Celkem	2 037	1 586	84	193	6 867	870	2 078	13 715	589

3. Studijní návštěvy – Vnitrostátní soudci a státní zástupci (2009)

	CZ	ES	FR	IE	IT	HU	MT	AT	RO	SI	SK	FI	SE	Celkem
Seminář	5	8	21	4	18	8	2	6	9	2	4	4	6	97

4. Vývoj počtu a druhu návštěvníků (2006–2009)

Počet návštěvníků

	Vnitrostátní soudci a státní zástupci	Advokáti/Právní poradci	Profesoři práva Společenství, vyučující	Diplomaté/Členové parlamentů	Studenti/Stážisté	Vnitrostátní úředníci	Ostatní	Celkem
2006	2 044	1 673	108	101	7 056	714	840	12 536
2007	1 719	2 025	157	213	7 178	1 111	1 206	13 609
2008	2 463	1 219	156	262	7 053	1 016	1 854	14 023
2009	2 037	1 586	84	193	6 867	870	2 078	13 715

C – Slavnostní zasedání

2. února	Slavnostní zasedání u příležitosti slavnostního závazku paní baronky Ashton, nové členky Evropské komise
25. září	Slavnostní zasedání u příležitosti 20. výročí Soudu prvního stupně
6. října	Slavnostní zasedání u příležitosti částečné obměny Soudního dvora a nástupu do funkce nových členů Soudu prvního stupně a Soudu pro veřejnou službu
26. října	Slavnostní zasedání u příležitosti slavnostního závazku pana A. G. Šemety, pana P. Sameckího, pana K. De Guchta a pana M. Šefčoviče, nových členů Evropské komise
14. prosince	Slavnostní zasedání u příležitosti nástupu do funkce pana P. Cruz Villalóna jako generálního advokáta Soudního dvora

D – Návštěvy a účast na oficiálních akcích

Soudní dvůr

1. ledna	Zastoupení Soudního dvora na slavnostním ceremoniálu pořádaném ve Vallettě panem Fenechem Adamim, prezidentem Malty
7. ledna	Zastoupení Soudního dvora na slavnostním zasedání Cour de cassation v Paříži
20. ledna	Zastoupení Soudního dvora na Rechtspolitischen Neujahrsempfang pořádaném paní Brigitte Zypries, ministryní spravedlnosti Spolkové republiky Německo v Berlíně
30. ledna	Účast delegace Soudního dvora na oslavách 50. výročí Evropského soudu pro lidská práva
30. ledna	Zastoupení Soudního dvora na ceremoniálu k zahájení soudního roku nejvyššího kasačního soudu v Římě
5. a 6. února	Zastoupení Soudního dvora na European Ministerial Conference on Family Policy v Praze
9. února	Účast delegace Soudního dvora na oficiální návštěvě Conseil d'État v Paříži
19. února	Zastoupení Soudního dvora v pracovní skupině organizované Výborem pro rozpočtovou kontrolu Evropského parlamentu, která provádí administrativní šetření Evropského úřadu pro boj proti podvodům (OLAF) v členských státech, v Bruselu
2. dubna	Zastoupení Soudního dvora na výročním zasedání Ústavního soudu Polské republiky ve Varšavě
2. dubna	Účast předsedy na „Discussion to mark the 10 th anniversary of the euro“ pořádané Evropskou centrální bankou ve Frankfurtu
20. dubna	Zastoupení Soudního dvora na pohřbu lorda Gordona Slynna v St Margaret's Westminster v Londýně
3. května	Účast delegace Soudního dvora na zvláštním ceremoniálu pořádaném u příležitosti státního svátku Polské republiky v sídle ústavního soudu ve Varšavě
6. května	Zastoupení Soudního dvora u příležitosti slavnostního zahájení 17. Österreichischen Juristentages za přítomnosti prezidenta Rakouské republiky ve Vídni
14. až 16. května	Zastoupení Soudního dvora na semináři pořádaném Sdružením státních rad a nejvyšších správních soudů Evropské unie, ve spolupráci se Státní radou Řecké republiky a za vědecké podpory Spolkového správního soudu Spolkové republiky Německo na téma „Správní soudy a e-justice“ v Athénách
22. května	Zastoupení Soudního dvora na oficiálním ceremoniálu pořádaném v rámci 60. výročí německého základního zákona v Berlíně
14. a 15. června	Zastoupení Soudního dvora na schůzi správní rady Sdružení státních rad a nejvyšších správních soudů Evropské unie a na výroční valné hromadě tohoto sdružení v Lucemburku
24. června	Zastoupení Soudního dvora na oslavách slovinského státního svátku a recepci pořádané prezidentem Republiky Slovinsko v Lublani

12. července	Zastoupení Soudního dvora na slavnostním ceremoniálu spojeném se složením přísahy paní D. Grybauskaitė jako prezidentky Litevské republiky ve Vilniusu
24. července	Účast předsedy Soudního dvora na recepci pořádané prezidentem Řecké republiky u příležitosti 35. výročí obnovení republiky v Athénách
29. až 31. července	Zastoupení Soudního dvora na konferenci „Legal boundaries, common problems and the role of the Supreme Court“ pořádané Lord Chief Justice of England and Wales, ve spolupráci s King's College v Londýně
21. září	Zastoupení Soudního dvora na ceremoniálu k zahájení soudního roku nejvyššího soudu, jemuž předsedala Jeho Výsost Španělský král v Madridu
1. října	Zastoupení Soudního dvora na oslavách 200 let finského nejvyššího soudu v Helsinkách
1. října	Účast delegace Soudního dvora na Verfassungstag (slavnostní připomenutí dne vzniku rakouského ústavního soudu) ve Vídni
1. října	Zastoupení Soudního dvora na Opening of the Legal Year, na pozvání Lord Chancellor v Londýně
3. října	Zastoupení Soudního dvora na oslavách pořádaných u příležitosti Tag der Deutschen Einheit v Saarbrückenu
13. října	Zastoupení Soudního dvora na pohřbu pana H. Junga, bývalého vedoucího soudní kanceláře Soudu prvního stupně, v Berlíně
16. října	Účast delegace Soudního dvora na ceremoniálu k oficiálnímu zahájení činnosti nejvyššího soudu na pozvání president of the Supreme Court of the United Kingdom, v Londýně
19. října	Zastoupení Soudního dvora na konferenci pořádané International Association of Refugee Law Judges na téma „Effective Interaction?: The Role of the European Court of Justice and National Courts and Tribunals in EU Asylum Law“ v Berlíně
22. a 23. října	Zastoupení Soudního dvora na „Šestém sympoziu evropských soudců v oblasti ochranných známek“ v Alicante
26. a 27. října	Zastoupení Soudního dvora na mezinárodním sympoziu „Vom harmonisierten Markenrecht zum harmonisierten Markenverfahren“ v Mnichově
29. a 30. října	Zastoupení Soudního dvora na setkání předsedů odvolacích soudů Evropské unie v Římě
12. listopadu	Účast předsedy Soudního dvora na pracovním obědě stálých zástupců v Radě v Bruselu
16. a 17. listopadu	Zastoupení Soudního dvora na meziparlamentním setkání „Building a Citizens' Europe – The Stockholm Programme 2010–2014 – The Parliamentary dimension of a European area of Freedom, Security and Justice“ v Bruselu
23. a 24. listopadu	Účast delegace Soudního dvora, na pozvání předsedy Ústavního soudu Maďarské republiky, na oslavách 20. výročí ústavního soudu v Budapešti
25. listopadu	Zastoupení Soudního dvora na oslavách 150. výročí založení právnické fakulty univerzity v Bukurešti
29. a 30. listopadu	Zastoupení Soudního dvora na schůzi správní rady Sdružení státních rad a nejvyšších správních soudů Evropské unie v Bruselu

30. listopadu	Zastoupení Soudního dvora na semináři o hodnocení soudců pořádaném Sdružením státních rad a nejvyšších správních soudů Evropské unie v Bruselu
11. prosince	Účast delegace Soudního dvora na oficiální návštěvě Evropského soudu pro lidská práva ve Štrasburku
18. prosince	Zastoupení Soudního dvora na ceremoniálu pořádaném u příležitosti Dne ústavnosti v Lublani

Tribunál

7. ledna	Zastoupení Tribunálu na slavnostním zasedání Cour de cassation v Paříži
13. ledna	Zastoupení Tribunálu na slavnostním zasedání Evropského soudu pro lidská práva ve Štrasburku
20. ledna	Zastoupení Tribunálu na Rechtspolitischen Neujahrsempfang na ministerstvu spravedlnosti v Berlíně
30. ledna	Účast předsedy Tribunálu na semináři „50 let Evropského soudu pro lidská práva pohledem ostatních mezinárodních soudů“ ve Štrasburku
19. února	Zastoupení Tribunálu na schůzi pořádané Výborem pro rozpočtovou kontrolu na téma Evropský úřad pro boj proti podvodům v Bruselu
19. až 21. února	Návštěva delegace Tribunálu v Estonské republice, na pozvání ministra zahraničních věcí a ministra spravedlnosti, v Tallinu
22. až 24. února	Návštěva delegace Tribunálu ve Finské republice, na pozvání vlády, v Helsinkách
11. až 13. března	Účast na sympoziu „Public and Private Enforcement of Antitrust in Europe – 5 Years on“, pořádaném International Bar Association v Bruselu
17. dubna	Zastoupení Tribunálu na oficiálním setkání o Evropě, pořádaném v Římě u příležitosti návštěvy předsedy Reflexivní skupiny k budoucnosti Evropy
26. až 28. dubna	Zastoupení Tribunálu na 14. mezinárodní konferenci Bundeskartellamt v Hamburku
1. až 2. června	Návštěva delegace Tribunálu u Comisión nacional de la Competencia v Madridu
1. až 4. října	Zastoupení Tribunálu u příležitosti 5. fóra evropských právníků v Budapešti
13. října	Zastoupení Tribunálu na pohřbu pana Hanse Junga, bývalého vedoucího soudní kanceláře Soudu prvního stupně v Berlíně
15. až 16. října	Zastoupení Tribunálu na ceremoniálu k zahájení soudního roku v Londýně
15. až 18. října	Návštěva delegace Tribunálu v Rumunsku u příležitosti 20 let Soudu prvního stupně Evropských společenství, na oficiální pozvání předsedy odvolacího soudu v Iași a rektora univerzity „Alexandru I. Cuza“ v Iași
22. až 23. října	Delegace Tribunálu na šestém sympoziu evropských soudců v oblasti ochranných známek a vzorů v Alicante
16. listopadu	Zastoupení Tribunálu na semináři „Building a citizens' Europe“ pořádaném Evropským parlamentem v Bruselu
20. listopadu	Návštěva předsedy Tribunálu u evropského veřejného ochránce práv a jeho služeb a jeho účast na konferenci na téma „Zásada řádné správy v judikatuře Společenství“ ve Štrasburku

22. až 25. listopadu	Zastoupení a účast Tribunálu na slavnostní konferenci pořádané u příležitosti 20. výročí ústavního soudu v Budapešti
9. prosince	Zastoupení Tribunálu na pohřbu generálního advokáta pana Dámasa Ruiz-Jarabo Colomera v Madridu

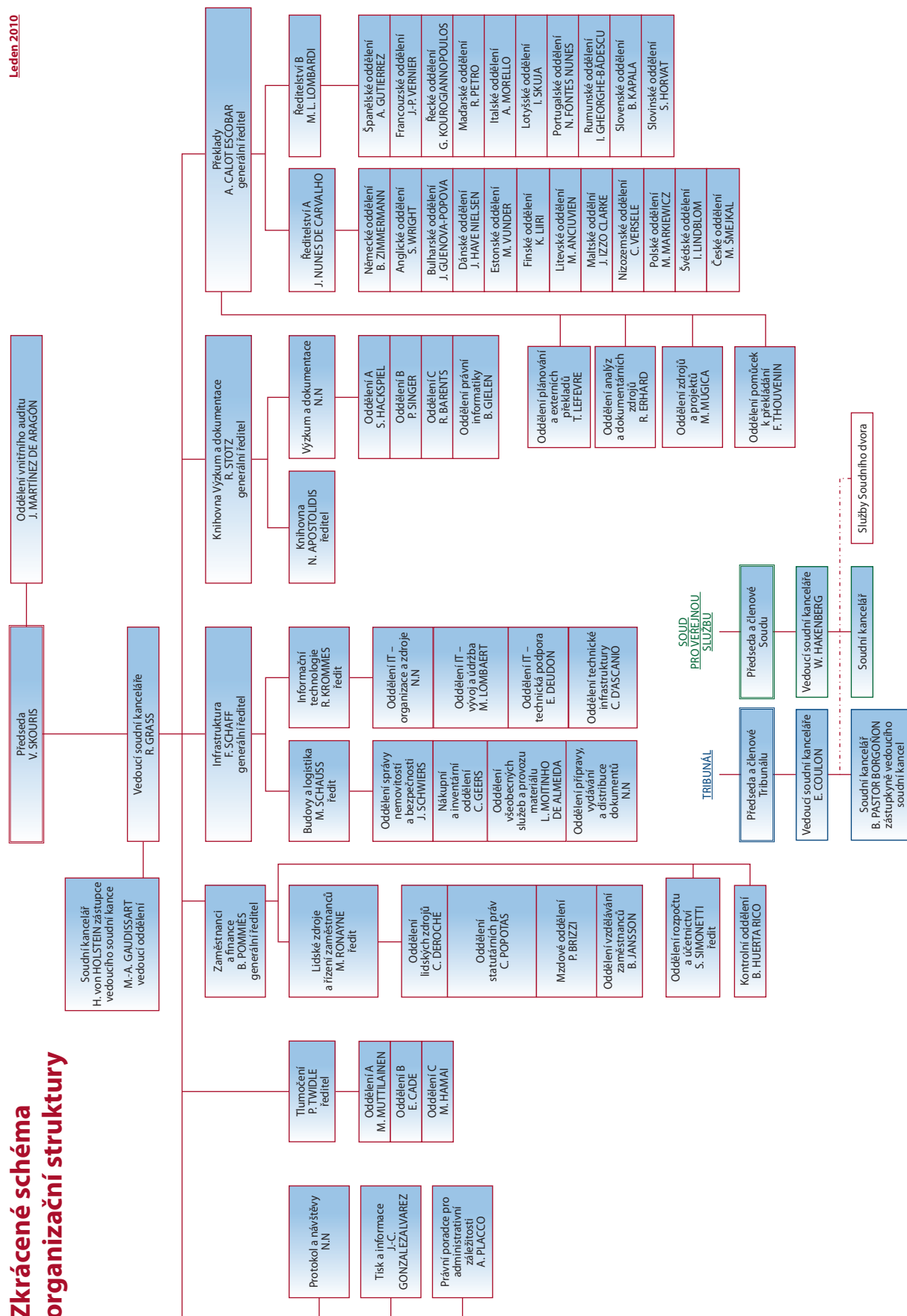
Soud pro veřejnou službu

1. a 2. října	Návštěva řecké státní rady
23. a 24. listopadu	Návštěva francouzského Conseil d'État a ústavního soudu

Zkrácené schéma organizační struktury

Zkrácené schéma organizační struktury

Soudní dvůr Evropské unie

Výroční zpráva 2009 – Přehled činnosti Soudního dvora, Tribunálu a Soudu pro veřejnou službu Evropské unie

Lucemburk: Úřad pro publikace Evropské unie

2010 – 236 s. – 21 × 29,7 cm

Katalogové číslo: QD-AG-10-003-CS-C

ISBN 978-92-829-0953-9

doi:10.2862/18609

ISSN 1831-8398

Úřad pro publikace

ISBN 978-928290953-9

9 789282 909539

JAK ZÍSKAT PUBLIKACE EU

Bezplatné publikace:

- prostřednictvím stránek EU Bookshop (<http://bookshop.europa.eu>);
- v zastoupeních a delegacích Evropské komise.
Jejich kontaktní údaje naleznete na adrese <http://ec.europa.eu>
nebo si je můžete vyžádat faxem na čísle +352 2929-42758.

Placené publikace:

- prostřednictvím stránek EU Bookshop (<http://bookshop.europa.eu>).

Předplatné (např. roční řady *Úředního věstníku Evropské unie*, sbírky rozhodnutí Soudního dvora Evropské unie):

- u některého z prodejců Úřadu pro publikace Evropské unie
(http://publications.europa.eu/others/agents/index_cs.htm).

